

วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

วารสารวิชาการด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา

Print ISSN: 1906-5078 Online ISSN: 2730-2318

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2567

บทความวิชาการ

- 9 * ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง
บาทหลวงเกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์, ผศ.ดร.ศรีญา อรุณขจรศักดิ์ และ ศ.กิตติคุณ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์
- 21 * เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลกับคริสตจักรในสังคมไทย
ศาสตราจารย์มานิตย์ มณีวงศ์

บทความวิจัย

- 40 * การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร
พิชญ์ กาแก้ว, บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ และ ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์
- 65 * การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวพว (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา
รศ.ดร.กรองทิพย์ นาควิเชตร, ดร.ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, ผศ.ดร.กฤษฎา วัฒนศักดิ์, ดร.วิรัชพร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ดร.ชุติมา พรหมผุย และ ดร.วราภรณ์ พูลผลอานวย
- 86 * การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
บาทหลวง ดร.อภัสติน สุทธิโย ปีโตโย, เอส.เจ., บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, บาทหลวง ดร.นันทพล สุขสำราญ, บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก,
บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน, เอส.เจ., บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ, บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร,
บาทหลวง เกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์ และ ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์
- 106 * การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง
บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี
กฤษฎากร เหมะธูลิน, ผศ.ดร.ชญารัตน์ บุญพุดผิง, ผศ.ดร.อัชมา ชื่นบุญ และ ผศ.เพื่อชาติ สุขเรือน
- 124 * การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทราย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
กัญญกร แก้วเขียว, ผศ.ดร.ชญารัตน์ บุญพุดผิง และ ผศ.ดร.อัชมา ชื่นบุญ
- 140 * การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
ตำบลหนองแวง อำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว
ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา และ ดร.วราภรณ์ เนตรทิพย์
- 158 * การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
นิธิรัตน์ เทียรบุญเลิศรัตน์, ดร.มินมาศ พรานป่า และ ผศ.ดร.เสวียน เจนเข้ว่า
- 178 * ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง
ชาญณรงค์ มั่นพลี, บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ และ ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์
- 200 * ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
นาถทิวา ลาภู และ ดร.ศิริรัตน์ ทองมีศรี
- 225 * แนวทางการพัฒนาโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง
พรสวรรค์ สิงห์ชัย, บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก และ ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์
- 247 * แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ดร.หทัยทิพย์ ลิขิตชกสมิต
- 262 * ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรคเป็นฐานร่วมกับMACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ธีระวัฒน์ พุ่งคำ, ดร.อชุตฤต เทียมธรรม และ รศ.ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล
- 281 * ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษาอนุภระบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา
ศิริลักษณ์ เจริญสุข และ ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา
- 298 * สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2
อนุสรณ์ วัชรเวท และ ดร.ระติกรณ์ นิยมจันทร์

Saengtham College Journal

วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2024/2567

วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม มีความยินดีรับบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ หนังสือและบทความปริทัศน์ด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษาคาทอลิก ที่ยังไม่เคยเผยแพร่ในเอกสารใดๆ โดยส่งบทความมาที่ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม จะส่งบทความให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ เพื่อประเมินคุณภาพบทความว่าเหมาะสมสำหรับการตีพิมพ์หรือไม่ หากท่านสนใจกรุณาดูรายละเอียดรูปแบบการส่งต้นฉบับได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/scj>

เจ้าของ

วิทยาลัยแสงธรรม, สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. เป็นเวทีเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ทั้งในและนอกวิทยาลัย ตลอดจนนักวิชาการอิสระ
2. เชื่อมโยงโลกแห่งวิชาการ และเผยแพร่องค์ความรู้ทางปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมส่วนรวม
3. ส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ลิขสิทธิ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของวิทยาลัยแสงธรรม ห้ามนำข้อความทั้งหมดไปตีพิมพ์ซ้ำ ยกเว้นได้รับอนุญาตจากวิทยาลัยแสงธรรม

ความรับผิดชอบ

เนื้อหาและข้อคิดเห็นใดๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนเท่านั้น

จัดพิมพ์โดย: ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม

ปก/รูปเล่ม: นางสาวสุกานดา วงศ์เพ็ญ พิสูจน์อักษร: อาจารย์สุดหทัย นิยมธรรม และ
นางสาวพิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ

วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม

ได้ผ่านการประเมินคุณภาพวารสาร จากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

รอบที่ 4 (ปี พ.ศ. 2563-2567)

โดยจัดอยู่ในกลุ่ม 2 เป็นวารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI

นโยบายของวารสารและขอบเขตการตีพิมพ์

1. กำหนดการตีพิมพ์วารสาร มีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

2. ประเภทบทความที่รับตีพิมพ์

บทความวิจัยและบทความวิชาการ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

3. ประเภทของการ Peer Review

ผู้ประเมินไม่ทราบชื่อผู้แต่งและผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ประเมิน (Double-blind peer review)

4. กระบวนการพิจารณาบทความ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อนโดยวารสารบทความและแนวการเขียนจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร และผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 3 ท่าน โดยจะมีกระบวนการดังต่อไปนี้

- เมื่อส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ และได้รับอีเมลจากระบบของวารสารฯ ถือว่ากองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว

- กองบรรณาธิการจะพิจารณาเบื้องต้น โดยตรวจสอบหัวข้อและเนื้อหาของบทความถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบของวารสาร การคัดลอก เพื่อส่งให้กับผู้ส่งบทความนำกลับไปแก้ไขเบื้องต้นก่อนที่ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปหรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์

- เมื่อกองบรรณาธิการพิจารณาเห็นควรให้ดำเนินการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการกลั่นกรองต่อไป บรรณาธิการจะแจ้งผู้เขียนให้ชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดทำวารสาร โดยมีอัตราค่าใช้จ่ายฯ บทความละ 3,000 บาท

* บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการ ทางวารสารฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการคืนเงิน ไม่ว่าในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น*

- กองบรรณาธิการจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะลงตีพิมพ์หรือไม่ โดยในกระบวนการพิจารณาครั้งนี้นี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-Blind Peer Review)

- เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาครั้งก่อนบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้นๆ ควรได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ในวารสารหรือควรให้ผู้ส่งบทความนำกลับไปแก้ไขให้แล้วเสร็จตามกำหนดก่อนพิจารณา

- กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้ส่งบทความทราบเมื่อบทความผ่านการพิจารณาตีพิมพ์บทความ

5. จรรยาบรรณการตีพิมพ์

บทความที่นำมาสมัครลงตีพิมพ์ในวารสารต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น รวมทั้งผู้เขียนบทความต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่น

6. ค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์

บทความที่ส่งมาเพื่อขอตีพิมพ์จะต้องชำระค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ หลังจากกำหนด Peer Review ประเมินบทความได้แล้ว และในกรณีที่บทความได้รับการประเมินผลไม่สามารถตีพิมพ์ได้ ท่านจะไม่ได้รับค่าตีพิมพ์คืนในทุกกรณี โดยมีอัตราการเก็บค่าตีพิมพ์ บทความละ 3,000 บาท

หมายเหตุ: ระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า 2 เดือน ขึ้นอยู่กับคุณภาพของบทความและดำเนินการแก้ไขบทความ

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาบทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. บทความที่จะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อนและไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. เนื้อหาของบทความจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร
3. บทความต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
4. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่น หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในบทความของตนเอง เช่น ภาพ ตาราง เป็นต้น
5. ผู้เขียนต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา
6. ผู้เขียนบทความจะต้องปรับบทความตามรูปแบบและขนาดตัวอักษรตามแบบฟอร์มของวารสาร
7. ผู้เขียนที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคน ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการบทความจริง
8. ผู้เขียนต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัยนี้ และ/หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนจะต้องระบุในบทความ และแจ้งให้บรรณาธิการทราบ
9. ผู้เขียนไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป
10. การกล่าวขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือในกิตติกรรมประกาศนั้น หากสามารถทำได้ผู้เขียนบทความควรขออนุญาตจากผู้ที่ผู้เขียนประสงค์จะขอบคุณเสียก่อน
11. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกลงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

12. กรณีที่ผลงานเป็นการศึกษาวิจัยและทำการทดลองในคนหรือสัตว์ทดลอง โดยการทดลองในคนอาจส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรี สิทธิ ความเป็นส่วนตัว และสุขภาพของคน ขอให้แนบหนังสือรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์หรือสัตว์ทดลอง ทั้งนี้ การอนุมัติให้ลงตีพิมพ์ขึ้นอยู่กับพิจารณาจากกองบรรณาธิการวารสารฯ ถือเป็นที่สุด

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ตนรับผิดชอบ และไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว
2. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ
3. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
4. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียนและผู้ประเมิน
5. บรรณาธิการต้องมีการตรวจสอบบทความในด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง
6. เมื่อบรรณาธิการตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องระงับการประเมินและติดต่อผู้เขียน เพื่อพิจารณาตอบรับหรือปฏิเสธการตีพิมพ์
7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียน ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องไม่เปิดเผยข้อมูลในบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หากผู้ประเมินบทความมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียนผู้ประเมินบทความจะต้องแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ
3. ผู้ประเมินบทความควรรับประเมินบทความเฉพาะสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ และหากมีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

กองบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2024/2567

บรรณาธิการบริหาร

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้ำคว้าศาสนาและ
วัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม

กองบรรณาธิการวารสาร (ภายใน)

บาทหลวง ธีรพล กอบวิทยากุล

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

อาจารย์พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์

ดร.ศรัณยู พงศ์ประเสริฐสิน

อาจารย์สุดหทัย นิยมธรรม

น.ส.สุกานดา วงศ์เพ็ญ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ประจำกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสาร (ภายนอก)

บาทหลวง ศ.ดร.วชิระ น้ำเพชร, เยสุอิต

รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช

รศ.ดร.มารุต พัฒนาผล

รศ.ดร.สมเจตน์ ไวยการณ

รศ.ดร.รัตติกรณ์ จงวิศาล

ผศ.ดร.วรยุทธ ศรีวรกุล

ผศ.ดร.ประทีป นัตรสุภาวงศ์

ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา

ดร.เมธีส วันแฉะ

ดร.อาทิพย์ สอนสุจิตรา

มหาวิทยาลัยโซเฟีย ประเทศญี่ปุ่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีอีร์-รอปิติ

พัฒนาการศึกษา ฝ่ายการศึกษา

มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ประเมินบทความ (ประจำฉบับ)

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2024/2567

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รศ.ดร.มารุต พัฒนาผล

รศ.ดร.ประกอบ คุณารักษ์

รศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเทียน

ผศ.ดร.สาธัญญ์ บุญเกียรติ

ผศ.ดร.นุชนรา รัตติระประภา

ผศ.ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์

ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา

รศ.ดร.ดนุชดา จามจรี

ผศ.อมรชัย คหกิจโกศล

ดร.สุพัทธ์ แสนแจ่มใส

ดร.หทัยทิพย์ สีขันชกสมิต

ดร.ธารทิพย์ ขุนทอง

ดร.นภาศิริ ฤกษ์นันทน์

ดร.สุภาวดี นัมมณีสรณ์

ดร.อาทิตย์ญา โพธิ์สวย

ดร.จารุวรรณ สกุลคู

ดร.นงคราญ วงษ์ศรี

อาจารย์มลธวัชณ์ กิจสวัสดิ์

บาทหลวง ดร.อิทธิพล ศรีรัตนะ

บาทหลวง สมชาย เกษี

บาทหลวง เอนก นามวงษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บัณฑิตวิทยาลัยมนุษยศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะจิตวิทยา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

โรงเรียนนักบุญเปโตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนคาเบรียลอุปถัมภ์

สามเณรลัยพระหฤทัย ศรีราชา

แผนกคริสตศาสนธรรม สังฆมณฑลจันทบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์

บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปนิธาน

บาทหลวง ดร.นันทพล สุขสำราญ

บาทหลวง สักรินทร์ ศิริบรรเทิง

ดร.ศรัณยู พงศ์ประเสริฐสิน

คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2024/2567

วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรมฉบับนี้ ขอนำเสนอบทความด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยบทความวิชาการและบทความวิจัยทั้งหมด จำนวน 16 บทความ โดยแบ่งเป็น

บทความจากบุคลากรภายใน จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1). บทความวิจัย เรื่อง “การนำหลักธรรม คำสอนทางศาสนาคริสต์มาใช้ ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร” โดย คุณพิชญ์ กาแก้ว และคณะ 2). บทความวิจัย เรื่อง “การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม” โดย บาทหลวง ดร.ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เอส.เจ. และคณะ 3). บทความวิจัย เรื่อง “ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง” โดย คุณชาญณรงค์ ผันพลี และคณะ 4). บทความวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง” โดย คุณพรสวรรค์ สิงห์ชัย และคณะ

บทความจากบุคลากรภายนอก จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ 1). บทความวิชาการ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง” โดย บาทหลวง เกรียงศักดิ์ ประสุตร์แสงจันทร์ และคณะ 2) บทความวิชาการ เรื่อง “เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลกับคริสตจักรในสังคมไทย” โดย ศาสนาจารย์มานิตย์ มณีวงศ์ 3). บทความวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา” โดย รศ.ดร.กรองทิพย์ นาควิเชตร และคณะ 4) บทความวิจัย เรื่อง “วิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี” โดย คุณกฤษฎากร เหมะธูลิน และคณะ 5) บทความวิจัย เรื่อง “วิจัยการพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” โดย คุณกันยกร แก้วเขียว และคณะ 6) บทความวิจัย เรื่อง “การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” โดย ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา และคณะ 7) บทความวิจัย เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1” โดย คุณนิธิรัตน์ เทียรบุญเลิศรัตน์ และคณะ 8) บทความวิจัย เรื่อง “ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” โดย คุณนาถทิวา ลาตุ่ และคณะ 9) บทความวิจัย เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือ

ข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์” โดย ดร.หทัยทิพย์ สิชช์ทกสมิต 10) บทความวิจัย เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” โดย คุณธีระวัฒน์ ทุ่งคำ และคณะ 11) บทความวิจัย เรื่อง “ผลของโปรแกรม การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของ นักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา” โดย คุณศิริลักษณ์ เจริญสุข และคณะ 12) บทความวิจัย เรื่อง “สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความ ฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 2” โดย คุณอนุสรณ์ วัชรเวท และคณะ

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการวารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ประเมินบทความต่างๆ เพื่อให้วารสารของเรามีคุณภาพ เหมาะสมต่อ การเผยแพร่และเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา ต่อไป

บรรณาธิการ
มิถุนายน 2567

ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง

Relationship Between Body and Flesh

บาทหลวงเกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์

* อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.ศรีัญญา อรุณขจรศักดิ์

* คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศ.กิตติคุณ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์

* คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Rev.Kriengsak Prasootsaengchan

* Master of Arts Program in Philosophy, Department of Philosophy,
Faculty of Arts, Chulalongkorn University

Asst.Prof.Dr.Sarinya Aroonkajornsak

* Faculty of Arts, Chulalongkorn University

Professor Emeritus Dr.Suwanna Sathananan

* Faculty of Arts, Chulalongkorn University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 16 มีนาคม 2565

* แก้ไข 19 พฤษภาคม 2565

* ตอรับบทความ 6 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง ทั้งในบริบทของเทววิทยาคริสต์ศาสนาและปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยา โดยแบ่งเป็นสองหัวข้อ หัวข้อแรกสำรวจการพัฒนาแนวคิดเรื่องกายในคริสต์ศาสนาตั้งแต่ยุคเริ่มต้นถึงก่อนยุคปฏิรูป จากแนวคิดเรื่องกายที่เด่นชัดมากด้วยอิทธิพลของทวินิยมแบบกรีกไปสู่แนวคิดเรื่องกายที่เลื่อนกลางด้วยอิทธิพลของนักคิดในกลุ่มจิตนิยม (Idealism) หัวข้อที่สองสำรวจจุดยืนของเอมมานูเอล ฟาลค์ที่ไม่ได้ปฏิเสธหรือต่อต้านความสำคัญของวิญญาณและจิต แต่เสนอให้กลับมาพิจารณาความเป็นสสารของกายซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการมีอยู่ของมนุษย์ ฟาลค์มองว่ามีเพียงวิธีนี้ที่ทั้งเทววิทยาและปรัชญาสามารถค้นหาความจริงได้ว่ามนุษย์คืออะไร

คำสำคัญ: กาย
เนื้อหนัง

Abstract

This article studies about relationship between body and flesh in the context of Christianity (theology) and Phenomenology (philosophy). It is divided into two parts. The first studies about developing concept of body in Christianity from the Early period to before the Pre-Reformation – from the very apparent concept of body effected by Greek to the faded by Idealists. The second studies about Emmanuel Falque’s concept. Falque neither reject nor resist the significance of soul and spirit. He appeals to consider the materiality of body that is fundamental of human existence. And he argues that through giving priority to body, theology and philosophy can find out what it really mean to be human being.

Keywords: body
flesh

แนวคิดเรื่องกายที่เลื่อนกลาง

ลูธ (1997) ตั้งข้อสังเกตว่าเมื่อจุดกำเนิดของคริสต์ศาสนาอยู่ในพื้นที่แถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนซึ่งรับอิทธิพลจากกรีกทั้งวิถีคิดและภาษา การศึกษาการพัฒนาแนวคิดเรื่องกายในคริสต์ศาสนาจึงควรเริ่มต้นจากความเข้าใจเรื่องความเป็นบุคคลตามวิถีคิดแบบกรีกที่เชื่อมโยงมานุษยวิทยากับจักรวาลวิทยา

จากการศึกษา Timaeus ซึ่งเป็นบทสนทนาเชิงจักรวาลวิทยาของเพลโต¹ ลูธพบว่าคุณลักษณะเฉพาะของความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และโลกตามวิถีคิดแบบกรีกมีสองประการคือ 1) มนุษย์เป็นแบบจำลองของโลกและเป็นสิ่งสร้างที่มีวิญญาณและเหตุผลโดยธรรมชาติ และ 2) กายคือการแสดงออกเชิงกายภาพของวิญญาณซึ่งประกอบด้วยเหตุผล พลังงานทางจิตและความปรารถนา ลูธระบุว่าสองคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวถูกใช้เป็นพื้นฐานของความเข้าใจเรื่องความเป็นบุคคลและกายซึ่งแสดงออกอย่างเด่นชัดทั้งในวิถีคิดและวิถีปฏิบัติของคริสต์ศาสนายุคแรกที่ยังไม่มีการแบ่งเป็นคริสต์ศาสนาจารย์ตะวันตกและจารย์ตะวันออก (the Western and Eastern Christianity)

เริ่มต้นด้วยวิถีปฏิบัติ การยอมรับความสำคัญเชิงจักรวาลของกายตามวิถีคิดแบบกรีกถูกพัฒนาเป็นข้อกำหนดเรื่องตำแหน่งของกายขณะสวดภาวนา คริสตชนสมัยแรกสวดภาวนาโดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออกซึ่งหมายถึงการเสด็จมาอย่างสว่างรุ่งโรจน์ของพระผู้ไถ่บาปมนุษย์ ออริเจนแห่งอเล็กซานเดรีย (184-253) เชื่อมโยงกายที่หันหน้าไปทางทิศตะวันออกกับวิญญาณที่รอคอยการมาถึงของแสงสว่างแท้จริง สังกายนาครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 325 ที่เมืองไนเซีย (Nicaea) รับรองความถูกต้องของวิถีปฏิบัตินี้

¹ เพลโต (427-347 B.C.) เป็นนักปรัชญาชาวกรีกผู้เสนอทฤษฎีแบบที่แบ่งโลกออกเป็นสองประเภทคือโลกของประสาทสัมผัสและโลกที่เหนือประสาทสัมผัสหรือโลกของแบบ

ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง

ส่วนวิธีคิดนั้น คริสต์ศาสนายุคแรกอาศัยความเข้าใจเรื่องจักรวาลวิทยาแบบกรีกอธิบายความเป็นบุคคล โพลติณัส (205-270) มองว่าโลกคือการไหลออกมาของความดีของ the One ซึ่งตัวมันเองเรียบง่ายและมีหนึ่งเดียว แต่ในขณะเดียวกัน โลกกลายเป็นการแยกตัวออกจาก the One ลูธมองว่าคริสต์ศาสนารับข้อเสนอของโพลติณัสมาเป็นคำสอนเรื่องการสร้างของพระเจ้าและการตกในบาปของมนุษย์ ออริเจนสอนว่าการสร้างชั้นแรกของพระเจ้าคือการสร้างสภาวะจิตที่บริสุทธิ์ซึ่งสะท้อนการเป็นพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้าและการเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า การสร้างชั้นที่สองคือการสร้างโลกหรือวิญญาณที่มีรูปร่างและการแยกออกจากพระเจ้า คำสอนเรื่องการสร้างสองชั้นของออริเจนได้รับการยอมรับอย่างมากในคริสต์ศาสนายุคแรกและยุคปีศาจจากวิถีปฏิบัติและวิธีคิดดังกล่าวของคริสตชนในสี่ศตวรรษแรก ลูธพบว่าความเข้าใจเรื่องกายในบริบทของโลกเป็นธรรมเนียมประเพณีหลักของคริสต์ศาสนา

ในศตวรรษต่อมา ออกัสติน (354-430) ไม่เห็นด้วยกับธรรมเนียมประเพณีดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าคนที่มีความเชื่อแท้จริงในพระเจ้าไม่ควรยึดติดกับสิ่งที่มีรูปร่างหรือต้องการพื้นที่เพราะสิ่งที่สำคัญกว่าคือสภาวะภายในหรือวิญญาณมนุษย์ที่พระเจ้าประทับอยู่ ออกัสตินมองว่ามนุษย์เป็นสิ่งที่ไม่มีจิตที่ถูกกำหนดทิศทางด้วยสภาวะภายใน² ส่วนกายเป็นสภาวะภายนอกซึ่งเป็นพื้นที่แสดงออกของสภาวะภายใน

ลูธมองว่าการให้สภาวะภายในมาก่อนและกำหนดทิศทางสภาวะภายนอกของออกัสติน ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นธรรมเนียมประเพณีหลักในคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตก (เริ่มต้นในศตวรรษที่ 5) ส่งผลให้ความสำคัญของกายในฐานะส่วนหนึ่งของความเป็นจริงของบุคคลและแบบจำลองของโลกตามวิธีคิดแบบเดิมเลือนลางไป

² จากการศึกษางานเขียนของแบร์นาร์แห่งแกรลโว (1633-1696) ลูธนิยามสภาวะภายใน (inwardness) เป็นความรู้สึกภายในที่ลึกซึ้งเกินกว่าสติปัญญาจะเข้าใจได้ แบร์นาร์ตั้งข้อสังเกตว่าความกลัวถูกกลืนโทษและความหวังเรื่องรางวัลสามารถเปลี่ยนแปลงความประพฤติของคนๆ หนึ่งได้ แต่ทั้งความกลัวและความหวังต่างก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสภาวะภายในของคนๆ นั้นได้ แบร์นาร์เรียกสภาวะภายในนี้ว่า affectum, affectus, หรือ inward feeling

แม้ว่าแนวคิดและคำสอนของอ็อกัสตินจะได้รับการยอมรับเป็นอย่างมาก แต่เปียนอฟ (2002, pp.25-26) ตั้งข้อสังเกตว่าในงานเขียนของอ็อกัสตินนั้นกายถูกมองด้วยความสับสน กล่าวคือ กายมักถูกมองเป็นที่มาของความกลัว ความน่าขยะแขยง และความเป็นศัตรู แต่บางครั้งก็ถูกมองในฐานะหนทางสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า เปียนอฟระบุว่า “กาย” เป็นคำสำคัญทั้งในปรัชญาและเทววิทยายุคกลาง เพราะกายสามารถให้รูปร่างเชิงมีทัศนแก่โครงสร้างและระบบที่เป็นนามธรรมได้ เมื่ออ็อกัสตินนิยามเนื้อหนังในบริบทของบาปกำเนิด (the original sin) โดยสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างกามตัณหา ความกำหนัด และความตายผ่านการร้อยเรียงเข้าด้วยกันขององค์ประกอบเชิงรูปร่าง เชิงจิต และเชิงสติปัญญาของมนุษย์คู่แรก กายที่ถูกกระตุ้นและทำให้มีตัวตนโดยเนื้อหนังกลายเป็นเงื่อนไขของความเป็นมนุษย์ ธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องการฆาตกรรมกายเพื่อป้องกันการทำบาปอันเกิดจากการกระตุ้นของเนื้อหนังที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ในคริสต์ศาสนายุคกลางคือหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า คริสต์ศาสนายุคกลางรับแนวคิดเรื่องกายและเนื้อหนังของอ็อกัสติน

ในหนังสือ The City of God อ็อกัสตินวางตำแหน่งเนื้อหนังอยู่ระหว่างบาปและกาย โดยนิยามเนื้อหนังเป็นสถานที่ของธรรมชาติมนุษย์ที่ถูกทำให้ตกต่ำ ข้อเสนอของอ็อกัสตินทำให้เกิดกายในสองความหมาย ได้แก่ 1) กาย คือกายในฐานะอินทรีย์วัตถุซึ่งถูกจับคู่กับวิญญาณ กายเป็นพื้นที่แสดงออกของสภาวะภายในหรือกายในฐานะกรรม และ 2) เนื้อหนัง คือกายในฐานะประธานและได้รับความเสียหายจากบาปกำเนิด เนื้อหนังเป็นที่ตั้งของกามตัณหาที่ไม่เชื่อฟังและนำไปสู่การแตกแยกกันระหว่างกายและวิญญาณ สารสำคัญของคำสอนเรื่องการสร้างของอ็อกัสตินคือ กายเป็นสิ่งสร้างที่ดีและไม่ได้เป็นสาเหตุของการตกในบาป แต่กลับกลายเป็นสถานที่รองรับการลงโทษจากพระเจ้า นั่นคือ การอยู่ใต้อำนาจของความปรารถนา ความเจ็บปวด และความตาย ส่วนการเข้ามาของบาปที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกายและวิญญาณ หรือมนุษย์และพระเจ้าแย่งลงนั้น อ็อกัสตินอธิบายว่าประสบการณ์ที่รับรู้ผ่านตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง³ เป็นความสามารถของกายและพลังทำลายของเนื้อหนัง บาปสามารถสอดแทรกตัวเองเข้าไปยังกายและ

³ ผัสสาการหรือเพทนาการ (sensation) หมายถึงประสบการณ์ที่รับรู้ทางประสาทสัมผัส (การเห็น การรู้รส การได้กลิ่น การได้ยิน และการสัมผัส) หรือความรู้สึกที่แสดงอย่างชัดแจ้งถึงความตระหนักเกี่ยวกับโลกภายนอก

ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง

เนื้อหนังได้ผ่านอายตนะทั้งห้า การเข้ามาของบาปทำให้เกิดการตกในบาป (the fall) ซึ่งหมายถึง การเคลื่อนออกห่างจากพระเจ้าของเจตจำนง (will) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวิญญาณ ความไม่เชื่อฟังแรกในเจตจำนงของมนุษย์คู่แรกเป็นการกระตุ้นความปรารถนาและความกำหนดในเนื้อหนัง กล่าวคือ หลังการกินผลไม้ต้องห้าม มนุษย์คู่แรกเกิดความอับอายต่อกายที่เปลือยเปล่าของกันและกัน ทั้งๆ ที่อวัยวะที่น่าอับอายเหล่านี้ไม่ได้ผิดแผกไปจากอวัยวะที่มีก่อนการกินผลไม้เลย

เขียนอพมองว่าความเข้าใจใหม่เรื่องการตกในบาปที่อ็อกัสตินนำเสนอคือ เจตจำนงของมนุษย์ที่จงใจออกห่างจากพระเจ้าเกิดขึ้นก่อนการกินผลไม้ต้องห้าม และการไตร่ตรองเพื่อกำหนดทิศทางให้กับเจตจำนงคือช่วงเวลาที่ยกถูกเปลี่ยนสภาพเป็นเนื้อหนัง จากความเข้าใจใหม่นี้เขียนอพตั้งข้อสังเกตว่า หลักเหตุผลที่อ็อกัสตินใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกาย เนื้อหนัง และจิตวิญญาณคือ การจงใจออกห่างพระเจ้าของเจตจำนงทำให้เกิดการลงโทษที่ได้สัดส่วนกัน กล่าวคือวิญญาณสูญเสียการควบคุมกาย ลำดับที่ถูกต้องในการสร้างของพระเจ้า (พระเจ้าอยู่เหนือวิญญาณและวิญญาณอยู่เหนือกาย) ถูกทำให้บิดเบี้ยวไปด้วยเจตจำนงในเนื้อหนัง ผลของความบิดเบี้ยวนี้คือการแยกออกจากกันระหว่างมนุษย์และพระเจ้า หรือกายและวิญญาณ

สิ่งที่ผู้เขียนมองเห็นจากการสำรวจแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกายและวิญญาณของ เทววิทยาคริสต์ศาสนา คือ แม้ว่ากายได้รับการยอมรับในฐานะหนทางสู่ความรอดพ้น แต่คำสอนเรื่องสภาวะภายในเป็นที่มาของการทำบาปนั้นได้รับความสนใจมากกว่าซึ่งอาจเป็นเพราะการเป็นคำสอนโดยตรงจากพระเยซูเจ้า หนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 7 ข้อที่ 20-23 เขียนไว้ว่า

ไม่มีสิ่งใดเลยจากภายนอกของมนุษย์ทำให้เขามีมลทินได้ แต่สิ่งที่ออกมาจากภายในของมนุษย์นั้นแหละทำให้เขามีมลทิน จากภายในคือจากใจมนุษย์นั้นเป็นที่มาของความคิดชั่วร้าย การประพฤติดีพิศทางเพศ การลักขโมย การฆ่าคน การมีชู้ ความโลภ การทำร้าย การฉ้อโกง การสาส์อน ความอิจฉา การใส่ร้าย ความหยิ่งยโส ความเริงเริงใจ สิ่งชั่วร้ายทั้งหมดนี้ออกมาจากภายใน และทำให้มนุษย์มีมลทิน

อีกทั้ง ธรรมเนียมประเพณีหลักของเทววิทยาคริสต์ศาสนาสอนว่า กายถูกทำให้เคลื่อนไหวด้วยความปรารถนาของเจตจำนงในเนื้อหนัง ทำให้คริสต์ศาสนาจารีตตะวันตกยุคกลางและยุคต่อมามุ่งความสนใจไปที่การศึกษาเพื่อหาวิธีจัดการเนื้อหนังมากกว่ากาย จนดูเหมือนว่าความสำคัญของกายค่อยๆ เลื่อนลงไป

เอมมานูเอล ฟาลค์ นักปรัชญาและนักเทววิทยาพร้อมสมัยชาวฝรั่งเศสสำรวจและศึกษางานเขียนกลุ่มหนึ่งของปีตาจารย์ รวมถึงนักคิดในยุคกลางและยุคต่อมา ฟาลค์พบว่าไม่ใช่แค่ในเทววิทยาคริสต์ศาสนาเท่านั้นที่ความสำคัญของกายถูกทำให้เลือนลางไป แต่รวมถึงปรัชญาร่วมสมัยอย่างสำนักปรากฏการณ์วิทยาด้วย ข้อเสนอเรื่อง “เนื้อหนังที่ไม่มีกาย” ปรากฏชัดในปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาตั้งแต่ฮูสเซอร์ล (1859-1938) จนถึงองรี (1922-2002) ฟาลค์ (2019c, pp.1-4) มองว่าวิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่ให้วิญญาณอยู่เหนือกายในเทววิทยาซึ่งรับอิทธิพลจากคำสอนของอ็อกสตันและไญยนิยม⁴ เป็นผลมาจากแนวคิดทวินิยม⁵ แบบกรีก ส่วนการให้ความสำคัญกับเนื้อหนังมากกว่ากายในปรากฏการณ์วิทยาเป็นการคิดแบบทวินิยมในโครงสร้างใหม่

ฟาลค์ (2019a) สำรวจการถกเถียงระหว่างฟูโกต์ (1926-1984) และแดร์ริดา (1930-2004) เรื่องความบ้า⁶ ที่เดการ์ต (1596-1650) กล่าวถึงใน *Meditations on First Philosophy* ฟาลค์วิเคราะห์ว่าแม้ฟูโกต์และแดร์ริดามีมุมมองต่างกันเรื่องความบ้า กล่าวคือ ฟูโกต์เสนอให้กันความบ้าออกจากความคิดของเราเพราะความบ้าเป็นด้านที่น่ากลัวของการมีอยู่ของเรา ในขณะที่แดร์ริดามองว่าความบ้าคือส่วนหนึ่งของความคิดของเราที่คอยให้เหตุผลเพื่อสงสัยหรือตั้งคำถามต่อบางสิ่งบางอย่าง แต่หลักการที่ทั้งคู่ยอมรับร่วมกันคือ เราต้องการความบ้าเพื่อไม่ให้ถูกหลอกลวงจากการใช้เหตุผลแบบผิดๆ เพราะการใช้เหตุผลคือคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ที่อยู่ตรงข้ามกับความบ้า จากการอ่านและวิเคราะห์ *Meditations on First Philosophy* ฟาลค์พบว่าความ

⁴ ไญยนิยมหรือลัทธิอนอสติก (Gnosticism) คือแนวคิดทางศาสนารูปแบบหนึ่งในสมัยโบราณที่เชื่อว่ามนุษย์ควรละโลกวัตถุเพื่อมุ่งเน้นเรื่องจิตวิญญาณ เพราะประสบการณ์ทางวิญญาณเท่านั้นที่เป็นแก่นแท้ของความเชื่อทางศาสนา ส่วนกายเป็นกรงขังวิญญาณ เรื่องของวัตถุและโลกวัตถุเป็นสิ่งชั่วร้าย ไญยนิยมเริ่มปรากฏรูปแบบชัดเจนขึ้นเมื่ออยู่ในบริบทของคริสต์ศาสนา

⁵ Dualism คือการเชื่อว่าความจริง (truth) มีสองอย่างคู่กันเสมอคือ สิ่งที่ปรากฏต่อประสาทสัมผัสหรือสภาพปรากฏ (appearance) กับสิ่งที่อยู่เบื้องหลังสภาพปรากฏหรือความเป็นจริง (reality) สภาพปรากฏและสิ่งที่อยู่เบื้องหลังสภาพปรากฏต่างไม่ขึ้นแก่กัน แต่อาจมีความสัมพันธ์กันได้ โดยสภาพปรากฏถูกเรียกว่ากายหรือสสาร ส่วนความเป็นจริงเรียกว่าจิตหรือออสสาร ความหมายเชิงอภิปรัชญาของทวินิยมตามพจนานุกรมศัพท์ปรัชญาฉบับราชบัณฑิตยสถานคือ ทักษะที่ถือว่าสิ่งเป็นจริงสองสิ่งซึ่งไม่ขึ้นแก่กันและไม่อาจจทอนลงไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่อาจสัมพันธ์กันได้ เช่น พุทธปรัชญาเชื่อว่า “กาย” เป็นวัตถุจัดอยู่ในประเภทรูป “จิต” จัดอยู่ในประเภทนาม ทั้งกายและจิตต่างก็มีความสำคัญต้องอาศัยซึ่งกันและกันในการถือกำเนิดมีชีวิตรเป็นมนุษย์ กายและจิตเป็นสภาวะธรรมคนละอย่าง จะทอนกายเป็นจิต หรือจิตเป็นกายไม่ได้ เป็นต้น

⁶ ความบ้าแบบคาร์เทเซียน (Cartesian madness) หมายถึง สภาวะของสมองที่ถูกทำให้เสียหายและส่งผลต่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส เดการ์ตใช้ “คนบ้า” เป็นตัวอย่างเพื่อโต้แย้งว่าความรู้ที่ได้จากประสาทสัมผัสไม่สามารถไว้วางใจได้

ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง

บ้ำมีความตรงข้ามสองประการคือ การขาดเหตุผลและการแยกออกของกาย การถกเถียงระหว่าง ฟุโกต์กับแดร์ริดาสนใจความตรงข้ามประการแรก ส่วนฟาลค์สนใจความตรงข้ามประการหลัง เพราะมองว่าการหันกลับมาพิจารณาภายหน้าจะทำให้เกิดความเข้าใจความบ้ำที่ต่างไปจากเดิมได้ โดยอาศัยมุมมองแบบคนมีสติที่กลัวการไม่มีกายมากกว่าการไม่มีเหตุผล กล่าวคือ คนมีสติที่จินตนาการว่าตนเองจะกลายเป็นคนบ้ำเมื่อปฏิเสธว่ามีทั้งสองข้างและกายนี้ไม่ใช่ของฉัน ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า คนบ้ำของเดการ์ตคือเนื้อหนังที่ไม่มีกาย (ฉันที่สงสัยและจดจำมือทั้งสองข้างและกายของฉันไม่ได้) จุดยืนของฟาลค์คือ เมื่อใดก็ตามที่เนื้อหนังไม่สามารถจดจำกายของมันได้ ทั้งกายและเนื้อหนังจะหายไปทั้งคู่เพราะสิ่งที่มาก่อนและทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้คือกาย

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของกายที่เคยปรากฏชัดทั้งในวิถีคิดและวิถีปฏิบัติของคริสต์ศาสนายุคแรกที่ได้รับอิทธิพลจากวิถีคิดแบบกรีกถูกทำให้เลื่อนลงไปด้วยวิถีคิดแบบจิตนิยมที่มองว่าสภาวะภายในมาก่อนและกำหนดทิศทางสภาวะภายนอก กล่าวอีกนัยหนึ่ง กายถูกทำให้เคลื่อนไหวด้วยความปรารถนาของเจตจำนงในเนื้อหนัง การมุ่งความสนใจไปที่การศึกษาเพื่อหาวิธีจัดการเนื้อหนังมากกว่ากายทำให้ดูเหมือนว่า ความสำคัญของกายเลื่อนรางไป ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาวรรณกรรมกลุ่มหนึ่งทำให้ฟาลค์พบว่า ข้อเสนอเรื่อง “เนื้อหนังที่ไม่มีกาย” ปรากฏชัดในปรัชญาร่วมสมัยสำนักปรากฏการณ์วิทยาด้วย

ความหมายของเนื้อหนังในความคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์

สแลตแมน (2020, pp.203-204) ระบุว่านักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาเรื่องกายจำเป็นต้องแยกความแตกต่างระหว่าง Körper (body) และ Leib (flesh) ได้ สแลตแมนระบุว่า Körper มาจาก corpus (ภาษาละติน) หมายถึงกายในฐานะสิ่งที่มีกายภาพ ส่วน Leib เป็นคำกริยา “มีชีวิต” หรือ “มีประสบการณ์” Leib จึงหมายถึงกายที่ถูกทำให้มีชีวิตหรือมีประสบการณ์แทนที่จะเป็นเพียงกายที่ต้องการพื้นที่อย่างเดียว แต่ในภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสมีเพียง “กาย” คำเดียวที่หมายถึงการมีอยู่เชิงกายภาพของมนุษย์ เพื่อรักษานวงของภาษาที่มาพร้อมกับความแตกต่างระหว่าง Körper และ Leib⁷ การแปลเป็นภาษา

⁷ ความต่างกันเชิงมโนทัศน์ระหว่าง Körper และ Leib ถูกพัฒนาในต้นศตวรรษที่ 20 โดยฮูสเซิร์ลนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาชาวเยอรมัน การจำแนกความหมายของฮูสเซิร์ลถูกทำให้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางโดยปงตี (Merleau-Ponty, 1908-1961) นักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาชาวฝรั่งเศสที่นำความคลุมเครือบางอย่างในการนิยามของฮูสเซิร์ลมาพัฒนาต่อ

อังกฤษที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในปัจจุบันมักใช้มีโนทัศน์คู่ กล่าวคือ กาย (Körper) หมายถึง กายที่เป็นสสาร หรือกายที่เป็นกรรม ในขณะที่เนื้อหนัง (Leib) หมายถึง กายที่ถูกทำให้มีชีวิต หรือกายที่เป็นประธาน

องรีเป็นนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาชาวฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนังเช่นเดียวกับฟาลค์ แต่ทั้งสองมีจุดยืนที่ต่างกัน องรี (อ้างถึงใน Seyler, 2020) มองว่าเนื้อหนังคือสิ่งที่อยู่เบื้องหลังสภาพปรากฏหรือความเป็นจริงของมนุษย์ ส่วนกายเป็นเพียงสภาพปรากฏหรือลักษณะภายนอกของความเป็นจริง องรี (อ้างถึงใน Sackin-Poll, 2019, pp.409-411) ยืนยันว่าสองรูปแบบของการปรากฏ หรือกายและเนื้อหนังต้องแยกจากกันอย่างเด็ดขาด ในขณะที่ฟาลค์มองว่าเนื้อหนังในความหมายที่กว้างกว่าไม่ได้หมายถึงประสบการณ์ที่มีชีวิตของกายเท่านั้น แต่รวมถึงตัวกายด้วย⁸

ฟาลค์ (2016) โต้แย้งว่าการกล่าวถึงปรากฏการณ์ที่มองไม่เห็นในความรู้สึกขององรี ลืมพลังของการมองเห็นได้ของกาย ถ้าไม่มีการมองเห็นได้ของกาย การมองเห็นไม่ได้หรือความประทับใจที่มีอยู่ในจิตก็เกิดขึ้นจริงไม่ได้ ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความเร่งรีบไปหาเนื้อหนังทำให้องรีลืมการผูกติดของเนื้อหนังกับกายจนถูกวิพากษ์ว่ามีแนวคิดแบบ Docetism⁹ ชิคุร์ดสัน (2016, p.17) ระบุว่าฟาลค์คือหนึ่งในคนที่วิพากษ์องรีเรื่องนี้ ยิ่งไปกว่านั้น การค้นพบกายประเภทที่สามซึ่งองรีเรียกว่ากายดั้งเดิม¹⁰ ทำให้เกิดกายใหม่ที่ลึกลับเกินไป องรีมองว่าสิ่งที่ทำให้นักเต้นใน lovers' night รู้สึกเจ็บปวดไม่ใช่กายของคู่เต้น แต่เป็นความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตที่เกิดประสบการณ์ในการสัมผัสของมันเอง แน่นนอนว่า ฟาลค์ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอขององรีและยืนยัน

⁸ แกชแวนด์เนอร์ (2012, p.6) ระบุว่าสำหรับฟาลค์ กายและเนื้อหนังต้องไปด้วยกันเสมอ ความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดระหว่างกายและเนื้อหนังคือศูนย์กลางการวิเคราะห์ของฟาลค์ และฟาลค์ตำหนินักคิดร่วมสมัยที่สนใจแต่เนื้อหนังจนลืมความสำคัญของกาย

⁹ มาจากภาษากรีก dokein (แปลว่า ดูเหมือน) หมายถึง กลุ่มคนที่ปฏิเสธความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า แม้สภาพปรากฏของพระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์ แต่ความเป็นมนุษย์เป็นเพียงภาพลวงตา แท้จริงแล้วพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์

¹⁰ องรีแยกแยะกายเป็นสามชนิดคือ (1) transcendental body ที่สร้างและกระทำผ่าน (2) material body เช่น การมองเห็นซึ่งเป็นพลังของกายชนิดแรกกระทำผ่านดวงตาซึ่งเป็นกายชนิดที่สอง เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่าง transcendental body และ material body บ่งบอกว่ากายชนิดแรกถูกนิยามด้วยการพุ่งไปของสำนึก แต่การมองแบบพลิกกลับทำให้องรีเห็นว่าแม้กายชนิดแรกเปิดตัวลงต่อโลกภายนอกหรือกายชนิดที่สอง แต่กายชนิดแรกไม่สามารถสร้างการแสดงออกของตัวเองได้ กายชนิดแรกจำเป็นต้องถูกวางอยู่บนกายชนิดที่สามที่ไม่มีการพุ่งไปของสำนึกและแก่นแท้ของ Lift องรีเรียกกายชนิดที่สามว่า (3) กายดั้งเดิม หรือ originary body

ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง

ว่าทั้งความพึงพอใจและความทุกข์ล้วนเกิดขึ้นกับกายก่อนและไม่สามารถถูกกลดทอนไปเป็นเพียงประสบการณ์ที่มีชีวิตของกายนั่นเองในความรู้สึกได้ อย่างน้อยก็ในความหมายที่ว่า ประสบการณ์ที่มีชีวิตของกาย (เนื้อหนัง) ไม่สามารถเป็นอิสระจากสสารหรือความเป็นอินทรีย์ที่โอบอุ้มเนื้อหนังไว้ (กาย) ฟาลค์ (2019c, p.2) เขียนไว้ว่า

เมื่อพูดถึงเนื้อหนัง เรานิยามว่าเป็นประสบการณ์ที่มีชีวิตของกาย แต่ในเวลาเดียวกันเรากลับใส่วงเล็บให้กับความเป็นอินทรีย์ของกายเพราะมองว่าความเป็นอินทรีย์ของกายเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอัตวิสัยของกาย... เมื่อพูดถึงเนื้อหนัง เรากำลังล้มความเป็นสสารของกายที่ทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้ใช่หรือไม่?... เมื่อกายเกิดบาดแผล ฉันไม่สามารถเพิกเฉยได้เพราะบางครั้งบาดแผลทำให้ฉันเป็นทุกข์ หรือกายสามารถย่อยอาหารได้โดยที่ฉันไม่ต้องคิดเลย กายต่างหากที่ทำให้ “ฉัน” มีอยู่จริง กายคือสิ่งที่สร้าง “ฉันที่จริง” ขึ้นมา...เมื่อกายพูดกับเนื้อหนังว่า “รู้สึกเจ็บปวดตรงนี้” ฉันจึงรู้สึกเจ็บปวดและเริ่มคิดว่าจะทำอย่างไรเพื่อไม่เจ็บปวดอีก ความพยายามปฏิเสธกายหรือแค่เพียงเปลี่ยนศูนย์กลางไปที่เนื้อหนังคือการปฏิเสธความเป็นอินทรีย์ของกาย

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า “เนื้อหนัง” ไม่ได้หมายถึงกายเชิงชีววิทยาซึ่งเป็นความหมายโดยทั่วไปของเนื้อหนังเท่านั้น แต่รวมถึง (1) กายในความหมายเชิงปรากฏการณ์วิทยาหรือกายที่เป็นทั้งประธานและกรรม, (2) กายที่มีชีวิตซึ่งเป็นที่ตั้งสำหรับการไตร่ตรองและนิสัย และ (3) กายในความหมายเชิงวิทยาศาสตร์หรือกายที่เป็นสสารและต้องการพื้นที่ ฟาลค์ (อ้างถึงใน Gschwandtner, 2012, p.9) มองว่าระดับที่ต่างกันของกายทำงานร่วมกันและมีความสำคัญต่อกัน เราไม่สามารถมองข้ามกายในระดับใดระดับหนึ่งได้

ฟาลค์ (2019b) ใช้แนวคิดเรื่องการรวมกันของกายและเนื้อหนังโดยกายมาก่อนและเป็นพื้นฐานของการปรากฏของเนื้อหนังวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้า (ในสวนเกทเสมนี) ที่เกิดจากการรับธรรมชาติมนุษย์ (Incarnation) ฟาลค์มองว่าความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างกายและเนื้อหนังของมนุษย์ถูกอธิบายได้ด้วยความเป็นบุคคลทั้งครบของพระเยซูเจ้าผู้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์ใน “flesh and bones” ซึ่งไม่ได้หมายถึงการเป็นสสารเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงการมีทั้งกายที่เป็นสสารและเนื้อหนังที่ถูกทำให้มีชีวิต กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์เชื่อว่ามิเพียงการเปลี่ยนทิศทางโดยใช้กายเป็นทางเข้าสู่เนื้อหนังเท่านั้นที่สามารถอธิบายความเป็นมนุษย์ของเราได้

กล่าวโดยสรุป ผู้เขียนมองว่าฟาลค์ไม่ได้ต่อต้านธรรมเนียมประเพณีหลักของเทววิทยาคริสต์ศาสนาและปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยา ฟาลค์ไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของวิญญาณและเนื้อหนัง แต่ฟาลค์เห็นความจำเป็นของการสำรวจอีกด้านหนึ่งที่ถูกละเลยไปอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ของเทววิทยาและปรัชญาเพื่อสร้างความสมดุล ฟาลค์มองว่าการมุ่งสู่เนื้อหนังอย่างเร่งรีบเกินไปทำให้นักปรากฏการณ์วิทยาหลายคนหลงลืมการผูกติดของเนื้อหนังกับกาย ที่สำคัญฟาลค์มองว่าแนวคิดเรื่องกายที่ถูกทำให้เลื่อนกลางไปทั้งในเทววิทยาและปรากฏการณ์วิทยาส่งผลต่อความเข้าใจเรื่องความเป็นมนุษย์ ฟาลค์ไม่ต่างจากนักปรากฏการณ์วิทยารุ่นก่อนที่ให้ความสำคัญกับ “ประสบการณ์” ของการดำรงอยู่บนโลกใบนี้ในฐานะมนุษย์ แต่ความโดดเด่นของฟาลค์คือการเปลี่ยนทิศทางการเข้าหาปัญหาเพื่อค้นหามุมมองใหม่ที่นำไปสู่การเข้าใจความเป็นมนุษย์ต่างไปจากเดิม

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่าจุดยืนของฟาลค์ที่ใช้กายเป็นจุดเริ่มต้นนั้นเป็นการฟื้นฟูความสำคัญของ “กาย” ที่ครั้งหนึ่งเคยปรากฏชัดในวิถีคิดแบบกรีกแต่ถูกทำให้เลื่อนกลางด้วยวิถีคิดแบบจิตนิยมขึ้นใหม่ อีกทั้ง วิธีเข้าหาปัญหาของฟาลค์สามารถอธิบายความเป็นมนุษย์ได้อย่างแตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ การวิเคราะห์ประสบการณ์ของมนุษย์โดยเริ่มต้นจากความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนังโดยกายมาก่อนและเป็นสิ่งที่ทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้ทำให้ฟาลค์ (2019b) ค้นพบว่าความเจ็บป่วย ความชรา และความตายซึ่งเป็นที่มาของประสบการณ์ความเจ็บปวดและความทุกข์ของมนุษย์นั้นไม่ใช่ผลของบาป แต่เป็นผลต่อเนื่องของความเป็อนินทรีย์ของกายที่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติเรื่องความเสื่อมสลายได้

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2557). **พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- เจษฎา ทองรุ่งโรจน์. (2557). **พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ปรัชญา**. สำนักพิมพ์แสงดาว.
- Biernoff, S. (2002). **Sight and Embodiment in the Middle Ages**. Palgrave MacMillan.
- Falque, E. (2016). Is There a Flesh Without Body?: A Debate with Michel Henry. *Journal of French and Francophone Philosophy*, 24(1), 139-166.
- Falque, E. (2019a). **The Discarnate Madman**. *Journal for continental philosophy of religion*, 1, 90-117.
- Falque, E. (2019b). **The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, and Death**. Fordham University Press.
- Falque, E. (2019c). **The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist**. Fordham University Press.
- Gschwandtner, C. (2012). **Postmodern Apologetics?: Arguments for God in Contemporary Philosophy**. Fordham University Press.
- Louth, A. (1997). **The body in Western Catholic Christianity**. In S. Coakley (Ed.), *Religion and The Body* (pp.111-130). Cambridge University Press.
- Sackin-Poll, A. (2019). **Michel Henry and Metaphysics: An Expressive Ontology**. *Open Theology*, 5, 405-419.
- Seyler, F. (2020). **Michel Henry**. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, Edward N. Zalta (Ed.), <https://plato.stanford.edu/archives/win2020/entries/michel--henry/>.
- Sigurdson, O. (2016). **Heavenly Bodies: Incarnation, the Gaze, and Embodiment in Christian Theology** (C. Olsen, Trans). MI: Eerdmans.

เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลกับคริสตจักรในสังคมไทย

Paul's Theology of Reconciliation And Churches in Thai Society

ศาสตราจารย์มานิตย์ มณีวงศ์

* วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

Rev.Manit Maniwong

* McGilvary College of Divinity, Payap University

ข้อมูลบทความ

- * รับผิดชอบต่อความ 9 พฤษภาคม 2566
- * แจ้งแก้ไข 25 สิงหาคม 2566
- * ตอบรับผิดชอบต่อความ 4 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

ในช่วงทศวรรษนี้สังคมไทยมีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงในหลายด้าน คริสตจักรไทยจะมีบทบาทและแนวทางสร้างการคืนดีสลายความขัดแย้งในสังคมไทยได้ โดยใช้เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลเป็นบรรทัดฐานในการสร้างการคืนดี เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลนั้นได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและศาสนาทั้งของกรีกและยิว รวมถึงการทำพันธกิจของพระเยซูคริสต์ในพระกิตติคุณสัมพันธด้วย เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโล สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ 1. พระเจ้าเป็นผู้ริเริ่มกระทำการคืนดีกับมนุษย์ผู้ที่ทำบาปต่อพระองค์ โดยประทานพระเยซูคริสต์มาสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อชดใช้บาปของมนุษย์และนำมนุษย์กลับคืนดีกับพระองค์ (รม. 5:10) การคืนดีด้วยการชดใช้บาปนี้ เปาโลได้รับอิทธิพลมาจากทั้งวัฒนธรรมกรีกและยิว แต่ผู้กระทำการชดใช้นั้น เปาโลใช้วัฒนธรรมยิวที่ฝ่ายถูกเป็นผู้ริเริ่มกระทำการคืนดีกับฝ่ายผิด 2. การคืนดีเป็นการกระทำที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความชอบธรรมของพระเจ้า 3. การคืนดีของเปาโลมีทั้งมิติแนวตั้งคือพระเจ้าคืนดีกับมนุษย์และมิติแนวราบคือมนุษย์คืนดีกับมนุษย์ด้วย (เอเฟซัส 2:5-22) 4. การคืนดีในมิติแนวราบไม่ได้จำกัดระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เท่านั้น แต่รวมถึงการคืนดีกับสิ่งสร้างทั้งหลายด้วย (คส. 1:19-20) 5. มนุษย์ผู้ได้รับการคืนดีและสร้างใหม่จากพระเจ้า ต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมกับพระเจ้ากระทำพันธกิจการคืนดีและสร้างสันติภาพทั้งมิติแนวตั้งและแนวราบ (2 คร 5:17-21) ในบทสรุปได้เสนอแนะให้คริสตจักรไทยนำเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลมาทำการคืนดีท่ามกลางสังคมไทย ดังนี้ คือ 1. คริสตจักรไทยควรเป็นต้นแบบแห่งการริเริ่มกระทำการคืนดีในสังคมไทย 2. คริสตจักรไทยผู้รับการคืนดีจากพระเจ้าแล้ว ต้องสำแดงผลแห่งการคืนดีในชีวิต คือชีวิตที่มีสันติและอยู่อย่างสงบสุขกับผู้คนในสังคมไทย 3. คริสตจักรไทยไม่เพียงมุ่งกระทำการคืนดีในมิติแนวตั้งคือความรอดส่วนตัวกับพระเจ้า หรือมุ่งให้ผู้คนในสังคมไทยคืนดีกับพระเจ้าเท่านั้น แต่ต้องกระทำการคืนดีในมิติแนวราบด้วย คือต้องเคารพในการเป็นพระ

ฉายาของพระเจ้าของคนทุกเพศ ทุกชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ ในสังคมไทย 4. คริสตจักรไทยควรมุ่งกระทำการคืนดีกับสิ่งสร้าง เพื่อให้ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และผู้คนสามารถอยู่ร่วมกันด้วยความชื่นชมยินดีมีสันติสุขเหมือนอยู่ในสวนเอเดนและเพื่อเป็นการจำลองแบบของสิ่งสร้างใหม่ในระบบใหม่คือแผ่นดินของพระเจ้าที่จะมาถึงในยุคสุดท้ายด้วย 5. คริสตจักรไทยต้องร่วมกับพระเจ้ากระทำพันธกิจการคืนดีนี้ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างสุดความสามารถจนถึงวันที่พระองค์จะเสด็จมา

- คำสำคัญ:**
- 1) เทววิทยา
 - 2) การคืนดีของเปาโล
 - 3) คริสตจักรในสังคมไทย

Abstract

During this decade Thai society has experienced quite a number of various conflicts. These conflicts could be resolved via reconciliation in Paul's theology through Thai Churches, who have to initiate reconciliation in the society. Reconciliation in Paul's theology was influenced by Greek and Jewish cultures including Christ's ministries in the Four Gospels. Reconciliation in Paul's Theology can be summarized as follows: 1) God is the one who initiated reconciliation to humans, who have betrayed Him by means of Christ, His only Son being crucified to atone for humans' sins and redeemed us to be reconciled with God. (Rom. 5:10). Reconciliation by means of atonement was derived from Greek and Jewish cultures. However, for the atoner Paul derived the ideology from Jewish culture that the right-side initiates reconciliation. 2) Reconciliation is based on God's righteousness. 3) Reconciliation is both vertical - God reconciles with humans, and horizontal - humans reconcile with humans. (Eph. 2:5-22) 4) Horizontal reconciliation includes humans reconciling with nature. (Col. 1:19-20) 5) humans who have been reconciled with God should cooperate with Him in initiating reconciliation both vertically and horizontally. (2 Cor. 5:17-21) The following are suggestions for applying reconciliation in Paul's theology: 1) Churches in Thai society should set a model as an initiator for reconciliation. 2) Thai churches, who have been reconciled by God should reveal the fruits of reconciled lives by

living with others in the society with peace and love. 3) Thai churches should not only reconcile vertically - receiving salvation from God or bringing others for salvation but also horizontally - respecting others in the society no matter how different our social statuses are. 4) Thai churches should reconcile with nature so that we can live with it joyfully and peacefully like the Garden of Eden; also to set a model of the new system or God's Kingdom to come on the Last Days. 5) Thai churches should cooperate with God in the ministry of reconciliation devotedly and wholeheartedly until the Second Coming.

Keywords: Theology
Paul's Reconciliation
Churches in Thai Society

1. บทนำ

การคืนดี (Reconciliation) ถือเป็นวาระสำคัญของสังคมไทย เพราะในช่วงทศวรรษนี้ สังคมไทยมีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงในหลากหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง ด้านความเชื่อทางศาสนา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำหรือมีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ รวมถึงการขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่คนได้ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนทำให้สังคมไทยได้รับผลกระทบจากมลภาวะที่เป็นพิษและภัยธรรมชาติต่างๆ อย่างรุนแรง มีหลายภาคส่วนในสังคมไทยห่วงใยและเรียกร้องให้ประชาชนในชาติร่วมกันสร้างการคืนดี (Reconciliation) ให้เกิดขึ้นในสังคม คริสตจักรไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยจะมีแนวทางและบทบาทในการสร้างการคืนดีสลายความขัดแย้งในสังคมไทยได้อย่างไร เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลน่าจะเป็นแนวทางและบรรทัดฐานสำคัญที่จะช่วยให้คริสตจักรไทยนำมาทำการคืนดีท่ามกลางสังคมไทยได้

ในบรรดานักเขียนคริสเตียนยุคแรกๆ ที่เขียนเกี่ยวกับเทววิทยาแห่งการคืนดี ไม่มีใครโดดเด่นเท่ากับเปาโล ราล์ฟ พี มาร์ติน (Ralph P. Martin) กล่าวว่า “การคืนดี” เป็นบรรทัดฐานหลักในคำสอนและพันธกิจทั้งหมดของเปาโล เป็นศูนย์กลางเทววิทยาของเปาโลที่บรรยายเรื่องราวแห่งความรอดได้อย่างครอบคลุม (Martin, 1980) ส่วน จอห์น เดอ กรูชี (John De Gruchy) ยืนยันว่าสำหรับเปาโลแล้วการคืนดีเป็นการใช้โหราภาพพจน์ที่ช่วยอธิบายให้เห็นภาพของข่าวประเสริฐได้อย่างชัดเจน (Gruchy, 2002) และ สแตนลีย์ อี พอร์ตเตอร์ (Stanley E. Porter) ให้ความเห็นว่า แม้คำว่า การคืนดี จะใช้กันน้อยในพันธสัญญาใหม่ แต่สำหรับเปาโลแล้ว การคืนดีเป็นเนื้อแท้ของเทววิทยาของท่านเลยทีเดียว เนื้อหาพระคัมภีร์ที่ต่อเนื่องไปนี้ คือ 2 โครินธ์ 5:18-21; โรม 5:8-11; โครินธ์ 1:20-22 และเอเฟซัส 2:14-17 เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เข้าใจในแนวคิดเรื่องการคืนดีของเปาโล (Porter, 2016) เพราะเนื้อหาพระคัมภีร์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลนั้นครอบคลุมทุกมิติ ทั้งมิติแนวตั้ง คือการคืนดีระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ และมิติแนวราบ คือการคืนดีระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งสร้างด้วย ดังนั้นเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลจึงน่าจะเป็นบรรทัดฐานสำคัญอันหนึ่งสำหรับคริสตจักรไทยที่จะใช้ปฏิบัติเพื่อนำการคืนดีและสันติสุขมาสู่สังคมไทยได้

2. เทววิทยาแห่ง “การคืนดี” ของเปาโล

มีคำกล่าวที่ว่า “ชีวิตทางศาสนาไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์และความเชื่อมั่นของคนในยุคใด ก็มักจะได้รับรูปแบบมาจากความคิดและภาษาของยุคนั้น ศาสนิกชนมักได้รับอิทธิพลอย่างแรงกล้า จากจารีตประเพณีทางศาสนาที่ป่มเพาะและเสริมสร้างขึ้นมา” (Knopf, 1914) จากคำกล่าวข้างต้นน่าจะเป็นจริงสำหรับการทำเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโล เพราะจากจดหมายฝากของเปาโล แสดงให้เห็นถึงความคุ้นเคยของท่านที่มีต่อศาสนา วัฒนธรรม สังคมและการเมืองทั้งจากวัฒนธรรมกรีกและวัฒนธรรมยิว ด้านวัฒนธรรมกรีกนั้นท่านได้รับอิทธิพลสถานที่ท่านเกิดและเติบโต คือ เมืองทาร์ซัส (กจ. 22:28) ซึ่งสมัยนั้นเป็นเมืองศูนย์กลางการศึกษาปรัชญาและอารยธรรมกรีก รวมทั้งเป็นเมืองแห่งการค้า และการศึกษาแบบเฮลเลนิสติกทำให้เปาโลรู้จักภาษากรีก ปรัชญา วรรณกรรม วัฒนธรรม ศาสนา การเมือง จักรวาลวิทยาและแนวโน้มความเป็นไปทั่วโลก (Roetzel, 1991) ส่วนด้านวัฒนธรรมยิวท่านได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัวของท่านที่นับถือ ศาสนายิวอย่างเคร่งครัด รวมถึงการได้เป็นศิษย์ของกามาเลียเอลปราชญ์ชาวยิวผู้ยิ่งใหญ่ (กจ. 22:3) โรเบิร์ต พิชิริลลี กล่าวว่า สมัยที่เปาโลเป็นนักเรียนในโรงเรียนรับปีท่านคงเคยศึกษาเรื่อง อรรถาธิบายพระคัมภีร์ภาษาฮีบรูเรื่องบท บัญญัติของยิวจากหนังสือเบญจบรรณ เรื่องการปฏิบัติ ตามธรรมเนียมประเพณี รวมถึงเรื่องเล่าต่างๆ ที่กล่าวถึงพระคัมภีร์เป็นอย่างดี (Picirilli, 2017)

2.1 อิทธิพลจากวัฒนธรรมกรีกทั้งด้านภาษาและศาสนาที่มีต่อเทววิทยาของเปาโล

ในด้านภาษา คำว่า “การคืนดี” ในภาษากรีกมาจากรากศัพท์คำนาม *καταλλαγή* และคำกริยา *καταλλάσσω* กับ *διαλλάσσω* รวมถึงกลุ่มคำ *καταλλαγή-καταλλάσσω* ล้วนเป็นรูปประสมของ *ἀλλάσσω* ซึ่งแปลว่า “เปลี่ยนแปลงหรือแลกเปลี่ยน” “แก้ไข” “รื้อฟื้น” (Büchsel, 1987) คำว่า *ἀλλάσσω* มาจาก *ἀλλοος* ซึ่งหมายถึง “อื่นๆ” *ἀλλάσσω* คือเปลี่ยนแปลงหรือแลกเปลี่ยนของหรือสินค้าเป็นอย่างอื่นแทน การเปลี่ยนแปลงหรือแลกเปลี่ยนนี้ถูกขยายในเชิงอุปมาอุปไมยที่รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงหรือแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ของบุคคลหรือหน่วยงานทางการเมืองที่เป็นปรปักษ์ต่อกันให้มาเป็นมิตรต่อกันแทน (Porter, 2011) เมื่อชาวกรีกใช้คำว่า *καταλλαγή* จะใช้ใน 2 ความหมาย ความหมายแรกคือการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือสิ่งของเพื่อยุติข้อขัดแย้งระหว่างคู่สัญญา “คู่สัญญาคืนดีกันโดยจ่ายเงินให้อีกฝ่ายตามจำนวนที่กำหนด ผลของ *καταλλαγή* คือก่อให้เกิดความสมดุล” (Shedd, 1980) ความหมายที่สองคือการขจัดความเป็นปรปักษ์และการสร้างมิตรภาพ

แลกเปลี่ยนการเป็นศัตรูกันมาสู่การเป็นมิตรต่อกัน หรือปรับการเข้าใจผิดกันมาสู่การคืนดีกัน” เป็นการเปลี่ยนแปลงความโกรธ ความเกลียดชัง ความเป็นศัตรู หรือความบาดหมางไปสู่ความรัก และมิตรภาพ John T. Fitzgerald และ Corneliu Constantineanu ได้สรุปลักษณะการใช้คำว่า *καταλλα'σσω* ในโลกกรีก อย่างน่าสนใจดังนี้ คือ (1) เมื่อสันนิษฐานว่ามี การกระทำผิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือหลายฝ่ายที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (2) ฝ่ายที่กระทำผิดมัก จะเริ่มต้นการคืนดีโดยแสวงหาแนวทางที่จะทำให้อีกฝ่ายหายจากการขุ่นเคืองใจ (3) การคืนดีอาจ ใช้รูปแบบของการอุทธรณ์ (4) หรือใช้รูปแบบของการชดใช้เพื่อทำให้อีกฝ่ายหายจากการขุ่นเคือง ใจหรือบรรเทาความโกรธลง (5) การคืนดีเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และความรับผิดชอบ เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะฟื้นฟูความสัมพันธ์และดำเนินชีวิตด้วยการคืนดีร่วมกันใหม่ ทั้งสองฝ่ายต้องรับ รับผิดชอบและมุ่งมั่นอย่างเต็มที่เพื่อจะทำให้ข้อตกลงนี้สำเร็จลงได้ (Fitzgerald, 2001)

ส่วนด้านศาสนา กรีกโบราณมีความเชื่อในพระหลายองค์ พระเหล่านี้มีลักษณะคล้ายมนุษย์ แต่สิ่งที่เหนือกว่ามนุษย์คือ อำนาจและความสง่างาม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเหล่านี้ ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางฝ่ายวิญญาณ เกี่ยวข้องกันเพียงทางฝ่ายวัตถุภายนอกเท่านั้น เมื่อใด ก็ตามที่มนุษย์ประสบปัญหา มนุษย์จะคิดทันทีว่าเขาได้ทำให้พระองค์หนึ่งองค์ใดไม่พอใจ ดังนั้น เขาจึงพยายามทำพิธีกรรมหรือกระทำสิ่งต่างๆ ทางด้านวัตถุภายนอกอย่างดีที่สุดถวายให้พระเหล่านี้ พิธีกรรมเหล่านี้ อาจจะเป็นการภาวนา การเสี่ยงทาย หรือการถวายเครื่องบูชาต่างๆ

กรีกโบราณมีทัศนะว่า “บาป” ที่ทำให้พระของพวกเขาโกรธคือการกระทำที่ทำให้พระเหล่านี้ เสื่อมเสีย (*μιασμα*) ซึ่งการกระทำนี้ไม่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม แต่เกี่ยวข้องกับการทำผิดต่อ ลัทธิความเชื่อและพิธีกรรมของพระเหล่านั้น (Theological Dictionary of the New Testament, 1965) เมื่อพระเหล่านั้นโกรธ ก็อาจจะทำให้เกิดการกันดารอาหารหรือพืชผลเสียหาย ดังนั้นจึงต้องมีการขจัดบาปของพวกเขาด้วยการประกอบพิธีขึ้นเพื่อให้สิ่งเลวร้ายนี้หมดไป เช่น พิธี ที่จัดขึ้นในเทศกาล Thargelia ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้พระหรือเทพอะพอลโล (Apollo) พึงพอใจและไม่ทำลายพืชผลของพวกเขา ในพิธีนี้จะมีการเลือกคนหนึ่งหรือสองคนมาเป็นผู้ (แพะ) รับบาปแทน พวกเขา โดยชุมชนจะออกค่าใช้จ่ายเลี้ยงอาหารแก่ผู้ที่ถูกเลือกมา หลังจากนั้นก็จะลงมือเขียนและ ฆ่าให้ตายเพื่อบรรเทาความโกรธของเทพอะพอลโล (Encyclopedia of Religion and Ethics, 1912) ต่อมาในสมัยกรีกโรมัน ความบาปไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมหรือการกระทำใดๆ ที่คิดว่าทำให้พระของเขาโกรธจำเป็นต้องถูกลงโทษ ชาวกรีกจึงแสวงหาหนทางในการบรรเทาความ

โอรสและการลงโทษจากพระของพวกเขา แต่สิ่งที่เน้นในสมัยนี้ไม่ใช่พิธีกรรมหรือการถวายเครื่องบูชา แต่เป็นการแก้ไขสิ่งที่พวกเขาได้กระทำผิดไปให้ถูกต้องเสียใหม่ เช่น ในบทกวี Iliad ของโฮเมอร์ (Homer) ได้กล่าวถึง อะกาเมมนอน (Agamemnon) แม่ทัพกรีกที่ได้ยกทัพมาล้อมเมืองทรอย (Troy) ปล้นหมู่บ้านหลายแห่งพร้อมทั้งกวาดต้อนผู้คนไปเป็นเชลย และหนึ่งในเชลยนั้นคือ คลีซีส (Chryseis) ลูกสาวของพระที่รับใช้เทพอะพอลโลรวมอยู่ด้วย พระองค์นั้นได้ขอร้องให้อะกาเมมนอนปล่อยลูกสาวของตน โดยสัญญาว่าจะขอเทพอะพอลโลวยพรให้กรีกรบชนะเมืองทรอย แต่อะกาเมมนอนปฏิเสธ พ่อของคลีซีสจึงขอให้เทพอะพอลโลสาปแช่งอะกาเมมนอน และในที่สุดกรีกก็พบกับความพ่ายแพ้ อะกาเมมนอนตระหนักถึงความผิดของตนจึงแก้ไขสิ่งที่ทำผิดไปแล้วให้ถูกต้องด้วยการคืนคลีซีสให้พ่อของเธอ พร้อมถวายเครื่องบูชาแก่เทพอะพอลโลด้วย

ศาสนากรีกในสมัยกวีโฮเมอร์มีพิธีถวายเครื่องบูชา 2 รูปแบบแก่เทพเจ้าของพวกเขา ทั้ง 2 รูปแบบนี้มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง คือ **รูปแบบที่ 1** พิธี Thuein หรือ Hieruein พิธีนี้จัดขึ้นในช่วงกลางวันเพื่อนำสัตว์หรือเทพทั้งหลายแห่งภูเขาโอลิมเปีย มีการนำเครื่องบูชามาเผาบนแท่นที่เรียกว่า Bomes ซึ่งสร้างให้สูงจากพื้นดิน หลังจากการเผาถวายแด่เหล่าพระแล้ว ก็นำเครื่องบูชานั้นมารับประทานร่วมกันอย่างมีความสุข วัตถุประสงค์ของพิธีนี้เป็น การสร้างสามัคคีธรรมและความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างพระทั้งหลายกับชุมชน **รูปแบบที่ 2** พิธี Sphagia หรือ Holokausta พิธีนี้จัดขึ้นขึ้นในช่วงกลางคืนเพื่อนำสัตว์หรือของต่าง ๆ ที่อยู่ใต้โลก พิธีนี้มีการถวายเลือดบนแท่นบูชาที่เรียกว่า Eschara ซึ่งสร้างให้ติดดินหรือขุดลงไปใต้ดิน พิธีนี้ไม่มีการรับประทานร่วมกันและบรรยากาศจะเต็มไปด้วยความโศกเศร้า วัตถุประสงค์ของพิธีนี้เพื่อให้อำนาจต่างๆ ที่อยู่ใต้โลกพอใจในการร่วมพิธีถวายเครื่องบูชาทั้งสองรูปแบบนี้ ถ้าผู้เข้าร่วมได้มีการกระทำผิดใดๆ มา จะต้องทำลายความผิดนั้นเสียก่อน จึงจะเข้าร่วมพิธีได้ (Yerkes, 1953)

สมัยต่อมาแนวคิดของกรีกเกี่ยวกับพระต่างๆ ได้พัฒนาขึ้นเป็นองค์สมบูรณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณด้วย การบรรลุถึงความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวของมนุษย์กับพระจึงแตกต่างกันไปตามความเชื่อของแต่ละลัทธิ เช่น ลัทธิรหัสนิยม (Mysticism) เน้นการฝึกสมาธิและการชำระมลทินด้วยการเผาเครื่องบูชาเพื่อเป็นที่โปรดปรานของพระที่ตนนับถือ (Roetzel, 1975) ลัทธิของ Dionysus ในต้นสหัสวรรษที่ 6 กคศ. เน้นเรื่องการชำระให้หลุดพ้นจากอำนาจแห่งความชั่วที่แยกมนุษย์ออกจากพระและบรรเทาความโกรธของพระเพื่อกลับไปมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพระองค์นั้นอีกครั้ง

(Encyclopedia of Religion and Ethics, 1912) ลัทธิไถยนิยม(Gnosticism) มองว่าวัตถุเป็นสิ่งเลวร้ายและเป็นอุปสรรคต่อความรอดทางฝ่ายจิตวิญญาณ ดังนั้นการที่จะกลับไปมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าผู้ทรงความดีได้จำเป็นต้องทรมาณร่างกาย บำเพ็ญตบะและอาศัยญาณพิเศษอันลึกลับ (วิลเลียม อี ฮอร์เดิร์น, 2520) เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า แนวความคิดทั้งด้านวัฒนธรรมทางภาษาและศาสนาของกรีกมองว่า “การคืนดี” เป็นการกระทำที่เริ่มต้นโดยมนุษย์หรือผู้กระทำผิดเพื่อให้พระเจ้าหรือมนุษย์ที่เป็นคู่กรณีได้พอใจหรือบรรเทาความโกรธลง

2.2 อิทธิพลจากวัฒนธรรมยิวทั้งด้านภาษาและศาสนาที่มีต่อทฤษฎีการคืนดีของเปาโล

ในด้านภาษารากศัพท์ในภาษาฮีบรูไม่มีคำใดที่มีความหมายตรงกับคำว่า **καταλλάσσω** แต่จะมีบางคำที่บ่งบอกถึงการกระทำที่นำไปสู่การคืนดี เช่นคำว่า **כַּפַּר** (Kaphar ‘to atone’) เป็นคำกริยา หมายถึงลบล้าง เช่น ลบล้างมลทินบาป (ฉธบ. 32:43, 1 ซมอ. 3:14, อสย. 6:7, 22:14, 27:9) หรือ ชดใช้ แก้ไข หรือไถ่บาป หรือคืนดี (to atone) (อพย. 29:36, ลนต. 4:20, 16:9) อย่างไรก็ตามคำว่า Atonement ในพระคัมภีร์ฉบับ Authorized Version และ Revise Version ไม่ได้มีความหมายว่า “การแก้ไข” หรือ “การชดเชย” แต่หมายถึง “การคืนดี” หรือ “at one” ส่วนคำว่า **אָטונען** หมายถึง ค่าไถ่ชีวิต (1 ซมอ. 12:3, อสย. 43:3, สดต. 49:7, อพย.30:12, กตว.8;19, 31:50) และอีกคำหนึ่ง คือ **קָנָה** ซึ่งเดิมหมายถึงปิดบังหรือชำระล้าง ต่อมาหมายถึงหีบพันธสัญญาอันเป็นพระที่นั่งกรุณาของพระเจ้า ในระบบการถวายเครื่องบูชาพวกเลวีจะนำเลือดมาปะพรมพระที่นั่งกรุณาเพื่อลบบาปของประชาชนในวันลบบาป (อพย. 25:17-22, ลนต. 16: 14-14) (Encyclopedia of Religion and Ethics, 1912)

คำศัพท์อีกคำหนึ่งในพระคัมภีร์ของชาวยิวที่แสดงแนวคิดของการคืนดีคือ **רָשָׁא** (Rasah) คำนี้หมายถึง “ทำให้ถูกใจ” “เพื่อเอาใจ” “ทำให้พึงพอใจ” หรือ “ปลอบโยน” (Longenecker, 2016) เป็นการกระทำบางอย่างเพื่อให้คู่กรณีคืนดีด้วย ดังนั้นคำศัพท์ในภาษาฮีบรู **כַּפַּר** และ **רָשָׁא** ทำให้เห็นถึงการคืนดีในวัฒนธรรมทางภาษาของชาวยิวทั้งมิติแนวตั้งและมิติแนวราบ กล่าวคือ **כַּפַּר** เป็นกระบวนการที่ชาวยิวคืนดีกับพระเจ้า (มิติแนวตั้ง) และ **רָשָׁא** เป็นการทำของบุคคลที่คืนดีต่อกัน (มิติแนวราบ)

ส่วนด้านศาสนา ในทัศนะของชาวยิวโบราณถือว่า บาปเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้มนุษย์กับภูตต่อพระเจ้า (ปฐมก. 3-4) ทำให้ความผูกพันใกล้ชิดระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งสร้างแตกหักจากกัน ดังที่ Hulitt Gloer กล่าวว่า “ความใกล้ชิดที่แตกสลายเป็นปัญหาพื้นฐานระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งสร้าง การคืนดีเป็นการฟื้นฟูความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ดีที่สุด” (Gloer, 1966) พระเจ้าทรงแสวงหาการคืนดีกับมนุษย์อย่างต่อเนื่องและได้เตรียมหนทางให้มนุษย์ได้รับการลบล้างบาปกลับเข้ามามีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดใหม่กับพระองค์ ด้วยการเตรียมระบบการถวายเครื่องบูชาให้ (The Interpreter’s Dictionary of the Bible, 1962)

การถวายเครื่องบูชาเพื่อลบล้างบาปของยิวจะกระทำในวันแห่งการลบล้างบาป (Yom Kippur หรือ Day of Atonement) โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ **รูปแบบที่ 1** การถวายเครื่องบูชาลบล้างบาปพิธีกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อลบล้างบาปต่างๆ (ลนต. 4:1-5, 13, 6:17-23) โดยจะนำเลือดของสัตว์ที่ถูกฆ่าเข้าไปยังแท่นบูชาในอิสราเอลสถาน (อพย. 29:15,26; 30:1 เป็นต้นไป, ลนต. 16:16) เลือดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการถวายเครื่องบูชาลบล้างบาป เพราะชาวยิวถือว่าเลือดคือชีวิต และชีวิตสามารถลบล้างบาปได้ (ลนต. 17:11, ฮบ. 9:32) (Vaux, 1961) เลือดมีพลังลึกลับที่สามารถผูกพันพระเจ้ากับมนุษย์ และ มนุษย์กับมนุษย์ได้ รวมทั้งสามารถต่อต้านโรคร้ายไข้เจ็บและความเลวร้าย สามารถทำลายความไม่บริสุทธิ์จากมลทินบาปให้กลายเป็นความบริสุทธิ์ได้ และเลือดเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ก่อให้เกิดชีวิต (เฉลยธรรมบัญญัติ 12:16,23) (Encyclopedia of Religion and Ethics, 1912) การถวายเลือดที่แท่นบูชาจึงเป็นสัญลักษณ์ของการที่คนบาปถวายชีวิตของตนต่อพระเจ้า รับการลบล้างบาป และรับการคืนดีกับพระเจ้า ส่วนร่างของสัตว์และไขมันจะเผาถวายแด่พระเจ้า เมื่อสิ้นสุดพิธีถวายเครื่องบูชาแล้วจะมีการรับประทานเนื้อสัตว์ที่ถูกเผาพร้อมกัน เป็นการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ 2 ด้าน คือ ความเป็นหนึ่งเดียวกันของพระเจ้ากับชุมชน และความเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้มารับประทานด้วยกัน (Kraus, 1966) **รูปแบบที่ 2** การถวายเครื่องบูชาลบล้างบาป พิธีกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อลบล้างบาปที่ไม่เจตนา บาปที่ไม่ใช่ข้อตรงบาปที่ล่วงละเมิด พิธีกรรมลบล้างบาปมีขั้นตอนคล้ายกับพิธีกรรมลบล้างบาป (ลนต. 7:7) ต่างกันที่การพิธีกรรมลบล้างบาปเป็นการถวายเครื่องบูชาของปัจเจกบุคคล และสิ่งที้นำมาถวายมีเพียงแกะตัวผู้ พร้อมทั้งค่าปรับเพิ่มอีกหนึ่งในห้าเท่าของราคาความเสียหายที่เขาได้กระทำ (ลนต. 5:14-16) (Encyclopedia of Religion and Ethics, 1912) การถวายเครื่องบูชาลบล้างบาป

ทั้ง 2 รูปแบบนี้ ผู้ถวายเครื่องบูชาจำเป็นต้องมาสารภาพบาปด้วยความสำนึกผิด กลับใจและแก้ไข การดำเนินชีวิตเสียใหม่ เขาจึงจะได้รับการอภัยบาปจากพระเจ้า และได้รับการชำระให้บริสุทธิ์พ้น จากบาปและคืนดีมีสัมพันธภาพใหม่กับพระเจ้า (กตว. 8:12,21, 19:12-13, 20, ลนต. 9:7 16:30, อพย. 29:33)

วิธีการคืนดีกับพระเจ้าของชาวยิวที่ใช้ระบบของการถวายเครื่องบูชา นั้นแม้ว่าจะรับมาจาก ศาสนาต่างๆ ที่อยู่รอบตัว แต่จุดมุ่งหมายและความเข้าใจในการถวายเครื่องบูชาของชาวยิวแตกต่างจากศาสนาเหล่านั้น กล่าวคือ ศาสนาเหล่านั้นมนุษย์เป็นผู้เริ่มต้นแสวงหาวิธีการถวายเครื่องบูชาเพื่อให้พระเจ้าหรือเทพหันกลับมาหามนุษย์ด้วยสิ่งของที่เขานำมาถวาย แต่วิธีการคืนดีกับพระเจ้าของชาวยิวด้วยการถวายเครื่องบูชา นั้นพระเจ้าเป็นผู้เริ่มต้น เป็นของประทานจากพระเจ้า พระเจ้าเป็นผู้เตรียมการที่จะให้มนุษย์ได้รับการอภัยบาป กลับมาคืนดีกับพระองค์และมีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องดั้งเดิม (Kraus, 1966) ระบบการถวายเครื่องบูชาจึงเป็นวิถีแห่งพระคุณและความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์อย่างแท้จริง (เจ เอส เวล, 1961)

นอกจากการถวายเครื่องบูชาเพื่อคืนดีกับพระเจ้าแล้ว ในพระคัมภีร์ของชาวยิวยังมีการกล่าวถึง การคืนดีระหว่างมนุษย์ด้วยกัน โดยผู้กระทำผิดต้องชดใช้หรือกระทำบางอย่างเพื่อให้เกิดการคืนดีกับคู่กรณี (1 ซมอ. 29:4, ปฐก. 33:1-17) เช่น เรื่องที่คนฟิลิสเตียไม่ต้องการให้ดาวิดร่วมรบกับซาอูลเพราะกลัวดาวิดจะหักหลังกลับมาฆ่าคนฟิลิสเตียเองเพื่อทำให้ซาอูลพอใจและหายโกรธ (1 ซมอ. 29:4) หรือ เรื่องของยาโคบที่นำฝูงสัตว์มาเป็นของกำนัลแก่เอซาวพี่ชายเพื่อทำให้เอซาวหายโกรธ (ปฐก. 33:1-17) หรือ เรื่องของโยเซฟที่ปลอบโยนพี่น้องของเขาในอียิปต์ให้คลายความหวาดกลัวลง (ปฐก. 45:1-15)

มีนักวิชาการบางคนเสนอว่า เรื่องสันติภาพและการสร้างใหม่ที่พบในงานเขียนของอิสยาห์ที่ 2 (อิสยาห์ 40-60) มีอิทธิพลต่อแนวคิดเรื่องการคืนดีและสร้างใหม่ของเปาโล ผู้เผยพระวจนะอิสยาห์ตีความการเนรเทศอิสราเอลไปยังบาบิโลนว่าเป็นผลจากบาปของอิสราเอล (เช่น อสย 50:1; 57:17, 59:1-5) การฟื้นฟูความสัมพันธ์หรือการสร้างใหม่นี้จะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากการไถ่บาป (อิสยาห์ 43:18-19) พระเจ้าจะยกโทษการล่วงละเมิดและปลดปล่อยอิสราเอลจากการเป็นทาสของบาปโดยความตายของผู้รับใช้ที่ทนทุกข์ (อิสยาห์ 53:4-12) เกรกอรี เค บีล (Gregory K. Beal) เสนอความเห็นที่ว่าเปาโลได้เชื่อมพระสัญญาของพระเจ้าในอิสยาห์กับพันธกิจ การสิ้นพระชนม์และการฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ เป็นการคืนดีและการสร้างใหม่ที่สำเร็จ

ตามพระสัญญาของพระเจ้าในอิสยาห์แล้ว ดังนั้นเขาจึงลงความเห็นว่าเป็นเบื้องหลังของการคืนดีและสร้างใหม่ใน 2 โครินธ์ 5-7 (Beal, 1944) ปีเตอร์ สตุห์ลมาเคอร์ (Peter Stuhlmacher) ก็ได้กล่าวอย่างสอดคล้องกันว่า “ประเพณีต่างๆ ในพันธสัญญาเดิมโดยรวมแล้วเป็นที่มาของเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดเผยของพระเจ้าและการคืนดีของพระองค์ในพันธสัญญาใหม่” (Stuhlmacher, 1979)

นอกจากพระคัมภีร์ของชาวยิวแล้วนักวิชาการบางคน เช่น ลีออนฮาร์ด ก็อปเปลต์ (Leonhard Goppelt) มองว่าพระกิตติคุณสัมพันธ์ (Synoptic Gospels) มีอิทธิพลต่อเทววิทยาของเปาโลในเรื่องการคืนดีด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของบุตรผู้หลงหาย การเรียกของเลวี การสามัคคีธรรมกับศักเคียส และการเสียสละตนเองของพระเยซูที่แสดงถึงความรักของพระเจ้าที่มีต่อศัตรูของพระองค์ ก็อปเปลต์ สรุปว่า “พันธกิจของพระเยซูมีอิทธิพลต่อแนวคิดเรื่องความการคืนดีของเปาโล (Gloer, 1996)

จะเห็นได้ว่าเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากทั้งวัฒนธรรมและของกรีกและยิว รวมถึงพันธกิจของพระเยซูคริสต์ในกิตติคุณสัมพันธ์ด้วย ในเรื่องการชดใช้หรือลบล้างบาป ทั้งสองวัฒนธรรมนี้ถือว่าเมื่อมีการกระทำบาปเกิดขึ้นต้องมีการชดใช้หรือลบล้างบาป แต่ทั้งสองวัฒนธรรมนี้มีความต่างกันอยู่ที่บุคคลที่ต้องชดใช้หรือลบล้างบาป กล่าวคือ วัฒนธรรมและศาสนากรีกถือว่าผู้กระทำบาปต้องเป็นผู้ริเริ่มการคืนดีกับพระเจ้าหรือบุคคลด้วยการชดใช้หรือลบล้างบาปที่ตนเป็นผู้กระทำ ส่วนวัฒนธรรมและศาสนายิวนั้นถือว่าพระเจ้าเป็นผู้ริเริ่มและจัดเตรียมการคืนดีกับมนุษย์ผู้ที่ทำบาปละเมิดต่อพระองค์ผ่านทางระบบการถวายเครื่องบูชา และในพระกิตติคุณสัมพันธ์ชี้ให้เห็นว่าพระเจ้าเป็นผู้ประทานพระบุตรองค์เดียวของพระองค์คือพระเยซูคริสต์มาทำพันธกิจชดใช้บาปด้วยการสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน ในจุดนี้เปาโลได้รับเอาแนวคิดทั้งทางวัฒนธรรมและศาสนาของยิวรวมถึงพระกิตติคุณสัมพันธ์มาสู่แนวคิดเทววิทยาแห่งการคืนดีของท่าน ยิ่งไปกว่านั้นเปาโลได้นำเอาทั้งสามแหล่งนี้มาต่อยอดเทววิทยาของท่านเกี่ยวกับมนุษย์ผู้ที่ได้รับการคืนดีจากพระเจ้าว่าเขาจะไม่เพียงเป็นผู้รับการคืนดีจากพระเจ้าเท่านั้น แต่จะเป็นผู้ที่ร่วมสร้างการคืนดีหรือการสร้างใหม่กับพระเจ้าด้วย (อิสยาห์ 40-60, 2 คร. 5:17-21) คำว่า “การสร้างใหม่” ในภาษากรีก *κτίσις* (Ktisis) ไม่ได้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านศีลธรรมในการดำเนินชีวิต แต่หมายถึง “สิ่งหรือระบบใหม่” หรือแผ่นดินของพระเจ้าที่จะมาปรากฏในยุคสุดท้าย (พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวีรัตน์, 2022) ดังนั้นเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลจึงสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลกับคริสตจักรในสังคมไทย

1) พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยความรักเป็นผู้ริเริ่มกระทำการคืนดีกับมนุษย์ผู้ที่ทำบาปต่อพระองค์ โดยประทานพระเยซูคริสต์พระบุตรองค์เดียวของพระองค์มาสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อชดใช้บาปของมนุษย์และนำมามนุษย์กลับคืนดีกับพระองค์ (รม. 5:10) จะเห็นว่าเทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลใช้ทั้งวัฒนธรรมกรีกและยิวในเรื่องการชดใช้บาป ส่วนเรื่องผู้กระทำการชดใช้นั้นเปาโลใช้วัฒนธรรมยิวที่ฝ่ายถูกเป็นผู้ริเริ่มกระทำการคืนดีกับผู้ฝ่ายผิด เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลจึงเป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความรักที่พระเจ้า (ฝ่ายถูก) ทรงมีต่อมนุษย์ (ฝ่ายผิด) อย่างแท้จริง

2) การคืนดีเป็นการกระทำตามความชอบธรรมผ่านทางพระเยซูคริสต์ ด้วยเหตุที่พระเจ้าเป็นองค์ความรัก องค์ชอบธรรม และองค์บริสุทธิ์ พระองค์จึงไม่อาจมองข้ามความผิดบาปที่ครอบงำชีวิตมนุษย์ได้ พระองค์จึงจัดการกับบาปตามความชอบธรรมของพระองค์ด้วยการพิพากษาบาปโดยการประทานพระเยซูคริสต์พระบุตรของพระองค์ผู้ไม่มีบาปมาถือกำเนิดเป็นมนุษย์รับสภาพบาป รับการพิพากษา และสิ้นพระชนม์แทนมนุษย์ (รม.4:25, 1 คร.15:3, กท. 1:4, รม.6:10, 8:4-6,8, 1ทธ. 5:10) (Morris, 1960) เปาโลมองว่าการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์เป็นเสมือนเครื่องบูชาที่ถวายแด่พระเจ้าเพื่อลบล้างบาปเหมือนการถวายเครื่องบูชาในวัฒนธรรมยิว (รม. 3:25, อฟ.5:2, 1 คร. 5:7) ดังนั้นการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์จึงเป็นการกำจัดบาปที่ครอบงำชีวิตมนุษย์เป็นการกำจัดบาปบนพื้นฐานความชอบธรรมของพระเจ้า ทำให้มนุษย์ได้คืนดีมีสันติสุข (รม. 5:1-11) และรับการสร้างใหม่ที่อยู่ในระบบใหม่ซึ่งหมายถึงแผ่นดินของพระเจ้าที่จะมาปรากฏในยุคสุดท้าย (2 โครินธ์ 5:17)

3) การคืนดีของเปาโลไม่ได้มีเฉพาะมิติแนวตั้ง แต่มีมิติแนวราบด้วย ในเอเฟซัส 2:5-22 เปาโลกล่าวถึงการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์และพระโลหิตของพระองค์ได้ชดใช้หรือชำระมนุษย์ให้หลุดพ้นจากบาป ส่งผลให้มนุษย์ต่างเชื้อชาติ (ยิวกับต่างชาติ) ได้คืนดี มีสันติภาพต่อกัน และกาลาเทีย 3:28 เปาโลชี้ให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์ทุกคนได้รับการชำระจากพระเยซูคริสต์แล้วทุกคนจะเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ชนชั้นและเพศ จะไม่เป็นยิวหรือกรีก จะไม่เป็นทาสหรือไท จะไม่เป็นชายหรือหญิง เพราะว่าท่านทั้งหลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในพระเยซูคริสต์

4) การคืนดีในมิติแนวราบไม่ได้จำกัดระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เท่านั้น แต่รวมถึงการคืนดีกับสิ่งสร้างทั้งหลายด้วย ในปฐมกาลพระเจ้าสร้างโลกและสิ่งสร้างทั้งหลายในสวนเอเดนให้มีความชื่นชมยินดีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พร้อมทั้งมอบหมายให้มนุษย์ได้เป็นผู้ดูแลรักษาสิ่งสร้างในสวน

เอเดน (ปฐมก. 2:15) แต่มนุษย์ไม่ได้หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายกลับผืนตัวเองจากผู้พิทักษ์สิ่งสร้าง มาเป็นผู้ทำลายสิ่งสร้าง การคืนดีในพระคริสต์จึงเป็นการนำมนุษย์และสิ่งสร้างกลับสู่ความสัมพันธ์ที่ดีอีกครั้ง (Moltmann, 1993) ในโคโลสี 1:19-20 เปาโลกล่าวถึงพระประสงค์ของพระเจ้าว่า พระเจ้าทรงให้ทุกสิ่งคืนดีกับพระองค์เอง ไม่ว่าสิ่งนั้นจะอยู่บนแผ่นดินโลกหรืออยู่บนสวรรค์ โดยทรงทำให้เกิดสันติภาพโดยพระโลหิตแห่งกางเขนของพระคริสต์ ที่นี่จะเห็นว่า เปาโลกำลังเชื่อมโยงนิมิตยุคสุดท้าย (eschatology) ของอิสยาห์ 19:19-25; 65; 66 เรื่องการสร้างเยรูซาเล็มใหม่ในพันธสัญญาเดิมไปถึงการสร้างสวรรค์ใหม่และแผ่นดินโลกใหม่ในวิวรณ์ 21-22 ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามนุษย์และสิ่งสร้างทั้งหมดจะมีส่วนร่วมในกระบวนการคืนดีและการสร้างระบบใหม่คือแผ่นดินของพระเจ้าที่จะมาปรากฏในยุคสุดท้ายด้วย

5) มนุษย์ผู้ได้รับการคืนดีและสร้างใหม่จากพระเจ้า ต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมกับพระเจ้ากระทำพันธกิจการคืนดีและสร้างสันติภาพทั้งมิติแนวดิ่งและมิติแนวราบด้วยความมุ่งมั่นอย่างเต็มกำลัง (2 คร 5:17-21)

3. บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่า สังคมไทยมีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงในหลากหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง ด้านศาสนา ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ และการขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนทำให้สังคมไทยได้รับผลกระทบจากมลภาวะที่เป็นพิษและภัยธรรมชาติต่างๆ อย่างรุนแรง ท่ามกลางความขัดแย้งเหล่านี้เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลน่าจะเป็นบรรทัดฐานสำคัญที่คริสตจักรไทยจะนำมาปฏิบัติเพื่อสร้างการคืนดีสลายความขัดแย้งในสังคมไทยให้เกิดสันติสุขได้ ดังนี้ คือ

1) คริสตจักรไทยควรเป็นต้นแบบแห่งการริเริ่มกระทำการคืนดีในสังคมไทยด้วยความรักตามเทววิทยาการคืนดีของเปาโล ในขณะที่ระบบสังคมไทยทั้งวัฒนธรรมและศาสนามีคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมและศาสนากรีก กล่าวคือ ฝ่ายผิดต้องเป็นผู้เริ่มต้นกระทำในสิ่งที่จะทำให้ฝ่ายถูกบรรเทาความโกรธ สังคมไทยในปัจจุบันมีความขัดแย้งไม่สามารถคืนดีกันได้ เพราะมักจะมีมองว่าตนหรือพวกพ้องของตนเป็นฝ่ายถูก จึงคาดหวังให้ฝ่ายผิดมาขอโทษและมาชดใช้ความผิด เมื่อต่างฝ่ายต่างคิดว่าตนเป็นฝ่ายถูกจึงไม่มีฝ่ายผิด การคืนดีหรือการชดใช้ก็ไม่เกิดขึ้น เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลเป็นต้นแบบให้คริสตจักรไทยเป็นผู้ริเริ่มคืนดีท่ามกลางสังคมไทยที่ขัดแย้ง เช่น เมื่อ

เทววิทยาแห่งการคืนดีของเปาโลกับคริสตจักรในสังคมไทย

มีปัญหาหรือความขัดแย้งในสังคมหรือคริสตจักร แทนที่จะรอให้ฝ่ายผิดมาขอโทษ ฝ่ายที่ถูกกระทำ หรือฝ่ายที่ถูกควรรีเริ่มเข้าไปหาฝ่ายผิดเองด้วยความรัก พร้อมชี้แจงพูดคุยแสวงหาแนวทางการคืนดีและอภัยแก่กันและกัน

2) คริสตจักรไทยซึ่งได้รับการคืนดีจากพระเจ้าแล้ว ต้องสำแดงผลแห่งการคืนดีในชีวิต คือชีวิตที่มีสันติและอยู่อย่างสงบสุขกับผู้คนในสังคมไทย ทุกสิ่งที่คริสตจักรไทยคิด พูด กระทำหรือแสดงออกต้องเป็นการเสริมสร้างสังคมไทยให้เกิดการคืนดีมีเอกภาพ หลีกเลี่ยงการสร้าง ความขัดแย้ง ความแตกแยก และความวุ่นวายเพิ่มขึ้นในคริสตจักรและสังคมไทย

3) คริสตจักรไทยต้องไม่เพียงมุ่งกระทำการคืนดีในมิติแนวตั้งคือ ความรอดส่วนตัวกับพระเจ้า หรือมุ่งให้ผู้คนในสังคมไทยคืนดีกับพระเจ้าเท่านั้น แต่ต้องกระทำการคืนดีในมิติแนวราบด้วยคือ ต้องเคารพในการเป็นพระฉายาของพระเจ้าของคนในสังคมไทย แม้ว่าจะแตกต่างกันทางด้านศาสนา ลัทธิความเชื่อ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ผิวสี ชนชั้น วุฒิกการศึกษา หรือเพศก็ตามและควรมุ่งกระทำให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อศาสนสัมพันธ์ที่ได้สร้างความเข้าใจและความเป็นเอกภาพท่ามกลางคริสตศาสนากับศาสนาอื่นๆในประเทศไทยหรือคริสตศาสนจักรสัมพันธ์ที่ได้สร้างความเข้าใจระหว่างนิกายคาทอลิกและนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยหรือคณะกรรมการประสานงานโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยที่สร้างความเข้าใจและเอกภาพท่ามกลางคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ เป็นต้น

4) คริสตจักรไทยควรมุ่งกระทำการคืนดีกับสิ่งสร้าง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย ในขณะนี้สังคมไทยมีความขัดแย้งและเผชิญกับภัยธรรมชาติอย่างรุนแรงหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาป่าและเผาในพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้นทุกปี ในการประชุมออนไลน์ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2021 เรื่อง “ประเทศไทยไปทางไหน ต่อเกณฑ์แนะนำคุณภาพอากาศใหม่ของ WHO” นพ.दनัย ธีวันดา รองอธิบดีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า คนไทย 38 ล้านคนอยู่ในพื้นที่ฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งในจำนวนนี้ 15 ล้านคนเป็นประชากรกลุ่มเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบรุนแรง อันได้แก่ เด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคทางเดินหายใจ ในปี 2560-2563 พบคนไทยป่วยจากโรคที่เกิดจากการกระตุ้นของมลพิษทางอากาศ 4 โรค ได้แก่ โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด เมื่อคิดเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งปอดมีมูลค่าสูงเกือบ 200,000 บาทต่อราย

ต่อเนื่อง (<https://www.hfocus.org/content/2021/10/23451>. สืบค้นวันที่ 22 ตุลาคม 2021) นี้เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งสร้างธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่คริสตจักรไทยจะต้องสร้างความเข้าใจให้มวลสมาชิกคริสตจักรและคนในสังคมไทยได้ตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเคารพ เพื่อให้ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและผู้คนสามารถอยู่ร่วมกันด้วยความชื่นชมยินดีมีสันติสุขเหมือนกับอยู่ในสวนเอเดนอีกครั้ง ยิ่งกว่านั้นการกระทำพันธกิจการคืนดีกับสิ่งสร้างของคริสตจักรยังเป็นการจำลองแบบของสิ่งสร้างใหม่ในระบบใหม่คือแผ่นดินของพระเจ้าที่จะมาถึงในยุคสุดท้ายด้วย ฉะนั้นการสร้างสร้างความเข้าใจให้มวลสมาชิกคริสตจักรและคนในสังคมไทยได้ตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเคารพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเร่งด่วน ยกตัวอย่างเช่น การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ตามศาสตร์พระราชา การบวชป่า การหยุดเผาและการเผาระวังไม่ให้ผู้อื่นเผา เป็นต้น

5) คริสตจักรไทยต้องร่วมกับพระเจ้ากระทำพันธกิจการคืนดีนี้ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างสุดความสามารถ ภาพที่น่าประทับใจของศาสนิกชนที่จำลองแบบการคืนดีของพระคริสต์อย่างมุ่งมั่นคือ ภาพของพระสันตะปาปา ฟรานซิสที่ก้มลงจูบเท้าของผู้นำชุมชนใต้เพื่อขอสันติภาพ (https://www.matichon.co.th/foreign/news_1448246. สืบค้นวันที่ 9 พฤษภาคม 2566) ภาพนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงการทำพันธกิจการคืนดีด้วยความมุ่งมั่นอย่างสุดกำลังในการที่จะนำสันติสุขมาสู่ชุมชนและสากลโลก

คริสตจักรไทยในฐานะชุมชนที่ได้รับการคืนดีและรับการสร้างขึ้นใหม่ตามพระฉายของพระเจ้าแล้ว ควรเป็นชุมชนต้นแบบที่สำแดงผลของการคืนดีกับพระคริสต์ท่ามกลางสังคมไทย ด้วยการเป็นชุมชนแห่งความรัก ความสามัคคี เป็นชุมชนที่ไม่ควรมีเพียงจริยธรรมทางสังคม แต่ควรเป็นชุมชนที่เป็นจริยธรรมทางสังคม เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตในทางศีลธรรม เป็นชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นปุโรหิตเชื่อมสังคมที่มีความขัดแย้งและแตกแยกให้เกิดการคืนดีกันในทุกมิติ และเป็นชุมชนที่ร่วมกันทำหน้าที่สร้างการคืนดีท่ามกลางสังคมไทยให้มีสันติสุขอย่างมุ่งมั่นจนถึงวันที่พระเยซูคริสต์เสด็จมา

เอกสารอ้างอิง

- เจาะลึกระบบสุขภาพ. (2564, 22 ตุลาคม). **เผยคนไทย 38 ล้านคนอยู่ในพื้นที่ฝุ่นพิษเกินมาตรฐาน ต้นเหตุป่วยพุ่ง!**. <https://www.hfocus.org/content/2021/10/23451>
- เจ. เอส, เวล. (1961). **อรรถาธิบายหลักคำสอนของคริสตศาสนา**. สุริยบรรณ.
- พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวิรัตน์. (2566). **2 โครินธ์**. สถาบันพระคริสตธรรมในประเทศไทย.
- มติชนออนไลน์. (2562, 12 เมษายน). **อึ้ง! ‘โป๊ป’ กัมจับเท้า ‘คู่ขัดแย้งซูดานใต้’ ขอร้องให้ ‘รักษาสันติภาพ’**. https://www.matichon.co.th/foreign/news_1448246
- วิลเลียม อี. ฮอร์เติร์น. (2520). **คริสตศาสนศาสตร์**. สุริยบรรณ.
- Beale, Gregory K. (1994). “The Old Testament Background of Reconciliation in 2 Corinthians 5-7 and Its Bearing on the Literary Problem of 2 Corinthians 6:14-7:1.” 217-247 in *The Right Doctrines from the Wrong Text?* Edited by Gregory K. Beale. Baker.
- Blackman, E. C. (1981). **Reconciliation**. In *The Interpreter’s Dictionary of the Bible*.
- Büchsel, Friedrich. (1987) “**ἀλλάσσω, ἀντάλλαμα, ἀπ-, δι-, καταλλάσσω, καταλλαγή, ἀποκατ-, μεταλλάσσω**” Pages 251-259 in vol. 1 of *Theological Dictionary of the New Testament*. Eerdmans.
- De Gruchy, J.W. (2002). **Reconciliation: Restoring justice**. Fortress Press.
- Driver, S. R. (1912). **Expiation and Atonement**. In *Encyclopedia of Religion and Ethics (Vol. 5)*. T. & T. CLARK.
- Fitzgerald, J. T. (2001). **Paul and Paradigm Shifts: Reconciliation and Its Linkage Group**. In T. Engberg-Pedersen (Ed.), *Paul Beyond the Judaism/Hellenism Divide* (pp. 241–260). Westminster John Knox Press.
- Gloer, W. Hulitt. (1996). **An Exegetical and Theological Study of Paul’s Understanding of New Creation and Reconciliation in 2 Cor. 5:14-21**. The Edwin Mellen Press.

- Hauck. (1987). **miasma (Miasma)**. In G. Kittel & G. Friedrich (Eds.), *Theological Dictionary of the New Testament* (Vol.1). Eerdmans.
- Knopf, R. (1914). **Paul and Hellenism**. *The American Journal of Theology*, 18(4), 497–520.
- Kraus, H.-J. (1966). **Worship in Israel: A Cultic History of the Old Testament**. John Knox Press.
- Longenecker, R. N. (2016). **The Epistle to the Romans**. Eerdmans.
- Martin, R. P. (1980). **New Testament Theology: A Proposal: The Theme of Reconciliation**. *The Expository Times*, 91(12), 364–368.
- Moltmann, J. (1993). **God in Creation: A New Theology of Creation and the Spirit of God**. Fortress Press.
- Morris, L. (1999). **The Cross in the New Testament**. Eerdmans.
- Picirilli, R. E. (2017). **Paul The Apostle: Missionary, Martyr, Theologian**. Moody Publishers.
- Porter, S. E. (2016). **The Apostle Paul: His Life, Thought, and Letters**. Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- Porter, S. E. (2011). **Reconciliation as the Heart of Paul’s Missionary Theology**. In T. J. Burke & B. S. Rosner (Eds.), *Paul as Missionary: Identity, Activity, Theology, and Practice* (1st edition, pp.169–179). T&T Clark.
- Roetzel, Calvin J. (1991). **The Letters of Paul: Conversations in Context**. Westminster John Knox Pr.
- Shedd, William G. T. (1980). **Commentary on Romans**. Wipf and Stock.
- Stuhlmacher, P. (1979). **The Gospel of Reconciliation in Christ—Basic Features and Issues of a Biblical Theology of the New Testament**. *Horizons in Biblical Theology*, 1(1), 161–190. <https://doi.org/10.1163/187122079X00076>
- Yerkes, R. K., & Wach, J. (1953). **Sacrifice in Greek and Roman Religions and Early Judaism (Reprint edition)**. Wipf and Stock.

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้
ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

The Application of Catholic Church Teaching to
Support Administration of the Local Government :
A case study of Tha Rae Subdistrict Municipality,
Mueang Sakon Nakhon

พิชญ์ กาแก้ว

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

* คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Phitsanu Kakaew

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev.Dr.Surachai Chumsriphan

* Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri

* Faculty of Humanities, Saengtham College

Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan

* Faculty of Divinity, Saengtham College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 23 สิงหาคม 2566

* แก้ไข ผ่านโดยไม่มี การแก้ไข

* ตอรับบทความ 13 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) หลักการนำหลักธรรม คำสอนทางคริสตศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือประเด็นการสนทนากลุ่มจำนวน 2 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักการในการนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นคือการนำหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนามาส่งเสริมหรือเป็นหลักในการบริหารงาน โดยการบริหารงานปกครองบนพื้นฐานของความรักเมตตาและความเชื่อศรัทธาเป็นหัวใจ และคำสอนที่สำคัญของคริสตศาสนา รวมถึงหลักธรรมคำสอนที่ช่วยให้การบริหารงานปกครองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมตามจิตตารมณ์พระวรสารและคำสอนของพระเยซูเจ้า การรักและรับใช้ โดยเฉพาะความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความ پاکเพียรอดทน ความกล้าหาญและความขยันหมั่นเพียร สำหรับหลักการความสัมพันธ์ด้านความเชื่อของแต่ละบุคคลนั้นให้มองเป็นการเชื่อเชิญของพระเจ้าที่ประทานกระแสเรียกให้แต่ละคน เพื่อการตอบสนองด้วยความ เป็นสิ่งที่ทำทนายในการปฏิบัติงานด้วยความเชื่อศรัทธา กล้าหาญและเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งการนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาใช้ในงานบริหารนี้ไม่ใช่เฉพาะการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นแต่ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นคุณค่าของชีวิตและความสำเร็จของชีวิตในโลกนี้

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

2. หลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนาที่เทศบาลตำบลท่าแร่ นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความพากเพียรอดทน ความกล้าหาญ และ ความขยันหมั่นเพียร รวมไปถึงความเชื่อศรัทธา และความเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งทำให้บุคลากรมีความเชื่อศรัทธาในพระเจ้าเป็นพิเศษต่อ พระนางมารีย์ องค์อุปถัมภ์ของเทศบาล และหลักธรรมคำสอนทาง คริสต์ศาสนา มีความรักต่อกัน มีความสามัคคี เป็นหนึ่งเดียวกัน ช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานและนำคำสอนทางคริสต์ศาสนามาบูรณาการในการทำงานให้เข้ากับบริบทขององค์กรและชุมชน ทำงานด้วยความเสียสละตามแบบอย่าง พระเยซูเจ้า สามารถดำเนินงานและดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์และ คุณค่า เป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างดี ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่าง เป็นสุข เห็นคุณค่าและความสำคัญของชีวิตและหลักธรรมคำสอนทาง คริสต์ศาสนา

คำสำคัญ: คำสอนคริสต์ศาสนา
งานปกครองส่วนท้องถิ่น
เทศบาลตำบลท่าแร่

Abstract

The objectives of this qualitative research were as follows: 1) to introduce Catholic Church teachings to the local government administration of Tha Rae Subdistrict Municipality in Sakon Nakhon Province; and 2) to apply Catholic Church teachings to the administration of the Tha Rae Subdistrict Municipality in the province of Sakon Nakhon. This study analyzed and synthesized data collected from groups of five experts and nine informants. All of the sample groups were selected using techniques of purposive sampling. The research instruments of this study were two focus group discussions. The collected data were analyzed using content analysis.

The results of this study are as follows:

1. The principle of bringing Catholic Church teachings to support the administration of the local government of Tha Rae Subdistrict Municipality in Sakon Nakhon Province is to promote Catholic Church teachings in the work of the local government of Tha Rae Subdistrict Municipality by administering and governing based on the fundamentals of love, mercy, and faith, which are the core and primary Catholic teachings, thereby concluding the virtues that support the administration. These virtues are essential for the achievement of the common good in accordance with the charism of the Gospel and the teachings of Jesus, including prudence, justice, honesty, love, sharing, patience, courage, and perseverance. Individual faith relationships are viewed as God's invitation to provide each individual with a vocation to respond to

a challenge and act with courage, faith, and unity. The application of Catholic Church teachings in this administration is not limited to local government but is rather a way of life. It is the value and achievement of living in this world.

2. The principle of integrating Catholic Church teachings into the administration of the local government yields the benefits and values of this local government, including prudence, justice, honesty, love, sharing, patience, courage, persistence, faith, and unity. which encourages personnel to have faith in God, particularly in the Virgin Mary, the patron of the municipality, and to love one another, unity and harmony in accordance with Catholic Church teachings. These Catholic Church teachings assist individuals in understanding their duties and responsibilities and how to work and live morally and ethically. They are able to apply the teachings of the Catholic Church as a whole in their institutions and communities and to work with sacrifice in imitation of Jesus. They are able to carry out their responsibilities and lead useful and important lives, serving as a positive example to one another and improving the administration of local government. The community can coexist in harmony. They recognize the importance and value of life and the teachings of the Catholic Church.

Keywords: Catholic Church Teaching
Administration Of The Local Government
Tha Rae Subdistrict Municipality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อที่ 2236 ระบุไว้ว่า การใช้อำนาจปกครองมีจุดหมาย เพื่อแสดง ให้เห็นลำดับความสำคัญที่ถูกต้องของคุณค่าต่างๆ เพื่อช่วยให้ทุกคนใช้เสรีภาพปฏิบัติ ความรับผิดชอบของตนได้ง่ายขึ้น ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติอย่างชาญฉลาดให้ทุกคนได้รับแจกจ่าย แบ่งปันตามสิทธิ์อย่างยุติธรรม พยายามให้เกิดความสามัคคีและสันติ โดยคำนึงถึงความต้องการ และผลงานของแต่ละคน โดยต้องเอาใจใส่ไม่ให้เกิดกฏเกณฑ์และระเบียบที่กำหนดไว้จนให้ตกในการ ผจญที่จะคิดถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม

คริสตชนในฐานะพลเมืองของประเทศชาติ พึงใส่ใจในความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อแผ่นดิน ถิ่นเกิด และต่อมนุษยชาติ ความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองเป็นหน้าที่ของพลเมืองทุกคนในชาติ เพื่อ ปกป้องและส่งเสริม “ความดีส่วนรวม” (Common Good) ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อที่ยิ่งใหญ่ และจำเป็นที่ต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ ถึงเรื่องกฏแห่งศีลธรรม (Moral Law) ในความรับผิดชอบต่อ บ้านเมือง ความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองต้อง มีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อในพระเยซูคริสต์ ผู้เป็น นายชุมพบาลที่ดี นำความปิติยินดีและความหวังโดยการนำของพระจิตเจ้า เพื่อความเป็นปึกแผ่น และสามัคคีท่ามกลางเพื่อนพี่น้องที่กำลังอยู่ในภาวะที่โศกเศร้า ท้อแท้และกระวนกระวายใจ (เทียบ ธรรมณูญเรื่องการอภิบาลของพระศาสนจักรในโลกปัจจุบัน ความปิติยินดีและความหวัง (Gaudium et Spes ข้อ 1)

พระเยซูเจ้า ในฐานะเป็นศาสดาของศาสนาคริสต์ แสดงให้เห็นว่า สังคมของชาวยิวในสมัย ปอนติอัส ปิลาต ผู้ว่าราชการในสมัยนั้น อำนาจทางโลกและอำนาจทางศาสนาต้องสอดคล้องและ ส่งเสริมกันและกัน กล่าวคือ จริยธรรมทางด้านศาสนาต้องเป็นตัวถ่วงดุลความถูกต้อง ให้เกิดขึ้น ในมิติทางด้านการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม ในพระวรสารของนักบุญลูกา บทที่ 20 ข้อที่ 20-26 พระเยซูเจ้าทรงเสียด่าแก่จักรพรรดิซีซาร์ คนเหล่านี้ทูลพระองค์ว่า “เป็นการถูกต้องหรือไม่ที่จะ เสียด่าแก่ซีซาร์” พระเยซูเจ้าทรงทราบอุบายของเขา จึงตรัสว่า “เอาเงินเหรียญให้เราดูสัก เหรียญหนึ่งเถิด รูปและคำจารึกนี้เป็นของใคร” เขาตอบว่า “เป็นของ ซีซาร์” พระองค์จึงตรัส ตอบเขาว่า “ดังนั้น ของของซีซาร์จงคืนให้ซีซาร์ และของของพระเจ้าจงคืนให้พระเจ้าเถิด” เรา จึงทราบความจริงว่า พระเยซูเจ้าทรงสนับสนุนคริสตชนให้ยึดถือจริยธรรมในการดำเนินกิจกรรม ทางการเมือง และต้องการบอกแก่ชาวยิวว่า เมื่อเราอยู่ในสังคมจำเป็นต้องมีการกำหนดกฏระเบียบ แบบแผน เพื่อให้มนุษย์ในสังคมโดยรวมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ประชาชนต้องเคารพและปฏิบัติ

การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

ตามกฎหมายของบ้านเมือง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำคำสอนทางศาสนา เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาสังคมรอบข้างหรือเหตุการณ์ร่วมสมัยที่เกิดขึ้นในชุมชนของตน

แท้ที่จริงแล้ว ความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันไม่ได้ระหว่างศาสนาและการดำเนินชีวิตรวม ไปถึงศาสนาและการเมือง เป็นสายสัมพันธ์ที่จำเป็นเพื่อประสานการดำเนินชีวิตของผู้คนใน ส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน มีเป้าหมายเพื่อการสร้างสรรค์และส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ สังคมส่วนรวม โดยผ่านการกระทำด้านศีลธรรมของตนเอง โดยที่มนุษย์ทุกคนต้องปฏิบัติต่อผู้อื่น ในฐานที่เป็นเป้าหมายในตัวเอง และไม่สามารถใช้ผู้อื่นเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ของตนเองได้อย่างเด็ดขาด (เชิดชัย เลิศจิตระเลขา, 2548:5-6)

อย่างไรก็ตาม สังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยม สังคมหลายๆ แห่งขาด ความเข้าใจรากเหง้าและวิถีชีวิตของตนเอง ขาดแหล่งยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิตวิถีชีวิตคนไทย เหล่านั้นจึงดำเนินไปอย่างขาดเสถียรภาพและไร้ทิศทางอย่างเห็นได้ชัด ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหา ในสังคมนานาประการ โดยเฉพาะปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมในสังคม อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาแหล่งอบายมุขแหล่งเร่ร่อน การขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นตัวงัดให้ เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องช่วยกันเร่งบริหารจัดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับสังคม ไทยที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เยาวชนและพลเมืองของประเทศ ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคม ไทยที่นับวันแต่จะห่างไกลศาสนา ขาดการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประพฤติปฏิบัติใน ชีวิตประจำวันในการทำงาน ละเลยเรื่องคุณธรรมจริยธรรมทำให้ปัญหาในชุมชนหรือในสังคมทวี ความรุนแรงมากขึ้น บางแห่งรุนแรงจนต้องเรียกร้องให้บุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ มาดูแลแก้ไขให้ดีขึ้น

ชุมชนบ้านท่าแร่เป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีคริสตชนอยู่มากกว่าร้อยละเก้าสิบ เป็นที่รู้จักของคน ทั่วไปในฐานะที่มีผู้คนนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมากที่สุดในประเทศไทย เป็น ศูนย์กลางของผู้คนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกระดับเขต ซึ่งเรียกว่าอัครสังฆมณฑล ท่าแร่ - หนองแสง ซึ่งอัครสังฆมณฑลนี้มีเขตการปกครองใน 4 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด สกลนคร นครพนม มุกดาหารและกาฬสินธุ์ โดยมีอาสนวิหารอัครเทวดามีคาแอล ท่าแร่ เป็นที่ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สำหรับการปกครองทางบ้านเมืองนั้น ชุมชนบ้านท่าแร่ ตั้งอยู่ในเขต การปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เหมือนในเขตการ

ปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลอื่นๆ ทั่วไป แต่ลักษณะพิเศษของเทศบาลตำบลท่าแร่แห่งนี้คือผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และบุคลากรของเทศบาลต่างก็นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกและเป็นเทศบาล ที่มีการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาคริสต์มาปฏิบัติใช้ในการปฏิบัติงานเมืองงานปกครองในเทศบาลตำบลท่าแร่ และในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2564 เทศบาลตำบล ท่าแร่ ได้จัดงานเสกแท่นแม่พระฟาติมา เพื่อเป็นองค์อุปถัมภ์ของเทศบาล เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและ นำความสงบสุขมาสู่ท้องถิ่น ทางเทศบาลตำบลท่าแร่ ได้อัญเชิญแม่พระฟาติมาให้เสด็จมาคุ้มครองปกป้องรักษาผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ บุคลากร ประชาชนผู้มาติดต่อราชการรวมถึงประชาชนในเทศบาลตำบลท่าแร่ โดยมี พระอัครสังฆราชอันตน วีระเดชใจเสรี เป็นประธานในวจนพิธีกรรมเสกแท่นแม่พระฟาติมา พร้อมบาทหลวงทวิชัย ศรีวรกุล อุปสังฆราช บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดท่าแร่ นายอำเภอเมืองสกลนคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน และแขกผู้มีเกียรติ เข้าร่วมในพิธีกรรมดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุการณ์ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า หลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาสูงค่ายิ่งและเรื่องของศาสนากับการเมืองการปกครองสามารถบูรณาการกันได้อย่างดี สิ่งที่ดี สิ่งที่เป็นคำสอนของศาสนาสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการปกครองในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้ปกครอง ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคริสตชนชุมชนบ้านท่าแร่ ได้รับการขนานนามว่า “ท่าแร่เมืองศาสนาพลังศรัทธาในพระเจ้า” กลับมาเป็นความเข้มแข็งทางจิตใจได้อย่างดี และล่าสุด ดร.พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล นายกเทศมนตรีตำบลท่าแร่ ได้เข้ารับมอบรางวัลในโอกาสที่ชุมชนบ้านท่าแร่ ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติให้เป็น “ชุมชนคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นประจำปี พ.ศ. 2565” ให้ไว้ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ซึ่งด้วยความพิเศษของเทศบาลและชุมชนท่าแร่แห่งนี้ จึงเป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่งที่มีความน่าสนใจว่าเทศบาลตำบลแห่งนี้มีความเชื่อศรัทธาและนำหลักคำสอนทางคริสตศาสนามาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไรบ้าง หรือก่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมต่อชีวิตชุมชนคริสตชนอย่างไรบ้างและอาจสามารถนำไปเป็นต้นแบบของการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่เทศบาลอื่นหรือหน่วยงานราชการอื่นๆ ได้ต่อไป และให้คริสตชนหรือประชาชน เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของ หลักคำสอนทางศาสนาที่ไม่ใช่เพียงจะมีไว้คู่กับศาสนา หากแต่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุณค่าในการดำเนินชีวิต และการเมืองการปกครองได้อย่างดีอีกด้วย

การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามา
ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัด
สกลนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน
ปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. กรอบแนวคิดของการวิจัย

- 1.1 หลักธรรมคำสอนทางศาสนา
- 1.2 หลักการของหลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วน
ท้องถิ่น
- 1.3 การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครอง
ส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling) ตามตำแหน่งหรือคุณสมบัติ ได้แก่ นักวิชาการ จำนวน 2 คน
บาทหลวง/นักบวช ชายหญิง จำนวน 2 คน อดีตนายกเทศมนตรีจำนวน 1 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling) ตามตำแหน่งหรือคุณสมบัติ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลท่าแร่
จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานย่อยตามโครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลท่าแร่
8 กองๆ ละ 1 คน รวมจำนวน 8 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักธรรมคำสอนคริสตศาสนา ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คำสอนทางคริสตศาสนาที่เป็นหลักคุณธรรมจริยธรรมในด้านความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความพากเพียรอดทน ความกล้าหาญ และความขยันหมั่นเพียร

การบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจ หรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง เพื่อผลประโยชน์รัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่นในงานวิจัยนี้ หมายถึง การบริหารงานปกครองเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีโครงสร้างส่วนราชการประกอบด้วย 1) งานสำนักปลัดเทศบาล 2) กองคลัง 3) กองช่าง 4) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 5) กองการศึกษา 6) กองการประปา 7) กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ และ 8) กองสวัสดิการสังคม

เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีชื่อและเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง โดยเฉพาะเจาะจง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อดูแลทุกข์สุข และให้บริการประชาชนในหมู่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีงบประมาณ และพนักงานเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลเอง ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย

1. ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ หลักการนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1
2. ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าแร่ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.6-1.0 ซึ่งมากกว่า 0.5 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนด แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. หลักการในการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาคริสต์ศาสนามาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 หลักการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาคริสต์ศาสนามาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พบว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักการในการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาคริสต์ศาสนามาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น คือการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาคริสต์ศาสนามาส่งเสริมหรือเป็นหลักในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารงานปกครองบนพื้นฐานของความรักเมตตาและความเชื่อศรัทธาเป็นหัวใจและคำสอนที่สำคัญของศาสนา ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน มีความคิดเห็นในส่วนของคุณธรรมที่นำมาใช้ไว้ว่า การนำหลักธรรมคำสอนเข้ามาจะช่วยให้การบริหารงานปกครองสำเร็จ ลุล่วงอย่างดีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมตามจิตตารมณ์พระวรสารและคำสอนของพระเยซูเจ้า เป็นการรักและรับใช้ และดำเนินงานด้วยความรอบคอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีความรักเมตตา แบ่งปัน ความ پاکเพียรอดทน ความกล้าหาญ ความขยันหมั่นเพียร และความสามัคคี เป็นหนึ่งเดียวกัน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 คน มีความคิดเห็นเพิ่มเติม สำหรับหลักการความสัมพันธ์ด้านความเชื่อของแต่ละบุคคลนั้นให้มองเป็นการเชื่อเชิญของพระเจ้าที่ประทานกระแสเรียกให้แต่ละคนเพื่อการตอบสนองด้วยความ เป็นสิ่งที่ทำทนายในการปฏิบัติงานด้วยความกล้าหาญ ซึ่งการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาคริสต์ศาสนามาใช้ในการบริหารงานนี้ไม่ใช่เฉพาะการบริหารปกครองส่วน

ท้องถิ่นเท่านั้น แต่ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นคุณค่าของชีวิตและความสำเร็จของชีวิตในโลกนี้ นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิอีก 1 คน มีความคิดเห็นเพิ่มเติมสำหรับความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในมิติต่างๆ ของการบริหารงานเป็นได้ด้วยความเรียบร้อย มีความสามัคคีกันในหน่วยงานและรวมไปถึงบุคคลในชุมชนด้วย

1.2 หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่ควรนำมาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พบว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักธรรมคำสอนทางศาสนาสำหรับใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประกอบไปด้วยความรักเมตตา ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความรอบคอบ ความ پاکเพียรอดทน ความขยันหมั่นเพียร การแบ่งปัน ความกล้าหาญ ความเชื่อศรัทธาและความเป็นหนึ่งเดียวกันโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความรักเมตตา เป็นคุณธรรมที่สำคัญในการนำมาใช้ในงานปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะช่วยผลักดันการทำการงานต่างๆ ด้วยความ پاکเพียรอดทนและด้วยความรอบคอบ มีความรักต่อพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ ให้ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์และเยียวารักษาตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า เป็นบทบัญญัติเอกที่พระเจ้ามอบให้กับเรา และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมที่สำคัญสำหรับสังคมในทุกระดับควรจะต้องฝังลึกในใจ สติปัญญาและการปฏิบัติสุจริต โดยเฉพาะการบริหารโครงการการบริหารการเงิน การบริหารบุคลากรในเทศบาลตำบลท่าแร่ ซื่อสัตย์ต่อการทำงาน ครอบครัว เป็นแบบอย่างต่อประชาชนที่ตนปกครอง ซื่อสัตย์ต่อชาติต่อศาสนาที่ตนนับถือ และพระมหากษัตริย์ โดยปฏิบัติตามพระบัญญัติพระเจ้าและของพระศาสนจักร กฎหมาย และธรรมเนียมปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความยุติธรรมเป็นคุณธรรมที่จำเป็นในการปกครองและบริหารงานผู้บริหารพึงเอาใจใส่ด้านความเป็นอยู่และสวัสดิการอย่างเท่าเทียมกัน ต่อพนักงานของเทศบาลคนเก็บขยะ เจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง และการดูแลแม่ค้าพ่อค้าในตลาด ผู้สูงอายุ และประชาชนทุกคน นอกจากนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1-2 คน ที่แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณธรรมที่สำคัญที่ควรนำมาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ความรอบคอบในการคิดปฏิบัติงาน มีความ پاکเพียรอดทน ความขยันหมั่นเพียรโดยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่จะต้องมีความขยันหมั่นเพียร อดทน เอาใจใส่ในการออกเยี่ยมเยียนประชาชน เพื่อสังเกตและรับฟังความคิดเห็นต่างๆ ด้วยความสุภาพและอดทนในการปรับปรุงพัฒนาชุมชนเพื่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

ถิ่นในปีต่อๆ ไป การแบ่งปันแก่ผู้อื่น ผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก คนพิการ ทูกรูปแบบ คนเจ็บ คนป่วย คนไร้ที่อยู่ คนถูกจองจำ และแม้แต่คนติดยาเสพติด ฯลฯ มีความกล้าหาญ ในการทำความดีและ ตักเตือนกันเมื่อทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง สำหรับหลักการความสัมพันธ์ด้านความเชื่อของแต่ละบุคคลนั้น ให้มองเป็นการเชื่อเชื่อของพระเจ้าที่ประทานกระแสเรียก การมีความเชื่อศรัทธาในพระและหลัก คำสอนโดยการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์ และพิธีกรรมในโอกาส วันสำคัญต่างๆ จะเกิดผลดีต่อจิตใจขัดเกลาสภาพจิตใจให้งดงาม มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้การบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นบังเกิดผลดี ผู้บริหารที่ดี องค์กรดี ประชาชนได้รับสิ่งที่ดีตามมา และมีความเป็นหนึ่งเดียวกันกับบุคคลรอบข้าง

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า หลักการในการนำหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนา ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การนำหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนามาส่งเสริม หรือเป็นหลักในการบริหารงาน โดยการบริหารงานปกครองบนพื้นฐานของความรักเมตตาและความเชื่อศรัทธาเป็นหัวใจ และคำสอนที่สำคัญของคริสตศาสนา รวมถึงหลักธรรมคำสอนที่ช่วยให้การบริหารงานปกครองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดี ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมตาม จิตตารมณ์พระวรสารและคำสอนของพระเยซูเจ้า การรักและรับใช้ โดยเฉพาะความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความพากเพียรอดทน ความกล้าหาญ และความขยันหมั่นเพียร สำหรับหลักการความสัมพันธ์ด้านความเชื่อของแต่ละบุคคลนั้นให้มอง เป็นการเชื่อเชื่อของพระเจ้าที่ประทานกระแสเรียกให้แต่ละคน เพื่อการตอบสนองด้วยความ เป็นสิ่งที่ท้าทายในการปฏิบัติงานด้วยความเชื่อศรัทธากล้าหาญและเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งการนำหลัก ธรรมคำสอนทางคริสตศาสนา ใช้ในงานบริหารนี้ไม่ใช่ว่าเฉพาะการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเป็นคุณค่าของชีวิตและความสำเร็จของชีวิตในโลกนี้

2. การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วน ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าแร่ และประโยชน์และคุณค่าที่เทศบาลตำบลท่าแร่ได้รับจากการนำ หลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

จากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน แล้วพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความรอบคอบ เพื่อให้บุคลากรมีความรอบคอบในการ

วางแผนงานการปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยความรอบคอบ เกิดผลกระทบหรือผลเสียน้อยที่สุด ความยุติธรรม เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นคุณธรรมที่ปรากฏในชีวิตของผู้นำทุกคนและร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะเพื่อให้เกิดความดีต่อสังคมและความยุติธรรมต่อส่วนรวม ความซื่อสัตย์ เพื่อการดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์ของบุคลากร ไม่เกรงกลัวอำนาจหรืออิทธิพลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่คดโกงหรือเห็นแก่พวกพ้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและประชาชน ความรักเมตตา เพื่อให้บุคลากรอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกันและดูแลบริการประชาชนด้วยความรัก สามัคคี มีความเป็นพี่น้องกัน มีไมตรีจิตต่อกัน เอาใจใส่ ช่วยเหลือให้คำแนะนำกันอยู่เสมอทั้งในการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน การแบ่งปัน เพื่อให้หลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนานั้นเป็นรูปธรรมและเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน เพราะการแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้กับผู้ขัดสนเป็นการให้กำลังใจให้กับผู้ที่ทุกข์ยากและผู้ที่ขัดสนในเขตเทศบาลตำบลท่าแร่ ความ پاکเพียรอดทน ในการปฏิบัติงานและบริการประชาชนทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานโดยรวมของเทศบาล ความกล้าหาญ เพื่อให้ผู้บริหารดูแลเอาใจใส่ต่อทุกคน แนะนำให้ทุกคนปฏิบัติในความถูกต้องมีความกล้าคิดริเริ่มทำสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม กล้าส่งเสริมและยกย่องคนดี ชยันหมั่นเพียร เพื่อให้บุคลากรทำหน้าที่ของตนด้วยความมุ่งมั่นสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เพื่อให้งานต่างๆ ของเทศบาลเกิดผลดีต่อสังคม รวมไปถึงการมีความเชื่อศรัทธา เพื่อให้บุคลากรมีความเชื่อศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของศาสนาของตน รวมถึงการส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธาของคริสต์ศาสนาแก่บุคลากรต่างความเชื่อได้สัมผัสสัมผัสบรรยากาศของการบริหารงานในแบบคริสต์คาทอลิกทำงาน ด้วยความเสียสละตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า และความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อให้บุคลากรร่วมแรงร่วมใจ ช่วยเหลือให้กำลังใจกันและกันในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง

2.2 ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าแร่ จากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 คน แล้วพบว่า เทศบาลตำบลท่าแรมีการนำหลักธรรม คำสอนทางคริสตศาสนา ทั้งความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความ پاکเพียรอดทน ความกล้าหาญ และความชยันหมั่นเพียร รวมไปถึงความเชื่อศรัทธาและความเป็นหนึ่งเดียวกัน มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองชุมชนในเทศบาลตำบลท่าแร่ ทำให้

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

บุคลากรเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเชื่อศรัทธาในพระเจ้า และเป็นพิเศษต่อพระนางมารีย์ หลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนา ที่นำมาประยุกต์ใช้นั้นทำให้มีความรักต่อกัน มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน ช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทหน้าที่ ของตนมีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานและนำคำสอนทางคริสต์ศาสนา มาบูรณาการในการทำงานให้เข้ากับบริบทขององค์กรและชุมชนทำงานด้วยความเสียสละตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า สามารถดำเนินงานและดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ และคุณค่าเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างดี มีคุณค่าด้านจิตใจ ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าและความสำคัญของชีวิตและหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนา

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนาที่เทศบาลตำบลท่าแร่นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความ پاکเพียรอดทน ความกล้าหาญ และความขยันหมั่นเพียร รวมไปถึงความเชื่อศรัทธา และความเป็นหนึ่งเดียวกันซึ่งทำให้บุคลากรมีความเชื่อศรัทธาในพระเจ้าเป็นพิเศษต่อพระนางมารีย์ องค์อุปถัมภ์ของเทศบาล และหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนา มีความรักต่อกัน มีความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน ช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนมีคุณธรรมจริยธรรม ในการทำงานและนำคำสอนทางคริสต์ศาสนามาบูรณาการในการทำงานให้เข้ากับบริบทขององค์กรและชุมชน ทำงานด้วยความเสียสละตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า สามารถดำเนินงานและดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์และคุณค่าเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างดี ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าและความสำคัญของชีวิตและหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนา

อภิปรายผล

1. หลักการในการนำหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนาใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การนำหลักธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนา มาส่งเสริมหรือเป็นหลักในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าแร่ โดยเฉพาะคุณธรรมความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความ پاکเพียรอดทน ความขยันหมั่นเพียร และความกล้าหาญ

1.1 ความรอบคอบ

ความรอบคอบเป็นคุณธรรมที่สำคัญ เนื่องจากคุณธรรมนี้เป็นคุณธรรมแม่แบบของคุณธรรมด้านศีลธรรมทั้งหลาย เช่น ความยุติธรรม ความกล้าหาญ และการรู้จักประมาณการ อีกทั้งเป็นกระบวนการตัดสินใจในชีวิตเพื่อช่วยให้มนุษย์แสวงหาเครื่องมือหรือคุณธรรมที่เหมาะสมในการประยุกต์การบริหารงานขององค์กรให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ความรอบคอบได้ชื่อว่า “Auriga Vitutum” (ผู้บังคับคุณธรรมต่างๆ) เพราะคอยปกป้องคุณธรรมอื่นๆ โดยช่วยชี้แนะหลักการและความมาน้อย ความรอบคอบคอยช่วยแนะนำการตัดสินใจของมนอธรรมอย่างใกล้ชิด คนรอบคอบจะตัดสินใจและจัดระเบียบการกระทำของตน โดยทำตามคำตัดสินนี้ซึ่งสอดคล้องกับข้อความในเอกสารพระศาสนาจักร (CCC. ข้อ 1806) ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับคุณธรรมความรอบคอบ และตามที่คุณวุฒิศนหนึ่ง ได้กล่าวไว้ว่า “คุณธรรมความรอบคอบของผู้บริหารจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีลักษณะที่สมบูรณ์ เช่น ความเข้าใจ ความมีเหตุผล การพิจารณาอย่างดีและสามารถให้คำแนะนำที่ดีในการตัดสินใจ ตามจิตตารมณ์พระวรสารด้วยความรักและการรับใช้ผู้อื่นตามแบบอย่างพระคริสตเจ้า”

1.2 ความยุติธรรม

เป็นคุณธรรมสำหรับการปฏิบัติในบุคคลซึ่งมีคุณลักษณะที่มีความมั่นคงและถาวร ความยุติธรรมเป็นคุณธรรมศีลธรรมที่มีความสำคัญกว่าคุณธรรมศีลธรรมอื่นๆ เป็นผู้ชี้แนะร่วมกันในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะอย่าง คุณธรรม ความยุติธรรมในฐานะที่เป็นคุณธรรมสำหรับผู้อื่น โดยที่คุณธรรมความยุติธรรมสามารถบรรลุถึงความเป็นจริง เป็นคุณธรรมที่เน้นที่กิจการภายนอกมากกว่าคุณลักษณะภายในคุณธรรมความยุติธรรมขึ้นกับความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานระหว่างบุคคลต่อบุคคลหรือระหว่างบุคคลต่อสังคม ไม่มีความลำเอียง ยุติธรรมต่อผู้อื่นซึ่งเป็นไปตามคำสอนของคริสตศาสนาที่สอนว่า ความยุติธรรมต่อพระเจ้าได้ชื่อว่า คุณธรรมของศาสนา คุณธรรมต่อมนุษย์จัดให้เราเคารพสิทธิของแต่ละคนและจัดให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์มีความสามัคคีกลมเกลียวกันที่ส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างบุคคลและความดีส่วนรวม คนยุติธรรมซึ่งได้รับการกล่าวถึงบ่อยๆ ในพระคัมภีร์ เห็นได้ชัดจากอุปนิสัยความคิดถูกต้องของเขาและวิถีปฏิบัติที่ตรงไปตรงมาของเขาต่อเพื่อนพี่น้อง (CCC. ข้อ 1807) และสอดคล้องกับคำสอนในเรื่องความยุติธรรมตามที่คุณวุฒิศนหนึ่ง ได้กล่าวไว้ว่า “ความยุติธรรมมีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขประชากรชาษฐาในนามของรัฐบาลอย่างทั่วถึงในทุกระดับไม่ยอมทิ้งใครไว้เบื้องหลัง เริ่มตั้งแต่คนเก็บ

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

ชยะ คนกวาดถนน แม่ค้าพ่อค้าในตลาด นักการพนักงาน เจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง บรรดา
เด็กๆ และเยาวชน พ่อบ้านแม่บ้าน ผู้สูงวัย ได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านความเป็นอยู่และสวัสดิการ
อย่างเท่าเทียมกัน เมื่อบุคลากรเหล่านี้ได้รับสิ่งดีๆ มีขวัญกำลังใจที่ดีแล้ว ย่อมทำให้งานบริหาร
องค์กรมีประสิทธิภาพตามมาด้วย เกิดความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น”

1.3 ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ ยุติธรรมเป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกสังคมโดยเฉพาะในสังคมยุคปัจจุบัน
ที่มีการคดโกง คอร์รัปชั่นกันอยู่มากตามข่าวต่างๆ ที่รับทราบหรือพบเห็นได้จากสื่อโทรทัศน์
หนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ต่างๆ ทุกสถาบันทุกหน่วยงานจะต้องมีการปลูกฝังหรือสอนบุคคลที่อยู่
ในการดูแลให้ประพฤติปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตหรือประกอบอาชีพ เป็นคุณธรรมที่สำคัญที่ช่วย
ให้ประสบความสำเร็จ มีความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติเต็มกำลังความสามารถ ด้วย
ความบริสุทธิ์ใจ มีความจริงใจ ไม่ทุจริตคดโกง เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น
ต่อหน้าที่การงาน ต่อองค์กร ต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นไปตามคำสอนของ
คริสตศาสนาที่สอนให้คริสตชนในฐานะผู้ติดตามองค์พระคริสตเจ้าต้องประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งการ
ติดตามพระคริสตเจ้านี้เรียกร้องให้คริสตชนเป็นผู้ที่มีเสรีภาพ รู้สำนึกตนและมีความรับผิดชอบ
(เชดชัย เลิศจิตรเลขา, 2548:5) และสอดคล้องกับคำสอนในพระคัมภีร์เรื่องความซื่อสัตย์ว่า
ผู้ที่ซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ก็จะมีซื่อสัตย์ในเรื่องใหญ่ด้วย ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ก็จะไม่
ซื่อสัตย์ในเรื่องใหญ่ด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าท่านไม่ซื่อสัตย์ในเรื่องเงินทองของโลกอธรรมแล้ว ผู้ใด
จะวางใจมอบสมบัติแท้จริงให้ท่านดูแลเล่า ถ้าท่านไม่ซื่อสัตย์ในการดูแลทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น
ผู้ใดจะให้ทรัพย์สินสมบัติของท่านแก่ท่าน (ลก 16:10-12) และตามผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งได้กล่าว
ไว้ว่า “หลักธรรมความซื่อสัตย์ควรจะมีฝังลึกในใจ สติปัญญาและการปฏิบัติรูปธรรม เพราะปฏิบัติ
เช่นนี้ได้ดีแล้วจะทำให้องค์กร หน่วยงานของตนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองระดับสูงกว่าและ
ประชาชนในท้องถิ่น และจะนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประชาชน ประชาชนได้รับการดูแลเอาใจใส่
อย่างดีทั่วถึง ทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ อยู่ในสภาพกินดี อยู่ดี สุขภาพดีโดยถ้วนหน้า
และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ นาคศรีโกษณ์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลัก
ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน อำเภอ
ทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แล้วพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ
จังหวัดกาญจนบุรี มีหลักการบริหารจัดการที่ติดตามหลักธรรมาภิบาล ด้านความโปร่งใส พบว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพราะการบริหารงานและมีการตรวจสอบอย่างตรงไปตรงมา

1.4 ความรักเมตตา

การบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีคุณธรรมความรักเมตตาเป็นพื้นฐานสำคัญที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความรักทุกอย่างอยู่บนพื้นฐานความรักของพระเจ้า คุณธรรมความรักเมตตาจึงเป็นหัวใจของคำสอนทางศาสนาที่ช่วยให้คริสตชนได้ปฏิบัติในรูปแบบของการกระทำด้วยความจริงใจ มากกว่าความรู้สึกเท่านั้น ซึ่งเห็นได้จากความรักของพระเจ้าและความรักของเพื่อน คุณธรรมความรักเมตตา จึงแสดงออกผ่านทางความรักและรับใช้เพื่อนมนุษย์ ความรักเป็นเอกลักษณ์ของศาสนา เพราะพระเจ้าทรงเป็นองค์แห่งความรัก ทรงสร้างมนุษย์ด้วยความรัก ทรงเรียกมนุษย์ไปสู่ความรักความรักเมตตา คือ บทบัญญัติทางสังคมที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ความรักเมตตาเคารพผู้อื่นและสิทธิของพวกเขา ความรักเรียกร้องให้ปฏิบัติความยุติธรรม เป็นไปตามเอกสารประมวลหลักคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักรภาคที่ 2 และภาคที่ 3 ในด้านความรักเมตตา และตามที่คุณคุณฉิมคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ความรัก เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงาน เช่น ความรักต่อผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา ความรักต่อสถานที่ความรักต่อพนักงาน และความรักต่อประชาชนทุกคนในการช่วยเหลือและให้บริการด้วยความเต็มใจ ความรักจะสอนให้ผู้บริหารปฏิบัติต่อคนอื่นเหมือนเราปฏิบัติต่อพระเจ้า ต้องมอบสิ่งที่ดีที่สุดให้กับพระเจ้า และแบ่งปันสิ่งที่ดีให้กับมนุษย์ด้วยเช่นเดียวกัน”

1.5 การแบ่งปัน

การแบ่งปันเป็นการเสียสละสิ่งของหรือทรัพย์สินของตนให้แก่ผู้ที่เดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ การแบ่งปันเป็นคุณธรรมที่ช่วยให้เด็กขจัดความเห็นแก่ตัวออกจากตนเอง และทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งคุณมิตรไมตรีสามารถยึดเหนี่ยวจิตใจไว้ เป็นเครื่องมือสร้างอุปนิสัยที่ดี ให้เป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์สุขส่วนรวมมากกว่าความสุขส่วนตัว เป็นคุณธรรมสำคัญอีกประการหนึ่งที่สร้างความนับถือคุณมิตรไมตรี ทำให้คนเกลียดชังให้กลับกลายเป็นคนรัก ทำให้คนที่รักอยู่แล้วให้มีความรักมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามคำสอนของศาสนาที่สอนว่า พระประสงค์ของพระเจ้าให้ผู้ที่มิพรสวรรค์ ได้รู้จักแบ่งปันพรสวรรค์เหล่านั้นแก่ผู้มีความต้องการให้มีใจกว้างรู้จักแบ่งปันกับผู้อื่น เป็นการส่งเสริมอารยธรรมต่างๆ ร่ำรวยขึ้นอีก (CCC. ข้อ 1937) และตามที่คุณคุณฉิมคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “เทศบาลเป็นดั่งรัฐบาลท้องถิ่น มีหน้าที่โดยตรงใน

การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

การสอดส่องดูแลประชากร ทุกคนให้ได้รับความสะดวกสบายและความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่อยู่ในมุมมืด คนตกทุกข์ได้ยาก คนพิการทุกรูปแบบ คนเจ็บ คนป่วย คนไร้ที่อยู่ คนถูกจองจำและแม้แต่คนติดยาเสพติด ฯลฯ ด้วยการสงเคราะห์ช่วยเหลือและเยียวยารักษาตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้าในพระคัมภีร์”

1.6 ความพากเพียรอดทน

เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน เป็นคุณสมบัติที่บุคลากรของเทศบาลจะต้องหมั่นฝึกทำให้งานสำเร็จด้วยความมุ่งมั่น โดยเฉพาะการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ความพากเพียรอดทนเป็นเหมือนสิ่งที่มีมองไม่เห็นความพากเพียรช่วยให้ไม่ล้มเลิกเป้าหมายทำให้มีความแน่วแน่ในการตัดสินใจ สามารถยืนหยัดได้เมื่อทำงานเสร็จ แม้ว่าจะยากที่จะบรรลุเป้าหมาย แต่ก็พยายามอย่างต่อเนื่อง ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นไปตามเอกสารประมวลหลักคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักรภาคที่ 2 และภาคที่ 3 อำนาจที่มีความรับผิดชอบยังหมายถึง อำนาจที่ใช้ตามหลักคุณธรรม ความพากเพียร ความสุภาพ การรู้จักประมาณตน ความรักเมตตา ความพยายามที่จะแบ่งปัน (วิวัฒน์ เลหาบุตร, 2016:410) และตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พนักงาน โดยการทำงานของนายกเทศมนตรีจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรอดทน เอาใจใส่ออกเยี่ยมเยียนกลุ่มเป้าหมายในความดูแลถึงที่ถึงแหล่งอาศัย หมั่นประชาคมพบปะผู้คนตามคุ้มในหมู่บ้าน เพื่อสังเกตสภาพความเป็นอยู่ รับฟังความคิดเห็นด้วยความสุภาพถ่อมตนและเพียรทน เป็นต้น ความคิดเห็นต่างที่เกิดขึ้นได้เสมอเพื่อได้มาซึ่งการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องและจุดอ่อนขององค์กรและการบริหารงานให้ดีขึ้น”

1.7 ความขยันหมั่นเพียร

ความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่บุคคลใดที่ยึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะเป็นผู้บรรลุความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานต่อสังคมเป็นความตั้งใจมุ่งมั่นกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่องานที่จะนำผลประโยชน์มาสู่ส่วนรวม ให้ความร่วมมือในกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยการช่วยเหลือ ช่วยแสดงความคิดเห็นในการทำงานและไม่ปฏิเสธ บุคลากรเทศบาลตระหนักถึงความสำคัญของความขยันหมั่นเพียรในการบรรลุผลสำเร็จ เมื่อมีการมอบหมายงานให้หมั่นตรึกตรองและสร้างสรรค์งานที่เป็นประโยชน์ เห็นได้จากการปฏิบัติงานหรือการจัดงานใหญ่ๆ เช่น งานแห่ดาวคริสต์มาส หรืองานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลท่าแร่ ในฐานะพลเมือง ผู้รับ

ผิดชอบต่อสังคมจะต้องร่วมมือกับผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมืองเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ในการเข้าถึงคุณธรรมของการดำรงชีวิตและประพฤตินในสิ่งที่ควรประพฤติ (ปราชญา กล้าผจญ, 2549:52-53) และตามที่คุณวฤฒิคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พนักงาน...จะต้องมีความขยันหมั่นเพียร อดทน เอาใจใส่ออกเยี่ยมเยียนกลุ่มเป้าหมายในความดูแลถึงที่ถึงแหล่งอาศัย หมั่นประชาคมพบปะผู้คนตามคุ้มในหมู่บ้าน ... เพื่อได้มาซึ่งการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง และจุดอ่อนขององค์กรและการบริหารงานให้ดีขึ้น” และผู้ทรงคุณวุฒิอีกคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ทุกกองของโครงสร้างองค์กรจะต้องทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างทุ่มเท ขยันเอาใจใส่ และรับผิดชอบ เพื่อการบริการรับใช้องค์กรและประชากรในท้องถิ่นได้อย่างดี มีคุณภาพ” และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ นาคศรีโกชนที่ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักธรรมมาภิบาลในการบริหารจัดการงานท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แล้วพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีการดำเนินการตามด้านหลักความรับผิดชอบต่อ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ยึดถือระเบียบข้อบังคับกฎหมายตามมาตรฐานตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นอันดับแรก เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน แสดงความรับผิดชอบต่อเมื่อเกิดข้อผิดพลาดและเกิดความเสียหาย

1.8 ความกล้าหาญ

ความกล้าหาญเป็นคุณธรรมที่จำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานต่างๆ เพราะคุณธรรมความกล้าหาญเป็นคุณธรรมทางศีลธรรมที่แสดงความเข้มแข็งในความยากลำบากและความมั่นคงในการทำความดี ปฏิบัติความเชื่อของตน แม้จะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในสังคม กล้าหาญในการที่จะทำงานอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา กล้าที่จะทำในสิ่งที่ดีงาม รวมถึงกล้าที่จะทำงานในสิ่งที่ยังไม่เคยทำมาก่อนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความกล้าหาญ ทำให้เรามีความสามารถที่เอาชนะความกลัว แม้กระทั่งการทดลองการเบียดเบียนและความตาย ซึ่งสอดคล้องกับจริยศาสตร์พื้นฐาน (เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, 2548:219) ความกล้าหาญเป็นคุณธรรมที่ทำให้ผู้ที่มีความกล้าหาญนั้นสามารถบรรลุหรือประสบความสำเร็จในความยากลำบากที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง เพราะหน้าที่ของคุณธรรมความกล้าหาญ ที่ทำให้เราสามารถเอาชนะความรู้สึกถึงความยากลำบากต่างๆ ในตัวเราได้ และตามที่คุณวฤฒิคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ความกล้าหาญ เป็นคุณธรรมที่แสดงออกถึงความเชื่อของตนเองด้วยความกล้าหาญ แบบอย่างของมรณสักขีแห่งสองคอนอาจนำมาเป็นหลักธรรม

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

คำสอนทางคริสตศาสนาได้อย่างดี เพราะบรรดามรณสักขีละชีวิตด้วยความกล้าหาญในการเป็นพยานถึงความเชื่อที่มีต่อพระเจ้า คุณธรรมความกล้าหาญเป็นเครื่องมือในการบรรลุความดี โดยเฉพาะการเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักการความกล้าหาญในการเอาชนะกับอุปสรรคปัญหาหรือความไม่ดีต่างๆ การไม่เชื่อสัตย์ คดโกง เพื่อความดีของส่วนรวมเป็นหลัก”

1.9 ความเชื่อศรัทธา

ความเชื่อศรัทธาเป็นคุณธรรมที่ดีต่อการเป็นคริสตชนที่ดี ในการปฏิบัติศาสนกิจเป็นหน้าที่ของเราต่อพระเจ้า โดยมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณในวันอาทิตย์ การร่วมสวดสายประคำ การสวดภาวนาก่อนเริ่มและหลังปิดประชุม การทำกิจศรัทธาต่างๆ การกระทำเป็นปรากฏการณ์ภายนอกของมนุษย์ที่บุคคลสามารถแสดงตนเองออกมาภายนอกให้เป็นที่รู้จักและเข้าใจ โดยผ่านการกระทำของตนที่แสดงออกมาทั้งในสถานที่และกาลเวลา (เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, 2548:124-125) ซึ่งสอดคล้องกับคริสตจริยศาสตร์พื้นฐาน เมื่อบุคคลมีความเชื่อศรัทธาแล้วย่อมนำมาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานได้อย่างดี ถูกต้องตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา และตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “หลักธรรมด้านความเชื่อศรัทธาในการปฏิบัติศาสนกิจจะเกิดผลดีต่อจิตใจ ชัดเกลาสภาพจิตใจให้งดงาม มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักบาปบุญคุณโทษ ทำให้การบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นบังเกิดผลดี ผู้บริหารที่ดี องค์กรดี ประชาชนได้รับสิ่งดีๆ ตามมา นอกนั้น การปฏิบัติศาสนกิจสม่ำเสมอเช่นนี้ จะเป็นแบบอย่างการเจริญชีวิตแก่ประชาชนและบุคลากรในความดูแลได้เป็นอย่างดีด้วย” และผู้ทรงคุณวุฒิอีกคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ความเชื่อเป็นการเชื่อเชิญของพระเจ้าที่พระองค์ประทานกระแสเรียกแก่เราในการตอบสนองด้วยความรับผิดชอบเป็นวิธีการนำหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนา มาใช้ซึ่งจะประสบความสำเร็จและเป็นสิ่งที่ท้าทายในการปฏิบัติงานด้วยความกล้าหาญ”

1.10 ความเป็นหนึ่งเดียวกัน

คุณธรรมความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นความสมานฉันท์และการทำงานร่วมกัน ความเป็นเอกภาพหนึ่งเดียวกันเป็นสิ่งที่สถาบัน หน่วยงานต่างๆ และชุมชนต้องมีเพื่อให้สามารถทำงานและอยู่ร่วมกันได้อย่างดี มีความสุข ร่วมมือร่วมใจกันได้อย่างดีในทุกกิจการ แม้จะมีความคิดเห็นที่หลากหลายแตกต่างกันไปบ้าง แต่ต้องไม่ทำให้เกิดการแตกแยกอันจะนำไปสู่การขัดแย้ง การขาดความรักที่ควรมีให้แก่กันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (CCC. ข้อ 2236) การใช้อำนาจปกครองมีจุดหมายเพื่อแสดงให้เห็นลำดับความสำคัญ ที่ถูกต้องของคุณค่าต่างๆ เพื่อช่วยให้ทุกคนใช้เสรีภาพ

ปฏิบัติความรับผิดชอบของตนได้ง่ายขึ้น ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติอย่างชาญฉลาดให้ทุกคนได้รับ แจกจ่ายแบ่งปันตามสิทธิอย่างยุติธรรม พยายามก่อให้เกิดความสามัคคีและสันติ ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับความสามัคคีเป็นหนึ่งในเดียวกัน และตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง ได้กล่าวไว้ว่า “การทำงานร่วมกันเป็นสิ่งที่แต่ละเทศบาลแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารในเทศบาลมีความสามัคคี โดยเฉพาะเวลาที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ความดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือประชาชน ในทุกด้าน ซึ่งทำให้สังคมสงบสุขและน่าอยู่ เพราะความสามัคคีจะทำให้เห็นความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หากทุกคนมีใจเดียวกันและมีใจปรารถนาในการบริการการรับใช้ประชาชนทุกคน ความเป็นหนึ่งเดียวกันจึงไม่เพียงเกิดขึ้นในกลุ่มของผู้บริหารที่นับถือคริสต์ศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงทุกคนที่ทำงานเป็นส่วนหนึ่งในเทศบาล เป็นต้น เจ้าหน้าที่หรือพนักงานบางคนที่นับถือต่างความเชื่อด้วยซึ้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ นาคศรีโกชน ที่ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แล้วพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานให้สมาชิกมีความสามัคคีกัน

2. เทศบาลตำบลท่าแร่ได้นำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนา ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความพากเพียรอดทน ความกล้าหาญและความขยันหมั่นเพียร รวมไปถึงความเชื่อศรัทธา และความเป็นหนึ่งเดียวกัน มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน ทำงานด้วยความเสียสละตามแบบอย่างพระเยซูเจ้าเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กัน ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการทำงานชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและบุคลากร เป็นผู้ที่มีความคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต รวมถึงได้รับการส่งเสริมหล่อหลอมคุณธรรมต่างๆ รวมถึงคุณธรรมความเชื่อศรัทธาตามหลักคำสอนของคริสตศาสนาด้วย เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ และเทศบาลตำบลท่าแร่ก็มีที่ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านท่าแร่ ซึ่งเป็นชุมชนคริสตชนที่มีความเข้มแข็งทางความเชื่อเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความเชื่อที่มีต่อพระนางมารีย์ จึงได้อัญเชิญแม่พระฟาติมาให้เสด็จมาคุ้มครองปกป้องรักษาผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ บุคลากร ประชาชนผู้มาติดต่อราชการรวมถึงประชาชนในเทศบาลตำบลท่าแร่ ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับจึงนำคุณธรรมต่างๆ ที่ได้รับมาเป็นหลักในการทำงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง โดยมีพื้นฐานอยู่

การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

บนความเชื่อในพระเยซูคริสต์ผู้เป็นนายชุมพาบาลที่คืนนำความปิติยินดีและความหวังโดยการนำของพระจิตเจ้าเพื่อความเป็นปึกแผ่นและสามัคคี... (เทียบธรรมบัญญัติเรื่อง การอภิบาลของพระศาสนจักรในโลกปัจจุบัน ความปิติยินดีและความหวัง (Gaudium et Spes ข้อ 1) รวมถึงความเชื่อศรัทธาที่มีต่อพระนางมารีย์องค์อุปถัมภ์ของเทศบาล และการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมต่างๆ ตามหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนาอยู่แล้ว บุคลากรของเทศบาลตำบลท่าแร่จึงปฏิบัติตนและปฏิบัติงานโดยใช้อำนาจหน้าที่อยู่บนหลักธรรมคำสอน เจริญชีวิตเป็นหนึ่งเดียวกันและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตส่วนตัว การทำงาน หรืออยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณค่าในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก มนุษย์ทุกคนได้รับเรียกให้มุ่งไปหาจุดหมายเดียวกัน คือมุ่งไปหาพระเจ้า บุคคลมนุษย์จำเป็นต้องมีชีวิตสังคม อาศัยสังคมมนุษย์แต่ละคนต้องสละตนเองเพื่อชุมชนที่เขามีส่วนเป็นสมาชิกและมีหน้าที่ไครพ ผู้มีอำนาจปกครองเพื่อความดีส่วนรวม (CCC. ข้อ 1897) และสอดคล้องกับบาทหลวงเซดซีย์ เลิศจิตรเลขา (2548:5-6) ที่ระบุว่า แท้ที่จริงแล้วความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันไม่ได้ระหว่างศาสนาและการดำเนินชีวิตรวมไปถึงศาสนาและการเมืองเป็นสายสัมพันธ์ที่จำเป็นเพื่อประสานการดำเนินชีวิตของผู้คนในสวนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน มีเป้าหมายเพื่อการสร้างสรรค์และส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมส่วนรวม... มนุษย์สามารถแสดงออกภายใต้วิถีชีวิตของตนเอง ที่ตนเองได้เลือกเพื่อที่จะได้บรรลุความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ โดยผ่านการกระทำด้านศีลธรรมของตนเอง โดยที่มนุษย์ทุกคนต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเป้าหมายในตัวเอง และเป็นไปตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง ได้กล่าวไว้ว่า “หลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาทุกประการมีความเกี่ยวข้องสอดคล้องและเอื้อต่อกันเสมอ เมื่อนำมาใช้ในการบริหารจึงเป็นการนำ “แนวทางการเจริญชีวิตคริสตชนทั้งครบ” มาใช้ในชีวิตจริง ซึ่งอาจเรียกได้ว่า ไม่ว่าจะหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาข้อใด ที่นำมาใช้ก็ตามหลักธรรมข้ออื่นๆ จะตามมาด้วย เช่น ถ้าเราใช้ความรักเมตตา ก็ต้องอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรมด้วย ถ้าเราใช้จิตตารมณ์การแบ่งปัน เราก็ต้องซื่อสัตย์และรอบคอบด้วย จึงเป็นความเข้าใจและความรอบคอบของพระศาสนจักรในการมอบหลักธรรมคำสอนทางคริสตศาสนาด้านคุณธรรมจริยธรรมและจิตตารมณ์ของพระเยซูเจ้าให้ประชากรในพระศาสนจักรได้ปฏิบัติเป็นหนึ่งเดียวกัน”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เทศบาลตำบลท่าแร่ ควรนำหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนาไปใช้ในการส่งเสริมหรือเป็นหลัก ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าแร่ โดยการบริหารงานปกครองบนพื้นฐานของความรักเมตตา และความเชื่อศรัทธาเป็นหัวใจและคำสอนที่สำคัญของคริสตศาสนารวมถึงหลัก ธรรมคำสอนที่ช่วยให้การบริหารงานปกครองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วน รวมตามจิตตารมณ์พระวรสารและคำสอนของพระเยซูเจ้า โดยเฉพาะความรอบคอบ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความรักเมตตา การแบ่งปัน ความ پاکเพียรอดทน ความกล้าหาญ และความขยัน หมั่นเพียร หรือคุณธรรมอื่นๆ เพื่อประโยชน์และคุณค่าในการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็น ส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลให้ดีมากยิ่งขึ้นไป รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรมเหล่านี้ ให้กับชุมชน โดยผ่านทาง การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมต่างๆ แก่ชุมชนและการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคคลในชุมชน

2. เทศบาลตำบลท่าแร่ควรจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ คุณธรรมจริยธรรมตามหลักคำสอนคริสตศาสนาแก่คณะผู้บริหารงานและบุคลากรในทุกกองงาน โดยเฉพาะบุคลากร ที่เป็นเพื่อนพี่น้องต่างความเชื่อ เพื่อจะสามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมคำสอน ทางคริสตศาสนาให้ตรง และมีความเหมาะสมกับหน้าที่ในหน่วยงานของตนได้อย่างดีมากยิ่งขึ้น

3. คณะบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าแร่ ควรส่งเสริมหลักความร่วมมือ กับวัดและชุมชน เนื่องจากวัดเป็นศูนย์กลางศาสนาของประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนและวัดยังเป็น ศูนย์แหล่งความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารและดำเนินงานปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ท่าแร่ โดยบูรณาการความร่วมมือกับวัดและชุมชนท่าแร่เพื่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ คริสตชนและพี่น้องต่างความเชื่อในชุมชนท่าแร่

การนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม. (2562). คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (CCC). โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2557). คัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์. ม.ป.ท.

เชิดชัย เลิศจิตรเลขา. (2548). คริสตจริยศาสตร์พื้นฐาน. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

นฤมล สุยะราช (2558). ธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6. (1965). การอภิบาลของพระศาสนจักรในโลกปัจจุบันความปิตินดีและความหวัง. ม.ป.ท.

วิวัฒน์ เลหาบุตร และวนิดา นันทวานิช. (2559). ประมวลหลักคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักรภาคที่ 2 และภาคที่ 3. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

สมเกียรติ นาคศรีโกชน์ (2554). การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการงานท้องถิ่นกรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี. ม.ป.ท.

หอจดหมายเหตุอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2558, 23 พฤศจิกายน). อาสนวิหารอัครเทวดามีคาแอล ท่าแร่ - หนองแสง. <https://www.catholichaab.com/main/>

Pontifical Council of Justice and Peace. (2004). Compendium of the Social Doctrine of the Church. N.P.

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา

Evaluation of Practicum Graduate Diploma in
Teacher Profession Curriculum (New Curriculum,
2561 B.E.) of Nakornrachasima College

รศ.ดร.กรองทิพย์ นาควิเชตร

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ดร.ภัทรุทัย ลุนสำโรง

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ผศ.ดร.ภุชญา วัฒนศักดิ์

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ดร.วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

บุญลือ มีเงิน

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ดร.ชุตินา พรหมผุย

* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ดร.วดาภรณ์ พูลผลอำนวย

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Assoc.Prof.Dr.Krongtip Nakvichet

* Faculty of Education, Nakhonratchasima College

Dr.Patruthai Lunsomrong

* Faculty of Education, Nakhonratchasima College

Asst.Prof.Dr.Krisda Watanasak

* Faculty of Education, Nakhonratchasima College

Dr.Wiralphat Wongwatkasem

* Faculty of Education, Nakhonratchasima College

Boonlue Meengen

* Faculty of Education, Nakhonratchasima College

Dr.Chutima Prompour

Faculty of Education, Vongchavalitkul University

Dr.Wadaporn Poolpholamnoey

* Faculty of Education, Nakhonratchasima College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 8 สิงหาคม 2565

* แก้ไข 8 กันยายน 2565

* ตอบรับบทความ 20 กันยายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต และ 2) แสวงหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลซึ่งรวบรวมในช่วงเดือนธันวาคม 2565 เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ (1) นักศึกษา จำนวน 86 คน (2) อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 11 คน (3) อาจารย์ผู้สอน จำนวน 15 คน (4) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 67 คน รวม 179 คน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตร ปรากฏว่า 1) ด้านบริบท มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ และเนื้อหาหลักสูตร สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมาและคณะศึกษาศาสตร์ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมระดับ มากที่สุด คือ ผู้เข้าศึกษามีคุณวุฒิและคุณสมบัติ เฉพาะ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์ของคุรุสภา อาจารย์มีคุณสมบัติเหมาะสม การจัดแผนการศึกษาและจำนวนหน่วยกิตเหมาะสม 3) ด้านกระบวนการ มีการดำเนินงานเหมาะสม และมีการปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดทำทรัพยากรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล 4) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยนครราชสีมาด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมมุข และวตารณณ์ พูลผลอำนาจ

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร ครอบคลุมถึงการปรับปรุงจุดประสงค์ของการผลิตครูให้สอดคล้องนโยบายระดับชาติฉบับปัจจุบัน เน้นการพัฒนาครูนวัตกรรม ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู โดยจัดอาจารย์ผู้สอน และผู้นิเทศก์การฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และช่องทางการสื่อสาร รวมทั้งมุ่งผลผลิตนักศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ:

1. การประเมินผลหลักสูตร
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The purposes of this study were 1) to evaluate the Graduate Diploma Program in Teacher Profession (New Program, 2561 B.E.) of Nakornrachasima College, and 2) to acquire suggestion from the stakeholders on the development of the Program. The study comprised 4 factors : context, input, process and product. To accomplish the objectives, a set of questionnaire was applied for collecting data in December 2564 B.E., consisted of 86 students, 11 fulltime lecturers, 15 lecturers and 67 graduate users, totally 179 respondents. The results of study were as follows:

1. The evaluation results of the Graduate Diploma program were: 1) The contexts were at a very high suitable level; objectives and contents of the program were corresponding to all national, college and faculty's policies and also corresponding to the graduate users' needs. 2) The input were at a very high suitable level: learner feature, lecturers' skill and attribute, and educational planning. 3) The process were at a high suitable level: program administration, educational resource management and learning and evaluating. 4) The product were at a very high suitable level ; graduate teacher's characteristic including learning and teaching skills.

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมมุข และวตารณณ์ พูลผลอำนวย

2. Suggestion for the development of the program included the modification of the program objectives to be corresponded to the new national education policy which focusing on innovative graduate teacher with mora constructing, providing good lecturers and supervisors, managing efficiently both teaching – learning and practicing with students’ participation, Improving media and communication channel, and improving students’ abilities on using technology for teaching and learning.

Keywords: 1. Program Evaluation
2. Graduate Diploma in Teacher Profession
Program of Nakornrachasima College

บทนำ

การผลิตครูอย่างมีคุณภาพเป็นภารกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการตามยุคสมัย และสอดคล้องกับมาตรฐานการผลิต ทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (ราชกิจจานุเบกษา, 2563:18) ดำเนินการอย่างจริงจัง พัฒนาครูให้มีทักษะการสร้างนวัตกรรม เป็นนักคิด วิเคราะห์ วิจัย ควบคู่กับฝึกประสบการณ์การเป็นครู (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน ไนไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และนักรบ หมี่แสน, 2560: 1-14) เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญในการสร้าง “คน” อันเชื่อมโยงโดยตรงกับการพัฒนาประเทศ (สุชีขวีร์ สุวรรณสวัสดิ์, 2562:บรรยาย) การผลิตครูจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรที่เหมาะสมและมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก 5 ปี (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2548:17) เพื่อพัฒนาครูยุคใหม่ ที่มีพลังความรู้ ความสามารถในการเป็นครู มีความสุขในการเป็นครู สามารถสร้างคนไทยสู่สากล (มารุต พัฒนาผล, 2565:บรรยาย) โดยปรับเปลี่ยนทั้งเป้าหมายและกระบวนการผลิตครูในองค์ประกอบต่างๆ และบูรณาการทุกมิติในการผลิตครูให้สอดคล้องนโยบายที่เป็นปัจจุบันควบคู่กัน

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ดำเนินงานผลิตครูมาแล้วระยะหนึ่งตามนโยบายที่คุรุสภากำหนด ควบคู่กับพัฒนาอัตลักษณ์ของครูให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยนครราชสีมา "บัณฑิตนักปฏิบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์" และอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ "บัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ" ตามบริบทที่เป็นปัจจุบัน เมื่อเข้าสู่ช่วงเวลาการปรับปรุงหลักสูตร จำเป็นต้องใช้กระบวนการประเมินหลักสูตร ทั้งในด้านบริบท (Context:C) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input:I) ด้านกระบวนการ (Process:P) และด้านผลผลิต (Product:P) ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ นักศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต ด้วยรูปแบบ CIPP Model (Stufflebeam, D., 2003:31-62) ซึ่งด้านบริบท จำเป็นต้องคำนึงถึงความทันสมัย ความชัดเจนและความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุรุสภา ซึ่งล้วนอยู่ในช่วงเวลาของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้สามารถนำหลักสูตรปรับปรุงใหม่ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน มีปัจจัยนำเข้าที่จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นไป

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมมุข และวตารณณ์ พูลผลอำนวย

ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีกระบวนการดำเนินการบริหารหลักสูตรอย่างรอบด้าน เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมุ่งผลผลิตบัณฑิตครูแบบองค์รวม ที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นครู มีคุณลักษณะเฉพาะที่ทันสมัยตอบสนองสถานการณ์ปัจจุบัน(สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552:2-3; ราชกิจจานุเบกษา, 2565:35-36) หลักสูตรเดิมนี้นี้ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้รับการรับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษา อีกทั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (เดิม) อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงหลักสูตรจากข้อมูลการใช้หลักสูตรเดิมนี้นี้ สู่การพัฒนาหลักสูตรฉบับปรับปรุงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ซึ่งประกาศเป็นกฎกระทรวงและเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 อันมีประเด็นสำคัญที่ปรับเปลี่ยนคือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ เป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) ที่สั่งสมมาจากการเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ทั้งความรู้เชิงวิชาการ วิธีการ และความรู้เชิงเหตุผลที่เหมาะสมกับหลักสูตร 2) ด้านทักษะ (Skills) ที่เป็นความสามารถในการทำงาน หรือการปฏิบัติงานครู และความสามารถทั่วไปในการพัฒนาตน พัฒนางาน 3) ด้านจริยธรรม ที่สอดคล้องกับวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) ที่เป็นบุคลิกภาพลักษณะนิสัย ค่านิยม หรือท่าทีที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมหรือการกระทำที่คุณสมบัติเฉพาะวิชาชีพครู แสดงความรับผิดชอบ ต่อสังคม และส่วนรวม ตามอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบัน และประเทศชาติที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความสามารถของคนที่สำเร็จเป็นครู ในการอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นในชีวิตจริง เป็นครูนวัตกรรม พร้อมจัดการศึกษาในอนาคตที่มีการเปลี่ยนผ่านอย่างพลิกผันจากภาวะปกติใหม่ ในการจัดการเรียนรู้ในอนาคต (กนกอร บุญมี, 2565:ปาฐกถา) ในสังคมยุคปัจจุบันที่เข้าสู่ ยุคที่เรียกว่า ยุคปกติใหม่ หรือ Next Normal ซึ่งมีการเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีอย่างที่คาดไม่ถึง

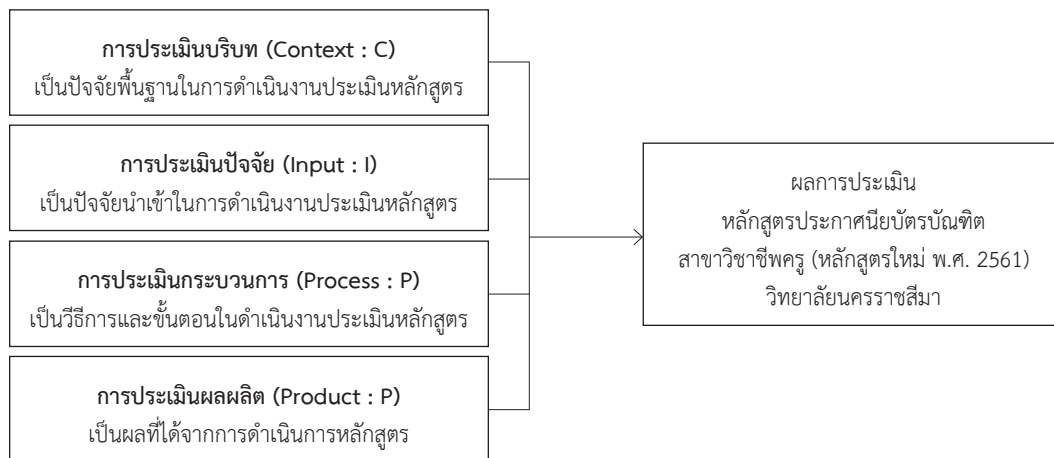
ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้หลักคิดการจัดการศึกษาแบบสหวิทยาการ บูรณาการทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อสนองต่อสังคมยุคปกติใหม่ ซึ่งมีการเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดังกล่าวแล้ว ประกอบกับค่านึงถึงภาวะในยุคปัจจุบันที่ผู้คนให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตมากกว่าความร่ำรวย (วิจารณ์ พานิช, 2564: ปาฐกถา; ศุภชัย ปทุมนากุล, 2565:บรรยาย) มุ่งเป้าหมายที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวให้เกิดในผู้สำเร็จหลักสูตร ซึ่งเป็นบทบาท

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)
วิทยาลัยนครราชสีมา

ของทั้งผู้บริหารหลักสูตร ผู้สอน และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2565: 35-36; กัญคดา อนุวงศ์, 2565:บรรยาย) และผู้ใช้บัณฑิต ที่ล้วนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (กัญคดา อนุวงศ์, 2565:บรรยาย) ดังกล่าวแล้ว เป็นรากฐานของการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่จะดำเนินการต่อไปในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ความสำคัญในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูของผู้ที่ศึกษาในหลักสูตร (ประวิต เอราวรรณ์, 2565:บรรยาย) อาศัยกระบวนการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่เป็นกฎหมายดังกล่าวแล้วเป็นเบื้องต้น แบบมีส่วนร่วม และใช้ผลการประเมินการใช้หลักสูตรในวงรอบก่อนหน้าประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร โดยศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้านของบริบทในการจัดการศึกษาที่เป็นปัจจุบันตามสภาพจริง เป็นข้อมูลในการพัฒนาสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่างหลักสูตร คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร ยึดเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงานประเมินหลักสูตร ตามรูปแบบการประเมิน CIPP ประกอบด้วย ด้านบริบท (Context:C) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input:I) ด้านกระบวนการ (Process:P) และด้านผลผลิต (Product:P) (Stufflebeam, D., 2003:31-62) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รองอธิการบดี นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษณา วัฒนศักดิ์, วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมมุข และวตารภรณ์ พูลผลอำนาจ

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
- 2) แสวงหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา หมายถึง การตรวจสอบและตีความการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบด้วย การประเมิน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ของหลักสูตร ตามความคิดเห็นของกลุ่มบุคคล ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบุคคลแต่ละกลุ่ม

(1) การประเมินบริบท หมายถึง การตรวจสอบและตีความปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานประเมินหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยนครราชสีมา “สถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ และการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ” และคณะศึกษาศาสตร์ “สร้างนครครู สู่ความเป็นเลิศ เชิดชูจรรยาบรรณ ก้าวทันยุคดิจิทัล” ตรงกับความต้องการของวิชาชีพรู เนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาและครูสภาไม่ซ้ำซ้อน ทันสมัย ภาคทฤษฎีและปฏิบัติเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพรู และศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรีทางการศึกษา กิจกรรมเสริมความเป็นครูมีประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถภาพวิชาชีพรู

(2) การประเมินปัจจัยนำเข้า หมายถึง การตรวจสอบและตีความคุณวุฒิและคุณสมบัติเฉพาะของผู้เข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและเกณฑ์ที่ครูสภากำหนด อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มีบูรณาการความรู้และประสบการณ์สู่การประกอบวิชาชีพรูแก่นักศึกษา เป็นแบบ

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)
วิทยาลัยนครราชสีมา

อย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ ด้านแผนการศึกษามีความต่อเนื่อง
เรียงลำดับอย่างเหมาะสม จำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม

(3) การประเมินกระบวนการ หมายถึง การตรวจสอบและตีความกระบวนการบริหาร
หลักสูตร บริหารอาจารย์ บริหารทรัพยากร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

(4) การประเมินผลผลิต หมายถึง การตรวจสอบและตีความผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับ
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)
วิทยาลัยนครราชสีมาด้านต่างๆ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการ
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัย
นครราชสีมา “บัณฑิตนักปฏิบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์” และอัตลักษณ์ของคณะศึกษา
ศาสตร์ “บัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ”

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลตามเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ (1) นักศึกษา
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูที่เข้าเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน 120 คน (2) อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 14 คน (3) อาจารย์
ผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 21 คน (4) ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็น
ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้แทน ที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
ปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 120 คน รวม 275 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้รับเอกสารหลักสูตรประกาศนียบ
ัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบการ
พิจารณาตอบแบบสอบถาม

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับสอบถาม
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและการปฏิบัติจริง ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา
วิชาชีพครู ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ส่วนทำของ
แบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละด้าน ตรวจสอบ
คุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมผุย และวตารณณ์ พูลผลอำนาจ

เท่ากับ 1 ทุกข้อ แบบสอบถามทุกข้อมีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่มพร้อมๆ กันในช่วงเดือนธันวาคม 2564 ผ่าน Google form ได้ข้อมูลตอบกลับจาก (1) นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาจำนวน 86 คน (2) อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู จำนวน 11 คน (3) อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู จำนวน 15 คน (4) ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทน ที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพรู ปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 67 คน รวม 179 คน คิดเป็นร้อยละ 65.09

4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546:162)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสม/ การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสม/การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสม/การปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสม/การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

(2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละด้าน วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา มีดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา มีดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและการปฏิบัติของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)
วิทยาลัยนครราชสีมา

ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู	ระดับความเหมาะสม/ การปฏิบัติ	
	\bar{X}	SD.
ด้านที่ 1 บริบท (Context)		
1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสม	4.67	0.50
1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยนครราชสีมา	4.09	0.43
1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์	4.72	0.69
1.4 รายวิชาของหลักสูตร ทันสมัย ตรงกับความต้องการของวิชาชีพครูในปัจจุบัน	4.45	0.68
1.5 เนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร (ในภาพรวม) ทันสมัยตามความต้องการของวิชาชีพครู	4.45	0.68
1.6 เนื้อหาวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน การปฏิบัติการสอน 1 และการปฏิบัติการสอน 2 มีความเหมาะสม	4.45	0.52
1.7 กิจกรรมเสริมความเป็นครู (ในภาพรวม) เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะต่างๆ สู่การประกอบวิชาชีพครู	4.45	0.52
รวม ด้านที่ 1	4.66	0.54
ด้านที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input)		
2.1 คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู	4.45	0.82
2.2 อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน	4.27	0.65
2.3 อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นตัวอย่างของครูที่ดีแก่นักศึกษา	4.45	0.52
2.4 อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่บูรณาการความรู้และประสบการณ์สู่การประกอบวิชาชีพครู	4.18	0.75
2.5 อาจารย์มักส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ กล้าแสดงออก	4.45	0.68
2.6 อาจารย์นิเทศก์มีความรู้และประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาครู	4.18	0.75
รวม ด้านที่ 2	4.58	0.62
ด้านที่ 3 กระบวนการ (Process)		
3.1 การบริหารหลักสูตร มีการวางแผน ดำเนินงาน จัดสรรความรับผิดชอบ การประสานงาน การเสริมพลังทีมงาน กำกับติดตาม และประเมินเพื่อพัฒนา การดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ	4.09	0.83
3.2 การสนับสนุน ส่งเสริมให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้ และกระบวนการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ	4.18	0.75

กองทัพ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมผุย และวตารณณ์ พูลผลอำนาจ

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู	ระดับความเหมาะสม/ การปฏิบัติ	
	\bar{X}	SD.
3.3 การจัดทรัพยากรในการเรียนรู้ที่เหมาะสม ได้แก่ ชั้นเรียน ช่องทางการจัดการเรียนรู้ เอกสารหรือช่องทางการสืบค้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.00	0.77
3.4 จำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสม	4.36	0.67
3.5 การจัดตารางเรียนตารางสอนมีความเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาครู อย่างเป็นลำดับ ต่อเนื่องกัน	4.54	0.52
3.6 การจัดกระบวนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ฝึกปฏิบัติ	4.54	0.52
3.7 การจัดหรือเสนอแนะช่องทางการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครูแก่นักศึกษาครู	4.36	0.67
3.8 การกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ของอาจารย์	4.00	0.77
3.9 การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม มีความเหมาะสม	4.51	0.63
3.10 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะ	4.54	0.67
3.11 การจัดช่องทางการสื่อสารและการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษารุ่นใหม่ในสถานการณ์ ปัจจุบัน	4.55	0.51
รวม ด้านที่ 3	4.44	0.74
ด้านที่ 4 ผลผลิต (Output)		
4.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงานครู	4.73	0.52
4.2 ด้านความรู้และเข้าใจในหลักการ การจัดการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน การเป็นครูที่ดีและการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	4.67	0.64
4.3 ด้านทักษะทางปัญญา การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้ดุลยพินิจที่ดี สังเคราะห์ และประยุกต์ ใช้นวัตกรรม ในการปฏิบัติงานครู	4.63	0.64
4.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานครู ร่วมมือในการปฏิบัติงานครูร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี	4.70	0.60
4.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็น สำหรับครู สื่อสารภาษาที่สองได้ตามความจำเป็น	4.57	0.77
4.6 ด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถทำได้อย่างมีคุณภาพ	4.62	0.60
4.7 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยนครราชสีมา "บัณฑิตนักปฏิบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์"	4.62	0.50

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)

วิทยาลัยนครราชสีมา

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู	ระดับความเหมาะสม/ การปฏิบัติ	
	\bar{X}	SD.
4.8 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตามอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ "บัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ"	4.66	0.50
รวม ด้านที่ 4	4.59	0.63
รวมทุกด้าน	4.57	0.68

จากตาราง 1 ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ภาพรวม ทั้ง ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$; S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบท (Context) มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$; S.D. = 0.54) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยนครราชสีมา และวิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์ เนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรทันสมัยตามความต้องการของวิชาชีพครู เนื้อหาวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน วิชาการฝึกปฏิบัติการสอน 1 และ การฝึกปฏิบัติการสอน 2 มีความเหมาะสม อีกทั้งกิจกรรมเสริมความเป็นครูเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาสมรรถนะต่างๆ สู่การประกอบวิชาชีพครู

2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$; S.D. = 0.62) ได้แก่ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน เป็นตัวอย่างของครูที่ดีแก่นักศึกษา อาจารย์ผู้สอนบูรณาการความรู้ และประสบการณ์สู่การประกอบวิชาชีพครู และมักส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ กล้าแสดงออก อาจารย์นิเทศก์มีความรู้และประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาครู

3) ด้านกระบวนการ (Process) มีความเหมาะสมและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$; S.D. = 0.74) ได้แก่ การบริหารหลักสูตร มีการวางแผน ดำเนินงาน จัดสรรความรับผิดชอบ การประสานงาน เสริมพลังทีมงาน กำกับติดตาม และประเมินเพื่อพัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้ มีกระบวนการทำงานร่วมกัน พัฒนาอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ มีการจัดทรัพยากรในการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทั้งชั้น

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิมลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมผุย และวาทภรณ์ พูลผลอำนวย

เรียน ช่องทางการจัดการเรียนรู้ เอกสารหรือช่องทางการสืบค้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หลักสูตร มีจำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคการศึกษาที่เหมาะสม จัดตารางเรียนตารางสอนมีความเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาครูอย่างเป็นลำดับ ต่อเนื่องกัน จัดกระบวนการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ฝึกปฏิบัติการ สอน มีการจัดหรือเสนอแนะช่องทางการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครูแก่นักศึกษาครู กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ของอาจารย์ จัดอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับ นักศึกษาแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะ จัดช่องทางการสื่อสารและการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาเรียนรู้ในสถานการณ์ปัจจุบัน และ ติดตามดูแลส่งเสริมเพื่อความพร้อมแก่นักศึกษาในการสอบใบประกอบวิชาชีพครู

4) ด้านผลผลิต (Output) มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.63) ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่เกิดกับนักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงานครู มีคุณลักษณะ ของครูที่ดี มีจรรยาบรรณครู จัดการปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ และเข้าใจหลักการในการจัดการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การเป็น ครูที่ดีและการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ด้านทักษะทางปัญญา การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้ดุลยพินิจ ที่ดี การสังเคราะห์ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการปฏิบัติงานครู ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานครู ร่วมมือในการปฏิบัติงาน ครูร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศที่จำเป็นสำหรับครู สามารถสื่อสารภาษาที่สองได้ตามความจำเป็น ด้านการจัดการเรียนรู้ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถทำได้อย่างมีคุณภาพ เป็นไปตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัย นครราชสีมา “บัณฑิตนักปฏิบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์” และอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ “บัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสาธารณะ”

2. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

1) ด้านบริบท ควรเพิ่มวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาด้านความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (6 คน) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน (1 คน) การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญญาประดิษฐ์ ความเป็นนวัตกรรม (5 คน) ความสามารถและทักษะในการรู้

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)
วิทยาลัยนครราชสีมา

เท่าทันการเปลี่ยนแปลง (3 คน) สามารถนำความรู้ประสบการณ์มาปรับประยุกต์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นสากลและนานาชาติ และสถานการณ์โลก อย่างเป็นปัจจุบันและอนาคต (4 คน) การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูมืออาชีพแก่นักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู (2 คน) ปลุกฝังการทำงานเพื่อผู้เรียนเป็นหลัก การกำหนดเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับการสอบใบประกอบวิชาชีพครู เพิ่มเนื้อหาการออกแบบการเรียนรู้ (2 คน) เพิ่ม เนื้อหาของครูสายอาชีพ และปรับสังเขปวิชาให้กระชับชัดเจน (2 คน)

2) ด้านปัจจัยนำเข้า ควรพัฒนาการจัดครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสมยิ่งขึ้นให้สามารถดูแลการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษา (2 คน) และควรจัดตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถดูแลการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษา (1 คน)

3) ด้านกระบวนการ ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาที่เข้าร่วมสามารถนำไปพัฒนาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น (3 คน) ควรมีกิจกรรมสานสัมพันธ์ (1 คน) จัดกิจกรรมสร้างจิตอาสา แทรกในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูของนักศึกษาครู (1 คน) จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตามบริบทของชุมชนที่ปฏิบัติงาน (1 คน) ให้ผู้แทนนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (3 คน) ควรเสริมสร้างทักษะการสอนในการปฏิบัติการฝึกสอน (2 คน) ควรมีการฝึกทำข้อสอบ ติดตามดูแลการเตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู (3 คน) ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมและเปลี่ยนความรู้ตามบริบทของโรงเรียนระหว่างกลุ่มเรียน (2 คน) ควรมีหนังสือหรือเอกสารในทุกรายวิชาให้ดาวน์โหลด (1 คน) ควรมีการติดตามข่าวสารและแจ้งแก่นักศึกษาให้รวดเร็วยิ่งขึ้น (1 คน) ควรเพิ่มกิจกรรมการสัมมนาหลังการปฏิบัติการสอน 1 และ 2 ที่มีการแสดงนวัตกรรมการสอนของนักศึกษา (2 คน) ควรเพิ่มเติมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้การจัดการปัญหาทางอารมณ์ (1 คน) ควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ให้มากขึ้น (1 คน) เพิ่มกิจกรรมอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญ (2 คน) ควรมีการแนะนำนักศึกษาทุกคนระหว่างเรียนในการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบใบประกอบวิชาชีพครู (2 คน) ควรให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพครูจากครูพี่เลี้ยงมากขึ้น (1 คน) ควรนำเสนอสารสนเทศของหลักสูตรแบบออนไลน์ (1 คน) ควรพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนให้สามารถประยุกต์การจัดการเรียนการสอนอย่างเท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง (1 คน) ควรมีการสัมมนาอาจารย์ผู้สอน อาจารย์นิเทศก์ แต่ละปีการศึกษา เพื่อประเมินและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร (1 คน) ควรวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ นำสู่ประเด็นการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ (1 คน)

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิมลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมมุข และวตารณณ์ พูลผลอำนวนย

4) ด้านผลผลิต ควรมุ่งพัฒนานักศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการ
ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น (2 คน) ปรับเปลี่ยนคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตาม
กฎหมายใหม่ (1 คน)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อค้นพบที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง
พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา มีความเหมาะสมและปฏิบัติในระดับมาก ถึงมากที่สุด ทั้งด้าน
บริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต อาจเป็นเพราะกระบวนการ
พัฒนาหลักสูตรนี้ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของวิทยาลัยนครราชสีมา (ฝ่ายวิชาการ สำนัก
วิชาการ วิทยาลัยนครราชสีมา, 2560) แบบมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก
สถาบัน รวมทั้งใช้ข้อมูลจากผลการประเมินการใช้หลักสูตรในวงรอบก่อนหน้า โดยมีอาจารย์ผู้รับ
ผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพครู
คือคุรุสภา ร่วมกันเสวนาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร สืบเนื่องจากกระบวนการร่าง
และพัฒนาหลักสูตรที่มีคณะกรรมการร่างหลักสูตร คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร ร่วมกันดำเนิน
งานตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยยึดเกณฑ์ที่นักศึกษาคณะกรรมการการอุดมศึกษา (เดิม)
กำหนด เช่นเดียวกับงานวิจัยประเมินหลักสูตรของหลายสถาบัน (สุชาติ พิมพ์พันธ์ วุฒิชัย ไชย
มาลี โยธิน มาหา, 2559:54-88; จรูญเกียรติ พงศ์กฤษกร ภัทรภาพร ไชยชมพู บงกช เจนชัยภูมิ
ณัฏขารีย์ วิद्याโรจน์ดำริ, 2560 : 106-114; สิริรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู และคณะ, 2560:
35-51; พรทิพย์ อ้นเกษม และคณะ, 2561; ประดิษฐ์ ศรีโนนยางและคณะ, 2563:182-196)
ที่พัฒนาหลักสูตรและประเมินหลักสูตรในลักษณะเดียวกัน พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมใน
ระดับมากถึงมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต
ที่เน้นให้ปรับปรุงให้ทันสมัย มุ่งเน้นครูมืออาชีพที่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการออกแบบ
การจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ครอบคลุมสมรรถนะครูตามนโยบายคุรุสภาล่าสุด (คุรุสภา,

2562) ทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชนซึ่งเป็นสาระสำคัญที่เพิ่มเติมขึ้นจากในอดีตตอบสนองนโยบายระดับชาติ ที่เน้นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายต่างก็มีประสบการณ์ในบทบาทของตนในการดำเนินงานหลักสูตร อีกทั้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ในปัจจุบันสามารถเผยแพร่และสื่อสารถึงกันหมดอย่างรวดเร็วเท่าทันเหตุการณ์ สำหรับกระบวนการดำเนินงานหลักสูตร ที่ให้ความสำคัญในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูนี้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นข้อเสนอแนะที่สนองตอบหลักการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้วยการลงมือปฏิบัติ (มารุต พัฒนา, 2565) นับเป็นข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงที่ทันสมัย ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ความเป็นนานาชาติ และการพัฒนาทางเทคโนโลยี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในทุกองค์ประกอบแบบมีส่วนร่วมอย่างทันท่วงที โดยมีเป้าหมายสุดท้าย คือ การพัฒนาและผู้ที่สำเร็จการศึกษาอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งจะก้าวสู่การประกอบวิชาชีพครูในสถานการณ์ ปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ เป็นความเชื่อมโยงต่อเนื่องของทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงานหลักสูตร และด้านผลผลิตอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา ภาพรวมมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด

1) ด้านบริบท มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ และเนื้อหาหลักสูตร สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมาและคณะศึกษาศาสตร์ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด คือ ผู้เข้าศึกษามีคุณวุฒิและคุณสมบัติเฉพาะ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์ของคุรุสภา อาจารย์มีคุณสมบัติเหมาะสม การจัดแผนการศึกษาและจำนวนหน่วยกิตเหมาะสม

3) ด้านกระบวนการ มีการดำเนินงานเหมาะสม และมีการปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดทำทรัพยากรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน, ชุตินา พรหมมุข และวตารณณ์ พูลผลอำนวย

4) ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ตามหมายของหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา คือ การปรับปรุง เป้าประสงค์ของการผลิตครูสอดคล้องนโยบายระดับชาติฉบับใหม่ เน้นการพัฒนาครูนวัตกรรม ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู โดยจัดอาจารย์ผู้สอน และผู้นิเทศก์การฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม พัฒนาสื่อการเรียนรู้ และช่องทางการสื่อสาร รวมทั้งมุ่งผลิตนักศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566) วิทยาลัยนครราชสีมา ทั้งด้านบริบท คือ ปรับปรุงเป้าหมายการผลิตครูสอดคล้องนโยบายระดับชาติฉบับใหม่ เน้นการพัฒนาครูนวัตกรรม ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านปัจจัยนำเข้า จัดอาจารย์ผู้สอน และผู้นิเทศก์การฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม ด้านกระบวนการดำเนินงานหลักสูตร จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม พัฒนาสื่อการเรียนรู้ และช่องทางการสื่อสาร รวมทั้งด้านผลผลิต มุ่งผลิตนักศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องทิศทางและแนวโน้มในการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู วิทยาลัยนครราชสีมา อย่างสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติที่ปรับเปลี่ยน

2.2 ควรมีการวิจัยความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู วิทยาลัยนครราชสีมา

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561)
วิทยาลัยนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. <http://www.mua.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรูญเกียรติ พงศ์กฤษกร, ภัทรพร ไชยชมพู, บงกช เจนชัยภูมิ และ ณัชชารีย์ วิद्याโรจน์ดารี.
(2560). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล. วารสารมหาวิทยาลัย
นครพนม, 7(3), 106-114.
- ชุตีระ ระบอบ และคณะ. (2561). วิจัยประเมินหลักสูตรการจัดการมหับัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการอุตสาหกรรม ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสารธุรกิจปริทัศน์, 10(1), 123-140.
- ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง และคณะ. (2563). วิจัยประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการ
สอนภาษาอังกฤษ 5 ปี (หลักสูตรปรับปรุง 2556) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
Journal of Modern Learning Development, 5(5), 182-196.
- ฝ่ายวิชาการ สำนักวิชาการ วิทยาลัยนครราชสีมา. (2560). คู่มือพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560. สำนักวิชาการ วิทยาลัยนครราชสีมา.
- พรทิพย์ อ้นเกษม และคณะ. (2561). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา
วิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช
นครินทร์. วารสารราชนครินทร์, 14(2), 177-185.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และนักรบ หมี่แสน. (2560). ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ. สำนัก
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่องรายละเอียดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ตาม
ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2563, 7 พฤษภาคม).
ราชกิจจานุเบกษา: เล่ม 137, ตอนพิเศษ 109 ง, 10.
- กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (2565, 31 มีนาคม). ราชกิจจา
นุเบกษา: เล่ม 139, ตอน 20 ก, 3.

กรองทิพย์ นาควิเชตร, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, กฤษฎา วัฒนศักดิ์, วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, บุญลือ มีเงิน,
ชุตินา พรหมมุข และวตารณณ์ พูลผลอำนวย

- สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู และคณะ. (2560). รายงานการวิจัยการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาติ พิมพ์พันธ์, วุฒิชัย ไชยมาลี และ โยธิน มาหา. (2559). รายงานวิจัยการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา พ.ศ. 2556 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ. (2552). กรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษา. <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560, 17 มีนาคม). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. <https://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหาร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548. สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Stufflebeam, D. (2003). The CIPP model of evaluation. In T. Kellaghan, D. Stufflebeam & L. Wingate (Eds.). *Springer International handbooks of education : International handbooks of educational evaluation*. 31-62.

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง พ.ศ. 2562
คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

An Evaluation of the Master of Arts Degree
Programe in Moral Theology updated 2019,
Faculty of Divinity of Saengtham College

บาทหลวง ดร.ออกัสติน สุกีโย ปีโตโย, เอส.เจ.	Rev.Dr.Agustinus Sugiyo Pitoyo, S.J.
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตร์เลขา	Rev.Dr.Cherdchai Lertjitlekha
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง ดร.นันทพล สุขสำราญ	Rev.Dr.Nantapon Suksamran
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก	Rev.Dr.Anthony Le Duc
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์	Rev.Dr.Surachai Chumsriphan
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน, เอส.เจ.	Rev.Dr.Pichet Saengthien, S.J.
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ	Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri
* คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Humanities, Saengtham College
บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร	Rev.Asst.Prof. Somchai Phitthayaphongphon
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College
บาทหลวง เกரியงค์ดี ประสูตร์แสงจันทร์	Rev.Kriengsak Prasootsaengchan
* คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Humanities, Saengtham College
ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์	Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan
* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม	* Faculty of Divinity, Saengtham College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ	8 มีนาคม 2567
* แก้ไข	7 พฤษภาคม 2567
* ตอรับบทความ	14 พฤษภาคม 2567

ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี่ ลี ดัก, สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา จริยธรรม ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562 ของคณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัย แสงธรรม ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ประเมินบริบท ปัจจัย นำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของหลักสูตร และ 2) ศึกษาความ ต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 2 คน 2) อาจารย์ 10 คน 3) นักศึกษา 16 คน 4) มหาบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษา 17 คน และ 5) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน รวม ทั้งสิ้น 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) หลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุดและมีข้อมูลกระจายน้อยมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.514) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก และ 2) กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็น ว่า มีความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรทุกด้าน

คำสำคัญ: หลักสูตรเทววิทยาจริยธรรม
วิทยาลัยแสงธรรม
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Abstract

This study was aimed: 1) to evaluate the Master of Arts Degree Programme in Moral Theology updated 2019, Faculty of Divinity of Saengtham College focusing on context, input factors, process and product of the program, and 2) to study needs to improve the program as regarded by stakeholders of this study comprised 51 respondents, including 2 administrators, 10 instructors, 16 students, 19 graduates and 6 graduates' employers. The research instruments was a set of opinionnaires. The collected data were analyzed by percentage (%), mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.) and content analysis.

The results of the study were as follows : 1) The Evaluation of program as a whole was appropriate at the highest level with less data dispersion (\bar{x} = 4.57, S.D. = 0.514). As taken a careful consideration, it revealed that all aspects were at the highest except the output which was at a high level. 2) The Stakeholders regarded that all aspects of the program were needed for improvement.

Keywords: Moral Theology Program
Saengtham College
Stakeholders

ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี ลี คัค, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม (Master of Arts Degree Program in Moral Theology) คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม เริ่มเปิดใช้ครั้งแรกในปีการศึกษา 2553 มีการปรับปรุงเมื่อ พ.ศ. 2556 และ พ.ศ. 2562 สาขาวิชา ตามแนวทางการบริหารหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมที่อยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยความก้าวหน้าทางสื่อดิจิทัลและการเปลี่ยนผ่านความรู้ได้อย่างรวดเร็วตลอดเวลา การจัดศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการปรับให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการดังกล่าวโดยยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของของนักศึกษาและสถาบัน เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถภาพสูงที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และเป็นการจัดการศึกษาที่ได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดให้มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา, 2565) ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ที่ตามมาตรฐานอุดมศึกษาทั่วไป เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อที่จะทราบถึงผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรในด้านต่างๆ ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ตลอดจนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจะได้นำผลการประเมินและความต้องการนั้นไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารหลักสูตรและการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม ตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม จึงได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562 เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร พ.ศ. 2567 ให้มีคุณภาพ

และมาตรฐาน เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดี เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีจิตสำนึกในการทำนุบำรุง สืบทอดศาสนา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม และเป็น ผู้มีความสามารถในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเทววิทยาของคริสตศาสนจักรคาทอลิกได้อย่าง ดี โดยได้นำรูปแบบการประเมินแบบ CIPPi Model (Stufflebeam, 2003) เพื่อประเมินด้าน บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) มาใช้ในการ ประเมินครั้งนี้ และเพิ่มการประเมินผลกระทบ (Impact) เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับบัณฑิตที่ จบไปแล้ว รวมถึงการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรตามความคิดเห็นของกลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบของหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม
2. เพื่อทราบความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาเทววิทยาจริยธรรม ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ขอบเขตของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย การวิจัยประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ เป็นการประเมินโดยนำ CIPPi Model มาใช้ในการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำแนกได้ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหาร จำนวน 2 คน
 - 1.2 อาจารย์ (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน) จำนวน 10 คน
 - 1.3 นักศึกษา สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 16 คน
 - 1.4 มหบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา จริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม จำนวน 17 คน
 - 1.5 ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน

ออกัสติน สุกีโย ปีโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี่ ลี คัค, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชฐ แสงเทียน, ชชาติชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกียรติศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม หมายถึง มวล
ประสบการณ์ เนื้อหาสาระ โครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน แผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่าง
เป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ
และพัฒนาการให้เป็นที่ไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร อันประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง
เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการหลักสูตร
ซึ่งในการวิจัยนี้ หมายถึง หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง
พ.ศ. 2562 ที่จัดการเรียนการสอนโดยคณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการศึกษาผลการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง พ.ศ.2562 และรวบรวมข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น
ของผู้บริหาร อาจารย์ ผู้เรียน มหาบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ
CIPPI Model ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น เพื่อประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
ความคิดเห็น เพื่อประเมินเกี่ยวกับ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ความพร้อมของอาคารสถานที่
สมรรถภาพและจำนวนของอาจารย์ ความพร้อมของผู้เรียน และความพร้อมของชุมชน
3. การประเมินกระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยว
กับความคิดเห็น เพื่อประเมินเกี่ยวกับ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัด
และประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร
4. การประเมินผลผลิต (Product) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
ความคิดเห็น เพื่อประเมินเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความรู้ความสามารถของนักศึกษา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (คุณภาพตามกรอบมาตรฐาน TQF การทำนุบำรุงศาสนา การอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการมีจิตอาสา)
5. การประเมินผลกระทบ (Impact) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
ความคิดเห็น เพื่อประเมินเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับมหาบัณฑิตภายหลังการจบการศึกษาเกี่ยวกับ
ความเป็นผู้นำคริสต์ศาสนาด้านจริยธรรม และความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักสูตรเพื่อการ
ปฏิบัติงานและการพัฒนาวิชาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaires) จำนวนห้าฉบับ สำหรับ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา มหาบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม สามารถนำผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง พ.ศ. 2562 ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรฯ ปีพ.ศ. 2567 และการบริหารจัดการหลักสูตรต่อไป

2. สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรมสามารถนำความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับความต้องการปรับปรุงหลักสูตร ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปีพ.ศ. 2567 และการบริหารจัดการหลักสูตร ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตร จากคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การสร้างและประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือโดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวนห้าฉบับ สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา มหาบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต แต่ละชุดจะมีข้อคำถามเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยการสอบถามถึงความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรจากประสบการณ์หรือมุมมอง ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยด้านต่างๆ ของหลักสูตร และคำถามปลายเปิดสำหรับสอบถามความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ออกัสติน สุกีโย ปีโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี ลี คัค, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

2. การประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็น โดย 1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวนห้าคน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC (IOC: Index of Item Objective Congruence) ระหว่าง 0.67 – 1.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนด และ 2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ที่มิคุ้นเคยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 28 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.893$ ได้เป็นเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยแสงธรรม เพื่อส่งไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตวิเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง และรับกลับมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเรียบเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา มหาบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งสิ้น 51 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวนทั้งสิ้น 51 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. นักศึกษา	16	31.37
2. มหาบัณฑิต (ศิษย์เก่า)	17	33.33
3. คณาจารย์	10	19.61
4. ผู้บริหาร	2	3.92
5. ผู้ปกครอง/ผู้ใช้บัณฑิต	6	11.77
รวมทั้งสิ้น	51	100.00

จากตารางที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ มหาบัณฑิต จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ นักศึกษาจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 31.37 คณาจารย์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 19.61 ผู้ปกครอง/ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.77 และผู้บริหาร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.92

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และ ผลกระทบ ดำเนินการโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1997, 263)

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความพร้อม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความพร้อม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความพร้อม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความพร้อม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความพร้อม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี่ ลี คัค, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
 พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกียรติศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
 และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรที่ได้จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่และลำดับ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะพรรณนาความ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบตามการประเมินเชิงระบบ: CIPPI Model รายละเอียดดังตารางที่ 2-7

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรในภาพรวม

รายด้าน	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านบริบท	4.87	0.317	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.67	0.370	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ	4.71	0.333	มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต	3.63	0.408	มาก
5. ด้านผลกระทบ	4.58	0.157	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.57	0.514	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.514) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านบริบท มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = 0.317) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.333) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.370) และด้านผลกระทบ ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.157) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านผลผลิต ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.408) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความสอดคล้องกับปรัชญาของวิทยาลัย	4.94	0.243	มากที่สุด
2. ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัย	4.88	0.332	มากที่สุด
3. ความสอดคล้องกับพันธกิจของวิทยาลัย	4.82	0.393	มากที่สุด
4. ความสอดคล้องกับเป้าหมายของวิทยาลัย	4.82	0.393	มากที่สุด
5. ความสอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย	4.88	0.332	มากที่สุด
6. ความสอดคล้องกับนโยบายตามกรอบมาตรฐานวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	4.81	0.397	มากที่สุด
7. ความสอดคล้องกับนโยบายของสภาประชาบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย	4.88	0.330	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านบริบท	4.87	0.317	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรในด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.317) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญาของวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.243) รองลงมาคือ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายของสภาประชาบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.330) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.332) และสอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.332) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายตามกรอบมาตรฐานวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.397)

ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี ลี ดัก, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
 พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกียรติศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
 และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อาจารย์ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.46	0.514	มาก
2. ความเหมาะสมของหมวดวิชาบังคับ 24 หน่วยกิต	4.95	0.243	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของหมวดวิชาเลือก 18 หน่วยกิต	4.65	0.618	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของหมวดวิชาการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต	4.68	0.470	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านปัจจัยนำเข้า	4.67	0.370	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.370) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยความเหมาะสมของหมวดวิชาบังคับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.243) รองลงมาคือ ความเหมาะสมของหมวดวิชาการค้นคว้าอิสระ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.470) ความเหมาะสมของหมวดวิชาเลือก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.618) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.514) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และ การสัมมนา	4.82	0.393	มากที่สุด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา	4.71	0.470	มากที่สุด
3. เทคนิควิธีสอนและการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์	4.71	0.470	มากที่สุด
4. หลักเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลของแต่ละรายวิชา	4.65	0.493	มากที่สุด
5. กระบวนการในการกำกับดูแล และติดตามการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ	4.88	0.332	มากที่สุด

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ปรับปรุง พ.ศ. 2562
คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7. หลักเกณฑ์และ วิธีการวัดและประเมินผลการสอบ ป้องกันวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ	4.59	0.507	มากที่สุด
8. หลักเกณฑ์ การสอบวัดความรู้ทักษะภาษาอังกฤษ ก่อนสำเร็จการศึกษา	4.65	0.493	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านกระบวนการ	4.71	0.333	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านกระบวนการของหลักสูตร ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.333) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยกระบวนการในการกำกับดูแล และติดตามการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.332) รองลงมาคือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการสัมมนา ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.393) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.470) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หลักเกณฑ์และ วิธีการวัดและประเมินผลการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.507)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.65	0.702	มาก
2. ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ	3.57	0.712	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.47	0.514	ปานกลาง
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.71	0.562	มาก
5. ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาและปฏิบัติงาน	3.71	0.588	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านผลผลิต	3.63	0.408	มาก

ออกัสติน สุกีโย ปีโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี่ ลี คัค, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

จากตารางที่ 6 พบว่า ด้านผลิตผลของหลักสูตรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.408) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.562) รองลงมาคือ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาและปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.588) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.702) และด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.514)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลกระทบ

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. วิทยาลัยแสงธรรมเป็นที่รู้จัก และยอมรับในสังคม	4.59	0.507	มากที่สุด
2. วิทยาลัยแสงธรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้นำคริสตศาสนาของพระศาสนจักรคาทอลิก	4.53	0.514	มากที่สุด
3. วิทยาลัยแสงธรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศ	4.82	0.393	มากที่สุด
4. บัณฑิตเป็นผู้นำและแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเทววิทยาด้านจริยธรรมแก่บุคคลรอบข้าง	4.53	0.514	มากที่สุด
5. บัณฑิตเป็นผู้เสริมสร้างความก้าวหน้าทางเทววิทยาจริยธรรมของคริสต์ศาสนจักรคาทอลิก สามารถบูรณาการกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและศาสตร์อื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.41	0.507	มากที่สุด
6. บัณฑิตเป็นผู้เสริมสร้างสันติสุขในชุมชน ด้วยการเสวนาและศาสนสัมพันธ์	4.65	0.493	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านผลกระทบ	4.58	0.157	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ด้านผลกระทบของหลักสูตรในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.157) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยวิทยาลัยแสงธรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.393) รองลงมาคือ บัณฑิตเป็นผู้เสริมสร้างสันติสุขในชุมชนด้วยการเสวนา

และศาสนสัมพันธ์ (\bar{x} = 4.65, S.D. = 0.493) วิทยาลัยแสงธรรมเป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคม (\bar{x} = 4.59, S.D. = 0.507) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บัณฑิตเป็นผู้นำและแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเทววิทยาด้านจริยธรรมแก่บุคคลรอบข้าง (\bar{x} = 4.53, S.D. = 0.514)

ตอนที่ 3 ความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการสอบถามความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสองกลุ่มคือ

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา
2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่ มหาบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต

จากการสอบถามพบว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรในด้านปัจจัยนำเข้า ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตร ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

รายการ	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
1. ด้านบริบท (ไม่มี)	-
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	
2.1 ควรปรับปรุงเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน และปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาให้ชัดเจน และเป็นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ โดยตรง (แยกรายวิชาที่ต้องเรียนเพื่อบวชเป็นบาทหลวงออกจากรายวิชาที่เป็นของหลักสูตรฯ)	อาจารย์/นักศึกษา/ มหาบัณฑิต
2.2 ควรปรับปรุงรายวิชาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันให้มากขึ้น	ผู้ใช้บัณฑิต
2.3 ควรรวมรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน	อาจารย์
2.4 ควรมีการผสมผสานรายวิชาที่จำเป็นระหว่างหลักสูตรระดับปริญญาตรีและปริญญาโท	ผู้ใช้บัณฑิต
2.5 ควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีเพื่อใช้ทางด้านศาสนา	ผู้ใช้บัณฑิต

ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี ลี คัค, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์,
 พิเชฐ แสงเทียน, ชาตชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกียรติศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
 และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

รายการ	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2.6 ควรเพิ่มเนื้อหา/รายวิชาเกี่ยวกับ สงครามและสันติภาพของประเพณี พระศาสนจักรคาทอลิก การใช้พระคัมภีร์สำหรับเทววิทยาจริยธรรม อำนวยการสอนของพระศาสนจักรในด้านเทววิทยาจริยธรรม และ ความหลากหลายทางเพศ	อาจารย์
2.7 ควรปรับคุณภาพ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา และรายวิชาที่ต้องผ่านหรือสอบผ่าน ให้ลดลงเหลือเท่าที่จำเป็น	อาจารย์
2.8 ควรมีการให้ลงทะเบียนข้ามสถาบัน/โอนหน่วยกิตได้	อาจารย์
2.9 ควรเพิ่มจำนวน E-book และหนังสือด้านจริยศาสตร์ในหอสมุด	อาจารย์
3. ด้านกระบวนการ	
3.1 ควรมีการเสวนา (Dialogue) ระหว่างเทววิทยาจริยธรรมกับจริยธรรมของพุทธศาสนาและศาสนาอื่น	อาจารย์
3.2 ควรสร้างเวทีการวิภาค (debate) ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และสามารถใช้เหตุผลวิจารณ์ญาณในการโต้แย้ง ไม่ใช่ใช้ความจำอย่างเดียว	อาจารย์
3.3 ควรมีเวทีให้นักศึกษาเผยแพร่ผลงานทางด้านเทววิทยาต่อบุคคลภายนอก	ผู้ใช้บัณฑิต
3.4 ควรเน้นให้ผู้เรียนยึดมั่นในหลักการคำสอนของศาสนา ในขณะที่บริบทสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	อาจารย์
4. ด้านผลผลิต	
4.1 ควรพยายามทำให้นักศึกษา/มหาบัณฑิตได้เรียนรู้และเข้าใจถึง เป้าประสงค์หรือการศึกษา การมีความเชื่อที่มั่นคงในศาสนาคาทอลิก และเป็นความเชื่อที่ต้องเป็นชีวิตของตนจริงๆ มิใช่อยู่เพียงความรู้	ผู้ใช้บัณฑิต
4.2 ควรเน้นการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายสมถะ ในท่ามกลางสังคมวัตถุนิยม	ผู้ใช้บัณฑิต
4.3 ควรเน้นจุดยืนในการวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ และจุดยืนทางศีลธรรมจริยธรรม ไม่เอนเอียงตามกระแสของโลก	ผู้ใช้บัณฑิต
5. ด้านผลกระทบ	
5.1 การมีกิจกรรม การศึกษาทางด้านวิชาการต่างๆ ไปที่ต้องมีตามกฎกระทรวงฯ มาก ทำให้การฝึกฝน หรือการไตร่ตรองชีวิตที่จะต้องเป็น (บาทหลวง) อาจจะน้อยไป ทำให้ไม่ลงลึก หรือมีความเข้าใจและปฏิบัติตนได้อย่างดี (การอุทิศตน) นั้นเกิดขึ้นลำบาก	ผู้ใช้บัณฑิต

5.2 การที่วิทยาลัยจะเป็นที่รู้จักอย่างกว้างจะต้องมาจากระบบการบริหารจัดการหลักสูตร และบัณฑิตที่เป็นผลผลิตของกระบวนการทั้งหมด ประสิทธิภาพทางความเชื่อศรัทธา คุณธรรมจริยธรรม วิชาการ และเจริญชีวิตจะต้องโดดเด่นอย่างมาก	ผู้ใช้บัณฑิต
5.3 บัณฑิตที่มี “วุฒิภาวะ” ย่อมส่งผลกระทบต่อเชิงบวกแก่บุคคล สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการอบรมบัณฑิตให้มี Comiction ในสิ่งที่ควรรู้และเชื่อจึงเป็นเรื่องสำคัญ	ผู้ใช้บัณฑิต
5.4 ควรมีเวทีให้นักศึกษาเผยแพร่ผลงานทางด้านเทววิทยาต่อบุคคล ภายนอก เพื่อให้มีการเผยแพร่ในวงกว้าง	ผู้ใช้บัณฑิต
5.5 วิทยาลัยแสงธรรมเป็นวิทยาลัยเฉพาะด้าน และไม่ใช่วิทยาลัยที่เปิดรับนักศึกษาทั่วไป จึงเป็นที่รู้จักน้อย บทบาททางสังคมไม่เด่นชัด แต่ในด้านการผลิตบัณฑิตถือว่าทำได้ดีมาก ได้คนที่มีคุณภาพและเป็นไปตามเอกลักษณ์ของวิทยาลัย	ผู้ใช้บัณฑิต

จากที่ตารางที่ 5 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน และปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาให้ชัดเจน และเป็นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ โดยตรง ซึ่งควรแยกรายวิชาที่ต้องเรียนเพื่อบวชเป็นบาทหลวงออกจากรายวิชาที่เป็นของหลักสูตร สำหรับกลุ่มที่เป็นอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรรวมรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน และควรเพิ่มเนื้อหา/รายวิชาเกี่ยวกับสงครามและสันติภาพของประเพณีพระศาสนจักรคาทอลิก การใช้พระคัมภีร์สำหรับเทววิทยาจริยธรรม อำนวยการสอนของพระศาสนจักรในด้านเทววิทยาจริยธรรม และความหลากหลายทางเพศ และควรปรับคุณภาพ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา และรายวิชาที่ต้องผ่านหรือสอบผ่าน ให้ลดลงเหลือเท่าที่จำเป็น สำหรับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ควรปรับปรุงรายวิชาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันให้มากขึ้น ควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีเพื่อใช้ทางด้านศาสนา ควรมีการผสมผสานรายวิชาที่จำเป็นระหว่างหลักสูตรระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

ด้านกระบวนการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นอาจารย์มีความคิดเห็นในเรื่องของวิธีการในการพัฒนานักศึกษาโดยการสร้างเวทีการวิภาค (debate) ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และสามารถใช้เหตุผลวิจารณ์ญาณในการโต้แย้ง ไม่ใช่ใช้ความจำอย่างเดียว หรือการเสวนา (Dialogue) ระหว่าง

ออกัสติน สุกโย ปิโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี่ ลี คัค, สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชษฐ แสงเทียน, ชชาติชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกียรติศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

ท้าววิทยากรจริยธรรมกับจริยธรรมของพุทธศาสนาและศาสนาอื่น และควรสอนให้นักศึกษายึดมั่นมั่น
ในหลักการคำสอนของศาสนา ในขณะที่บริบทสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
สำหรับผู้ใช้นักศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของการมีเวทีให้นักศึกษาเผยแพร่ผลงานทางด้านท้าววิทยา
ต่อบุคคลภายนอก

ด้านผลผลิต ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ใช้นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ให้นักศึกษา/มหาบัณฑิต
ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงเป้าประสงค์หรือการศึกษา การมีความเชื่อที่มั่นคงในศาสนาคาทอลิก ดำเนิน
ชีวิตที่เรียบง่ายสมถะ และมีจุดยืนในการวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ และจุดยืนทางศีลธรรมจริยธรรม
ไม่เอนเอียงตามกระแสของโลก

ด้านผลกระทบ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ใช้นักศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้นักศึกษา
มีวุฒิภาวะ ให้ความสำคัญกับการฝึกฝนหรือการไตร่ตรองชีวิตที่จะต้องเป็น (บาทหลวง) และม
ความเข้าใจและปฏิบัติตนได้อย่างดี (การอุทิศตน) บัณฑิตควรเป็นผู้มีความเชื่อศรัทธา คุณธรรม
จริยธรรม วิชาการ และการเจริญชีวิตที่โดดเด่นอย่างมาก และมีเวทีให้นักศึกษาเผยแพร่ผลงาน
ทางด้านท้าววิทยาต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้มีการเผยแพร่ในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตให้ลดลง โดยการรวมเนื้อหารายวิชาที่ซ้ำซ้อน เกี่ยวข้อง
เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน หรือปรับเพิ่มรายวิชาใหม่ที่สำคัญจำเป็นในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ให้เป็นรายวิชาที่
เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง แยกรายวิชาสำหรับเรียนเพื่อบวชเป็นบาทหลวงออกจากหลักสูตร
2. ควรปรับเนื้อหาให้ทันสมัย ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม
ภายนอกและคำสอนของพระศาสนจักรในปัจจุบัน และปรับคำอธิบายรายวิชาให้มีขอบเขตเนื้อหา
ที่ชัดเจน
3. ควรปรับลดคุณสมบัติ คุณวุฒิ รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ให้เหลือเท่าที่จำเป็นต่อการ
เรียนในหลักสูตร
4. ควรปรับรายเอียดอื่นๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนด เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การเทียบโอน

5. ควรมีกระบวนการเรียนการสอนหรือแนวทางการส่งเสริมพัฒนาด้านทักษะทางปัญญาของนักศึกษาให้สูงมากขึ้นเนื่องจากผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง (ผลการประเมิน $\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.514 ระดับปานกลาง)

6. ควรพิจารณาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (ผลการประเมิน $\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.514 ระดับมาก)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตที่จบการศึกษาในหลักสูตรแต่ละฉบับ (ฉบับ พ.ศ. 2553, พ.ศ. 2556 และ พ.ศ. 2562)

เอกสารอ้างอิง

กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (2566, 13 กุมภาพันธ์). **คู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา**. ฝ่ายวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. <https://academic.rmutsv.ac.th/?p=995>

คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.). (2565, 22 กรกฎาคม). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565**. <https://www.ops.go.th/th/ches-downloads/edu-standard/item/6943-2022-07-22>

ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ, ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, ลุยง วีระนาวัน และ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา. (2559). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9(3), 489-506. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/73333>

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ**. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 4(22), 25-40. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/28267>

สภาพระสังฆราชคาทอลิกประเทศไทย. (2553). **แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ออกัสติน สุกีโย ปีโตโย, เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, นันทพล สุขสำราญ, แอนโทนี ลี ดัก, สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์,
พิเชฐ แสงเทียน, ชาดิชาย พงษ์ศิริ, สมชัย พิทยาพงศ์พร, เกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์
และ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

Best, John W. (1997). *Research in Education* (2 nd ed.). Prentice Hall Inc.

Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of psychological Testing* (4 th ed.). Harper & Row Publishers.

Stufflebeam, Daniel L. (2003). *Evaluation Model*. Jossey-Bass.

Stufflebeam, D.L. (2003). *The CIPP Model for Evaluation*. In Kellaghan, T.,
Stufflebeam, D.L. (eds.), *International Handbook of Educational Evaluation*.
(pp. 31-62). Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-010-0309-4_4

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียน
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

The Development of Students' the Peer-Assisted
Learning Management of Vocational Certificate
Program in Factory Mechanics at the Banharn -
Jamsai Polytechnic College in Suphanburi Province

กฤษฎากร เหมะรุลลิน

* แผนกวิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร - แจ่มใส

ผศ.ดร.ชญารัตน์ บุญพุดมิก

* คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผศ.ดร.อัชฌา ชื่นบุญ

* สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

ผศ.เพื่อชาติ สุขเรื่อน

* คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

Kridsakorn Hematulin

* Department of Factory Mechanics Banharn - Jamsai Polytechnic College

Asst.Prof.Dr.Chayarat Boonputtikorn

* Faculty of Industrial Education,
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

Asst.Prof.Dr.Athcha Chuenboon

* School of General Education, Saint Louis College

Asst.Prof.Phuachat Sukruan

* Faculty of Industrial Education,
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 3 พฤศจิกายน 2566

* แก้ไข 12 ธันวาคม 2566

* ตอรับบทความ 4 มกราคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 20 คน ปีการศึกษา 2566 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน ของวิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้สูงขึ้นจากความรู้เดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คิดเป็นร้อยละ 43.0 และ 2) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

Abstract

The purposes of this descriptive research were aimed to: 1) study of students' peer-assisted learning management. 2) compare learning achievements before and after learning by applying the peer – assisted learning management, and 3) study students' satisfaction toward peer – assisted learning management. The samples consisted of 20 first year students of vocational certificate program in academic year 2023 at the Banharn-Jamsai Polytechnic College in Suphanburi. The findings revealed that 1) students' peer-assisted learning management of vocational certificate program in factory mechanics could help students' develop cognitive score significantly higher at .05 with 43 percent, and 2) students' satisfaction with peer – assisted learning management is overall at a high level.

Keywords: Peer-Assisted Learning
Vocational Certificate Program

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ออนไลน์, 2562) ที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานอาชีพ หรือความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงานสอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อยกระดับการศึกษาวิชาชีพของบุคคลให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังพลระดับฝีมือ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะในวิชาชีพ พร้อมทั้งมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์สามารถนำทักษะความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ หรือยกระดับอาชีพให้สูงขึ้นและเพื่อฝึกทักษะอาชีพใหม่ๆ ตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อหวังผลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพการพัฒนารายวิชาเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนคือครู ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้พบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนคือนักเรียนขาดทักษะในการเขียนภาพฉาย การวิเคราะห์ภาพฉาย ซึ่งผู้เรียนบางคนยังไม่มีสมาธิเข้าใจ ทำให้เมื่อลงปฏิบัติตามใบงานมีผลทำให้ไม่ได้ตามจุดประสงค์รายวิชาเพราะความแตกต่างระหว่างบุคคล แม้ว่าผู้เรียนทุกคนจะมีแบบแผนของการพัฒนาการเหมือนกัน และพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน แต่ความสามารถในการพัฒนาให้ไปถึงจุดเดียวกันเมื่ออายุเท่ากันอาจแตกต่างกันได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับวุฒิภาวะที่ถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมจะเป็นตัวกระตุ้นหรือขัดขวางศักยภาพการแสดงออกความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

รายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น (20100-1001) เป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาเรื่อง เขียนภาพฉาย มุมที่ 1 และมุมที่ 3 เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่จะต้องนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนในรายวิชาอื่นและการทำงาน แต่เป็นการยากสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน ที่เพิ่งจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะไม่มีพื้นฐาน และเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักเรียน ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง บางครั้งนักเรียนไม่เข้าใจและไม่กล้าถามผู้สอน

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

เนื่องจากกลัวหรือเกรงใจ จึงส่งผลให้นักเรียนเรียนอย่างไม่เข้าใจ และลอกงานจากเพื่อนมาส่งผู้สอน คณะแผนและการวัดผลอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้น การวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความสนใจและมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ในลักษณะเก่งช่วยอ่อน เป็นวิธีการที่คนเก่งจะช่วยอธิบาย แนะนำ เป็นที่ปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหให้กับเพื่อนที่มีปัญหาการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรีและศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนนำมาใช้ในระดับอุดมศึกษาและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย โดยผู้สอน คือ นักศึกษาที่เรียนอยู่ด้วยกัน ที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับ ประโยชน์ทางด้านวิชาการด้วยกันทั้งสองฝ่าย มีการพัฒนาและนำมาใช้ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามจุด มุ่งหมายและวิธีการของผู้สอน โดยมุ่งเน้นเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนรู้อ่อนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาในด้านความประพฤติและปัญหาด้านอื่นๆ โดยมีความเชื่อว่าวิธีการให้ผู้เรียนสอนกันเองจะเรียนรู้ได้จากกันและกัน และการเรียนรู้แบบนี้จะทำให้ผู้ที่เรียนรู้อ่อนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากภาษาที่ใช้ในการพูดจาสื่อสารกันสามารถสื่อความหมายระหว่างกันและกันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นวัยเดียวกัน ซึ่งสามารถช่วยในการถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้มาให้เพื่อนๆ ฟังด้วยภาษาและรูปแบบในวัยเดียวกันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในความรู้นั้นได้แจ่มแจ้งมากยิ่งขึ้น (สายสุตา บันตระกูล, 2563, หน้า 38) ประกอบกับจากการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่านักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลค่อนข้างมาก จากการที่ครูผู้สอนได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในชั้นเรียนแล้วได้ประเมินผลการเรียน โดยมอบหมายให้ทำใบงานและแบบทดสอบ พบว่ามีนักเรียนบางกลุ่มที่ไม่สามารถทำแบบทดสอบ แบบฝึกหัดผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้เกิดจากการที่นักเรียนบางกลุ่มมีทักษะการเรียนรู้ได้ช้าและมีพื้นฐานความสามารถในการเรียนรู้ที่ไม่เท่ากัน จึงได้หาวิธีการจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้นเป็นวิธีการที่

ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนได้โดยให้เพื่อนได้มีบทบาทสำคัญในการเรียนการรู้ เพราะเพื่อนมีอิทธิพลในการสร้างแรงจูงใจ และความสนใจที่จะเกิดการเรียนรู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรูแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนเรียนและหลังการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรูแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรูแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนจัดการเรียนรูแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าความรู้หลังจัดการเรียนรูแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู หมายถึง แผนการหรือแนวดำเนินการที่ผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรูโดยมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู สาระการเรียนรู กิจกรรมการเรียนรู สื่อและแหล่งการเรียนรู ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรูที่สอดคล้องกับหลักสูตร
2. การจัดการเรียนรูแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง เพื่อนในห้องเรียนเดียวกันช่วยกันอธิบาย เนื้อหา วิธีปฏิบัติงาน ที่ครูสอนให้เพื่อนร่วมห้องที่ยังขาดความเข้าใจฟังโดยครูเป็นผู้แนะให้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง โดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) ให้นักเรียนที่มีทักษะสูงจับคู่กับนักเรียนที่มีทักษะต่ำกว่าด้วยความสมัครใจ โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนดังนี้

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 **ขั้นการจับคู่และการฝึกอบรม:** ผู้สอนเตรียมการเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ซึ่งแจ้งวิธีการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจับคู่ดูแลกันแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และทดสอบความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน แจ้งผลคะแนนให้ผู้เรียนทราบ กำหนดให้จับคู่กันเรียน และให้ผู้เรียนจับคู่กันตามสมัครใจระหว่างคนที่มีคะแนนสูงจับคู่กับคนที่มีคะแนนต่ำ มีการอบรมโดยผู้สอนอธิบายชี้แจงทำความเข้าใจถึงบทบาทของเพื่อนที่จะดูแลกันนักเรียนที่ได้คะแนนสูงมีบทบาทเป็นนักเรียนผู้สอน ให้การช่วยดูแล แนะนำด้านการเรียน การส่งงานและอื่นๆ ตามที่เพื่อนผู้เรียนร้องขอ และเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่มีคะแนนต่ำที่มีบทบาทเป็นนักเรียนผู้เรียน ครูผู้สอนจะคอยแนะนำหากนักเรียนผู้สอนมีข้อสงสัย และติดตามผลการสอนของนักเรียนผู้สอนและการเรียนผู้เรียน

2.2 **ขั้นฝึกปฏิบัติ:** ขั้นที่นักเรียนผู้สอนจะทำหน้าที่ช่วยเหลือ ทบทวนความรู้ให้กับนักเรียนทั้งทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ จากการที่ผู้สอนบรรยายและมอบหมายงาน ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และประเมินใบงาน

2.3 **ขั้นการสรุปและตรวจสอบ:** ผู้สอนทดสอบความรู้หลังการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. **ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้** หมายถึง ผลการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแผนการเรียนหรือสื่อที่สร้างขึ้นว่ามีคุณภาพหรือไม่ สามารถพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน โดยพิจารณาว่าก่อนและหลังการเรียนผู้เรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ และเพิ่มขึ้นเท่าไร

ขอบเขตการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา:** กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมดเป็นของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 20 คน ของทุกปี สำหรับการวิจัยนี้ใช้นักเรียนที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2566 ได้มาจากการเจาะจงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. **ระยะเวลา:** การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เป็นเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน รวมเวลา 12 ชั่วโมง

3. **เนื้อหา:** การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาในรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น เรื่องการถ่ายภาพ

4. **ตัวแปรที่ศึกษา:** ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตัวแปรตาม คือ ความรู้ของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคณะผู้วิจัยจะอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบรับการเข้าร่วมการวิจัย จะมีเอกสารให้ลงนามยินยอมในเข้าร่วมการวิจัย คำตอบและข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะถือเป็นความลับ และจะนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยในการนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อประสิทธิผลต่อผู้เรียนเท่านั้น ทุกคำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างคณะผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมและจะทำภายหลังจากเสร็จสิ้นการเขียนรายงานและตีพิมพ์เผยแพร่

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นพัฒนาและสร้างเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แผนการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีวิธีการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาแผนการเรียนการสอน กิจกรรม วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร

1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัย จำนวน 3 ครั้งๆ ละ 4 ชั่วโมง ระยะเวลา 12 ชั่วโมง

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจมไส จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 แสดงแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	จำนวน ชั่วโมง	สัปดาห์ ที่	แผนการจัดการเรียนรู้	เครื่องมือ/ ประเมิน
1	4	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2. แยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม (กลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ) โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน 3. จับคู่ให้นักเรียนเก่งกับนักเรียนอ่อน 4. ครูนำเข้าสู่บทเรียน และสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติตาม 5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียนที่เรียนผ่านมา 6. ให้นักเรียนทำตามใบงานที่ 7 ขณะนักเรียนทำใบงาน ครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือกันของสมาชิกกลุ่ม และตรวจผลงานภาคปฏิบัติ 	ใบงาน
2	4	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูตรวจสอบความพร้อมนักเรียนทั้งกำลังกายและกำลังใจ ด้วยการขานชื่อและทำกิจกรรมบริหารสมองร่วมกัน 2. เพื่อนผู้สอนร่วมทำกิจกรรมทักษะการเขียนภาพฉายกับเพื่อนนักเรียน 3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน 4. ให้นักเรียนทำตามใบงานที่ 7 (ต่อ) ขณะนักเรียนทำใบงาน ครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือกันของสมาชิกกลุ่ม และตรวจผลงานภาคปฏิบัติ 	ใบงาน
3	4	3	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูตรวจสอบความพร้อมนักเรียนทั้งกำลังกายและกำลังใจ ด้วยการขานชื่อและทำกิจกรรมบริหารสมองร่วมกัน 2. เพื่อนผู้สอนร่วมทำกิจกรรมทักษะการเขียนภาพฉายกับเพื่อนผู้เรียน 3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบทเรียน 4. ให้นักเรียนทำตามใบงานที่ 7 (ต่อ) ขณะนักเรียนทำใบงาน ครูจะสังเกตการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือกันของสมาชิกกลุ่ม และตรวจผลงานภาคปฏิบัติ 5. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผล ประเมินผลงานร่วมกัน และทำแบบทดสอบหลังเรียน 	ใบงาน

1.3 นำแผนการเรียนการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตร (Index of item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00

1.4 นำแผนการเรียนการสอนที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 2

ชุดที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับรายวิชาดังกล่าว โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี การวัดผล ประเมินผลการสร้างข้อสอบ วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหา วิชาเขียนแบบเทคนิคพื้นฐาน เรื่อง ภาพฉาย จำนวน 20 ข้อ ข้อสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

2.2 นำแบบทดสอบความรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตร (Index of item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00

2.3 นำแบบทดสอบความรู้ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 2

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและคู่มือที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ทฤษฎี วิธีการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น เรื่องภาพฉาย จำนวน 9 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแต่ละข้อมีเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนนการประเมินเป็น 5 ระดับ คำน้าหนักของคะแนนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 โดยให้ค่าน้าหนักคะแนน 1 คะแนน หมายถึงไม่พึงพอใจอย่างยิ่ง และค่าน้าหนักคะแนน 5 หมายถึงระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยใช้วิธีวัดค่าคะแนนของ Likert Scale (Best, 1981, หน้า 179-187)

3.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ให้ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนการสอน (Index of item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งเป็นการดำเนินการช่วงวันที่ 1 - 7 สิงหาคม 2566

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการศึกษานำร่อง

1. นำแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิชาเขียนแบบเทคนิคพื้นฐาน เรื่องภาพฉาย ทดลองใช้กับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี จำนวน 20 คน ทดสอบก่อนเรียน ตรวจให้คะแนนบันทึกคะแนน ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัด ดังนี้

1.1 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความรู้เรื่องภาพฉาย รายข้อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.23 - 0.85 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 0.84 เป็นไปตามเกณฑ์ทั้ง 2 ข้อ

2. นำแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิชาเขียนแบบเทคนิคพื้นฐาน เรื่อง ภาพฉาย ที่คัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร Kuder - Richardson 20 (KR - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

3. นำแบบทดสอบวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น เรื่องภาพฉาย ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

4. นำแผนการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน รวมเวลา 12 ชั่วโมง เก็บรวบรวมคะแนนผลงานกลุ่ม ประเมินพฤติกรรมปฏิบัติงานกลุ่ม ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ บันทึกผล ปัญหาและอุปสรรคไว้ปรับปรุง

3. นำแบบทดสอบความรู้ทดสอบหลังเรียน ตรวจและบันทึกคะแนนไว้

4. สรุปผลการทดลองใช้และนำข้อมูลไปใช้ในขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการทดลองใช้

เป็นการวิจัยรูปแบบ One Group Pretest - Posttest Design ร่วมกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) กลุ่มตัวอย่างเป็นของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนแบบจับคู่ (One-to-One Tutoring) ให้นักเรียนที่มีทักษะสูงจับคู่กับนักเรียนที่มีทักษะต่ำกว่าด้วยความสมัครใจ ดำเนินการช่วง วันที่ 10 - 31 สิงหาคม 2566 มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 **ขั้นการจับคู่และการฝึกอบรม:** ผู้สอนเตรียมการเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนชี้แจงวิธีการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจับคู่ดูแลกันแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และทดสอบความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 20 ข้อ แจกผลคะแนนให้ผู้เรียนทราบ พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มคะแนนสูง (เกิน 10 คะแนน) จำนวน 8 คน และกลุ่มคะแนนต่ำ (ไม่เกิน 10 คะแนน) จำนวน 12 คน ครูผู้สอนกำหนดให้จับคู่กันนักเรียนได้ 10 คู่ และให้ผู้เรียนจับคู่กันตามสมัครใจระหว่างคนที่มีความคะแนนสูงจับคู่กับคนที่มีความคะแนนต่ำ มีการอบรมโดยผู้สอนอธิบายชี้แจงทำความเข้าใจถึงบทบาทของเพื่อนที่จะดูแลกันนักเรียนที่ได้คะแนนสูง มีบทบาทเป็นนักเรียนผู้สอนให้การช่วยดูแล แนะนำด้านการเรียน การส่งงานและอื่นๆ ตามที่เพื่อนผู้เรียนร้องขอ และเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่มีความคะแนนต่ำที่มีบทบาทเป็นนักเรียนผู้เรียน ครูผู้สอนจะคอยแนะนำหากนักเรียนผู้สอนมีข้อสงสัย และติดตามผลการสอนของนักเรียนผู้สอน และการเรียนผู้เรียน เป็นการดำเนินการในสัปดาห์แรก จำนวน 2 ชั่วโมง

3.2 **ขั้นฝึกปฏิบัติ:** ขั้นนี้ นักเรียนผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญมาก โดยนักเรียนผู้สอนจะทำหน้าที่ช่วยเหลือ ทบทวนความรู้ให้กับนักเรียนผู้เรียนทั้งทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ จากการที่ผู้สอนบรรยายและมอบหมายงานด้วยใบงาน 4 ใบงาน ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และประเมินใบงาน โดยนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนทุกคนมีระดับคะแนนมากกว่าร้อยละ 60 เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลที่แผน การจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งดำเนินการในสัปดาห์ที่หนึ่งถึงสัปดาห์ที่สาม จำนวน 8 ชั่วโมง

3.3 **ขั้นการสรุปและตรวจสอบ:** ผู้สอนทดสอบความรู้หลังการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และนำมาวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ของการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเรียนเรื่องภาพฉาย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี (2561, หน้า 31) ระบุว่าพิจารณาได้จากการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) ดังสูตรต่อไปนี้

$$E.I. = \frac{(\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน})}{(\text{จำนวนผู้เรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

และใช้ค่าสถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent Sample สำหรับเปรียบเทียบความรู้
ก่อนและหลัง และวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วย
เพื่อนด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี
เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 พบว่า ในขั้นตอนที่ 1 ขั้นพัฒนาและสร้างเครื่องมือวิจัย ผ่าน
การพิจารณาความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตรในรายวิชา เขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น
เรื่อง การภาพฉาย (Index of item - Objective Congruence: IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 และ
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการศึกษานำร่อง โดยการนำแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิชาเขียนแบบเทคนิค
พื้นฐาน เรื่องภาพฉาย ไปทดลองใช้ ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัด พบว่าค่าความยากง่าย
ระหว่าง 0.23 - 0.85 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 0.84 เป็นไปตามเกณฑ์ทั้ง 20 ข้อ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร Kuder - Richardson 20 (KR - 20)
ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนและหลังการจัดการ
เรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัย
สารพัดช่าง บรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 มีการทดสอบ
ก่อนและหลังด้วยข้อสอบและนำมาเปรียบเทียบ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ของการพัฒนา
ความรู้ ความเข้าใจทางการเรียน เรื่องภาพฉาย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ในรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ผลดังนี้

$$E.I. = \frac{287 - 203}{(20 \times 20) - 203}$$

$$E.I. = \frac{84}{97}$$

$$E.I. = 0.43$$

2.2 การวิเคราะห์หาการทดสอบสมมติฐานด้วย t - test พบว่า ความรู้หลังการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t - test = 11.44, sig. = 0.00) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ก่อนเรียน และหลังการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตัวแปร	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	20	10.15	2.76	11.44	0.00*
*p < 0.05 หลังเรียน	20	14.35	2.06		

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากและข้อมูลมีการกระจาย น้อยมาก (\bar{x} = 4.33) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า การเรียนจากเพื่อนสร้างแรงจูงใจในการอยากเรียน (\bar{x} = 4.75) การเรียนจากเพื่อนช่วยกระตุ้นให้อยากพัฒนาตนเองให้เก่งเหมือนเพื่อน (\bar{x} = 4.65) และการเรียนจากเพื่อน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียนมากยิ่งขึ้น (\bar{x} = 4.60) ดังตารางที่ 3

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (n=20)

ข้อที่	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1	การเรียนรู้จากเพื่อนช่วยส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน ให้นำเรียนมากยิ่งขึ้น	4.60	0.49	มากที่สุด
2	ความเป็นกันเองและกล้าแสดงออกเมื่อเรียนกับเพื่อน	4.25	0.54	มาก
3	การเรียนรู้จากเพื่อนช่วยกระตุ้นให้อยากพัฒนาตนเอง ให้เก่งเหมือนเพื่อน	4.65	0.57	มากที่สุด
4	การเรียนรู้จากเพื่อนทำให้กล้าที่จะถามข้อสงสัย	4.20	0.60	มาก
5	ความชอบการอธิบายเนื้อหาของเพื่อนผู้สอน	4.05	0.92	มาก
6	การเรียนรู้จากเพื่อนช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อหาต่างๆ	4.35	0.65	มาก
7	ความเข้าใจบทเรียนได้ดีเพราะสื่อการสอนของเพื่อนผู้สอน	3.85	0.57	มาก
8	ทำให้มีความกระตือรือร้นและตั้งใจเมื่อเพื่อนเป็นผู้สอน	4.25	0.99	มาก
9	การเรียนรู้จากเพื่อนสร้างแรงจูงใจในการอยากเรียน	4.75	0.54	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.33	0.65	มาก

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากความรู้เดิมโดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.43 คิดเป็นร้อยละ 43 การเปรียบเทียบความรู้หลังการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ข้อ 1 และข้อ 2 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ กนกอร ศรีสมพันธุ์ บังอร ศิริสกุลไพศาล และ ศุภาพิชญ์ โพน โบรมันน์ (2560, หน้า 137-147) การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในกิจกรรมการสอบสาธิตย้อนกลับกลไกการคลอด พบว่า เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้ วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์

อันดีระหว่างเพื่อน และมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ดังเช่นในวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 มีการเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลมารดาทารกในระยะตั้งครรภ์ ระยะ คลอดและหลังคลอดปกติ มีการประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในกิจกรรม การสอบสาคิตย้อนกลับกลไก การคลอด เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะใน การหมุนทารกตามกลไกการคลอดได้ดีขึ้น มีคะแนนการสอบอยู่ในระดับที่ดีขึ้น สามารถนำความ รู้ไปใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของการคลอดและการช่วยหมุนศีรษะทารกระหว่างฝึกปฏิบัติ การพยาบาลระยะคลอดในสถานการณ์จริงได้ สายสุดา บันตระกูล (2563, หน้า 35 – 48) ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เรียน ปกติ ผ่านการฝึกจับคู่ที่ผู้เรียนแบ่งปันความรู้ ตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อน ผลการศึกษาพบ ว่า คะแนนการปฏิบัติงานของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม พบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนสูงจะมีคะแนน ที่ดีใน การปฏิบัติหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง ส่วนผู้เรียนที่มีคะแนนต่ำมีพัฒนาการปฏิบัติและ การทำงานที่ได้รับมอบหมายที่ดีขึ้น ชูไวย๊ะ กามานะไทย จิตติมา ขอบเอียด โรสนี จริยะมาการ (2565, หน้า 95-101) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการสอนแบบ เพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการ เรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหน่วยการเรียนรู้ เรื่องวงกลม และแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องวงกลม ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน รายวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้แบบปกติ

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศ นียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อ ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร -

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างกลโรงงาน วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ข้อ 3 จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณารายชื่อโดยเฉพาะเรื่องการเรียนรู้จากเพื่อนสร้างแรงจูงใจในการอยากเรียน การเรียนจากเพื่อนช่วยกระตุ้นให้อยากพัฒนาตนเองให้เก่งเหมือนเพื่อน และการเรียนจากเพื่อนช่วยส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียนมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ บุษยากร ช้ายขวา ผาสุก บุญธรรม และ เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท (2560, หน้า 77-86) ได้อธิบายว่าหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กนกอร ศรีสมพันธ์ บังอร ศิริสกุลไพศาล และศุภาพิชญ์ โพน โบรมันน์ (2560, หน้า 137-147) ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในกิจกรรมการสอบสวดยอนกลับกลไกการคลอด พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนด้วยวิธีนี้อยู่ในระดับดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงควรมีการประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเหมาะสมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อจะเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการจัดอบรมสัมมนาเชิญผู้เชี่ยวชาญมาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การเตรียมผู้สอน และองค์ประกอบอื่นๆ อย่างดี เพื่อจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป
3. ควรจะเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเหมาะสม ไม่ยากเกินไป เพราะถ้าเนื้อหายากเกินไปจะเป็นอุปสรรคในการสอน กล่าวคือนักเรียนผู้สอนอาจจะไม่มีความมั่นใจที่จะสอนเนื้อหาที่ยาก และไม่มีสมาธิอย่างเพียงพอ อาจจะทำให้การอธิบายให้กับผู้เรียนไม่กระจ่างเท่าที่ควร
4. การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครูควรจะมีการประเมินผลการสอนของนักเรียนผู้สอนทุกครั้งหลังสอน เพื่อหาข้อบกพร่อง และทำการแก้ไขซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการสอนในครั้งต่อไปของนักเรียนผู้สอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาผลของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมทั้งหมดของรายวิชา
2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร ศรีสมพันธุ์, บังอร ศิริสกุลไพศาล และศุภาพิชญ์ โพน โบรมันน์. (2560). การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในกิจกรรมการสอบสาธิตย้อนกลับกลไกการคลอด. JOURNAL OF HEALTH SCIENCE RESEARCH, 11(2), 137-147.
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). กรอบคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. <http://venr-4.ac.th/sites/venr-4/files/9ch4anf93zkcz8ci.pdf>
- ชูไวย๊ะ กามานะไทย, จิตติมา ชอบเอียด และโรสนี จริยะมาการ. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จังหวัดยะลา. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 14(39), 95-101.
- เผชัญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.). วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 8, 30-36.
- บุษยากร ช้ายขวา, ผาสุก บุญธรรม และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท. (2560). การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-assisted Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชนเผ่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. Graduate School Journal, 10(3), 77-86.
- สายสุดา บันตระกุล. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เรียนปกติ. วารสารร่มพฤษ์ มหาวิทยาลัยเกริก, 38(2), 35-48.
- Best, J.W. (1981). Research in education (4thed). Prentice Hall.

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพ
สำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

The Development of Virtue Using Visual Tales
for the Early Childhood, Nong Sarai Subdistrict
Administration Organization, Don Chedi District,
Suphanburi Province

กัญญกร แก้วเขียว

* ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ผศ.ดร.ชญารัตน์ บุญพุดธิกร

* คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผศ.ดร.อัชฌา ชื่นบุญ

* สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

Kanyakorn Kaeokhieao

* Ban Tha Kum Child Development Center, Nong Sarai Subdistrict Administration Organization,
Don Chedi District, Suphan Buri Province

Asst.Prof.Dr.Chayarat Boonputtikorn

* Faculty of Industrial Education,
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

Asst.Prof.Dr.Athcha Chuenboon

* School of General Education, Saint Louis College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 6 พฤศจิกายน 2566

* แก้ไข 18 ธันวาคม 2566

* ตอรับบทความ 4 มกราคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) เปรียบเทียบคุณธรรมก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 17 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชุด ป่าใหญ่ในฝัน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย 8 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ และ 3) แบบประเมินคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการจัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยทุกคนมีแสดงออกถึงพฤติกรรมของคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ และ 2) คะแนนเฉลี่ยคุณธรรมหลังใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมหลังใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย อย่างมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: นิทานประกอบภาพ
คุณธรรม
เด็กปฐมวัย

Abstract

The objectives of this study were 1) to develop the virtue using visual tales for the early childhood, and 2) to compare virtual before and after using visual tales for the early childhood. The target group used in the research was 17 children in Kindergarten 1, Semester 1, Academic Year 2023, Ban Tha Kum Child Development Center, Nong Sarai Subdistrict Administration Organization, Don Chedi District, Suphan Buri Province. The research tools are 1) tales to promote virtue for early childhood children. Kindergarten 1 Dream Forest. 2) Observation of moral behavior for early childhood in 8 aspects: honesty, patience compassion for others conscience, duty, perseverance, punctuality and acceptance of the consequences of actions, and 3) Moral assessment for Early Childhood. Statistics used to analyze data include mean, standard deviation, and hypothesis test using t-test. The findings revealed that 1) After the virtue using visual tales for all the early childhood were very good level, and 100 percentage all eight aspects: honesty, patience compassion for others conscience, duty, perseverance, punctuality and acceptance of the consequences of actions, and 2) The posttest mean scores using visual tales for the early childhood was found significantly higher than the pretest mean using visual tales for the early childhood.

Keywords: Visual Tales
Virtue
Early Childhood

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยปัจจุบันรู้จักกับคำว่า พลิกผัน หรือ Disrupt การพลิกผันมีหลายลักษณะ ได้แก่ การพลิกผันทางเทคโนโลยี การพลิกผันทางธุรกิจ การพลิกผันทางสังคม การพลิกผันทางภูมิรัฐศาสตร์ และการพลิกผันทางศีลธรรม (ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ และกฤษฎณา วรณกลาง, 2563, หน้า 94) โดยเฉพาะประเด็นด้านศีลธรรมผู้วิจัยให้ความสำคัญว่าควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านสติปัญญา เพราะการฝึกและการเรียนรู้ได้ง่าย หากมีการเสริมสร้างและพัฒนา สอดคล้องกับทศวรรษบางตอนของ วิโรจนา สุวรรณวงศ์ (2564, หน้า 1-2) ที่ระบุว่าเด็กปฐมวัยมีอัตราการเจริญเติบโตทุกด้านทั้งร่างกาย สังคม จิตใจและปัญญา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่ต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม หากได้รับการพัฒนาภายหลังจะกระทำได้ยาก เด็กที่อายุต่ำกว่า 8 ปี เป็นวัยที่จะได้รับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางจริยธรรมจากบิดามารดาและผู้สอน ในช่วงปฐมวัยมีบทบาทสำคัญในการขัดเกลา การอบรมเลี้ยงดูและการจัดการเรียนรู้ การเป็นแบบอย่างที่ดีที่ยึดหลักสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาและส่งเสริมเด็กอย่างถูกวิธีและอย่างต่อเนื่อง เป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กปฐมวัยเท่ากับสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพให้กับประเทศชาติด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, ออนไลน์) ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตยพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ประกอบด้วย 1) ขยัน คือ ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายาม ทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควรสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอยกล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง 2) ประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตนเอง คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับรายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ 3) ซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้อี้อ้าง หรืออคติ ไม่ใช่เล่นหลอกลวง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง 4) มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดี

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ ยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม 5) สุภาพ คือ ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ เรียบร้อยไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้มีการยาทติงาม วางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย 6) สะอาด คือ ผู้ที่รักษาร่างกายที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ผีกฝนจิตไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม มีความผ่องใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น 7) สามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อพร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์ และ 8) มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคม ด้วยแรงกายและสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

สำหรับวิธีการปลูกฝังคุณธรรมในเด็กปฐมวัยกระทำได้หลายวิธี วิธีที่ครูสามารถเลือกใช้ได้ง่ายและเป็นนิยามกันอย่างแพร่หลาย คือ การเล่านิทาน ประโยชน์ของนิทานนอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานแล้วยัง สามารถสอดแทรกความคิด คุณธรรมอันดีงามเข้าสู่จิตใจของเด็กได้ด้วย การเล่านิทานนอกจากเป็นการถ่ายทอด เรื่องราวต่างๆ ให้แก่เด็กแล้ว ยังสร้างความเพลิดเพลิน และช่วยสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย เพราะนิทาน เป็นสิ่งที่เด็กๆ พอใจฟัง นิทานจึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กให้สูงขึ้น นิทานนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูด ให้ความรู้ ความสนุกสนานจินตนาการแก่เด็กแล้วนิทานยังช่วยฝึกสมาธิจดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง ซึ่งเป็นพื้นฐานการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านหนังสือและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กไปพร้อมกันส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและอารมณ์ที่ดีตามมา และที่ผ่านมามีพบว่านิทานทำให้เด็กฉลาดได้ กิจกรรมนิทานเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการเด็กและช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้กับเด็ก และเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่เด็ก ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่านิทานสามารถช่วยให้เด็กเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นนามธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ และเพื่อให้

สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจากรายงานการประเมินคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐานด้านที่ 3 ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย ที่กำหนดให้เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัยและความเป็นพลเมืองดี ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ความซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา วัฒนธรรมท้องถิ่น ความเป็นไทยและหลักศาสนาที่นับถือ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจัดกิจกรรมที่สนองต่อคุณลักษณะในแต่ละตัวบ่งชี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย จังหวัดสุพรรณบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยมีคุณธรรมหลังใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กสูงกว่าก่อนใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็ก

ขอบเขตการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา:** กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมดเป็นเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 17 คน สำหรับการวิจัยนี้ใช้เด็กปฐมวัยในปีการศึกษา 2566
2. **ระยะเวลา:** การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ 3 วัน ได้แก่วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 30 นาที ระยะเวลา 8 สัปดาห์
3. **เนื้อหา:** การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษานิทานประกอบภาพที่มีเนื้อหานิทานประกอบภาพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชุดป่าใหญ่ในฝัน จำนวน 8 เล่ม

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ของนัฏญา ดอกกะเบา ดังนี้ เล่มที่ 1 สุนัขจิ้งจอกจอมเจ้าเล่ห์ เล่มที่ 2 หนูน้อยนักสะสม เล่มที่
3 เจ้าจ้อหัวขโมย เล่มที่ 4 เจ้าเสือ จอมเกร เล่มที่ 5 สามเกลอจอมยุ่ง เล่มที่ 6 วัวกับลา เล่ม
ที่ 7 กระรอกน้อยตื่นเช้า เล่มที่ 8 ลิงป่าผู้ร้าย

4. **ตัวแปรที่ศึกษา:** ประกอบด้วย นิทานประกอบภาพ และคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
8 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การ
รู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนคณะผู้วิจัยจะอธิบายให้กลุ่มตัวอย่าง
ทราบว่าการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด คำตอบ
และข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยในการนำไปพัฒนาการจัดการ
เรียนรู้เพื่อประสิทธิผลต่อผู้เรียนเท่านั้น ทุกคำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างคณะผู้วิจัยจะนำเสนอผลการ
ศึกษาในภาพรวมและจะทำภายหลังจากเสร็จสิ้นการเขียนรายงานและตีพิมพ์เผยแพร่

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design ร่วมกับการ
วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2566 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 17 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่
1 ชุดป่าใหญ่ในฝัน จำนวน 8 เล่ม ใช้ของ นัฏญา ดอกกะเบา

2.2 แผนการจัดประสบการณ์ การใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับ
เด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย 8 ด้าน ดังนี้

- คุณธรรมความซื่อสัตย์ วัดจาก 1) ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 2) เก็บของผู้อื่นได้ส่งคืนเจ้าของ และ 3) ไม่พูดโกหก

- คุณธรรมด้านความอดทน 1) เก็บของเข้าที่ 2) การรู้จักการรอคอย 3) ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนด

- คุณธรรมด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น วัดจาก 1) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น 2) ไม่รังแกผู้อื่น และ 3) ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

- คุณธรรมด้านความรู้สึกผิดชอบชั่วดี วัดจาก 1) แสดงความเคารพผู้ใหญ่ 2) ทิ้งขยะเป็นที่ และ 3) เคารพกฎกติกาของโรงเรียน

- คุณธรรมด้านการรู้จักหน้าที่ วัดจาก 1) เข้าแถวเคารพธงชาติเป็นระเบียบ 2) ตั้งใจเรียน และ 3) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

- คุณธรรมด้านความเพียรพยายาม วัดจาก 1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ 2) ช่วยเหลือตนเองได้ และ 3) มีความตั้งใจและมุ่งมั่น

- คุณธรรมด้านการตรงต่อเวลา วัดจาก 1) รู้จักการรอคอย 2) ปฏิบัติงานตามข้อตกลง และ 3) ทำงานเสร็จทันเวลา

- คุณธรรมด้านการยอมรับผลของการกระทำ วัดจาก 1) รู้จักขอโทษและสำนึกผิด 2) สามารถปรับปรุงตัวเองและแก้ไข และ 3) ยอมรับความจริง

มีเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ ได้แก่

คุณภาพ 1 พอใช้ ช่วงคะแนน 1-3

คุณภาพ 2 ดี ช่วงคะแนน 4-6

คุณภาพ 3 ดีมาก ช่วงคะแนน 7-9

2.4 แบบประเมินคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย 8 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และ การยอมรับผลของการกระทำ จำนวน 16 ข้อ โดยแต่ละข้อจะมีตัวเลือก 2 สถานการณ์ ให้คะแนน 0 เมื่อเลือกสถานการณ์ผิด ให้คะแนน 1 เมื่อเลือกสถานการณ์ถูก

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินและแบบสังเกตคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับชั้น อนุบาลปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 แบบประเมินคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยศึกษาเอกสารการวัดและประเมิน
พัฒนาการเด็กปฐมวัย และสร้างแบบประเมินคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยศึกษาเอกสารการวัด
และประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแบบสังเกตพฤติกรรม และสร้างแบบ
สังเกตพฤติกรรมคุณธรรม (ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบ
ชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ)
สำหรับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีลักษณะเป็นตัวบ่งชี้ของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเกี่ยว
กับคุณธรรม

3.3 นำแบบประเมินคุณธรรมและแบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมเสนอผู้เชี่ยวชาญ
3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการ
เรียนรู้ (Index of item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.67 - 1.00

3.4 นำแบบทดสอบความรู้ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับ
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล ชั้นปีที่ 2-3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านท่ากุ่ม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 24 คน
ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.88

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประเมินคุณธรรม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ
เพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

4.2 จัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
โดยใช้ระยะเวลา จำนวน 8 สัปดาห์ๆ 3 วัน ได้แก่วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 30 นาที
มีวิธีการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นนำ: ครูนำเด็กเข้าสู่กิจกรรมการเล่นิทาน โดยการร้องเพลงประกอบท่าทาง
การทอ้ง คำคล้องจองการสนทนา การทำท่าทาง การใช้คำถาม หรือสื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อ
กระตุ้นเด็กให้เด็กเกิดความสนใจและสร้างความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม ใช้เวลา 5 นาที

ชั้นเล่านิทาน: ครูเล่านิทานประกอบภาพตามเนื้อเรื่องที่คุณครูสร้างขึ้นมาในแต่ละวัน โดยการเล่านิทานของครูแต่ละครั้งมีการนำสื่อมาใช้ประกอบการเล่านิทาน เช่น หุ่นประเภทต่างๆ รูปภาพ หรือ ตัวละครที่ใช้ในการเล่นบทบาทสมมติ เมื่อครูเล่านิทานมาถึงจุดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในแต่ละวัน ครูจะเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและนำเสนอ ครูทำหน้าที่จดบันทึกคำพูดของเด็ก ใช้เวลา 15 นาที

ชั้นสรุป: เด็กและครูร่วมกันสรุปและตอบคำถาม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมที่ตรงกับเนื้อเรื่องในนิทาน และวัตถุประสงค์ของการสอนในแต่ละวัน ใช้เวลา 10 นาที

4.3 สังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม ขณะจัดกิจกรรมการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ดังนี้

1.1 ประเมินคุณธรรมก่อนการจัดกิจกรรมการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบประเมินคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 จัดกิจกรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยตามแผนการจัดประสบการณ์ กำหนดจัดในกิจกรรมเสรี เวลา 9.00 น. – 9.30 น. ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สำหรับ 8 เรื่องคุณธรรม ใช้เวลาสัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 30 นาที การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยได้สร้างนิทานประกอบภาพที่มีเนื้อหาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย 8 เรื่อง ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความอดทน อดออม การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ โดยมีตัวละครเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กๆ แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม จะเล่านิทานประกอบภาพ และชั้นสรุป ซึ่งในแต่ละขั้นตอนเด็กจะมีโอกาสฝึกปฏิบัติจริง

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

โดยการคิดและลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยครูมีบทบาท 1) กระตุ้นให้เด็กรู้สึกสบาย อย่างร่วมคิดร่วมปฏิบัติและร่วมดำเนินเรื่องเพื่อการเรียนรู้ ให้อิสระในการตอบคำถามจะช่วยให้เด็กสนุกกับการทำกิจกรรมมากขึ้น 2) เป็นผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรมโดยการเตรียม สื่อ อุปกรณ์ สถานที่ ให้พร้อมเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยความสุข อีกทั้งครูสนับสนุนการคิดที่เจริญงอกงามของเด็กด้วย 3) ให้คำแนะนำ ให้แนวทางกระตุ้นความคิดในบางครั้งเด็กอาจคิดไม่ได้หรือคิดออกนอกแนวทาง ครูต้องคอยตะล่อมให้การปรึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับเด็กมีบทบาทที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำร่วมกัน ทุกครั้งในการทำกิจกรรมเล่านิทานประกอบภาพ เช่น เมื่อร่วมกิจกรรมในวงกลมฟังนิทานที่ครูเล่า เด็กตั้งใจฟังนิทานไม่คุยหรือเล่นกัน ทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจและทำตามลำดับขั้นตอน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบทั้งในกลุ่มของตนเองและส่วนรวม แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1.3 ผลการวัดและประเมินพัฒนาการประเมินตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรม ความมีคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยขณะร่วมกิจกรรมและการตอบคำถามการรับรู้ในเรื่องของความมีคุณธรรมจากเนื้อเรื่องของนิทาน สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ใช้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ รูปภาพและหุ่นมือ หนังสือ นิตยสาร นิทานประกอบภาพ บัตรภาพ ซึ่งสื่อเหล่านี้มีรูปแบบและสีสรรที่สามารถกระตุ้นความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี จากผลการสังเกตพฤติกรรม ความมีคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยทั้ง 17 คนมีแสดงออกถึงพฤติกรรมของคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ ผลปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของพฤติกรรมจากการสังเกตก่อนและหลัง จำแนกตามระดับต่างๆ จากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพจากเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย (N=17)

ลำดับ	นิทานเรื่อง	พฤติกรรม คุณธรรม	ตัวบ่งชี้พฤติกรรม	ก่อน (ร้อยละ)			หลัง (ร้อยละ)		
				ดี	พอใช้	ดีมาก	ดี	พอใช้	ดีมาก
1	สุนัข จิ้งจอก จอมเจ้า	ความซื่อสัตย์	1. ไม่หนีบของผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง 2. เก็บของผู้อื่นได้ส่งคืนเจ้าของ 3. ไม่พูดโกหก	5.88	94.12	-	100.00	-	-
2	หนูน้อย นักสะสม	ความอดทน	1. เก็บของเข้าที่ 2. การรู้จักการรอคอย 3. ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนด	-	100.00	-	100.00	-	-
3	เจ้าจ้อ หัวขโมย	ความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	1. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น 2. ไม่รังแกผู้อื่น 3. ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ	-	100.00	-	100.00	-	-
4	เสือ จอมเกร	ความรู้สึ กผิดชอบชั่วดี	1. แสดงความเคารพผู้ใหญ่ 2. ทิ้งขยะเป็นที่ 3. เคารพกฎกติกาของโรงเรียน	-	100.00	-	100.00	-	-
5	สามเกลอ จอมยุ่ง	การรู้จัก หน้าที่	1. เข้าแถวเคารพธงชาติเป็น ระเบียบ 2. ตั้งใจเรียน 3. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	-	100.00	-	100.00	-	-
6	วัวกับลา	ความเพียร พยายาม	1. ทำงานที่ได้รับมอบหมาย จนสำเร็จ 2. ช่วยเหลือตนเองได้ 3. มีความตั้งใจและมุ่งมั่น	-	100.00	-	100.00	-	-
7	กระรอก น้อยตื่นเช้า	การตรง ต่อเวลา	1. รู้จักการรอคอย 2. ปฏิบัติงานตามข้อตกลง 3. ทำงานเสร็จทันเวลา	-	100.00	-	100.00	-	-
8	ลิงป่า ผู้ดุร้าย	การยอมรับ ผลของการ กระทำ	1. รู้จักขอโทษและสำนึกผิด 2. สามารถปรับปรุงตัวเอง และแก้ไข 3. ยอมรับความจริง	-	100.00	-	100.00	-	-

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย นักเรียนมีคุณธรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมของเด็กปฐมวัยก่อนใช้นิทานประกอบภาพและหลังการนิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจำแนกรายด้าน

คุณธรรม	จำนวน ข้อ	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม		t
		SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	
1. ความซื่อสัตย์	2	1.06	0.64	1.76	0.42	4.95*
2. ความอดทน	2	1.00	0.69	1.65	0.59	2.86*
3. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	2	1.29	0.57	1.82	0.38	3.50*
4. ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี	2	1.59	0.49	1.94	0.24	2.95*
5. การรู้จักหน้าที่	2	1.59	0.49	1.94	0.24	2.95*
6. ความเพียรพยายาม	2	1.47	0.61	1.88	0.32	2.75*
7. การตรงต่อเวลา	2	1.59	0.60	1.88	0.32	2.58*
8. การยอมรับผลของการกระทำ	2	1.47	0.61	1.82	0.38	2.40*

*p< .05

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบคุณธรรมก่อนและหลังการใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการ

จัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยทั้ง 17 คนมีแสดงออกถึงพฤติกรรมของคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมของคุณธรรมด้าน ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การรู้จักหน้าที่ ความเพียรพยายาม การตรงต่อเวลา และการยอมรับผลของการกระทำ นอกจากนี้ เด็กปฐมวัยยังมีคะแนนคุณธรรมหลังใช้นิทานประกอบภาพสูงกว่าก่อนใช้นิทานประกอบภาพทุกด้าน อย่างมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านที่มีการศึกษาไว้ อาทิ วิลาสิณี นามมาลา และปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2565) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม ประกอบการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยรวมความมีวินัยในตนเอง หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ในด้านความรับผิดชอบและด้านการควบคุมตนเอง วิรุณา สุวรรณวงศ์ (2564) ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นคนดีของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเล่านิทานคุณธรรม โรงเรียนอนุบาลวิภาวี จังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นคนดีของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเล่านิทานคุณธรรม จากการสังเกตคุณลักษณะความเป็นคนดีของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทานคุณธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และผลการวัดคุณลักษณะความเป็นคนดีของเด็กปฐมวัย หลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทานคุณธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก จุรีรัตน์ นุรักษ์ (2564) ศึกษาพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า จากการใช้แบบสังเกตและแบบฝึกจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นยังสอดคล้องกับผลการศึกษานักวิชาการอีกหลายท่าน เช่น อัมรินทร์ แยมเพ็ง ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และสุพัฒน์ เศรษฐคุณกุล (2563) ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมหลังการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทาน โดยรวมอยู่ในระดับดี และเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจที่มีต่อ

การพัฒนาคุณธรรมโดยใช้นิทานประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

การจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โนริยะ สมะแอะ (2562) ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริม คุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านยะกัง) อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริม คุณธรรมได้รับความรู้ด้านคุณธรรมสูงกว่าก่อนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และพัชชา อินทร์ศรี และพัชชา อินทร์ศรี (2562) ศึกษาการพัฒนา หนังสือนิทานคุณธรรมเพื่อส่งเสริมความมีวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการสังเกตพฤติกรรม การพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาความมีวินัยของเด็ก ปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทานคุณธรรมเพื่อสร้าง เสริมความมีวินัยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลการใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรม สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่ากุ่ม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนอง สาหร่าย จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาวิจัยนี้ใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชุดป่าใหญ่ในฝัน ดังนั้น ควรมีการพัฒนาหนังสือชุดนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรม อื่นๆ เพิ่มเติมจากคุณธรรม 8 ด้านสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

1.2 จากการศึกษาวิจัยนี้ใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้น ควรมี การพัฒนาหนังสือชุดนิทานที่ส่งเสริมทางด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ทักษะทางภาษา การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล

1.3 จากการศึกษาวิจัยนี้ใช้นิทานประกอบภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชุดป่าใหญ่ในฝัน ดังนั้น ควรมีการพัฒนาหนังสือชุดนิทานส่งเสริมคุณธรรมโดย ใช้เทคโนโลยีมาช่วย เช่น บทเรียน CAI เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคนิควิธีการอื่นๆ เช่น เกมการศึกษา

2.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อวัดตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม การมีระเบียบวินัยในตนเอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **๘ คุณธรรมพื้นฐาน**. <https://www.moe.go.th/๘-คุณธรรมพื้นฐาน/>
- จूरรัตน์ นूरักษ. (2564). การพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้กิจกรรม การเล่านิทาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- โนริยะ สมะแอ. (2562). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านยะกัง) อำเภอเมืองจังหวัดนราธิวาส. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, 2(6), 119–131.
- พัทธา อินทร์ศรี และพัชณา อินทร์ศรี. (2562). การพัฒนาหนังสือนิทานคุณธรรมเพื่อส่งเสริมความมีวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้, 2(2), 43–54.
- ภาณุวัฒน์ ภัคติวงศ์ และกฤษณา วรรณกลาง. (2563). นวโกวิทกับการเป็นเครื่องมือในการใช้ชีวิตของคนในยุคสังคมพลิกผัน. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 3(1), 93–94.
- วิลาสณี นามมาลา และปัทมาวดี เล่ห์มงคล. (2565). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. OJED, 17(1), 1–12.
- วีรญา สุวรรณวงศ์. (2564). การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นคนดีของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเล่านิทานคุณธรรม โรงเรียนอนุบาลวิภาวี จังหวัดบึงกาฬ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัมรินทร์ แยมเพ็ง, ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และสุพัฒน์ เศรษฐาคมกุล. (2563). ผลการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร. วารสารบัณฑิตวิจัย, 11(2), 68–79.

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจ
แบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอวัฒนานคร
จังหวัดสระแก้ว

The Development of Positive Psychological Capital
on health village volunteer through Empowerment
Process by Community Based Participatory in
Tambon Nongwang, Wattananakorn district,
Srakeaw Province

ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา

* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์

* สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Asst.Prof.Dr.Jitra Dudsdeemaytha

* Graduate School, Srinakharinwirot University

Dr.Worasorn Netthip

* Liberal Arts, Srinakharinwirot University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 5 เมษายน 2567

* แก้ไข 7 พฤษภาคม 2567

* ตอบรับบทความ 31 พฤษภาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และเพื่อศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้วงจรคุณภาพแบบ PAOR รวม 2 วงจร เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ระหว่างก่อนกับหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยสถิติทดสอบ t-Test Dependent ผลการวิจัยพบว่า (1) รูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลักได้แก่ ร่วมเรียน ร่วมแรง และแลกเปลี่ยน (2) ภายหลังจากการเสริมพลังอำนาจโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทั้งในภาพรวมและรายด้าน สูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก
กระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้ว

Abstract

This research aimed to (1) Develop Positive Psychological Capital Model on health village volunteer through empowerment process by community based participatory model (2) Investigate Positive Psychological Capital of health village volunteer after activities participation of enhancement of health village volunteer through empowerment process by community based participatory. Using participatory action research by quality cycle, PAOR totally of 2 rounds in order to develop activities model and to intervene with sample group totally of 30 people. Comparing mean scores of Positive Psychological Capital before and after activities participation via t-Test Dependent, a statistical test. The result found that (1) The model of Positive Psychological Capital on health village volunteer through empowerment process by community based participatory composed of 3 main activities; Experiencing, Empowering, and Sharing. (2) After participating activities enhancement of health village volunteer through empowerment process by community based participatory, the sample group's Positive Psychological Capital mean scores in total and by components were significantly higher than before participation.

Keywords:

Positive Psychological Capital

Empowerment Process by Community Based Participatory

บทนำ

การขับเคลื่อนชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง หนึ่งในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนชุมชน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากคนในชุมชนแต่ละหมู่บ้าน และได้อบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เป็นพลังจิตอาสาที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย (Change agents) ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ด้วยการทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส.) แนะนำเผยแพร่ความรู้ วางแผน และประสานกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุข ตลอดจนให้บริการสาธารณสุขด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค การช่วยเหลือรักษาพยาบาลขั้นต้น เป็นต้น เพื่อให้คนในชุมชนมีสุขภาพกายและใจที่ดี (จุฑามาศ วรวัฒนศิลป์, 2561) ผู้ที่ทำงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มักจะมาด้วยใจที่มีจิตอาสา ต้องการการทำงานเพื่อสังคม มีความตั้งใจเข้ามาทำงาน เพราะเชื่อว่าตนเองสามารถเรียนรู้จนเกิดความรู้ ความสามารถที่เพียงพอ เพื่อช่วยให้ชุมชนดีขึ้น

ในทางจิตวิทยาเชิงบวกมีแนวคิดที่ว่าบุคคลที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกสูง (High levels of positive psychological capital) จะเป็นคนมีความมั่นใจ สามารถนำศักยภาพตนเองมาพัฒนาด้วยความเพียร อุตสาหะ โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตส่วนตัว การงาน เมื่อใดที่ต้องเผชิญกับอุปสรรค และความท้าทายต่างๆ ที่เข้ามาทดสอบ บุคคลเหล่านี้จะพยายามฝ่าฟันจนสามารถฟื้นตัวกลับขึ้นมาอีกครั้งได้ จนสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ (Luthans, et al., 2007) ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกถือเป็นคุณลักษณะของสภาวะ (State-like) สามารถพัฒนาได้ด้วยการบริหาร จัดการ และการจูงใจ ต่างจากคุณลักษณะที่เป็นลักษณะนิสัย (Trait-like) ที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางด้านจิตใจ (Psychological well being) และการผูกพันในองค์กร (Engagement) รวมถึงการสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (Job satisfaction) บุคคลที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกต่ำ จะมีความเครียดในการทำงานสูง ท้อแท้ได้ง่าย (Singh & Mansi, 2009; Abbas, et al., 2014; Xanthopoulou et al., 2011)

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้ว

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy) การมองโลกแง่ดี (Optimistic) ความมุ่งหวัง (Hope) และความยืดหยุ่นตัวทางอารมณ์ (Resilience) (Youssef & Luthans, 2007) ซึ่งจากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้วพบว่า ความมุ่งหวัง มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี ความยืดหยุ่นตัวทางอารมณ์และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบเท่ากับ 0.89, 0.88, 0.82 และ 0.81 ตามลำดับ (จิตรา ดุษฎีเมธา, สุเมษย์ หนกหลัง และ สุธี สุนทรชัย, 2564)

ทั้งนี้ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยให้การสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย เป็นความสัมพันธ์ที่มีความหมาย ความสำคัญ และความยั่งยืนได้ ในฐานะที่จะเป็นการสื่อสารเพื่อช่วยให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญ ความตระหนักในการดูแลสุขภาพ ทำให้ประชาชนเกิดการพัฒนาตนเองด้านสุขภาพมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม ที่อยู่รอบตัวด้านสุขภาพอนามัย ที่ดีมากยิ่งขึ้น (Rand & Cheavens, 2014; Singh & Mansi, 2009; Xanthopoulou, Bakker, Demerouti & Schaufeli, 2011) ทั้งนี้การพัฒนาให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสามารถใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment Power) โดยการกระตุ้นอย่างมีทิศทางจากนักจิตวิทยาชุมชน เพื่อช่วยกระตุ้นให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความเชื่อมั่นในความสามารถเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพให้กับชุมชนในด้านทักษะการปฏิบัติงานด้านสุขภาพร่วมกับนักสาธารณสุขชุมชน การมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุขภาพชุมชน เกิดความรู้สึกว่าตนมีบทบาทและความสำคัญในการตัดสินใจด้านสุขภาพของชุมชน ซึ่งจะการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจอย่างถูกต้อง จะมีส่วนในการช่วยผลักดันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Salanova & Llorens, 2014; Adam, 2003)

จากการลงพื้นที่ทำงานบริการวิชาการที่ตำบลหนองแวงของคณะผู้วิจัยอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 2 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความต้องการเพิ่มพูนทักษะความรู้ของตนเอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการหน้าที่ของตนเองให้คนในชุมชนยอมรับมากขึ้น จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นกับตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ

หมู่บ้านตำบลหนองแวงจาก 7 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน (สัมภาษณ์กลุ่ม, 18 ธันวาคม 2561) พบข้อมูลที่ตรงกันว่า คนในชุมชนจะให้ความเชื่อถือกับคนนอกพื้นที่มากกว่า จึงอยากเพิ่มพูนทักษะความรู้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับตนเองและคนในชุมชนมากขึ้น เพราะในการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านที่ละบ้าน ต้องอาศัยความพยายามและความอดทน บางบ้านต้อนรับ บางบ้านไม่ต้อนรับ จึงจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นตัว เพื่อปรับสภาพอารมณ์เพื่อให้งานสำเร็จไปตามเป้าหมาย ซึ่งการถูกปฏิเสธในการลงพื้นที่ นำมาซึ่งความรู้สึกท้อแท้และเกิดความสงสัยในตนเอง ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ จะเป็นการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในตำบลหนองแวง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

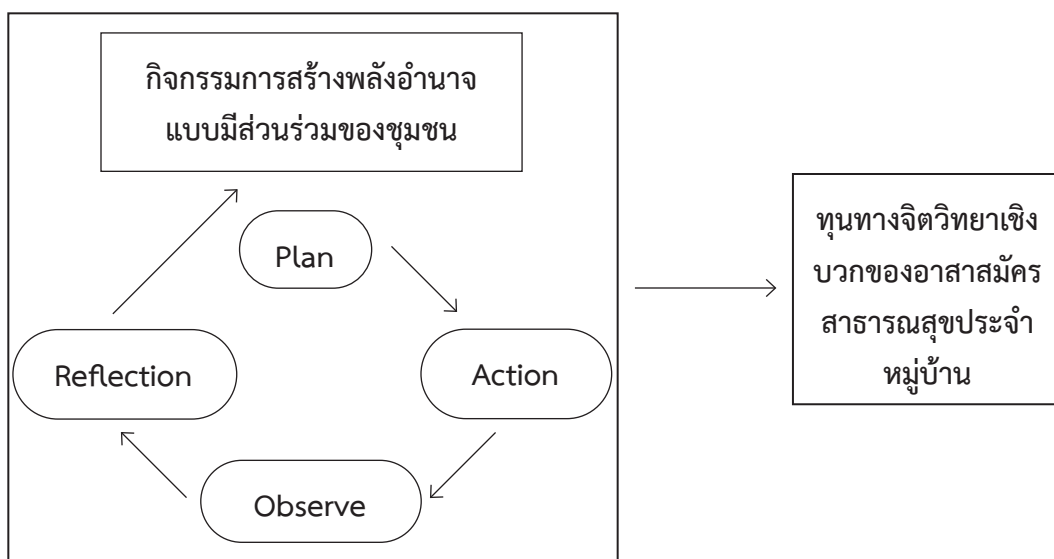
กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ได้อาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive psychological capital; PsyCap) ที่อธิบายว่า บุคคลที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกจะมีความมั่นใจในตนเอง มีคุณลักษณะในการต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไม่ย่อท้อด้วยการดึงศักยภาพที่แท้จริงออกมาใช้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะต้องมีการฝึกฝน ลองผิดลองถูก จนกระทั่งค้นพบศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง ที่จะนำไปสู่การมีความมั่นใจในตนเอง มีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาที่มีความท้าทาย (ชนมน สุขวงศ์ และ รังสรรค์ โฉมยา, 2561;

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้ว

Singh & Mansi, 2009; Abbas & Raja, 2011; Xanthopoulou, 2007; Luthans, Avolio, Avey & Norman, 2007; Nakamura & Csikszentmihalyi, 2009; Rand & Cheavens, 2014; Xanthopoulou, Bakker, Demerouti & Schaufeli, 2011) ร่วมกับแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) (Carpenter, Lee & Male, 2023; Xiufang & Burnside-Lawry, 2023; Paredes-Chi, Viga-de & María, 2020; MacDonald, 2012; Ponciano, 2013) ที่เป็นเทคนิคการวิจัยที่จะต้องอาศัยพลังชุมชน (Community Power) ในการร่วมกันเพื่อค้นหาแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาของชุมชนตัวเอง ต้องผ่านการลองผิด ลองถูก และร่วมกันคิดแนวทางในการดำเนินงานอันเป็นแบบแผนที่ดีที่สุดของชุมชน และแบบแผนดังกล่าวจะช่วยดึงศักยภาพที่แท้จริงของชุมชนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริง

จากแนวคิดดังกล่าวทั้งการพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive psychological capital; PsyCap) และแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) สามารถที่จะนำมาสู่กรอบแนวคิดการวิจัยที่จะทำการทดสอบว่า กิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดังกรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพื้นที่ (Area based collaborative research) โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการทำงาน (Area Based) ด้วยการทำงานร่วมกัน (Collaborative) ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคณะผู้วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการวิจัยไปสู่การพัฒนา ซึ่งมีการนำการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเข้ามาผสมผสานกัน

ระยะที่ 1 เป็นการพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้เทคนิคการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ใช้วงจรคุณภาพแบบ PAOR รวม 2 วงจร โดยมีผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชนเช่น ผู้ใหญ่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ตัวแทนจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน ตัวแทนกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านจำนวน 7 คน ตัวแทนคนในชุมชน จำนวน 7 คน และคณะวิจัย จำนวน 3 คน โดยวงจรที่ 1 เป็นการวางแผนการพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของตำบลหนองแวง จังหวัดสระแก้ว เพื่อสำรวจสถานการณ์/ปัญหา ความต้องการในการจัดรูปแบบแผนการพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุข วงจรที่ 2 ดำเนินการพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและศึกษาผลของกระบวนการสร้างพลังอำนาจโดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยในระยะนี้คณะผู้วิจัยได้มีบทบาทในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าร่วมวิจัยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการออกแบบการดำเนินการ และการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านข้อมูลระหว่างผู้เข้าร่วมทุกคน สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัยและผู้เข้าร่วมวิจัย รวมถึงสร้างโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ โดยผลการพัฒนาผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้เทคนิคการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) นี้ทำให้ได้ รูปแบบ “ร่วมเรียน ร่วมแรง แลกเปลี่ยน” ในการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental) กับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในชุมชนชนบทแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียง

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

จบการศึกษาในระดับที่น้อยกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน โดยอาศัยแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2546) ที่ได้เสนอว่า กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำสำหรับการทดลองไม่ควรน้อยกว่ากลุ่มละ 20 คน เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมการเสริมพลังอำนาจโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน แล้วทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ระหว่างก่อนกับหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยสถิติทดสอบ t-Test Dependent ซึ่งการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบมาตร ส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ จิตรา ดุษฎีเมธา, สุเมษย์ หนกหลัง และ สุธี สุนทรชัย (2564) ที่ได้พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของ Youssef and Luthans (2007) ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากกลุ่มตัวอย่างจริงที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแล้ว

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการพัฒนาในวงจรที่ 1 ได้ข้อสรุปเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อเก็บข้อมูลสุขภาพของชุมชนขั้นการลงมือกระทำ (Action) ทดลองสร้างรูปแบบ “ร่วมเรียน ร่วมแรง แลกเปลี่ยน” ในการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1. ร่วมเรียน คือ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนำเสนอข้อมูลปัญหาสุขภาพของคนในชุมชน แต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางให้คณะทำงานออกแบบแบบสอบถามด้านสุขภาพ 2. ร่วมแรง เป็นการเข้าพื้นที่ร่วมกันระหว่างคณะทำงานประกอบด้วยนิสิตปริญญาเอก คณะผู้ร่วมวิจัย และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 3. แลกเปลี่ยน ให้ตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาร่วมนำเสนอข้อมูลพร้อมกับคณะทำงาน เพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมเวทีประชาคมเห็นภาพของการทำงานร่วมกันของ 2 ส่วนงาน คือ ภาคชุมชนกับภาคนักวิชาการ ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) คณะทำงาน ใช้การสังเกตการณ์พฤติกรรมและการแสดงออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่เริ่มเข้าร่วมกิจกรรม การลงพื้นที่เก็บข้อมูล การร่วมนำเสนอผลงาน และใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมเวทีประชาคมและตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเอง เป็นข้อมูลในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) นัดประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เพื่อประเมินผลกิจกรรมที่ทำ ได้ข้อค้นพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น รับรู้ในความสามารถของตัวเองเพิ่มขึ้น คนในชุมชนให้การยอมรับในตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความต้องการที่จะเรียนรู้ต่อ เพราะกิจกรรมที่ทำเป็นกิจกรรมที่ใกล้ตัว เป็นประโยชน์กับคนในชุมชน ผลจากการสะท้อนการปฏิบัติในวงจรแรก ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกิจกรรมในวงจรที่สองต่อ ดังเช่นคำกล่าวของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ได้เข้าร่วมการวิจัย ดังนี้

“...การเข้าร่วมปฏิบัติการครั้งนี้ทำให้เราที่เป็นประชาชน ชาวบ้านธรรมดา ได้เกิดความเชื่อมั่นว่า เราก็มมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้คนชุมชนของเรามีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีได้นะ เราก็ก็น่าจะสำคัญในเรื่องนี้...”

“...เราจึงจะเป็นผู้ที่เข้าใจชาวบ้านได้ดี เพราะเราอยู่ที่นี้ เราเข้าใจคนในชุมชนของเราด้านสุขภาพ เราจะเป็นกำลังหลักในการช่วยหอนามัยในการทำให้คนในชุมชนเรามีสุขภาพดีได้เราก็ก็น่าจะภูมิใจในบทบาทของเรา...”

ผลการพัฒนาวงจรที่ 2 ในขั้นวางแผน (Plan) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคณะทำงานร่วมกัน เสนอกิจกรรมที่จะนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ข้อสรุปที่ได้คือ การทำประวัติศาสตร์ชุมชนและปฏิทินชุมชน เนื่องจากชุมชนไม่เคยจัดทำมาก่อน มีเพียงเอกสารข้อมูลชุมชนที่ทำโดยภาครัฐซึ่งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น ขั้นการลงมือกระทำ (Action) ยังคงใช้รูปแบบ “ร่วมเรียน ร่วมแรง แลกเปลี่ยน” สรุปถึงรูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

กิจกรรม	รายละเอียด
P = Plan	<p>หาปัญหา และความต้องการเพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรม ร่วมคิดร่วมสร้างกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ข้อสรุปเกณฑ์การสร้างกิจกรรม คือ 1) ใช้โจทย์จากพื้นที่เป็นที่ตั้ง 2) เป็นการทำงานร่วมกันให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์กันคนในพื้นที่ 3) มีการคืนข้อมูลในเวทีประชาคม</p> <p>วงจรที่ 1 กิจกรรมที่ใช้ คือ การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของคนในชุมชน 3 เรื่อง</p> <p>วงจรที่ 2 กิจกรรมที่ใช้ คือ การทำประวัติศาสตร์ชุมชน และปฏิทินชุมชน</p>
A = Action	<p>ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรม “ร่วมเรียน ร่วมแรง ร่วมสร้าง”</p> <p>1. ร่วมเรียน คือ การกระตุ้นเพื่อเสริมการสร้างพลังอำนาจให้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลที่มีความรู้ ณ ปัจจุบัน เกี่ยวกับชุมชนและการทำงานในพื้นที่ และให้ความรู้ในการทำแบบสอบถาม หรือการทำประวัติศาสตร์ชุมชนและปฏิทินชุมชน และทดลองฝึกหัด</p> <p>2. ร่วมแรง คือ การลงพื้นที่ในชุมชน เพื่อเก็บข้อมูล และการแสวงหาข้อมูลจากผู้รู้หรือคนในชุมชน เพื่อเสริมพลังสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และเพื่อสร้างให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะมีส่วนร่วมในการทำงานกับนักวิชาการระหว่างการลงพื้นที่ โดยในวงจรคุณภาพครั้งที่ 2 มีการนัดประชุมย่อยระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 7 หมู่บ้านกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแวง เพิ่มขึ้นมา</p> <p>3. แลกเปลี่ยน คือ การชักชวนการนำเสนอผลงานของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 30 คนกับคณะผู้วิจัย การร่วมกันแก้ไขข้อผิดพลาด และให้นำเสนอเพื่อคืนข้อมูลในเวทีประชาคม ใช้เวลาในการทั้งสิ้น 3 ชั่วโมง</p>
O = Observe	<p>คณะทำงานใช้การสังเกตการณ์พฤติกรรมและการแสดงออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการสอบถามความรู้สึกและประสบการณ์ในการลงพื้นที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างไม่เป็นทางการ</p>
R = Reflection	<p>ประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อหาข้อค้นพบตั้งแต่เริ่มทำกิจกรรมจนถึงการนำเสนอต่อเวทีประชาคม โดยข้อค้นพบที่สรุปจากวงจรที่ 1 จะนำมาใช้ในการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของวงจรที่ 2</p>

2. ผลการศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน (n=30)

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก	ก่อน		หลัง		t	df	p
	M	S.D.	M	S.D.			
1.การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self)	3.87	.43	4.50	.27	5.890	27	.000
2.การมองโลกในแง่ดี (Opti)	4.11	.50	4.41	.30	3.232	27	.003
3.ความมุ่งหวัง (Hope)	4.17	.36	4.40	.31	3.197	27	.004
4.ความหยุนตัวทางอารมณ์ (Resi)	3.82	.52	4.49	.30	5.273	27	.000
รวมทุกด้าน	3.99	.35	4.45	.22	5.656	27	.000

จากตาราง พบว่า ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก สูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทุกด้าน สูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

อภิปรายผลการวิจัย

1 ผลจากรูปแบบการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ช่วยขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ช่วงจรคุณภาพที่ 1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ เพราะมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจ ไม่รู้สึกถูกคุกคาม การออกแบบกิจกรรมต่างๆ เกิดจากข้อมูลปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ จึงทำให้ความไหลลื่นในการทำงานเป็นไปได้ด้วยดี ในขั้นปฏิบัติ การสร้างรูปแบบ ร่วมเรียน ร่วมแรง และแลกเปลี่ยน เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างนั้น ถือเป็นหัวใจที่สำคัญเรื่องหนึ่งในงานวิจัยนี้ ช่วงการร่วมเรียน เป็นการให้ความรู้ เพื่อให้กลุ่ม

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้ว

ตัวอย่างเกิดความเชื่อมั่นและรับรู้ความสามารถของตนเอง เพราะเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตนเอง ได้ทดลองทำก่อนลงพื้นที่ การอบรมให้ความรู้มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเยี่ยมบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภัสสร, อรวรรณ และเพลินพิศ (2552) ที่ว่า การอบรมให้ความรู้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมพลังอำนาจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการติดตามเยี่ยมบ้านผู้ป่วยในชุมชน ช่วงการร่วมแรง ต้องการสร้างให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเปลี่ยนภาพลักษณ์ใหม่ต่อการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ความมุ่งมั่นและความมุ่งมั่นต่อทางอารมณ์จะถูกฝึกให้เกิดขึ้นในขณะที่ลงพื้นที่ และช่วงการแลกเปลี่ยนถือเป็นความท้าทายในการแสดงออกถึงศักยภาพของตนเองผ่านทางนำเสนอผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ เนื่องจากต้องขึ้นเวทีประชาคมนำเสนอร่วมกับคณะวิจัย ผลตอบรับที่ได้ สร้างความมุ่งมั่น การมองโลกแง่ดี และการรับรู้ความสามารถในตัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น เกิดความสนุกในการทำงาน ซึ่งในวงจรคุณภาพที่ 2 การร่วมสร้างในชั้นวางแผน กำหนดกิจกรรมประวัติศาสตร์ชุมชนและปฏิทินฤดูกาล ถือเป็นสิ่งใหม่ ไม่เคยทำมาก่อนในชุมชน โดยในชั้นปฏิบัติช่วงร่วมเรียนเกิดการถกเถียงข้อมูลระหว่างการทดลองทำและนำเสนอข้อมูลระหว่างหมู่บ้าน เนื่องจากข้อมูลไม่ตรงกัน ทำให้กลุ่มตัวอย่างตระหนักมากขึ้นว่าต้องสืบค้นข้อมูลจากผู้รู้ช่วงร่วมแรง กลุ่มตัวอย่างนัดประชุมกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองแวงเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลมารวมแลกเปลี่ยนกันระหว่างหมู่บ้าน ซ้อมวาดภาพกันใหม่ และกลับไปลงพื้นที่ แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีข้อมูลที่ข้มไม่อ้อมตัว ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าว คณะวิจัยไม่เคยอธิบายหรือให้ความรู้เรื่องเทคนิคการเก็บข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) มาก่อน ถือเป็นผลกระทบ (Impact) ที่เกิดขึ้นเกินกว่าที่ตั้งใจไว้ ข้อมูลของแกนนำอาสาสมัครคนหนึ่ง กล่าวว่า “โชคดีที่ได้เรียนเรื่องการทำประวัติศาสตร์ชุมชน พอใหญ่ หลังจากให้ข้อมูลประมาณ 2-3 สัปดาห์ ได้เสียชีวิตลง ถ้าไม่ได้คุยกันก่อน หมู่บ้านของเราอาจไม่ทราบเรื่องราวของหมู่บ้านตัวเองในอดีตเลยก็ได้ ยุคนั้น ไม่เหลือใครแล้ว” ในชั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติวงจรคุณภาพที่ 2 ชุมชนมีความประสงค์จะนำข้อมูลมาทำต่อเป็นคู่มือชุมชน โดยคนในชุมชน เพื่อคนในชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างพลังอำนาจอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก และตรงกับทฤษฎีไหลลื่น (Flow theory) ที่ว่าการได้ทำในสิ่งที่ท้าทายอย่างมีสมาธิ ความสนุกและความเพลิดเพลิน จะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) โดยบุคคลที่อยู่ในสภาวะไหลลื่นนี้ จะมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่เพิ่มขึ้นได้ด้วย และจะสนุกกับประสบการณ์การทำงานต่อ

ในอนาคต อุปสรรค จะเป็นความท้าทายความคิดและอารมณ์เพื่อให้ก้าวไปต่อจนถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สำเร็จ (Nakamura & Csikszentmihalyi, 2009)

2 ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทั้งในภาพรวมและรายด้าน สูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เป็นเพราะกิจกรรมที่มีความใหม่ การใช้รูปแบบ ร่วมเรียน ร่วมแรง แลกเปลี่ยน มีกระตุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ตรงกับแนวคิดการเสริมพลังอำนาจที่ว่า การเสริมพลังอำนาจ ทำได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางความคิด เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเอง เมื่อบุคคลเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง จะกล้าสื่อสาร กล้าแสดงออก จนสามารถพัฒนาศักยภาพให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ โดยเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคลหรือต่อสังคมภาพรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (Salanova & Llorens, 2014; Adams, 2003) ไม่ตกเป็น “เหยื่อ” หรือจำนนกับความคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถอำนาจในการบริหารจัดการ หรือ ควบคุมสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ ผลการเปรียบเทียบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและความหยุนตัวของอารมณ์ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.87 และ 3.82 ในขณะที่หลังเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 และ 4.49 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและความหยุนตัวของอารมณ์มีการเปลี่ยนแปลงที่สูง ทั้งนี้ คณะวิจัย สังเกตเห็นว่า ขณะที่กลุ่มตัวอย่างการพาคณะวิจัย หรือ นิสิตปริญญาเอก ลงพื้นที่เข้าเยี่ยมบ้านตามบ้าน และแนะนำให้คณะทำงานให้แต่ละครัวเรือนได้รู้จัก กลุ่มตัวอย่างจะพูดจา ชัดเจน เสียงดัง อาสาช่วยเก็บข้อมูลด้านสุขภาพต่อ และขอมีส่วนร่วมในการช่วยเก็บข้อมูลด้วย นอกจากนี้ ในวงจรคุณภาพที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีการสะท้อนคิดหลังจากลงพื้นที่ทำประวัติศาสตร์ชุมชนและปฏิทินชุมชน ว่าทำให้พวกเขามีส่วนร่วมและความผูกพันกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้วยกันและชุมชนมากยิ่งขึ้น ยังได้นำเสนอผลงานด้วยตนเองในเวทีประชาคมต่อหน้าข้าราชการผู้ใหญ่ระดับนายอำเภอและผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีความเชื่อมั่นเพิ่มสูงขึ้น เกิดกำลังใจในการทำงาน และการสร้างผลงานต่อเพื่อคืนกลับให้ชุมชน จนนำไปสู่การหาหรือว่ามีความประสงค์จัดทำคู่มือชุมชนที่ทำโดยชุมชน เพื่อชุมชนให้แก่ลูกหลานรุ่นต่อไป ข้อมูลที่สะท้อนออกมาจึงสะท้อนถึงทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทั้ง 4 องค์ประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยที่หลายงาน ที่พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเสริมพลังอำนาจ การผูกพันของคนในองค์กร ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะหมดไฟ และความเครียดในการทำงาน (วรัญญา แดงสนธิ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2557; Singh & Mansi, 2009; Abbas & Raja, 2011; Xanthopoulou, 2007)

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอดอนนาค จังหวัดสระแก้ว

นอกจากนี้การใช้กิจกรรมการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลทำให้ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพิ่มขึ้น เป็นเพราะว่าเป็นกระบวนการที่เน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนด้านพฤติกรรมสุขภาพได้อย่างยั่งยืนโดยเน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ของประชาชนในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ตั้งแต่การระบุปัญหา การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ช่วยให้รู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบต่อการกิจด้านสุขภาพ ยังจะสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดแรงจูงใจ ความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพ (Carpenter, Lee & Male, 2023; MacDonald, 2012; Paredes-Chi, Viga-de & María, 2020; Salanova & Llorens, 2014)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

ผลจากงานวิจัยครั้งนี้ สามารถนำรูปแบบ ร่วมเรียน ร่วมแรง ร่วมสร้าง ไปใช้เพื่อสร้างโปรแกรมพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อไปได้ ทั้งนี้ การพัฒนาโปรแกรมใดๆ ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่มีโอกาสเข้าร่วมเพื่อการพัฒนากิจกรรม เพราะจะทำให้ความไหลลื่นของกิจกรรมเป็นไปได้ด้วยดี และเนื้อหาที่จะนำมาให้ความรู้หรือสอนทักษะ ควรเป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แท้จริงสำหรับชุมชน การเริ่มต้นตั้งแต่ต้นน้ำ คือ การร่วมหาความต้องการ ไปถึงการหาเวทีประชาคมเพื่อคืนข้อมูล โดยผ่าน PAOR ทำให้กระบวนการทำงานครบวงจร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำข้อมูลที่ได้การนำเสนอผลพฤติกรรมสุขภาพของชุมชน มาใช้สร้างโปรแกรมการให้ความรู้และดูแลสุขภาพของคนในชุมชนต่อ โดยศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพก่อนและหลังเข้าโปรแกรมว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร รวมถึงการติดตามผลเพื่อนำข้อมูลนี้มาใช้อ้างอิงกับคนในชุมชนในการลงพื้นที่ทำงานด้านสาธารณสุข เพื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือที่ดีจากคนในชุมชน รวมถึงทำให้คนในชุมชนหันมาใส่ใจกับพฤติกรรมสุขภาพของตนเองต่อไป

กิตติประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สนับสนุนทุนวิจัยจากเงินรายได้บัณฑิตวิทยาลัย ประจำปี 2562 และได้รับการพิจารณาโครงการวิจัยที่ขอจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์รหัสโครงการ SWUEC – 166/2562E นอกจากนี้ ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมวงจรคุณภาพ PDCA อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอพัฒนานคร ที่ร่วมตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างที่เข้ากระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน จนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา ดุษฎีเมธา, สุเมษย์ หนกหลัง และสุธี สุนทรชัย (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 11(2), 74-82.
- จุฑามาศ วรรณศิลป์. (2561). **คู่มือความรู้ สำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เชี่ยวชาญสาขาสุขภาพจิตชุมชน เขตสุขภาพที่ 8. ศักดิ์ศรีอักษรการพิมพ์.**
- ชนมน สุขวงศ์ และรังสรรค์ โฉมยา. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (สทมส), 24(3), 102-113.
- ประภัสสร เกียรติลือเดช, อรวรรณ แก้วบุญชู และเพลินพิศ สุวรรณอำไพ. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ขาดนัดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. วารสารพยาบาลสาธารณสุข, 31(ฉบับพิเศษ), 1-12.
- สุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย. (2546). แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์. ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรัญญา แดงสนิท และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2557). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยมีความยึดมั่นผูกพันในงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(2), 307-319.

การพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผ่านกระบวนการสร้างพลังอำนาจแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองแวง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

- Abbas, M., Raja, U., Darr, W. & Bouckennooghe, D. (2014). “Combined effects of perceived politics and psychological capital on job satisfaction, turnover intentions, and performance”. *Journal of Management*, 40(7), 1813-1830.
- Adam, R. (2003). *Self-help, social work and empowerment*. Palgrave Macmillan.
- Carpenter, N., Lee, F & Male, D. (2023). A role for educational psychologists: using Planning Alternative Tomorrows with Hope (PATH) and participatory action research (PAR) to develop a Relationships and Sex Education (RSE) support group with staff in a special school. *Educational Psychology in Practice*, 39(1), 92-110.
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). **Positive psychological capital: measurement and relationship with performance and satisfaction**. *Personnel Psychology*, 60(3), 541-572. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- MacDonald, C. (2012). **Understanding participatory action research: A qualitative research methodology option**. *Canadian Journal of Action Research*, 13(2), 34-50.
- Nakamura, J, & Csikszentmihalyi, M. (2009). **Flow theory and research**. In Lopaz, S.J., Snyder, C.R. (Eds.), *Oxford handbook of positive psychology* (pp. 195-206). Oxford University Press.
- Ponciano, L. (2013). **The voices of youth in foster care: A participant action research study**. *Action Research*, 11(4), 322–336.
- Paredes-Chi, A., Viga-de, A & María, D (2020). **Participatory action research (PAR) and environmental education (EE): A Mexican experience with teachers from a primary rural school**. *Environmental Education Research*, 26(11), 1578-1593.
- Rand, K.L., & Cheavens, J.S. (2014). **Hope theory**. In Lopaz, S.J., Snyder, C.R. (Eds.), *The Oxford handbook of positive psychology* (pp. 323-334). WILEY Blackwell.

- Salanova, M., & Llorens, S. (2014). **Employee empowerment and engagement.** In Day, A., Kelloway E., Hurrell J.Jr., (Eds.), *Workplace well-being: How to build psychologically healthy workplaces* (pp. 117-141) WILEY Blackwell.
- Singh, S., & Mansi. (2009). **Psychological capital as predictor of psychological well being.** *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 35(2), 233-238.
- Xanthopoulou, D., Bakker, A.B., Demerouti, E. and Schaufeli, W.B. (2011). **A diary study on the happy worker: How job resources relate to positive emotions and personal resources".** *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 21(4), 489-517.
- Xiufang, L. L & Burnside-Lawry, J. (2023). **Using Participatory Action Research to Connect Research Agendas with User Need: A Crowdsourcing Case Study.** *Canadian Journal of Action Research*, 23(3), 79-96
- Youssef, C.M. & Luthans, F. (2007). **Positive organizational behavior in the workplace: The impact of hope, optimism, and resilience.** *Journal of Management*, 33(5), 774-800.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของ
ผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1

The study of the relationship between executive
behavioral leadership and core competencies of
teachers in school expanding opportunities under
the office of Pathum Thani primary educational
service area 1

นิริรัตน์ เทียรบุญเลิศรัตน์

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.มีนมาส พรานป่า

* วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผศ.ดร.เสวียน เจนเขว่า

* วิทยาลัยนวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Nitirat Theanboonleadrat

* Master of Education Program in Educational Administration,
College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

Dr.Meanmas Pranpa

* College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

Asst.Prof.Dr.Sawien Jenkwao

* College of Innovative Education, Saint John's University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 26 มีนาคม 2565

* แก้ไข 5 พฤษภาคม 2565

* ตอรับบทความ 18 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส 2) ศึกษา ระดับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 852 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และแบ่งสัดส่วนด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.978 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับสมรรถนะหลักของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ .482

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม
สมรรถนะหลักของครู
ผู้บริหาร
โรงเรียนขยายโอกาส

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the executive behavioral leadership of school administrators 2) find out the performance of teachers 3) investigate the relationship between executive behavioral leadership of school administrators and the performance of teachers in school expanding opportunities 4) propose the development guideline for relationship between executive behavioral leadership and teacher performance in school expanding opportunities under the office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 1. The population consisted of 852 government teachers and the 272 samples. The sample size was calculated using Taro Yamane's formula and divided the proportions by comparing the trio formula to define a sample by simple random. The research instrument was a questionnaire of the relationship between executive behavioral leadership and core competencies of teachers in school expanding opportunities under the office of Pathum Thani primary educational service area 1. The research tools were the questionnaire with reliability of 0.978 and structured interviewed form. Data was statistically analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research results were found that: 1) the mean level of executive behavioral leadership was high wholly, 2) the mean level of teacher performance was high wholly, 3) the relationship of executive behavioral leadership and teacher performance was moderate and positive ($r = .482^{**}$) at a .01 level of significance.

Keywords: the executive behavioral leadership
core competencies of teachers
executive
school expanding opportunities

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น สิ่งสำคัญก็คือ การพัฒนาการศึกษา ดังเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่อยู่ในฐานะผู้นำจึงต้องมีบทบาทในการนำทางให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และพยายามดึงเอาความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชามารวมการเข้ากับจุดประสงค์ขององค์กร ความเป็นผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของผู้บริหาร ถือเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ถ้าผู้บริหารปราศจากความสามารถในการที่จะเป็นผู้นำแล้ว ผู้บริหารก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแน่นอน ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงาน (เอื้ออุมมา โยสาจันทร์, 2558:1) ซึ่งประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่น ความพอใจของคนในองค์กร รวมถึงการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นำที่ดีจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า ผู้บริหารองค์กรเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร ซึ่งองค์กรใดมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี มีความสามารถ ย่อมจะนำองค์กรสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรใดมีผู้บริหารที่ด้อยคุณภาพ ก็ย่อมทำลายขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา อันจะนำไปสู่ผลผลิตที่ต่ำลง และผลการดำเนินงานที่ล้มเหลว (อรพรรณ เทียนคันฉัตร, 2560:1)

นอกจากภาวะผู้นำแล้ว ก็ยังต้องอาศัยสมรรถนะ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน มีประโยชน์อย่างมากต่อการบริหารทรัพยากรบุคคล ทั้งนี้เพราะสมรรถนะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรให้ทำงานหรือผลิตผลงานที่องค์กรต้องการ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สมรรถนะจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบบริหารงานบุคลากรในองค์กรได้เป็นอย่างดี แน่แน่นอนว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาเองก็จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ดีเช่นกัน ดังเห็นได้จากการประเมินสมรรถนะครู ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กล่าวถึง ทิศทางของการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเครื่องมือต่างๆ โดยนำไปเชื่อมโยงกับกระบวนการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉัตรชัย หวังมีจมี, 2560:47)

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำที่ดี และต้องทราบว่าบุคลากรมีประสิทธิภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถวัดได้จากสมรรถนะในการปฏิบัติของแต่ละบุคคล เนื่องจากสมรรถนะในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของแต่ละบุคคล ในปัจจุบันได้มีการให้ความสำคัญกับสมรรถนะครูเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการกำหนดกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบาย และกำหนดจุดเน้นที่ต้องการให้ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองตามความต้องการ

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมที่ดีก็จะส่งผลให้ครูมีสมรรถนะที่ดีขึ้นตามไปด้วย โดยการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร เสริมสร้างและรักษาสมรรถนะหลักของครู อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู และประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

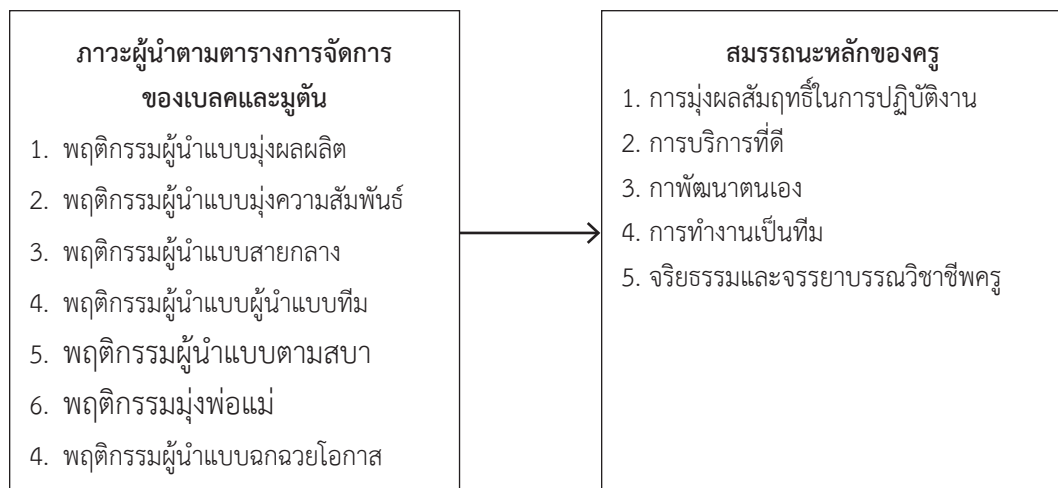
การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตารางการจัดการของของเบลคและมูตัน (พรสวรรค์ ศิริศาตนันท์, 2555:37-40) โดยแบ่งพฤติกรรมผู้นำเป็น 7 แบบ ดังนี้
1) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ 3) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง 4) พฤติกรรมผู้นำแบบผู้นำแบบทีม 5) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย 6) พฤติกรรมมุ่งพ่อแม่ 7) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส

2. สมรรถนะหลักของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558:25) ภายใต้อุปสรรคประกอบสมรรถนะหลัก 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

1. ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 28 โรงเรียน จำนวน 852 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 272 คน จาก 28 โรงเรียน ด้วยสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973:887, อ้างถึงใน ภัทรานิษฐ์ เหมาะะทอง, วนิดา ทองโคตร และ สุพรรณิ อึ้งปัญส์ตวงค์, 2560:2) และกำหนดสัดส่วนด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้คือ

2.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 เป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส หรือมีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาส

2.3 สถานศึกษาที่สังกัด เคยได้รับรางวัลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้แก่ แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Closed-end question) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม 7 แบบ ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ 3) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง 4) พฤติกรรมผู้นำแบบทีม 5) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย 6) พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ และ 7) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 51 ข้อ แบ่งเป็น 7 ข้อใหญ่ตามพฤติกรรมผู้นำเชิงพฤติกรรม โดยแบ่งออกได้ดังนี้ 1) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต จำนวน 8 ข้อ 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ จำนวน 8 ข้อ 3) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง จำนวน 9 ข้อ 4) พฤติกรรมผู้นำแบบทีม จำนวน 8 ข้อ 5) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย จำนวน 7 ข้อ 6) พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ จำนวน 8 ข้อ และ 7) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส จำนวน 3 ข้อ (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555:37-40) ซึ่งการให้คะแนนตามรายการประเมินระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าน้ำหนักของการประเมินไว้ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1976:247) โดยกำหนดน้ำหนักของการประเมินไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู ภายใต้องค์ประกอบสมรรถนะหลัก 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 41 ข้อ แบ่งเป็น 5 ข้อใหญ่ตามสมรรถนะหลักของครู โดยแบ่งออกได้ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน 9 ข้อ 2) การบริการที่ดี จำนวน 7 ข้อ 3) การพัฒนาตนเอง จำนวน 7 ข้อ 4) การทำงานเป็นทีม จำนวน 8 ข้อ และ 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำนวน 10 ข้อ (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 40) ซึ่งการให้คะแนนตามรายการประเมิน ระดับการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าน้ำหนักของการประเมินไว้ 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1976, p. 247) โดยกำหนดน้ำหนักของการประเมินไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่กำหนด ประกอบด้วย ข้อมูลสถานภาพทั่วไป, ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3) นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามสามารถนำไปทดลองใช้งานได้

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย โดยทดลองใช้กับข้าราชการครู โรงเรียนวัดลาดสนุ่น จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.978

5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุง ตรวจสอบ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถาม ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป โดยนำผลที่ได้จากการทำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และสรุปผลที่ได้จากแบบสอบถามในรูปแบบความเรียง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู ภายใต้องค์ประกอบสมรรถนะหลัก 5 ด้าน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ออกเป็นช่วงดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550:314) สามารถแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ออกเป็นช่วงดังนี้

0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

0.70 - 0.89 หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับสูง

0.30 - 0.69 หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับต่ำ

เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนด้านประสบการณ์การทำงาน ช่วง 1 - 5 ปี มากที่สุด รองลงมา คือ มากกว่า 10 ปี และ 6 - 10 ปี ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
 ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
 ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การปฏิบัติตามคุณธรรมความบริสุทธิ์	ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา			อันดับ
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	
1. พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต	4.32	0.55	มาก	1
2. พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์	4.26	0.77	มาก	3
3. พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง	4.27	0.72	มาก	2
4. พฤติกรรมผู้นำแบบทีม	4.25	0.75	มาก	4
5. พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย	3.27	1.16	ปานกลาง	6
6. พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่	4.22	0.75	มาก	5
7. พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส	2.95	1.44	ปานกลาง	7
รวม	3.93	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาสอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ระดับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สมรรถนะหลักของครู	ระดับสมรรถนะหลักของครู			อันดับ
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล	
1. สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.34	0.53	มาก	5
2. สมรรถนะการบริการที่ดี	4.42	0.62	มาก	2
3. สมรรถนะการพัฒนาตนเอง	4.42	0.52	มาก	3
4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	4.41	0.58	มาก	4
5. สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.52	0.64	มากที่สุด	1
รวม	4.42	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีระดับสมรรถนะหลักของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
 ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ
 สมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ปทุมธานี เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้ บริหารสถานศึกษา	สมรรถนะหลักของครู					
	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน (Y1)	ด้านการบริการที่ดี	ด้านอำนาจอิทธิพลของ ผู้บริหารโรงเรียน (Y3)	ด้านการสนับสนุน ทรัพยากร (Y4)	ด้านการอยู่ร่วมกันของ ครู (Y5)	ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ (Y6)
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต (X1)	.705**	.568**	.704**	.620**	.591**	.686**
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ (X2)	.640**	.453**	.669**	.486**	.457**	.578**
พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง(X3)	.648**	.430**	.625**	.468**	.421**	.553**
พฤติกรรมผู้นำแบบทีม (X4)	.640**	.402**	.603**	.447**	.391**	.529**
พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย (X5)	-.040	-.014	-.024	-.065	-.112*	-.057
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งพ่อแม่ (X6)	.699**	.563**	.668**	.530**	.559**	.649**
พฤติกรรมผู้นำแบบถกฉวยโอกาส (X7)	-.111*	-.115*	-.180**	-.155**	-.239**	-.175**
ผลรวม (Xtot)	.578**	.408**	.544**	.401**	.329**	.482**

มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถาน
 ศึกษา (Xtot) กับสมรรถนะหลักของครู (Ytot) ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 ที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปาน
 กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ .482
 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับภาวะผู้นำทางการศึกษาจากมากไปหาน้อยพบว่าพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือพฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาสตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารต้องการผลการปฏิบัติงานที่ดีในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ จึงมักกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร มาลาสิงห์ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบายมีผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนารินทิพย์ สิงห์ออย (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 โดยรวมอยู่ระดับมาก

2. สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับภาวะผู้นำทางการศึกษาจากมากไปหาน้อยพบว่าสมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีความคิดเห็นว่าการมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ดีแล้วก็จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนุช แสงนาค (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ .482 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง และพฤติกรรมผู้นำแบบทีมกับสมรรถนะหลักของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบายและพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาสไม่มีความความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับสมรรถนะหลักของครู แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูดีขึ้น ซึ่งภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมแต่ละแบบก็มีลักษณะที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการปฏิบัติงาน การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ความมีเมตตา เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รวมถึงการทำงานร่วมกันที่ดี สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูดีขึ้น แต่หากผู้บริหารไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติงานหรือปล่อยปละละเลย ไม่มีการกำหนดเป้าหมายหรือคิดถึงแต่ตนเองเป็นหลัก ไม่เห็นใจ ไม่เมตตาแก่ผู้อื่น ก็ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังส่งผลกระทบต่อตัวผู้เรียนและสถานศึกษาตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของนารินทิพย์ สิงห์ฮอย (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) .639 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา (2559) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทุกด้านส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะหลักของครูในภาพรวมได้ร้อยละ 81.6

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีแนวทาง ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ที่ชัดเจน
 - 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับความสามารถของตัวบุคคล และให้อิสระกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ ในการตัดสินใจแก้ปัญหา
 - 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และผลักดันให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู เช่น การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น หรือการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้แก่ครู เพื่อพัฒนาศักยภาพของครู

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการ
ปฏิบัติงานของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มสมรรถนะหลักของครูให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา. (2559). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะ
หลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.
Veridian EJournal, 9(2), 1510-1525.

ฉัตรชัย หวังมีจมี. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 : ปรับการเรียน เปลี่ยน
สมรรถนะ. วารสารสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
12(2), 47-63.

ชูศรี วงษ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10). ไทยเนรมิตกิจ.

นารินทิพย์ สิงห์ออย. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถาน
ศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษานครพนม เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.

บรรจง ลาวะลี. (2560). หลักธรรมเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่าง
ยั่งยืน. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 1(2), 13-26.

ปิยนุช แสงนาค. (2559). สมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พรสวรรค์ ศิรศาดนันท์. (2555). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.

พระประกอบ ถิรจิตโต (คำพิมพ์). (2558). การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของ
ผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร์,
4(2), 110-124

- ภัทรานิษฐ์ เหมาะะทอง, วนิดา ทองโคตร และสุพรรณิ อึ้งปัญญาตวงศ์. (2560). การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane. http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_9_Yamane.pdf
- สาคร มาลาสิงห์ และเสวียน เจนเขว่า. (2021). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศกองทัพอากาศ. คณะวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. https://drive.google.com/file/d/129caMD73oUVbVq4O7NTv_k934dZZL3p4/view
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. <http://www.kruchiangrai.net/wp-content/uploads/2015/04/คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.pdf>
- อรพรรณ เทียนคันฉัตร. (2560). ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อริยา คูหา และหริรักษ์ แก้วกับทอง (2559). สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คลังปัญญา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/12270>
- เอื้องอูมา โยสาจันทร์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระแก้ว เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Likert, R. and Likert, J. (1976). *New way of managing conflict*. McGraw-Hill.

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณ
ที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง

The Important and Value of Eucharistic Celebration
Toward The Support Faith of The Catholic Youth
of Archdiocese of Thare - Nongseng

ชาญณรงค์ ผันพลี

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

* คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Channarong Panplee

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev.Dr.Surachai Chumsriphan

* Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri

* Faculty of Humanities, Saengtham College

Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan

* Faculty of Divinity, Saengtham College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 23 สิงหาคม 2566

* แก้ไข 8 พฤศจิกายน 2566

* ตอรับบทความ 4 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนะของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง และ 2) แนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิกผ่านทาง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ เยาวชนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง จำนวน 20 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและประเด็นการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนะของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

เยาวชนคาทอลิก เข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณโดยเข้าใจความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณในแต่ละภาค โดยเฉพาะภาควจนพิธีกรรมที่ได้รับฟังพระวาจาของพระเจ้า การเทศน์สอนของพระสงฆ์และภาคศีลมหาสนิท ที่ได้ขอบพระคุณพระเจ้าและรับพระองค์ในรูปของปังเข้ามาเป็นสิ่งหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณให้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระองค์ เมื่อเยาวชนคาทอลิกได้เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแล้วทำให้ได้รับการส่งเสริมชีวิตจิต ได้ขบคิดเตือนใจหล่อเลี้ยงความเชื่อ ได้รับการอภัยบาปและศีลศักดิ์สิทธิ์ ทำให้รู้สึกได้ใกล้ชิดกับพระเป็นเจ้า ได้รับความบรรเทาใจ ได้รับการปลอบโยน รู้สึกสบายใจและได้รับพระพร พระพรพรทานผ่านทาง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และนำคุณค่าที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันเช่น การรักและให้อภัยต่อผู้อื่น

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง

2. แนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนผ่านทางการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

2.1 เจ้าอาวาสวัด ครอบครัวย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนบทบาทต่างๆ หรือการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมให้แก่บรรดาเยาวชน

2.2 พระสงฆ์ ควรนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาปรับใช้ในการเทศน์ เพื่อเยาวชนเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 เจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมกิจกรรมให้พื้นที่ในการแสดงออก สนับสนุนด้านต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละคนถนัด

2.4 เจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหาโอกาสในการจัดพิธีบูชาขอบพระคุณเฉพาะกลุ่มหรือนอกสถานที่สำหรับเยาวชน

2.5 เจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญของสื่อที่จะเป็นตัวแพร่กระจายข่าวสารและพระวาจา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจศรัทธาสำคัญแก่พวกเขามากยิ่งขึ้น มีการรวบรวมเยาวชนให้ได้มากขึ้น

คำสำคัญ: พิธีบูชาขอบพระคุณ
ความเชื่อ
เยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

Abstract

The objectives of this study were to: 1) investigate the importance and value of Eucharistic celebration from the points of view of Catholic youth in the Archdiocese of Thare - Nongseng; and 2) examine guidelines for promoting the faith of Catholic youth through their participation in Eucharistic celebration. Using purposive sampling, twenty (20) Catholic youths from the Archdiocese of Tha Rae - Nong Saeng and eleven (11) experts were selected to collect data. The study employed a semi-structured interview form and a focus group discussion as its research instruments. The obtained data were analyzed using content analysis.

The results of the study are as follows:

1. The importance and value of Eucharistic celebration as perceived by Catholic youth in the Archdiocese of Thare - Nongseng.

Catholic Youth recognizes the significance and value of Eucharistic celebration in all aspects of the celebration, including the liturgy of the word, which includes listening to God's Word and the priest's homily, and the liturgy of the Eucharist, which includes thanksgiving and receiving communion, as part of spiritual life in order to be united in God. When the youth participate in the Eucharistic celebration, they nourish their own spirituality, receive new ideas, deepen their faith, and receive the sacrament of reconciliation and the many blessing. They will encounter God, be relieved and soothed, and be blessed with the grace of God through their participation in the

celebration. In addition, they will be able to apply what they have learned to love and reconcile with others in their daily lives.

2. Guidelines for promoting the faith of Catholic youth through their participation in the Eucharistic Celebration

2.1 Parish priests, families, and affiliated organizations should encourage the youth to participate in or play roles in the liturgy.

2.2 Priests should include everyday situations in their homilies so that the youth can comprehend them and apply them to their own lives.

2.3 Parish priests and affiliated organizations should provide spaces for the youth to engage in their individual interests.

2.4 Parish priests and affiliated organizations should organize specific Eucharistic celebrations for the youth.

2.5 Parish priests and affiliated organizations should emphasize the importance of social media as a means of disseminating news and the Word of God, including sacramental practices for youth. Therefore, this will be able to unite the youth.

Keywords: Eucharistic Celebration
Faith
Catholic Youth
Thare-Nongseng Archdiocese

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระศาสนจักรคาทอลิกให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนเป็นอย่างมาก ในสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ได้ระบุว่า “พระศาสนจักรเป็นเยาวชนคนหนุ่มสาวที่มั่งคั่งด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีชีวิตที่ก้าวหน้าไปสู่ความครบบริบูรณ์ของมนุษย์ในกาลเวลาและเป้าหมายอันสูงสุดของประวัติศาสตร์และชีวิต” ในพระศาสนจักรเป็นไปได้เสมอที่จะพบกับพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นเพื่อนร่วมทางและมิตรสหายของเยาวชน (สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2560) และพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงกล่าวใน พระสมณลิขิตเตือนใจพระคริสตเจ้าทรงพระชนม์ (Christus Vivit) ความตอนหนึ่งว่า “บรรดาผู้อภิบาลและพี่น้องทั้งหลาย เพราะเราทุกคนได้รับการเรียกร้องและกระตุ้นให้ไตร่ตรองทั้งในเรื่องของเยาวชนและเพื่อเยาวชน” (สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2560) ที่พระองค์ทรงมุ่งหวังให้เยาวชนดำเนินชีวิตด้วยความศักดิ์สิทธิ์เป็นคริสตชนที่ดี และในช่วงที่พระสันตะปาปาฟรังซิสเสด็จเยือนประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 2019 พระองค์ได้ทรงให้มีพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มเยาวชน อาสนวิหารอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ในช่วงเวลาการเทศน์ พระองค์ทรงกล่าวกับบรรดาเยาวชนตอนหนึ่งว่า “เยาวชนเป็นทายาทของประวัติศาสตร์แห่งการประกาศข่าวดีที่สวยงามยิ่งที่ได้ถ่ายทอดมาสู่บรรดาเยาวชนในฐานะที่เป็นชุมชนที่อันประเสริฐ...เพื่อป้องกันไม่ให้เปลวไฟแห่งพระจิตเจ้ามอดดับลง เพื่อที่จะทำให้การมุ่งมั่นมองไปข้างหน้าและหัวใจมีชีวิตชีวาอยู่เสมอ จำเป็นที่เราต้องวางรากฐานให้มั่นคงในความเชื่อเดียวกันกับ บรรพบุรุษ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และครูบาอาจารย์ของเรา ทั้งนี้ไม่ใช่เป็นการกักขังตัวเองกับอดีตที่ผ่านมาพ้นไปแล้ว หากแต่เป็นการเรียนรู้ในการที่จะมีความกล้าหาญเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน พระองค์ทรงมองเห็นเยาวชนและต้นไม้ที่เป็นดังบทเพลงแห่งความหวัง แต่หลังจากเกิดพายุ ต้นไม้ได้ร่วงหล่น ล้มลง และตายไปเพราะปราศจากรากที่ลึก ปราศจากการปลูกฝังที่มั่นคง พระองค์ทรงเจ็บปวดทุกครั้งที่เห็นบรรดาเยาวชนถูกแนะนำให้สร้างอนาคตที่ปราศจากรากเหง้าแห่งต้นกำเนิดไม่มีทาง ที่เยาวชนจะเจริญเติบโตได้ นอกจากจะมีรากฐานที่แข็งแกร่งคอยสนับสนุนช่วยให้มีชีวิตมั่นคง...หากเยาวชนไม่ได้หยั่งรากลึก...พระองค์จึงเชิญชวนให้เยาวชนรักษา ความชื่นชมยินดี มองอนาคตข้างหน้าด้วยความเชื่อมั่น หยั่งรากลึกลงในพระเยซูคริสตเจ้า มองอนาคตด้วยความชื่นบานและความไว้วางใจ...มิตรภาพที่แน่นแฟ้น กับพระเยซูคริสต์คือน้ำมันตะเกียงที่ส่องสว่างหนทางของบรรดาเยาวชนและบุคคลรอบข้าง ทั้งมิตรสหาย เพื่อนบ้าน เพื่อนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกับตนเองด้วย”

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง

การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ เป็นหัวใจสำคัญของชีวิตคริสตชนทุกรุ่นทุกว่าย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่จะได้รับการวางรากฐานที่แข็งแกร่ง มีความรักและความเชื่อที่หยั่งรากลึก ได้รับการหล่อเลี้ยงวิญญาณ ได้รับเอาพระกายและพระโลหิตขององค์พระเยซูคริสตเจ้า ได้ขอบพระคุณพระเจ้าที่พระองค์ทรงประทานพระบุตรของพระองค์ลงมาไถ่บาปแทนมนุษย์ เป็นการเฉลิมฉลองถึงความรอดพ้นอันยิ่งใหญ่ และความรักที่พระเจ้าทรงมีต่อมนุษย์ การร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นการอยู่ร่วมกันด้วยความเชื่ออันเป็นหนึ่งเดียวกัน ได้รับการหล่อเลี้ยงด้วยพระวาจาทรงชีวิต พระวาจาของพระเจ้าเป็นอาหารที่จำเป็นและขาดไม่ได้สำหรับชีวิตฝ่ายจิตและวิญญาณของเรา “มนุษย์มิได้ดำรงชีวิตด้วยอาหารเท่านั้น แต่ดำรงชีวิตด้วยพระวาจา ทุกคำที่ออกจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า” (มธ 4:4) การรับฟังพระวาจาและการเทศน์สอนจากพระสงฆ์ ในพิธีบูชาขอบพระคุณ และการรับศีลมหาสนิทจึงเป็นแนวทางที่สำคัญที่ช่วยหล่อเลี้ยงชีวิตจิตวิญญาณ ช่วยให้แต่ละคนได้เจริญชีวิตขึ้นในพระคริสตเจ้า มีพระพรพรทานในการดำเนินชีวิตประจำวันและเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในพระศาสนจักร การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อที่แข็งแกร่งแก่กลุ่มเยาวชน

ในสถานการณ์ปัจจุบัน การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณของกลุ่มเยาวชนดูเหมือนจะลดน้อยลงมาก ทั้งด้วยสภาพเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม ภารกิจด้านการงาน การเรียน การเรียนพิเศษ ผู้ปกครองมีภารกิจ ไม่สามารถพาบุตรหลานไปโบสถ์ได้ และด้วยเหตุผลต่างๆ ของเยาวชนแต่ละคนแต่ละครอบครัว จึงทำให้การเข้าไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์น้อยลงหรือมีการละทิ้งพระศาสนจักรมากขึ้น บาทหลวง ผศ.ดร.วิชศิลป์ กลุขเจริญ (2565:ออนไลน์) ระบุว่า จากงานวิจัยของ Barna group ที่ใช้เวลาเก็บข้อมูล 5 ปี พบว่า สาเหตุที่เยาวชนละทิ้งพระศาสนจักร มี 6 ประการ คือ 1) พระศาสนจักรใช้ระบบปกป้องมากเกินไป 2) เยาวชนและผู้ใหญ่ตอนต้นมีประสบการณ์ความเชื่อที่ผิวเผิน 3) พระศาสนจักรขัดแย้งกับวิทยาศาสตร์ 4) คำสอนเรื่องเพศของพระศาสนจักรไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน 5) เยาวชนต่อสู้กับธรรมชาติของคริสตชนที่มีลักษณะปิดตัวเอง และ 6) พระศาสนจักรไม่เป็นมิตรกับบุคคลที่มีความสงสัย ใน 6 ประการนี้ มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการไม่ไปเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ หรือเกี่ยวกับความเชื่อศรัทธาของเยาวชน ซึ่งมีสาเหตุมาจากเหตุผลประการที่ 2 เยาวชนมีประสบการณ์ความเชื่อที่ผิวเผิน โดยเยาวชน ร้อยละ 31 กล่าวว่า “พระศาสนจักรน่าเบื่อ” เยาวชนร้อยละ 23 กล่าวว่า “การสอนพระคัมภีร์ไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอ” ที่น่าเศร้าคือ ร้อยละ 20 ของเยาวชนที่ไปโบสถ์ในขณะที่

อยู่ในวัยรุ่นกล่าวว่า “ดูเหมือนว่าพระเจ้าได้หายไปจากประสบการณ์ของฉันแล้ว” เหตุผลประการที่ 3 พระศาสนจักรขัดแย้งกับวิทยาศาสตร์โดยเยาวชน ร้อยละ 25 เข้าใจว่า “คริสต์ศาสนาต่อต้านวิทยาศาสตร์” เหตุผลประการที่ 4 คำสอนเรื่องเพศของพระศาสนจักร ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยพบว่า เยาวชนร้อยละ 17 กล่าวว่า “เคยทำผิดและรู้สึกถูกตัดสิน จากพระศาสนจักรเพราะการกระทำนั้น” ประเด็นทางเพศที่เด่นชัดในเยาวชน จำนวนร้อยละ 40 กล่าวว่า “คำสอนของพระศาสนจักร เรื่องเพศและการคุมกำเนิดเป็นเรื่องที่ล้าสมัย” ในเหตุผลประการที่ 5 เยาวชนต่อสู้กับบรรพชาตของคริสตชนที่มีลักษณะปิดตัวเอง โดยเยาวชน ร้อยละ 29 กล่าวว่า “โบสถ์ต่างๆ กลัวความเชื่อของลัทธิความเชื่อคนอื่น” และอีกจำนวนหนึ่งรู้สึกว่าโบสถ์ “บังคับให้เลือกระหว่างความเชื่อของฉันกับเพื่อนของฉัน” ร้อยละ 22 กล่าวว่า “โบสถ์เป็นเหมือนคลับของหมู่บ้านที่มีเฉพาะคนในเท่านั้น” เหตุผลประการที่ 6 พระศาสนจักรไม่เป็นมิตรกับบุคคลที่มีความสงสัย โดยเยาวชนร้อยละ 18 กล่าวว่า “ความเชื่อของพวกเขาไม่ได้ช่วยเรื่องความเจ็บปวดหรือปัญหาด้านอารมณ์อื่นๆ ของพวกเขา” สิ่งเหล่านี้ เป็นเหตุผลอีกจำนวนหนึ่งที่ทำให้ความเชื่อของคริสตชนลดน้อยลง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณน้อยลงพวกเขาเติบโตด้วยอาหารทางร่างกายแต่อาหารฝ่ายจิตนั้นไม่ได้ทำให้รากฐานของความแข็งแกร่ง ขาดการหยั่งรากลึกของชีวิตคริสตชนที่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดูแลอภิบาลเยาวชนให้เป็นเยาวชนคาทอลิกที่มีชีวิตชีวาที่มีความเชื่อศรัทธาเป็นพลังสำคัญของพระศาสนจักร เป็นเยาวชนคาทอลิกที่ดีตามที่ได้แนวปฏิบัติที่สำคัญไว้ว่า “การจะเป็นเยาวชนคาทอลิกที่ดี คือต้องเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ รับศีลมหาสนิท รับศีลอภัยบาปและสวดภาวนา...” (Claire Wallace, 2015 อ้างถึงใน วัชศิลป์ กฤษเจริญ, 2020:ออนไลน์)

ซึ่งหากเยาวชนได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณการได้รับพระกายและพระโลหิต อาหารฝ่ายวิญญาณ ได้รับศีลอภัยบาป ได้สวดภาวนา ได้รับฟังพระวาจาของ พระเจ้าและการเทศน์สอนของพระสงฆ์และร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์กับเพื่อนพี่น้องคริสตชนอันเป็น การเสริมสร้างความเชื่อให้หยั่งรากลึกมากยิ่งขึ้นแล้ว เยาวชนก็จะได้รับการหล่อเลี้ยงความเชื่อที่เข้มแข็ง เป็นประจักษ์พยานถึงความเชื่อของคริสตชนและสามารถนำความเชื่อและพลังแห่งตนไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชนและพระศาสนจักรคาทอลิกได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนะของเยาวชนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง
2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิกผ่านทางการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

เป็นการศึกษาความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนะของเยาวชนคาทอลิก และแนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิกผ่านทางการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ เยาวชนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง จำนวน 20 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

- 1) ประธานกลุ่มเยาวชนคาทอลิกและสมาชิกกลุ่มเยาวชนคาทอลิก เขตกลางอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จำนวน 5 คน
- 2) ประธานกลุ่มเยาวชนคาทอลิก และสมาชิกกลุ่มเยาวชนคาทอลิก เขตตะวันออกอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จำนวน 5 คน
- 3) ประธานกลุ่มเยาวชนคาทอลิก และสมาชิกกลุ่มเยาวชนคาทอลิก เขตตะวันตก อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จำนวน 5 คน
- 4) ประธานกลุ่มเยาวชนคาทอลิก และสมาชิกกลุ่มเยาวชนคาทอลิก เขตใต้ อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จำนวน 5 คน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จำนวน 11 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

ชาลูนรงค์ ผันพลี, สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์, ขาดิชาย พงษ์ศิริ และลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

- บาทหลวง อัครสังฆมณฑลท่าแร่ หนองแสง ที่ดูแลงานกลุ่มเยาวชนคาทอลิกของเขต 1-4 เขตละ 1 คน รวม 4 คน
- นักบวชชายหญิง ที่มีประสบการณ์ในการอภิบาลและหรือทำงานกลุ่มเยาวชนคาทอลิก ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน
- ครูคำสอน ที่มีประสบการณ์ในการสอนคำสอนเยาวชน ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน
- ครูคาทอลิก ที่มีประสบการณ์สอนในโรงเรียนคาทอลิก ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน
- เยาวชนคาทอลิก ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง 4 เขตๆ ละ 1 คน

นียมคัพทเฉพาะ

พิธีบูชาขอบพระคุณ (Eucharistic Celebration) หมายถึง พิธีกรรมในศาสนาคริสต์ เพื่อเป็นการระลึกถึงพระเยซูเจ้าบุตรของพระเจ้า ผู้สิ้นพระชนม์เพื่อไถ่บาปของมนุษย์และเฉลิมฉลองการกลับคืนพระชนม์ชีพของพระเยซูเจ้า เป็นการชุมนุมร่วมสนิทสัมพันธ์เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคริสตชนเพื่อขอบพระคุณพระเจ้า ร่วมสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูเจ้า โดยอาศัยศีลมหาสนิท และพระวาจาของพระเยซูเจ้าเพื่อที่คริสตชนจะได้ขอบพระคุณพระเจ้า พระผู้ไถ่บาปเรา มนุษย์ทุกคน เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์กับพระเจ้า ได้รับพระพรพระหรรษทานจากพระองค์ และการเพิ่มพูนความเชื่อคริสตชนผ่านทางพิธีบูชาขอบพระคุณ

ความเชื่อ (Faith) หมายถึง ความเชื่อในพระเจ้า เชื่อในทุกสิ่งที่พระองค์ตรัสและทรงเปิดเผย ความจริงแก่คริสตชน และสิ่งที่พระศาสนจักรคาทอลิกสั่งสอน รวมไปถึงความเชื่อที่เยาวชนได้รับเพิ่มพูนจากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ ที่เยาวชนคาทอลิกสามารถนำไปปฏิบัติและแสดงออกผ่านทาง การปฏิบัติศาสนกิจ การทำกิจศรัทธา กิจเมตตาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

เยาวชนคาทอลิก (Catholic Youth) หมายถึง บุคคลที่ได้รับศีลล้างบาปตามจารีตของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เป็นคริสตชนที่มีอายุ 15-25 ปี ที่อยู่ในเขตการดูแลของอัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

การส่งเสริมความเชื่อ (Promoting the faith) หมายถึง การหล่อหลอม การส่งมอบความเชื่อ ผ่านทางการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเพื่อให้เยาวชนคาทอลิกได้รับการหล่อเลี้ยงความเชื่อและนำความเชื่อนั้นเป็นหลักในการดำเนินชีวิตคริสตชนได้อย่างดีและเหมาะสมตามหลักคำสอน

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

พระศาสนจักรคาทอลิก มีความเชื่อที่ลึกซึ้งในพระเจ้า และมีความเชื่อความเข้าใจในคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง (Archdiocese of Thare - Nongseng) หมายถึงเขตการปกครองของศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ในประเทศไทย มีอาณาเขตรอบคลุม 4 จังหวัด ได้แก่ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และกาฬสินธุ์ ปัจจุบันมีพระอัครสังฆราชอันตน วีระเดช ใจเสรี เป็นประมุขอัครสังฆมณฑล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงทัศนคติของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ที่มีต่อพิธีบูชาขอบพระคุณ และแนวทางการส่งเสริมความเชื่อให้แก่เยาวชนคาทอลิกในผ่านทาง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ เพื่อให้อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือสังฆมณฑลอื่นๆ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการวางแผนงานการอภิบาล การสอนคำสอนการเสริมสร้างความเชื่อแก่เยาวชนและการเชิญชวนให้เยาวชนคาทอลิกมีทัศนคติที่ดีและเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณมากขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1

2. ประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สำหรับใช้ในการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.6-1.0 ซึ่งมากกว่า 0.5 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนะของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเยาวชนคาทอลิกผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความรู้สึกขณะที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

ในขณะที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกสงบทางจิตใจสงบ สงบทางกาย ไม่วอกแวก มีความสำรวม ความสบายใจ มีความสุขกายสุขใจมีความสุข รู้สึกยินดีพบสันติสุขในจิตใจ มีความเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระเจ้า สัมผัสถึงความศรัทธาและเหมือนได้อยู่กับพระเจ้าอย่างใกล้ชิด ได้อยู่กับพระเยซูเป็นรู้สึกได้รับพระพรเป็นโอกาสให้เราได้สรรเสริญพระเจ้าและขอบพระคุณพระองค์ รู้สึกถึงความรักของพระเยซูเจ้าที่ทรงรักเรามาก มีความรู้สึกเคารพขอบอุ้น ซาบซึ้งใจ มีความรู้สึกจรโรลงใจ มีสมาธิและเมื่อเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเสร็จเรียบร้อยแล้ว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกคนมีความรู้สึกผ่อนคลายสบายใจ มีความบรรเทาใจปลื้มปริ่มใจ รู้สึกหายเหนื่อยจากทุกอย่างในชีวิต รู้สึกเบิกบานใจ อยู่ในศีลในพระพรของพระเจ้ามีความใกล้ชิดกับพระเจ้ามากขึ้น อิ่มอกอิ่มใจ รู้สึกได้รับพรจากพระเจ้า จิตใจสงบมากขึ้น และได้เป็นหนึ่งเดียวกับพี่น้องคริสตชนที่มาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ รู้สึกมีพลังในการดำเนินชีวิตต่อไปในทุกๆ ครั้ง มีความเชื่อ ความศรัทธามากขึ้น มีความสุขมากขึ้น รู้สึกว่าตัวเองมีสมาธิมากขึ้น มีเวลาอยู่กับตนเอง

1.2 การมีความรู้ เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจว่า การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ เป็นการหล่อเลี้ยงและส่งเสริมความเชื่อให้เข้มแข็ง เป็นการระลึกถึงการพลีชีพของพระเยซูเจ้าที่ได้เสียสละตนเองเพื่อไถ่บาปมนุษย์ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่คริสตชนจะขอบพระคุณพระเจ้าที่ได้ทรงประทานพรแก่เรา เป็นการระลึกถึงอาหารค่ำมื้อสุดท้ายของพระเยซูเจ้า และทรงตั้งศีลมหาสนิทครั้งแรก และทรงมอบพระกายและพระโลหิตของพระองค์มาเพื่อหล่อเลี้ยงวิญญาณของเรา เป็นเหมือนงานเลี้ยงเฉลิมฉลองจึงมีบรรยากาศแห่งความสุข ความยินดี และการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นการมีส่วน

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง

ร่วมในพิธีบูชาขอบพระคุณ การรับฟังพระวาจาของพระเจ้าและการได้รับศีลมหาสนิท จะช่วยเสริมความเชื่อ ความศรัทธาของชาวคริสตชน เป็นคำภาวนาที่ดีที่สุดและเป็นการขอบพระคุณพระเจ้า เป็นความสามัคคีในชุมชน เข้าใจขั้นตอนและพิธีบูชาขอบพระคุณมากขึ้น

1.3 การมีความรู้ เข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า พิธีบูชาขอบพระคุณเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้เราใกล้ชิดกับพระเจ้า ได้รับพระพร ความบรรเทาใจ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคริสตชน ช่วยให้มีจิตใจสงบ เพื่อหล่อเลี้ยงวิญญาณของเรา เป็นการสรรเสริญพระเจ้าและเป็นเสมือนหัวใจของพระศาสนจักร ได้อยู่กับพระเจ้ามีส่วนร่วมด้วยกันจะได้รับความบรรเทาใจ ความมั่นใจ สันติสุข พลังทางจิตใจเพื่อต่อสู้กับสิ่งทำลายในชีวิตของเรา เป็นการร่วมระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต อาหารคำมือสุดท้าย เป็นคำภาวนาที่ดีที่สุดและเป็นการขอบพระคุณองค์พระผู้เป็นเจ้าในทุกๆ สิ่ง ได้เรียนรู้คำสอนต่างๆ ได้พักผ่อนทางจิตใจในพระเจ้าหลังจากการทำงานมาเหน็ดเหนื่อย

1.4 พิธีบูชาขอบพระคุณในแต่ละช่วงมีส่วนช่วยในการส่งเสริมหล่อหลอมความเชื่อ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า แต่ละช่วงของพิธีบูชาขอบพระคุณมีส่วนช่วยในการส่งเสริมหล่อหลอมความเชื่อให้คริสตชน ตั้งแต่เริ่มพิธีจนถึงปิดพิธีบูชาขอบพระคุณ กล่าวคือ 1) ในช่วงเริ่มพิธีไปจนถึงบทภาวนาของประธาน เป็นการโน้มน้าวจิตใจให้พร้อมที่จะฟังพระวาจาของพระเจ้า 2) วจนพิธีกรรม การอ่านบทอ่าน บทพระวรสาร เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้คริสตชนได้รับฟังพระวาจาของพระเจ้าที่ต้องการสื่อหรือสอนคริสตชน รวมถึงการได้รับเทศนา เตือนใจจากบาทหลวง ให้ข้อคิด โน้มน้าวจิตใจให้ปฏิบัติตามพระวาจาของพระเจ้า ช่วยให้เราได้ทราบถึงการประกาศข่าวดีขององค์พระเยซูเจ้า 3) ศีลมหาสนิท การเสกปังและเหล้าองุ่นให้เป็นพระกายและพระโลหิตของพระเยซูเจ้า ถือเป็นหัวใจสำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณ ทำให้รู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูเจ้า มีส่วนในงานกอบกู้ของพระเยซูเจ้าและเป็นการร่วมสนิทสัมพันธ์กับพี่น้องคริสตชนด้วยกัน ทำให้เรารู้ถึงความรักของพระเยซูคริสต์ พิธีบูชาขอบพระคุณระลึกถึงความรักของพระที่มีต่อเรา ระลึกถึงงานเลี้ยงของพระเยซูเจ้า ช่วงรับศีลมหาสนิท เป็นช่วงที่จิตใจของเราสงบบริสุทธิ์ พร้อมรับพระเยซูเจ้ามาอยู่ในใจของเรา เป็นช่วงที่ศักดิ์สิทธิ์และได้รับพลังทางจิตใจเป็นอย่างมาก ทำให้จิตใจเราสงบไม่วอกแวก และ 4) ช่วงปิดพิธี เป็นการรับพร การที่เรากลับไปใช้ชีวิตตามพระวาจาของพระเจ้ากับเพื่อนพี่น้องของเรา ทำให้คริสตชนมีความเชื่อเพิ่มมากขึ้น รู้ซึ้งถึงพระคุณของพระเจ้า หล่อหลอมความเชื่อได้มากในการใช้ชีวิต การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนพี่น้องและครอบครัวและช่วยให้เราได้ตระหนักถึงเรื่องต่างๆ ที่เราจะทำ

1.5 การนำคุณค่าที่ได้รับจากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณไปใช้ให้เกิดประโยชน์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า คุณค่าที่ได้รับจากการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณไปใช้ในชีวิตประจำวันที่เด่นชัด คือ ความรัก การรักผู้อื่น ไม่นินทาว่าร้าย รักเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รักศัตรูที่เคยมีปัญหาหากันก็ให้อภัยกัน หรือแม้กระทั่งรักสัตว์ ความสามัคคีปรองดอง ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรัก ความเมตตา และให้อภัยผู้อื่นเท่าที่จะทำได้ การเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กและเยาวชนในการให้ความสำคัญในการไปวัด มีความเชื่อในพระเจ้า

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า เยาวชนคาทอลิก เข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยเข้าใจความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณในแต่ละภาค โดยเฉพาะภาควจนพิธีกรรมที่ได้รับฟังพระวาจาของพระเจ้า การเทศน์สอนของบาทหลวง และภาคศีลมหาสนิท ที่ได้ขอบพระคุณพระเจ้าและรับพระองค์ในรูปของปังเข้ามาเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณให้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระองค์ เมื่อเยาวชนคาทอลิกได้เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแล้ว ทำให้ได้รับการส่งเสริมชีวิตจิต ได้ขบคิดเตือนใจ หล่อเลี้ยงความเชื่อ ได้รับการอภัยบาป และศีลศักดิ์สิทธิ์ ทำให้รู้สึกได้ใกล้ชิดกับพระเป็นเจ้า ได้รับความบรรเทาใจ ได้รับการปลอบโยน รู้สึกสบายใจ และได้รับพระพร พระพรพรทานผ่านทางกรเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และนำคุณค่าที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การรักและให้อภัยต่อผู้อื่น

ดังนั้น เมื่อเยาวชนร่วมเฉลิมฉลองในพิธีบูชาขอบพระคุณ เป็นการย้อนระลึกถึงและการทำซ้ำถึงความรักของพระเยซูคริสตเจ้าที่มีต่อเราบนไม้กางเขนเพื่อไถ่บาป การยอมรับเอาบาปต่างๆ ของตนเองไว้กับตัวพระองค์เองเพื่อให้ได้เป็นอิสระจากพันธนาการของบาปและได้รับพระพร หล่อเลี้ยงความเชื่อของคริสตเจ้าให้มีความเข้มแข็ง มีความเชื่อในพระเจ้าและให้อภัยผู้อื่นเท่าที่จะทำได้มีความรักเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รักศัตรูที่เคยมีปัญหาหากันก็ให้อภัยกัน หรือแม้กระทั่งรักสัตว์และสิ่งมีชีวิตในโลก ไม่นินทาว่าร้าย เชื่อฟังผู้ใหญ่และช่วยเหลือผู้อื่น ความสามัคคีปรองดองในหมู่บ้านหรือชุมชน และเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กและเยาวชนในการให้ความสำคัญในการไปวัด ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณสม่ำเสมอ และเยาวชนสามารถเป็นผู้ประกาศข่าวดีภายในตัวด้วยเช่นเดียวกัน และเยาวชนสามารถนำคุณค่าที่ได้รับจากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นการระลึกถึงเครื่องบูชาของพระคริสตเจ้า และเป็นการระลึกถึงพระคริสตเจ้าได้ทรงถวายแต่พระบิดาบนไม้กางเขนเป็นปัจจุบันและเป็นจริงครั้งเดียวสำหรับตลอดไป เพื่อมนุษยชาติ คุณลักษณะการถวายบูชาของพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณแสดงออกทางถ้อยคำของการ

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง

ก่อตั้งเอง “นี่เป็นกายของเราที่ถูกมอบเพื่อท่านทั้งหลาย” และ “ถ้อยนี้เป็นพันธสัญญาใหม่ในโลหิตของเรา ซึ่งถูกหลั่งเพื่อท่านทั้งหลาย” (ลก 22:19-20) และการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณทำให้เยาวชนรู้สึกได้ถึงความใกล้ชิดกับพระเจ้า ได้เห็นพระรูปของพระองค์อยู่ตรงหน้า มีพระเจ้าอยู่กับเราตลอดเวลา รู้ถึงการมีอยู่ของพระเจ้า เมื่อรับศีลมหาสนิทรู้สึกมีความเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระเจ้าและมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันกับเพื่อนพี่น้องที่มาเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณด้วยกัน เพื่อรับพระพร ขอบพระคุณและสรรเสริญพระเจ้าร่วมกันคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณมีความสำคัญและศักดิ์สิทธิ์ เยาวชนได้เห็นถึงความศรัทธาของแต่ละคนที่ตั้งใจมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ อบอุนและซาบซึ้งใจ โดยเฉพาะเมื่อได้รับศีลมหาสนิทที่เป็นดั่งพระกายของพระองค์เข้ามาอยู่ในตัวเรา

ซึ่งเยาวชนสามารถนำคุณค่าที่ได้รับจากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คือ มีความรู้สึกสงบทางจิตใจ สงบทางกาย ไม่วอกแวก มีความสำรวม ความสบายใจ มีความสุข ภายใต้อาสนะมีความสุข รู้สึกยินดีที่ได้พบสันติสุขในจิตใจ มีความเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระเจ้า สัมผัสถึงความศรัทธาและเหมือนได้อยู่กับพระเจ้าอย่างใกล้ชิด ได้อยู่กับพระเยซู เป็นรู้สึกได้รับพระพร เป็นโอกาสให้เราได้สรรเสริญพระเจ้าและขอบพระคุณพระองค์ รู้สึกถึงความรักของพระเยซูเจ้าที่ทรงรักเรามาก มีความรู้สึกเคารพ อบอุน ซาบซึ้งใจ มีความรู้สึกจรรโลงใจ มีสมาธิ เป็นการส่งเสริมความเชื่อให้เข้มแข็ง เยาวชนคาทอลิกเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยเข้าใจความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณในแต่ละภาค โดยเฉพาะภาควจนพิธีกรรมที่ได้รับฟังพระวาจาของพระเจ้า การเทศน์สอนของบาทหลวง และภาคศีลมหาสนิทที่ได้ขอบพระคุณพระเจ้าและรับพระองค์ในรูปของปังเข้ามาเป็นสิ่งหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณให้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระองค์ เมื่อเยาวชนคาทอลิกได้เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแล้ว ทำให้ได้รับการส่งเสริมชีวิตจิต ได้ขบคิดเตือนใจ หล่อเลี้ยงความเชื่อ ได้รับศีลอภัยบาปและศีลศักดิ์สิทธิ์ ทำให้รู้สึกได้ใกล้ชิดกับพระเป็นเจ้า ได้รับความบรรเทาใจ ได้รับการปลอบโยน รู้สึกสบายใจ และได้รับพระพร พระพรพรหมผ่านทาง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณและนำคุณค่าที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การรักและให้อภัยต่อผู้อื่น

2. แนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนผ่านทาง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า แนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนควรมีดังต่อไปนี้

ชาญณรงค์ ผันพลี, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, ขาดิชาย พงษ์ศิริ และลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

2.1 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด ครอบครัว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนบทบาทต่างๆ หรือการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมให้แก่บรรดาเยาวชน

2.2 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด ควรนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาปรับใช้ในการเทศน์ เพื่อเยาวชนเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมกิจกรรมให้พื้นที่ในการแสดงออก สนับสนุนด้านต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละคนถนัด

2.4 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหาโอกาสในการจัดพิธีบูชาขอบพระคุณเฉพาะกลุ่มหรือนอกสถานที่สำหรับเยาวชน

2.5 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญของสื่อที่จะเป็นตัวแพร่กระจายข่าวสารและพระวาจา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจศรัทธาสำคัญแก่พวกเขามากยิ่งขึ้น มีการรวบรวมเยาวชนให้ได้มากขึ้น

อภิปรายผล

1. ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนะของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง เยาวชนคาทอลิกเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยเฉพาะภาควจนพิธีกรรมและภาคศีลมหาสนิท เมื่อเยาวชนคาทอลิกได้เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแล้ว ทำให้ได้รับการส่งเสริมชีวิตจิต ได้ข้อคิดเตือนใจ หล่อเลี้ยงความเชื่อได้รับการอภัยบาปและศีลศักดิ์สิทธิ์ ทำให้รู้สึกได้ใกล้ชิดกับพระเป็นเจ้า ได้รับความบรรเทาใจ ได้รับการปลอบโยน รู้สึกสบายใจ และได้รับพระพร พระพรพรทานผ่านทาง การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในบริบทของชุมชนวัดนั้นมีผลต่อความเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนได้รับการอบรม หล่อหลอมความเชื่อจากการเรียนคำสอน และมีบุคคลในครอบครัว บาทหลวง ครูคำสอน ครูที่สถานศึกษาและแม้กระทั่งบรรดาผู้สูงอายุหรือวัยทำงานเองที่เป็นแบบอย่างให้แก่เยาวชนในเรื่องของความสำคัญ และคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตั้งแต่ยังเป็นเด็ก พอโตขึ้นก็สามารถที่จะรับและทำความเข้าใจกับพระวาจาจากบทอ่าน บทพระวรสาร รวมถึงบทเทศน์ของบาทหลวง ทำให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตระหนักถึงความสำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณ และได้รับการส่งเสริมความเชื่อมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือศีลมหาสนิท ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งความ

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่ -หนองแสง

รักตามพระดำรัสเตือนของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 หลังการประชุมสมัชชาพระสังฆราชสมัยสามัญ ครั้งที่ 11 ที่ระบุว่า “พระวาจาของพระเจ้าจึงทำให้เราใกล้ชิดพระองค์และมีแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่แจ่มชัดยิ่งพระศาสนจักรได้วางแผนอย่างชาญฉลาดและรอบคอบเพื่อให้คริสตชนได้รับฟังพระวาจาพระเจ้าทุกวัน” และเอกสารนี้ยังได้กล่าวเสริมไว้ว่า “การมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณและการรับศีลมหาสนิทจึงเป็นการขอบพระคุณพระเจ้าและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าและมนุษย์ด้วยกันเอง” และสอดคล้องกับงานวิจัยของดิซพล รุงโรจน์วรวัดนา (2556:70-72) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้คริสตชนมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ วันอาทิตย์ของคริสตชน แล้วพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้คริสตชนมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์ ประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ การมีความเชื่อ มีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณ ความใกล้ชิดของคริสตชนกับพระเยซูเจ้าผ่านทางศีลมหาสนิท และด้านปัจจัยภายนอก ได้แก่ คุณภาพการเทศน์ที่ดีของพระสงฆ์ทำให้สามารถนำพระวาจาไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และแนวทางการอภิบาลในการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์ และพระสงฆ์จะต้องเตรียมเทศน์และมีวิธีการเทศน์อย่างดี เพื่อที่จะสามารถแนะนำแนวทางให้กับสัตบุรุษนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ สำหรับการที่เยาวชนได้นำคุณค่าที่ได้รับจากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณไปใช้ใน ชีวิตประจำวันเช่น การรักและให้อภัยต่อผู้อื่น เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคริสตชน การถ่อมตนและรับใช้ผู้อื่นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีพระเยซูเจ้าเป็นแบบอย่างที่สำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่กล่าวถึงความสำคัญของการมีแบบอย่างที่ดี ด้วยพระเยซูคริสต์ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีพร้อมของการรักและรับใช้ผู้อื่น ตามที่นักบุญยอห์น ได้เล่าถึง “พระเยซูเจ้าล้างเท้าให้แก่อัครสาวกของพระองค์” เป็นแบบอย่างที่เราควรหวังไว้ให้เราทุกคน คือความรักทำได้ทุกสิ่ง พระเยซูเจ้าสุภาพถ่อมตนเป็นอย่างมากที่สุด การล้างเท้าซึ่งเป็นงานของทาสและคนรับใช้ อีกทั้งเท้าที่ล้างก็ไม่ใช่ของผู้มีอำนาจวาสนา แต่เป็นเท้าของบรรดาศิษย์ซึ่งไม่อยู่เหนืออาจารย์ พระองค์ทรงถ่อมตนลงมาทำหน้าที่อันต่ำต้อยเช่นนี้ได้ก็เพราะ “ทรงรักพวกเขาจนถึงที่สุด” เยาวชนก็เช่นกัน หน้าที่ต้องรับใช้ผู้อื่นเราสามารถรับใช้ผู้อื่นเฉกเช่นพระเยซูเจ้า และแสดงความเมตตาด้วยการกระทำอันเรียบง่ายทุกวัน ชีวิตสนิทกับพระเจ้าคือบ่อเกิดของการรับใช้ อีกทั้งยังเป็นเสมือนหัวใจของความรักที่แสดงออกมาผ่านการกระทำ การมีส่วนร่วมในพิธีบูชาขอบพระคุณของบรรดาเยาวชน ถือเป็นสิ่งที่ได้ให้เวลากับพระเจ้า สร้างความสัมพันธ์ ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรัก ความเมตตา และให้อภัยผู้อื่นเท่าที่จะทำได้ การเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น ให้มีความสำคัญในการไปวัด และมีความเชื่ออย่างเข้มแข็ง

2. แนวทางการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนผ่านทางการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

2.1 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด ครอบครวั หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนบทบาทต่างๆ หรือการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมให้แก่บรรดาเยาวชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่เยาวชนได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในพิธีกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบาทหลวงเซซฐา ไชยเดช (2559) ที่ระบุว่า “พระศาสนจักรในที่ต่างๆ หลายแห่งพยายามให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยการจัดอบรมเรื่องพิธีกรรมสำหรับเยาวชน เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณ พยายามจัดเพลงและการเล่นดนตรีที่เข้าถึงเยาวชน” และการสนับสนุนบทบาทต่างๆ หรือการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมแก่บรรดาเยาวชนนั้น มีความสอดคล้องกับ ดิซพล รุ่งโรจน์รววัฒนา (2556) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมให้คริสตชนมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์ของคริสตชนกรณีสึกษาคริสตชนวัดนักบุญยอแซฟ ทรอกจันท์ แล้วพบว่า การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับบุคคลที่มาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณการเป็นแบบอย่างที่ดีของคริสตชน ระยะเวลาในการร่วมพิธีบูชา-ขอบพระคุณที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมบริเวณวัดที่มีความเหมาะสมชวนศรัทธาส่งผลให้บรรดาเยาวชนได้การมีความเชื่อ มีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณ ความใกล้ชิดของเยาวชนกับพระเยซูเจ้าผ่านทางศีลมหาสนิท ความต้องการที่จะรับฟังพระวาจาของพระเจ้า ความสำนึกในพระเมตตาของพระเจ้าและต้องการขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันของเขาได้มีความสุข สงบสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรศักดิ์ เจริญสุขทวีพูน (2558:96-9) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของ ซิสเตอร์คณะภคินีแพร์ธรรมแห่งพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธิในครรภ์ในการส่งเสริมคุณธรรมความเชื่อให้เด็กและเยาวชนชาวปากาเกอะญอกรณีสึกษาศูนย์อบรมเด็กชาวไทยภูเขาแม่ปอน แล้วพบว่า แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมความเชื่อคือการมีส่วนร่วมและมีประสบการณ์ทางความเชื่อด้วยกันผ่านทางพิธีกรรมและกิจกรรม

2.2 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด ควรนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาปรับใช้ในการเทศน์ เพื่อเยาวชนเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ การนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาปรับใช้ในการเทศน์ จะช่วยให้เยาวชนเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบทเทศน์เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของพิธีบูชาขอบพระคุณในภาควจนพิธีกรรม ซึ่งบทเทศน์เป็นการอธิบายพระวาจาของพระเจ้าที่ได้รับฟังในพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยผ่านทางบทเทศน์นั้น ผู้เทศน์ควรนำเสนอข้อคิด ข้อรำพึง ที่เข้าใจง่าย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้สอดคล้อง

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

กับลักษณะเฉพาะของกลุ่มเยาวชนที่แตกต่างไปจากกลุ่มคริสตชนวัยอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง คุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการอภิบาลผู้สูงอายุ กรณีศึกษาบ้านพักคนชราอุดรธานี โดยประเสริฐ คุณโดน (2557) ที่ระบุว่า “การเทศนาเตือนใจ (Homily) เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม เป็นส่วนที่จำเป็นในการหล่อเลี้ยงชีวิตคริสตชน และจะต้องมีการอธิบายตามคำสอนในบทอ่านจากพระคัมภีร์ของบูชาขอบพระคุณประจำวันนั้นๆ การเทศนาเตือนใจ มีลักษณะพิเศษแตกต่างกว่าการเทศน์ในรูปอื่น เพราะการเทศน์แบบนี้ เป็นการเทศน์เพื่ออธิบาย หรือโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้ปฏิบัติตามพระวาจาของพระเจ้าที่ตรัสกับเราผ่านทาง พระคัมภีร์มากกว่าจะมุ่งเน้นแบบการสอนศาสนาให้คนกลับใจ (Evangelization)” และสอดคล้องกับ เซษฐา ไชยเดช (2559) ที่ระบุว่า “บทอ่านต่างๆ ควรตัดเลือกบทที่เหมาะสมกับชีวิต อารมณ์ ฯลฯ ของเยาวชน” และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมให้คริสตชนมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์ของคริสตชน กรณีศึกษา คริสตชนวัดนักบุญยอแซฟ ทรอกจันท์ โดยดิษพล รุ่งโรจน์วัฒนา (2556) ที่ระบุว่า “บาทหลวงจะต้องเตรียมเทศน์และมีวิธีการเทศน์อย่างดี เพื่อที่จะสามารถแนะนำแนวทางให้กับสัตบุรุษนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และผู้อภิบาลควรส่งเสริมให้คริสตชน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นและช่วยกันสร้างสรรค์ดูแลสภาพวัด”

2.3 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมกิจกรรมให้พื้นที่ในการแสดงออก สนับสนุนด้านต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละคนถนัด การส่งเสริมกิจกรรมให้พื้นที่แก่เยาวชนในการแสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญ บาทหลวง เจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมด้านต่างๆ ตามความสามารถที่แต่ละคนถนัดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมที่เยาวชนแสดงออกนั้นจะแสดงถึงความชำนาญและความถนัดเฉพาะด้านของตน เพื่อเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำความสามารถนั้นมาประยุกต์ใช้ร่วมกับพิธีบูชาขอบพระคุณ เพื่อที่จะเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับบาทหลวง สุขสันต์ ชาวปากน้ำ (2006) ที่ระบุไว้ในหนังสือคู่มือการอภิบาลเยาวชนว่า “ต้องการแรงสนับสนุนเยาวชนเป็นวัยที่เติบโตขึ้นทางความเชื่อ ดังนั้น พวกเขาต้องการผู้ใหญ่และกลุ่มคริสตชนช่วยเหลือเป็นแรงสนับสนุนจากศาสนบริการและกลุ่มคริสตชน พวกเขาจะต้องสามารถใช้พลังของพวกเขาในทางสร้างสรรค์และพร้อมที่จะแบ่งปันประสบการณ์กับผู้อื่น กลุ่มคริสตชนจะต้องช่วยให้พวกเขาเติบโตขึ้นในทางดีงามและนำมาซึ่งการใช้ชีวิตเป็นประโยชน์ต่อสังคม”

2.4 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหาโอกาสในการจัดพิธีบูชา-
ขอบพระคุณเฉพาะกลุ่มหรือนอกสถานที่สำหรับเยาวชน การจัดพิธีบูชาขอบพระคุณเฉพาะกลุ่ม
หรือนอกสถานที่สำหรับเยาวชนจะช่วยให้เยาวชนเกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ
อันเป็นสิ่งที่ช่วยหล่อเลี้ยงความเชื่อให้แก่เยาวชนได้เป็นอย่างดีเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ พิธีบูชา
ขอบพระคุณเฉพาะกลุ่มหรือนอกสถานที่สำหรับเยาวชนนั้นจะมีความเป็นส่วนตัวและสามารถเข้า
ถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างเยาวชนได้อย่างดี และเยาวชนจะมีความรู้สึกที่ลึกซึ้งหรือความพิเศษของพิธี
บูชาขอบพระคุณนั้นมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบาทหลวงเซซฐา ไชยเดช (2559) ได้ระบุว่า “ควร
จัด พิธีบูชาขอบพระคุณเฉพาะสำหรับเยาวชนในวัดหรือในโอกาสสำคัญๆ เช่น วันเยาวชน
วันชุมนุมสัมมนา ประชุมนิสิตคาทอลิก เป็นต้น” และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง คุณค่าของ
พิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการอภิบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษาบ้านพักคนชรา สังฆมณฑลอุดรธานี
โดยประเสริฐ คุณโดน (2557) ที่ระบุว่า “ควรจัดเตรียมบทเทศน์สอนอย่างดีให้มีเนื้อหาตรงเฉพาะ
กลุ่ม ถวายพิธีบูชาขอบพระคุณอย่างสง่า การขับร้องบทเพลงต่างๆ ที่ง่าย การจัดสถานที่และสื่อ
อุปกรณ์ต่างๆ ให้เอื้ออำนวย”

2.5 บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญของสื่อที่จะ
เป็นตัวแพร่กระจายข่าวสารและพระวาจา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจศรัทธาสำคัญแก่พวกเขา
มากยิ่งขึ้น มีการรวบรวมเยาวชนให้ได้มากขึ้น สื่อต่างๆ เป็นช่องทางที่สำคัญในการกระจายข่าวสาร
และพระวาจา รวมถึงการติดต่อสื่อสาร เพื่อพบปะหรือรวมตัวกันในการปฏิบัติศาสนกิจศรัทธา
หรือกิจกรรมอื่นๆ ของเยาวชนได้ง่าย สะดวกมากยิ่งขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในยุคปัจจุบัน
เยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อได้ง่าย ซึ่งมีข้อดีและประโยชน์อย่างมาก ที่จะใช้สื่อออนไลน์เพื่อแพร่
กระจายข่าวสารและพระวาจา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจศรัทธาและด้วยความที่โลกของเราขณะ
นี้ถูกขับเคลื่อนด้วยพลังของสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สามารถเข้าถึงผู้คนตามเป้าหมายของเราได้
อย่างง่ายดาย และบรรลุจุดประสงค์ของเราอีกด้วย สอดคล้องกับบาทหลวงสุขสันต์ ชาวปากน้ำ
(2006) ที่ระบุว่าในหนังสือคู่มือการอภิบาลเยาวชนว่า “บรรดาผู้อภิบาลต้องมีความกระตือรือร้น
และพากเพียรที่จะให้การอบรมด้านพิธีกรรมแก่ผู้มีความเชื่อ เพื่อเขาจะร่วมพิธีกรรมได้อย่างดีทั้ง
ในด้านจิตใจและภายนอก โดยคำนึงถึงอายุ สภาพความเป็นอยู่”

ความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการส่งเสริมความเชื่อของเยาวชนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด ครอบครัว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนบทบาทต่างๆ หรือการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมให้แก่บรรดาเยาวชน
2. บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด ควรนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาปรับใช้ในการเทศน์ เพื่อเยาวชนเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมกิจกรรมให้พื้นที่ในการแสดงออก สนับสนุนด้านต่างๆ ตามความสามารถที่แต่ละคนถนัด
4. บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหาโอกาสในการจัดพิธีบูชาขอบพระคุณเฉพาะกลุ่มหรือนอกสถานที่สำหรับเยาวชน
5. บาทหลวงเจ้าอาวาสวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญของสื่อที่จะเป็นตัวแพร่กระจายข่าวสารและพระวาจา รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจศรัทธาความสำคัญแก่พวกเขา มากยิ่งขึ้น มีการรวบรวมเยาวชนให้ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสำคัญและคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณตามทัศนคติของเยาวชนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ที่ไม่ใช่เป็นประธานกลุ่มเยาวชนหรือสมาชิกกลุ่มเยาวชนคาทอลิกเพื่อสามารถทราบทัศนคติในแง่บวกที่หลากหลายน่าสนใจยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนคาทอลิกเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมหรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมความเชื่อของพวกเขา เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการส่งเสริมความเชื่อให้แก่เยาวชนคาทอลิกได้ดีมากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมของเยาวชนคาทอลิกที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมความเชื่อให้แก่เยาวชนคาทอลิก เพื่อให้วัดและครอบครัวสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมบทบาทของเยาวชนคาทอลิกให้เกิดผลดีมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2557). **พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์**. ม.ป.ท.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม. (2556). **สังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Sacrosanctum Concilium)**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

เชษฐา ไชยเดช, บาทหลวง. (2559). **เทววิทยาเรื่องศีลมหาสนิทและพิธีบูชาขอบพระคุณ**. วิทยาลัยแสงธรรม.

ดิษพล รุ่งโรจน์วัฒนา. (2556). **ปัจจัยที่ส่งเสริมให้คริสตชนร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์: กรณีศึกษาคริสตชนวัดนักบุญยอแซฟ ตรอกจันทน์** [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. วิทยาลัยแสงธรรม.

เบเนดิกต์ที่ 16, พระสันตะปาปา. (2550). **ศีลมหาสนิท ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งความรัก**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ประเสริฐ คุณโดน. (2557). **คุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการอภิบาลผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาบ้านพักคนชราอุดรธานี** [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. วิทยาลัยแสงธรรม.

ฟรังซิส, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2562). **CHRISTUS VIVIT [พระสมณลิขิตเตือนใจหลังการประชุมสมัชชา พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์]**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

วัชศิลป์ กฤษเจริญ, บาทหลวง. (2564, 15 กรกฎาคม). **12 วิธีของการเป็นคริสตชนคาทอลิกที่ดีขึ้น**. Ratchaburi Diocese. <http://www.ratchaburidio.or.th/main/123-article/ccc-current-situation/2211-12-ways-to-be-a-better-catholic>

วัชศิลป์ กฤษเจริญ, บาทหลวง. (2564, 20 สิงหาคม). **ทำไมเยาวชนคริสตชนจึงละทิ้งพระศาสนจักร..และเราจะทำอย่างไร**. ศูนย์คริสตศาสนธรรมสังฆมณฑลราชบุรี. <https://www.kamsondeedee.com/main/love-letter/1890-why-youth-leave-church>

ศรศักดิ์ เจริญสุขทวีพูน. (2558). **บทบาทของซิสเตอร์ คณะภคินีแพร่ธรรมแห่งพระนางมารีย์ ผู้ปฏิสนธิรมลในการส่งเสริมคุณธรรมความเชื่อให้เด็กและเยาวชนชาวปกากะญอ: กรณีศึกษาศูนย์อบรมเด็กชาวไทยภูเขาแม่ปอน**. [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. วิทยาลัยแสงธรรม.

สุขสันต์ ชาวปากน้ำ, บาทหลวง. (2549). **คู่มือการอภิบาลเยาวชน**. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู
สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

The 21st Century administration Skills of School
Administrators according to the teacher's opinion
Under the Don Mueang District Office Bangkok

นถทิวา ลาลู

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.ศิริรัตน์ ทองมีศรี

* วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Nattiwa Lalu

* Master of Education Program in Educational Administration,
College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

Dr.Sirirat Thongmeesri

* College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 15 มีนาคม 2565

* แจกแก้ไข 25 มีนาคม 2565

* ตอรับบทความ 30 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จำนวน 408 คน จาก 6 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากรางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 196 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น ประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.883 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 15-26 พฤศจิกายน 2564 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้แก่ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ทักษะในการสื่อสาร ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค และทักษะทางมนุษย 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารพบว่า ครูที่มีเพศ และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21
ความคิดเห็นครู

Abstract

The objectives of this independent study were to: 1) identify out the 21st century administrative skills of school administrators according to teachers' opinions under the Don Mueang District Office and, 2) compare the 21st century administrative skills of school administrators classified by gender, age, educational level, and work experience. The population was 408 teachers from 6 schools under the Don Mueang District Office. 196 samples, selected by proportional stratification, were determined from the Krejcie and Morgan table. The research instrument was a 5-point rating scale opinion naire with the reliability of 0.883 November 15-26, 2021. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA.

The findings showed that: 1) the 21st century administrative skills of school administrators according to teachers' opinions were overall at a high level, arranged in descending order as follows: digital skills, communication skills, cognitive skills educational and teaching skills, teamwork skills, conceptual skills, technical skills, and human skills, and 2) the comparative results of the 21st century administrative skills of school administrators according to teachers' opinions revealed that personnel with different ages and educational levels had no difference in opinions towards administrative skills with different genders

and work experiences had different opinions towards the 21st century administrative skills of school administrators at the statistical significance level of .05.

Keywords: The 21st Century Administrative Skills
Teachers' opinions

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

บทนำ

โลกเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มาแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 ถึงปัจจุบัน นับเป็นช่วงเวลาที่มิปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมการเมือง เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19; โควิด-19) ส่งผลให้ทั้งโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทุกด้านรวมไปถึงระบบการศึกษาที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งแตกต่างจากเมื่อก่อน ทำให้โรงเรียนทั่วประเทศไม่สามารถที่จะทำการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้ตามปกติเช่นเดิมที่เป็นมาทำให้การจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์เท่านั้น

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคุมไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้จากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วดังกล่าว การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงส่งผลให้ครูซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคแห่งการเรียนรู้ (โณทัย อุดมบุญญานภาพ, 2554:25)

ดังนั้น บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกๆ ระดับของสังคม คือ ผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดสวัสดิภาพและสันติสุขของสังคมและประเทศชาติทั้งหมด นอกจากนี้ผู้นำยังมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการในทุกๆ ระดับ ทั้งในระดับท้องถิ่นระดับประเทศหรือระดับโลก ในระดับองค์กรมีการยอมรับกันว่าการบริหารองค์กรให้ประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับการบริหารทรัพยากรมนุษย์นับถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ในส่วนของการ

บริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหาร เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของสถานศึกษา กิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนด รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลใช้วิธีการต่างๆ กระตุ้น ดลใจ หรือสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล และเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อไปสู่การบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่างก็คาดหวังว่าจะสามารถบริหารจัดการโรงเรียนให้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในการบริหารคนบริหารงาน และบริหารองค์การให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและรับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 437 สถานศึกษา ภายใต้ควบคุมและบริหารงานโดยสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร กระจายอยู่ในพื้นที่สำนักงานเขตทั้งหมด 50 เขต ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตลอด สำนักงานการศึกษาได้สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร นำรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการผดุงคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกโรงเรียนให้มีมาตรฐานที่ทัดเทียมกันโดยการสร้างเครือข่ายโรงเรียนที่มีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกันและสอดคล้องกับพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร มีแนวทางในการดำเนินการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียน (School Cluster) ทั้งหมด 80 เครือข่าย จัดตั้งศูนย์เครือข่ายโรงเรียนพัฒนาศักยภาพ ผู้ประสานงานเครือข่ายจัดทำเอกสารพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระบบเครือข่ายโรงเรียน สร้างทีมพลังเกื้อกูลและสร้างทีมพลังเข้มแข็งให้กับเครือข่ายเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเอง และปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษาและแนวการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการใช้ชีวิตเพื่อส่งเสริมความรอบรู้และการดำรงตนในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ (new normal) พัฒนาทักษะครูและนักเรียนให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีและภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร ส่งเสริมการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการศึกษา big data เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปลุกฝังนักเรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นพลเมืองโลก

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรให้เหมาะสมทันต่อยุคของการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ครูจะนำมาประยุกต์ใช้ โดยได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม จากผู้บริหารที่มีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับการเข้าถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูได้จัดการชั้นเรียนแนวใหม่ เพื่อจะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในปัจจุบัน ภายใต้การปรับเปลี่ยนจึงส่งผลให้เกิดการบริหารได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ว่าอยู่ในระดับใดและเป็นการสะท้อนการบริหารให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาด้านการศึกษา และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่เน้นถึงความสำคัญของมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจาก ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์และแสดงผลของการวิจัยออกมาเป็นจำนวนและร้อยละ โดยทำการวิจัยแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน 408 คน จาก 6 สถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน 196 คน จาก 6 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970:608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่งคัดเลือกครูด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน โดยลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการเรียนการสอน 4) ทักษะทางมนุษย 5) ทักษะทางความคิดรวบยอด 6) ทักษะในการสื่อสาร 7) ทักษะการทำงานเป็นทีม 8) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

การตรวจสอบคุณภาพ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา เพื่อให้สามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามทั้งเป็นรายข้อและในภาพรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. การตรวจสอบค่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.883

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดทำหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และแบบสอบถามส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่าง 15-26 พฤศจิกายน 2564 โดยเก็บได้ครบตามจำนวน 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ชุดโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป และเลือกใช้สถิติดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนตามแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2545:103) ดังนี้

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู
สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อทักษะบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา โดยใช้วิธี (t-test) แบบ Independent Samples

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่จะทำการเปรียบเทียบหาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (LSD'S Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ พบว่า ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล อยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ ทักษะในการสื่อสาร และทักษะที่มีค่าต่ำที่สุด คือ ทักษะทางมนุษย

2.1 ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือผู้บริหารมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนผ่านทางเว็บไซต์เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาใช้ในการบริหารงานและให้เหมาะสมกับครู บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการสร้างกลุ่ม Line หรือ Facebook เพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้บริหารมีการสร้างเว็บไซต์ช่องทางการสื่อสารออนไลน์ในการติดตาม ตรวจสอบการสอนของครู ในการมอบหมายงานให้กับนักเรียน และผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางเทคนิคในการประสานงานกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ

2.2 ทักษะในการสื่อสาร พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์กับโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอกได้ ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันเช่น Line Facebook Zoom เป็นต้น ในการสั่งการ ประชุม และประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารได้ และผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสิ่งใหม่ๆ มาบริหารด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการใช้ทักษะการสื่อสารกับครู บุคลากรในสถานศึกษาได้ดี

2.3 ทักษะด้านความรู้ความคิด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คือผู้บริหารมีกระบวนการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและมีกระบวนการวิเคราะห์การทำงานในด้านบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ผู้บริหารมีกระบวนการวางแผนโครงสร้างขององค์กรในด้านวิชาการ บริหารทั่วไป งบประมาณและบุคคลได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีกระบวนการคิดริเริ่มในการออกแบบการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารมีการแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้และสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ได้ และผู้บริหารมีกระบวนการ สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานที่มีความสลับซับซ้อน ตามลำดับ

2.4 ทักษะทางการเรียนและการสอน พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอัตลักษณ์ เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลาง ผู้บริหารมีการส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนของครู และผู้บริหารมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ความ

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

เข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับครู ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการ จัดสรรห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนเพื่อเอื้อต่อการสอนของครู

2.5 ทักษะการทำงานเป็นทีม พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการยกย่องชมเชยครู บุคลากรในสถานศึกษา เมื่อทำงานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาแนะนำ ความช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานทุกด้านอย่างจริงจัง และผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการทำงานเป็นทีมของครู ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นในกระบวนการทำงานและรับฟังในทุกด้าน

2.6 ทักษะทางความคิดรวบยอด พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานในทุกด้านให้เหมาะสมกับบุคคล ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำมาประกอบเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถบริหารงานในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและความท้าทายมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้วิจารณ์ญาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญเพื่อสื่อสารกับครูได้อย่างถูกต้อง

2.7 ทักษะด้านเทคนิค พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารบุคลากรและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคลเพื่อความสำเร็จของงาน และผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.8 ทักษะทางมนุษย พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการปรับตัวเข้าหา กับบริบทของสถานที่ได้ดี ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยเน้นการส่งเสริมทำงานแบบมีส่วนร่วม และผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานด้วยวิธีที่หลากหลาย เปิดโอกาสและยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครูและบุคลากร ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการให้เกียรติซึ่งกันและกันกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา

3. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบ ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะด้านการใช้ดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 การเปรียบเทียบ ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะในการสื่อสาร และทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทักษะด้านเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน และทักษะการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3.3 การเปรียบเทียบ ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 การเปรียบเทียบ ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะด้านการใช้ดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน ทักษะทางความคิดรวบยอด เมื่อพิจารณาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป และประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน ทักษะในการสื่อสาร เมื่อพิจารณาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล เมื่อพิจารณาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป และประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี แตกต่างกับประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

จากการศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญขององค์ความรู้ดิจิทัล มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางเทคนิค และเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถพื้นฐานในการใช้ในการทำงานกับเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายสารสนเทศที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์ พลประเสริฐ และรัชฎ สุวรรณกัญ (2559:101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วิลาวลัย คลังกลาง (2560:85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ทักษะด้านความรู้ความคิด พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีกระบวนการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการและมีกระบวนการวิเคราะห์การทำงานในด้านบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย มีกระบวนการวางแผนโครงสร้างขององค์กรในด้านวิชาการ บริหารทั่วไป งบประมาณและบุคคลได้อย่างเหมาะสม มีกระบวนการคิดริเริ่มในการออกแบบการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชฎ ทนวัฒนา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน เขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะด้านความรู้ความคิด อยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะด้านเทคนิค พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหารบุคลากรและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคลเพื่อความสำเร็จของงาน และความรู้ความสามารถในการปรับปรุงวิธีการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพร เหล่าทรัพย์เจริญ

(2556:96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหาร กับความเป็นองค์การนวัตกรรมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และ พงษ์ศักดิ์ ขวัญมา (2558:75) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารตามแนวคิดโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี รวมทั้ง รชฎ ทนวัฒนา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะทางเทคนิค อยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะทางการเรียนและการสอน พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอัตลักษณ์ เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลาง มีการส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้ง การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กณิษฐา ทองสมุทร (2561:113) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ระดับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านทักษะทางการศึกษาและการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ทักษะทางมนุษย์ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการปรับตัวเข้าหา กับบริบทของสถานที่ได้ดี สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยเน้นการส่งเสริมทำงานแบบมีส่วนร่วม และการดำเนินงานด้วยวิธีที่หลากหลาย เปิดโอกาสและยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครูและบุคลากร สอดคล้องกับ วิลาวัลย์ คลังกลาง (2560:88) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

1.5 ทักษะทางความคิดรวบยอด พบว่า โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญเพื่อสื่อสารกับครูได้อย่างถูกต้อง ตามลำดับแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถมอบหมายงานในทุกด้านให้เหมาะสมกับบุคคล ผู้บริหารใช้ความสามารถในการมองเห็นองค์กรในภาพรวม มีความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่กระทบต่อองค์กร มีความสามารถในการประสานงานต่างๆ เข้าด้วยกัน และสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กณิษฐา ทองสมุทร (2561:114) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านทักษะทางความคิดรวบยอด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ทักษะในการสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์กับโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอก นอกจากนี้ผู้บริหารใช้ความสามารถในการสนทนา สื่อสาร ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ที่หลากหลายทั้งด้านการสื่อสาร ด้านเทคโนโลยี และการใช้นวัตกรรมสิ่งใหม่ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สนองฝัน (2557:92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะในการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กณิษฐา ทองสมุทร (2561:114) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านทักษะในการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ทักษะการทำงานเป็นทีม พบว่า โดยภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในสถานศึกษา โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งสมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญ การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานการทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไป

สู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี กณิษฐา ทองสมุทร (2561:114) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.8 ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมและด้านรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนผ่านทางเว็บไซต์เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกได้รับทราบ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาใช้ในการบริหารงานและให้เหมาะสมกับครู บุคลากรอย่างต่อเนื่องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนผ่านทางเว็บไซต์เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกได้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กณิษฐา ทองสมุทร (2561:115) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านทักษะการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบตามเพศ พบว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเกิดจากเพศที่แตกต่างกันย่อมมีทัศนคติทางความคิดเห็นที่แตกต่างกันรวมถึงความถนัดในด้านทักษะต่างๆของแต่ละบุคคล จึงทำให้ความเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี กิมแก้ว (2553:95) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการบริหารตามความเห็นครูผู้สอนจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

2.2 ผลการเปรียบเทียบตามอายุ พบว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีการกระตุ้นให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้บุคลากรนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถประยุกต์และบริหารจัดการตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุต่างกันอย่างย่อมนำมาซึ่งการปฏิบัติตนแนวทางการเดียวกันจึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชฎ ทนวัฒนา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน เขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการบริหารตามความเห็นครูผู้สอนจำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูส่วนใหญ่ทั้งระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ทักษะการบริหารที่เหมาะสมกับยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ แจ้โพธิ์ (2557:80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูตอบทบทผู้บริหารในการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์จะช่วยให้ครูเข้าใจถึงปัญหาและสถานการณ์ตามการเปลี่ยนแปลง การได้ผ่านงานมากย่อมทำให้ครูมีความรู้ แต่ต้องอาศัยการจัดประสบการณ์ที่ดีจึงจะทำให้ครูได้เรียนรู้ แต่ครูทุกคนไม่ได้รับประสบการณ์ที่เหมือน

กันส่งผลให้การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี กิมแก้ว (2553:88) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการบริหารตามความเห็นครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ทักษะในการสื่อสาร ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะทางความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค และทักษะทางมนุษย์ ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะด้านความรู้ความคิด พบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการ สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานที่มีความสลับซับซ้อน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรศึกษาและทำความเข้าใจองค์กรเพื่อให้เข้าถึงแนวทางการทำงานของบุคลากรรวมถึงเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงานของตนเองและใช้หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เข้าถึงสาเหตุของปัญหาในการทำงานที่แท้จริง เพื่อจะได้นำมาซึ่งการร่วมกันแก้ปัญหาในการทำงานที่ซับซ้อนในหน่วยงานได้

1.2 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะด้านเทคนิค พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาตนเองเพิ่มเติมในด้านการใช้เทคโนโลยี เช่น การเข้ารับการอบรม หรือเรียนรู้วิธีการเข้าถึงสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีต่างๆ และฝึกฝนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการสืบค้นข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงาน

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

1.3 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะทางการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการ จัดสรรห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนเพื่อเอื้อต่อการสอนของครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดหางบประมาณโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้ได้มากที่สุด หรือ การจัดทำห้องเรียนออนไลน์ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

1.4 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะทางมนุษย พบว่า ผู้บริหารมีการให้เกียรติซึ่งกันและกันกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ความเคารพซึ่งกันและกันคำนึงถึงตามลำดับอาวุโส และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องสร้างขวัญและพลังใจให้ครูและบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมให้คำแนะนำและแนวทางที่เป็นประโยชน์ทั้งตัวบุคคลและหน่วยงาน

1.5 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะทางความคิดรวบยอด พบว่า ผู้บริหารสามารถใช้วิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญเพื่อสื่อสารกับครูได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็นสำคัญต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย แผน หรือแนวทางคำสั่งต่างๆ ที่ได้รับมาจากต้นสังกัด และทำการจัดประชุมชี้แจง หรือทำการส่งต่อข้อมูลไปยังครูและบุคลากรทันที เพื่อให้การสื่อสารนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหน่วยงาน

1.6 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะในการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารมีการใช้ทักษะการสื่อสารกับครู บุคลากรในสถานศึกษาได้ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรใช้วิธีการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมกับครูและบุคลากร เช่น เมื่อต้องปฏิบัติงาน Work From Home อาจใช้ช่องทางสื่อสารหลักเป็น Application ต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้บุคลากรที่ไม่สะดวกในการใช้ Application เช่น นักการภารโรง พี่เลี้ยงเด็ก อาจต้องใช้วิธีการโทรศัพท์พูดคุย หรือ หากเป็นการทำงานในส่วนนี้ การสื่อสารที่ดีที่สุด คือการสื่อสารด้วยวาจาจากบุคคลโดยตรง

1.7 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะการทำงานเป็นทีม พบว่า ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นในกระบวนการทำงานและรับฟังในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น และเปิดใจรับข้อเสนอแนะต่างๆ ของครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม คำนึงถึงเป้าประสงค์และผลประโยชน์ที่มีต่อหน่วยงาน เมื่อได้ทำงานเป็นทีมจะมีการประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยตามสถานการณ์ความเหมาะสม เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสสื่อสารระหว่างกันถึงสภาพปัญหาและมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น เป็นแนวทางในการหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการทำงาน

1.8 ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางเทคนิคในการประสานงานกับครูและบุคลากรในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมในการเพิ่มพูนความรู้ โดยการจัดอบรมให้กับครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นพร้อมนำไปใช้ในการบริหารงาน เช่น การจัดประชุมออนไลน์โดยใช้โปรแกรมต่างๆ เพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเหมาะสมกับยุคศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะศึกษาปัญหาและแนวการพัฒนาทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา ทองสมุทร. (2561). **ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2** [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ไฉนทัย อุดมบุญญานภาพ. (2554). **คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรการผลิตครูในศตวรรษที่ 21**. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 8(1), 25–36.

ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นครู
สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- ประจวบ แจ้โพธิ์. (2557). ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการบริหารงานของ
โรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์ศักดิ์ ขวัญมา. (2558). ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารตามแนวคิดโดยใช้โรงเรียน
เป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
8 จังหวัดราชบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง.
- พรทิพย์ พลประเสริฐ และรัชฎ สุวรรณกัญญา. (2559). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ
ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. มหาวิทยาลัย
นครพนม.
- แพรวดาว สนองฝัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รชฎ ทนวัฒนา. (2560). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครูในโรงเรียนเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- วิลาวัลย์ คลังกลาง. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 [วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุภาณี กิมแก้ว. (2553). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามความ
คิดเห็น ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุภาพร เหล่าทรัพย์เจริญ. (2556). ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับความเป็นองค์การ
นวัตกรรมในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research
activities. Educational and psychological, 30(3), 607-610.

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักร คาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์ และบุคคลเปราะบาง

Directions for Developing Policies and Standards of the Thai Catholic Church for the Safeguarding of Minors and Vulnerable Persons

พรสรร สิงห์ชัย

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Pornsann Singchai

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev.Dr.Anthony Le Duc

* Faculty of Divinity, Saengtham College

Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan

* Faculty of Divinity, Saengtham College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 29 สิงหาคม 2566

* แก้ไข 2 พฤศจิกายน 2566

* ตอรับบทความ 4 ธันวาคม 2566

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากลและท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และ 2) แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจำแนกเป็น 4 กลุ่ม จำนวน 19 คน ประกอบด้วยบรรดาศาสนิกชนคาทอลิก นักบวช และคริสตชนฆราวาสทั้งผู้ใหญ่และเยาวชน แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาจำแนกประเด็นพิจารณาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ขอบเขตการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง 2) มาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลและบุคคลที่เกี่ยวข้องระหว่างการสอบสวน 3) กระบวนการจัดการปัญหาการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง และ 4) มาตรการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

ผลการวิจัยพบว่า :

ปัจจุบันนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากลและท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางมีประเด็นเนื้อหาส่วนใหญ่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้านข้างต้น อย่างไรก็ตาม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดบางประการเกี่ยวกับบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะความผิดที่เข้าข่ายการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง นิยามของบุคคลที่ได้รับการปกป้องคุ้มครอง ระบบการรับเรื่องร้องเรียน การปกป้องคุ้มครองข้อมูล ผู้ร้องเรียน และเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด คุณสมบัตินี้และความผิดของผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนและผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการปัญหา กระบวนการสอบสวน ข้อกล่าวหา แนวทางการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ตลอดจนแนวทางการอภิบาลเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด ผู้กระทำ

ความผิด รวมถึงผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางทั่วไปให้ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อปรับปรุงนโยบาย และมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศภายในพระศาสนจักรคาทอลิกขึ้นอีก

คำสำคัญ: พระศาสนจักรคาทอลิก
ปกป้องคุ้มครอง
ล่วงละเมิดทางเพศ
ผู้เยาว์
บุคคลเปราะบาง

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

Abstract

This research is a qualitative research project with the following objectives: 1) to compare the safeguarding policies and standards of the Catholic Church at the universal and local levels for minors and vulnerable persons, by analyzing and synthesizing related documents, and 2) to seek directions for developing policies and standards of the Thai Catholic Church for the safeguarding of minors and vulnerable persons through the qualitative data collection by interviewing four groups of nineteen participants consisting of members of the clergy, religious and lay adult and youth. Afterwards, the interview results were subsumed into four themes: 1) the boundaries of the safeguarding for minors and vulnerable persons; 2) the security of the information and people involved during the investigation; 3) the procedure to respond to the abuse of minors and vulnerable persons; and 4) the measures to prevent the abuse of minors and vulnerable persons.

The research found that:

The current policies and standards of the Catholic Church at the universal and local levels for the safeguarding of minors and vulnerable persons are mostly consistent with the above four themes. Nevertheless, it should amend some details concerning the provisions on offenses of sexual abuse against minors and vulnerable persons, definition of protected persons, system for receiving a petition, protection of information

and petitioners and victims, qualification and offense of the petition receivers and investigators, investigating an allegation, directions for preventing abuse of minors and vulnerable persons, and directions for the pastoral care of victims, offenders, minors and vulnerable persons to be more comprehensive and suitable. In order to enhance the effectiveness of policies and standards of the Thai Catholic Church for the safeguarding of minors and vulnerable persons. This will also help to prevent minors and vulnerable persons from sexual abuse in the Catholic Church.

Keywords: Thai Catholic Church
Safeguarding
Sexual Abuse
Minors
Vulnerable Persons

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางจำนวนมากทั้งในประเทศไทยและทั่วโลกที่ต้องเผชิญหน้ากับการถูกรุกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางซึ่งกระทำโดยสมณะคาทอลิกในประเทศต่างๆ ส่งผลกระทบต่อพระศาสนจักรคาทอลิกมิใช่เพียงระดับท้องถิ่นที่เกิดปัญหาขึ้นในแต่ละกรณีเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากล อาทิ การสูญเสียความเชื่อ ความศรัทธาในพระเจ้า เกิดวิกฤตศรัทธาต่อความน่าเชื่อถือระดับองค์กรคริสตศาสนาหรือสมณะคาทอลิกเป็นรายบุคคล และความไว้วางใจต่อสมณะคาทอลิก

ขณะเดียวกัน พระศาสนจักรคาทอลิกทั้งระดับสากลและท้องถิ่นพยายามกำหนดมาตรการเพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมและจริงจัง โดยนักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปาทรงออกพระสมณลิขิตในรูปแบบอัครดำตติการพิทักษ์ความศักดิ์สิทธิ์ของศีลศักดิ์สิทธิ์ (ภาษาละตินคือ *Sacramentorum Sanctitatis Tutela* หรือภาษาอังกฤษคือ *The Safeguarding of the Sanctity of the Sacraments*) ลงวันที่ 30 เมษายน ค.ศ. 2001 ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี ค.ศ. 2010 และ ค.ศ. 2021 โดยมีการระบุว่า “บาปที่ขัดต่อพระบัญญัติสิบประการ ประการที่ 6 ซึ่งกระทำโดยสมณะคาทอลิกต่อผู้เยาว์ ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ถือเป็นบาปหนัก” (Gallagher, Delia, 2004:online) จนกระทั่งสมเด็จพระสันตะปาปา ฟรังซิสทรงประกาศพระสมณลิขิตในรูปแบบอัครดำตติทานเป็นแสงสว่างส่องโลก (ภาษาละตินคือ *Vos Estis Lux Mundi* หรือภาษาอังกฤษคือ *You are the light of the world*) เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ค.ศ. 2019 เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรฐานที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์หรือบุคคลเปราะบางจากอาชญากรรมการล่วงละเมิดทางเพศที่กระทำโดยบรรดาสมาณะคาทอลิก อันก่อให้เกิดความเสียหายทางร่างกาย จิตใจ และวิญญาณของผู้ถูกรุกระทำ รวมทั้งก่อให้เกิดอันตรายต่อชุมชนแห่งความเชื่อ ซึ่งถือเป็นความผิดต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า โดยมีการจำแนกความผิดออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นซึ่งขัดต่อพระบัญญัติสิบประการ ประการที่ 6 และความผิดที่ผู้มีอำนาจของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6 กระทำการหรือละเว้นการกระทำใดๆ เพื่อแทรกแซงหรือหลีกเลี่ยงการสอบสวนตามกฎหมาย (Francis, Pope, 2019:1-2)

แม้ปัจจุบันยังไม่ปรากฏกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์หรือบุคคลเปราะบางโดยสมณะคาทอลิกในประเทศไทยอย่างเปิดเผยบ่อยครั้ง จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อพระศาสนจักรคาทอลิกโดยรวม แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อร่างกายหรือจิตใจของเหยื่อปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่สมควรได้รับการช่วยเหลือหรือเยียวยาอย่างครอบคลุมและรวดเร็ว ประกอบกับสมณกระทรวงเพื่อพระสัจธรรม (ปัจจุบันคือ Dicastery for the Doctrine of the Faith) ได้ออกจดหมายเวียนเพื่อช่วยเหลือที่ประชุมพระสังฆราชในการพัฒนาแนวทาง การจัดการกรณีที่เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์ซึ่งกระทำโดยสมณะคาทอลิก (Circular letter to assist episcopal conferences in developing guidelines for dealing with cases of sexual abuses of minors perpetrated by clerics) ลงวันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ. 2011 (Congregation for the Doctrine of the Faith, 2011:online)

ด้วยเหตุนี้ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยจึงได้ศึกษาแนวทางการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางของพระศาสนจักรคาทอลิกทั้งระดับสากลและท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น จนกระทั่งมีการออกเอกสารแนวทางการอภิบาลกรณีการล่วงละเมิดทางเพศเป็นครั้งแรก

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2016 (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระสงฆ์, 2016:5-40) ต่อมา มีการพิจารณาปรับปรุงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องและได้ออกกฎเกณฑ์การอภิบาลเพื่อการปฏิบัติในกรณีที่เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ลงวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 2019 โดยกำหนดลักษณะและรูปแบบการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และผู้ใหญ่ กระบวนการดำเนินการ การรายงาน และการสอบสวนข้อกล่าวหาเบื้องต้น ในกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และผู้ใหญ่ วิธีการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ แนวทางการอภิบาลผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศและผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศ การฟื้นฟูประกอบกฐีชื่อเสียงแก่บาทหลวงผู้ถูกกล่าวหาถึง รวมถึงแนวทางปฏิบัติสำหรับพนักงานอภิบาลผู้เยาว์อีกด้วย (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อบาทหลวง, 2019:11-44)

จากสภาพปัญหาและการพิจารณากฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกทั้งระดับสากลและท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ไม่ว่าจะป็นวิสัยทัศน์และนโยบายของ

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

สมเด็จพระสันตะปาปา พระสมณลิขิตในรูปแบบอัครปาปาดำเนินเป็นแสงสว่างส่องโลก ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร บรรพ 6 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศอื่นๆ ที่มีประชากรคริสตชนคาทอลิกจำนวนมากและเกิดกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางหลายกรณี ซึ่งปัจจุบันมีการกำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และเข้มงวดอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประกอบการเสนอแนะแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ในฐานะที่พระศาสนจักรคาทอลิกพึงแสดงตนเป็นประจักษ์พยานถึงการให้ความสำคัญต่อผู้ด้อยโอกาสลักษณะต่างๆ ซึ่งหากพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยมีนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับกรณีนี้้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพแล้ว อาจเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการกำหนดหรือพัฒนานโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางสำหรับภาคส่วนต่างๆ ในสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากล และท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis and synthesis) จากเอกสารพระศาสนจักรคาทอลิกและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากลเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ได้แก่ วิสัยทัศน์และนโยบายของสมเด็จพระสันตะปาปา พระสมณ

ลิขิตในรูปแบบอัตตาดำเนินท่านเป็นแสงสว่างส่องโลก ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร บรรพ 6 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับท้องถิ่น ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศสำคัญที่มีประชากรคริสตชนคาทอลิกจำนวนมากและเกิดกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางหลายกรณี อีกทั้งปัจจุบันมีการกำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน และเข้มงวด สำหรับการป้องกันมิให้บุคคลเหล่านั้นถูกล่วงละเมิดในรูปแบบและสถานการณ์ต่างๆ ภายในพระศาสนจักรคาทอลิกได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 รวมทั้งการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการอภิบาลหรือการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางในประเทศไทย เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง จำนวน 19 คน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งมีตำแหน่งหรือคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 บาทหลวงและนักบวชคาทอลิกในประเทศไทย จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้อำนวยการแผนกคุ้มครองเด็กและผู้เยาว์ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
- 2) ผู้อำนวยการแผนกครอบครัว สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
- 3) อาจารย์วิทยาลัยแสงธรรม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายพระศาสนจักร
- 4) ผู้แทนคณะกรรมการจัดทำกฎเกณฑ์การอภิบาลของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพื่อการปฏิบัติในกรณีที่เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ภายในพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
- 5) ผู้แทนคณะนักบวชชาย
- 6) ผู้แทนคณะนักบวชหญิง

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

2.2 ครูจิตตาศาสตรหรือครูคำสอนฆราวาสของวัดคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิก หรือหน่วยงานที่สังกัดพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการอภิบาลผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน

2.3 บุคลากรของหน่วยงานที่สังกัดพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการอภิบาลผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

2.4 เยาวชนซึ่งนับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก จำนวน 6 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นโยบายและมาตรฐาน หมายถึง หลักการ ยุทธศาสตร์ แนวทางหรือวิธีการปฏิบัติประมวลกฎหมายพระศาสนจักร และกฎเกณฑ์ที่ได้รับการบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับต่างๆ เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย หมายถึง องค์การคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลคริสตชนคาทอลิก โดยปัจจุบันแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 แขวงใหญ่ ได้แก่ แขวงการปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สังฆมณฑลราชบุรี สังฆมณฑลจันทบุรี สังฆมณฑลเชียงใหม่ สังฆมณฑลเชียงราย สังฆมณฑลนครสวรรค์ และสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี และแขวงการปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งท่าแร่-หนองแสง ประกอบด้วยอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง สังฆมณฑลอุบลราชธานี สังฆมณฑลนครราชสีมา และสังฆมณฑลอุดรธานี รวมอัครสังฆมณฑลและสังฆมณฑลในประเทศไทยทั้งสิ้น 11 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีพระอัครสังฆราชหรือพระสังฆราชทำหน้าที่ดูแลอภิบาลคริสตชนคาทอลิกในเขตการปกครองของตน โดยมีคณะบาทหลวงเป็นผู้ร่วมงานตามมาตรา 369 แห่งประมวลกฎหมายพระศาสนจักร นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยขึ้นอาศัยอำนาจตามมาตรา 447 แห่งประมวลกฎหมายพระศาสนจักร เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรสูงสุดในการดำเนินงานอภิบาลและแพร่ธรรมในประเทศไทย

สมณะคาทอลิก หมายถึง พระสังฆราช บาทหลวง และสังฆานุกร ทั้งที่สังกัดสังฆมณฑลหรือเป็นสมาชิกของสถาบันชีวิตผู้รับเจิมถวายตนหรือคณะชีวิตแพร่ธรรมของพระศาสนจักรคาทอลิก

การปกป้องคุ้มครอง หมายถึง การป้องกัน การระแวดระวัง และการปกป้องรักษาผู้เยาว์ และบุคคลเปราะบางจากการล่วงละเมิดในรูปแบบและสถานการณ์ต่างๆ

การล่วงละเมิด หมายถึง การกระทำความรุนแรง การทำให้เกิดอันตราย หรือการทำให้เสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ เพศ หรือชีวิตของผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางจากการกระทำหรือละเลยการกระทำทั้งที่อยู่ในวิสัยที่พึงกระทำได้ การตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้เยาว์ และบุคคลเปราะบางอย่างไม่เหมาะสม การเข้าไปเกี่ยวข้องหรือปล่อยให้ผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางกระทำกิจกรรมทางเพศ โดยที่ไม่สามารถเข้าใจได้เต็มที่ ไม่สามารถให้ความยินยอม หรือยังไม่มีความพร้อมด้านพัฒนาการที่จะให้ความยินยอมได้ ทั้งนี้ อาจจำแนกลักษณะของการล่วงละเมิดได้เป็นการล่วงละเมิดทางร่างกาย การล่วงละเมิดทางจิตใจ การล่วงละเมิดทางเพศ และการปล่อยให้พลละเลยไม่ยอมจัดหาสิ่งจำเป็นต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ ศิลธรรม หรือสังคมของผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2019:11-14)

ผู้เยาว์ หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือบุคคลใดๆ ที่มีคุณลักษณะเป็นบุคคลเสมือนผู้เยาว์ตามที่กฎหมายกำหนด อันมีสาเหตุมาจากความบกพร่องด้านร่างกายหรือจิตใจ หรือบุคคลใดๆ ที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เหตุผลอย่างเหมาะสมเป็นประจำ (Francis, Pope, 2019:2 และคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อบาทหลวง, 2019:11)

บุคคลเปราะบาง หมายถึง บุคคลใดๆ ที่อยู่ในภาวะอ่อนแอ มีความบกพร่องทางกายหรือทางจิตใจ หรือขาดเสรีภาพส่วนบุคคลซึ่งจำกัดความสามารถของตนในการเข้าใจ หรือต้องการหรือขัดขืนการกระทำความผิดดังกล่าวแม้ในบางโอกาส (Francis, Pope, 2019:3)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่มสำหรับการดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทราบถึงความเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากล และท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง สำหรับการนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการสร้างประเด็นการสนทนากลุ่มตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม
3. นำประเด็นการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC ระหว่าง 0.66 – 1.00 ซึ่งสูงกว่า 0.5 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสามารถนำไปใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัยต่อไปได้
4. นำประเด็นการสนทนากลุ่มไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสากลเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ได้แก่ วิสัยทัศน์และนโยบายของสมเด็จพระสันตะปาปา พระสมณลิขิตในรูปแบบอัคราณัติท่านเป็นแสงสว่างส่องโลก ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร บรรพ 6 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับท้องถิ่นทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis and synthesis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ขอบเขตการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

1.1 ลักษณะความผิดที่เข้าข่ายการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

พระสมณลิขิตในรูปแบบอัคราณัติท่านเป็นแสงสว่างส่องโลกบัญญัติจำแนกความผิดที่เข้าข่ายการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางซึ่งกระทำโดยสมณะคาทอลิกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การกระทำความผิดอาญาซึ่งขัดต่อพระบัญญัติสิบประการ ประการที่ 6 โดยตรงต่อเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด และ 2) การที่บุคคลใดๆ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6 แห่งพระสมณลิขิตฯ กระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ ขณะดำรงตำแหน่ง โดยมีเจตนาแทรกแซงหรือหลีกเลี่ยงการ

สอบสวนต่อสมณะหรือนักบวชเกี่ยวกับความผิดอาญาที่กระทำต่อผู้เยาว์หรือบุคคลเปราะบาง ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพื่อการปฏิบัติในกรณีที่เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ภายในพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย กำหนดลักษณะของการล่วงละเมิดทางเพศโดยตรงต่อผู้เยาว์ไว้อย่างละเอียด ครอบคลุมความผิดในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบไม่สัมผัสร่างกาย แบบสัมผัสร่างกายภายนอก และการล่วงละเมิดทางเพศภายในหรือการกระทำชำเราผู้เยาว์

โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดความผิดของผู้ใหญ่ผู้ทรงอำนาจที่กระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระสมณลิขิตฯ ควรกำหนดรายละเอียดและตัวอย่างที่ชัดเจนของความผิดฐานละเลยหรือละเว้นการกระทำดังกล่าว รวมทั้งควรให้ความสำคัญต่อการคุกคามทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางวาจา กิริยาท่าทาง การสัมผัสร่างกาย การแตะโลมทางสายตา หรือการส่งข้อความผ่านวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการกระทำอันมีลักษณะเป็นการล่วงละเมิดด้านอื่นๆ โดยรวม ทั้งการล่วงละเมิดทางร่างกาย จิตใจ เพศ และการปล่อยปละละเลย นอกจากนี้ ไม่ควรระบุว่าพฤติกรรมใดถือเป็นกรณีที่รุนแรงหรือไม่รุนแรงอีกด้วย

1.2 บุคคลที่ได้รับการปกป้องคุ้มครอง

พระสมณลิขิตฯ ได้บัญญัติบุคคลที่ได้รับการปกป้องคุ้มครอง ได้แก่ ผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง โดยกำหนดนิยามว่า “ผู้เยาว์” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือบุคคลที่กฎหมายพิจารณาว่าเป็นบุคคลเสมือนผู้เยาว์ และ “บุคคลเปราะบาง” หมายถึง บุคคลใดๆ ที่อยู่ในภาวะอ่อนแอ มีความบกพร่องทางกายหรือทางจิตใจ หรือขาดเสรีภาพส่วนบุคคลซึ่งจำกัดความสามารถของตนในการเข้าใจหรือต้องการ หรือขัดขวางการทำความผิดดังกล่าว แม้ในบางโอกาส ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ กำหนดบุคคลที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองเฉพาะผู้เยาว์ โดยกำหนดนิยามว่าบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และบุคคลที่บกพร่องด้านความสามารถในการใช้เหตุผลอย่างเหมาะสมเป็นประจำ

ในประเด็นนี้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดนิยามคำว่าบุคคลเปราะบาง แยกต่างหากจากคำว่าผู้เยาว์อย่างชัดเจน เพียงแต่มีความเห็นที่แตกต่างกันในการกำหนดนิยามให้ครอบคลุมกรณีต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระสมณลิขิตฯ หรือให้ครอบคลุมกรณีต่างๆ ตามที่ตามหลักกฎหมายบ้านเมืองหรือหลักสากล นอกจากนี้ ควรกำหนดเพิ่มกรอบอายุของผู้เยาว์ให้สูงขึ้น รวมถึงกำหนดให้บุคคลที่มีสถานภาพโสด นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก และเด็กๆ ที่อาศัยอยู่ในศูนย์เยาวชนต่างๆ เป็นบุคคลที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองเพิ่มเติม

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

2. มาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลและบุคคลที่เกี่ยวข้องระหว่างการสอบสวน

2.1 ระบบการรับเรื่องร้องเรียนและการปกป้องคุ้มครองข้อมูล

1) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติว่า เรื่องร้องเรียนต้องประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ มิได้กำหนดแนวทางเรื่องนี้แต่อย่างใด

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจึงมีความเห็นว่า ควรกำหนดแนวทางการเขียนและรายละเอียดที่พึงมีในเรื่องร้องเรียน รวมถึงไม่ควรซักถามรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรง

2) พระสมณลิขิตฯ สนับสนุนให้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะในแต่ละสังฆมณฑล เพื่อรับเรื่องร้องเรียนและสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ เปิดโอกาสให้พระสังฆราชของสังฆมณฑลต่างๆ อาจร้องขอต่อสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้น เพื่อทำการสอบสวน ตรวจสอบข้อมูล และเรียบเรียงสำนวนเสนอต่อผู้ใหญ่ผู้ทรงอำนาจ

โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้สามารถร้องเรียนผ่านโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นๆ เพิ่มเติมอีกด้วย

3) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติให้มีการคุ้มครองข้อมูลที่ได้รับการร้องเรียน คุ้มครองชื่อเสียงและความเป็นส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลด้วย เช่นเดียวกับกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ก็ไม่อนุญาตการให้สัมภาษณ์หรือเปิดเผยข้อมูลใดๆ ต่อสื่อมวลชน เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากพระสังฆราชที่เกี่ยวข้องก่อนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม กฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชน สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งสหรัฐอเมริกากำหนดว่า สังฆมณฑลต่างๆ ต้องไม่กำหนดข้อตกลงที่ผูกมัดฝ่ายต่างๆ ในการรักษาความลับของกระบวนการสอบสวน เว้นแต่จะได้รับการร้องขอเป็น ลายลักษณ์อักษรที่บันทึกไว้ในข้อตกลงจากเหยื่อหรือผู้รอดชีวิต

ขณะที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ไม่ควรกำหนดว่าต้องเปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในกระบวนการสอบสวนหรือไม่ แต่ควรให้เป็นวิจารณญาณของบุคคลที่เกี่ยวข้องตามแต่ละกรณี หรืออาจกำหนดว่าหากเป็นความประสงค์ของเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด ผู้นั้นก็มีสิทธิที่จะเปิดเผยข้อมูลใดๆ ต่อสาธารณชนหรือสื่อมวลชนด้วยตนเองได้เช่นกัน

4) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติว่า การดำเนินการตามพระสมณลิขิตดังกล่าวไม่กระทบต่อสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายบ้านเมือง ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ กำหนดว่า

ผู้ร้องเรียนมือสระที่จะร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองได้ อย่างไรก็ตาม กฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ บัญญัติให้ส่งขมณฑลต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาต้องรายงานข้อกล่าวหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง พร้อมกับคำนึงถึงตราประทับแห่งศีลอกภัยบาป ขณะที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ร้องเรียนมือสระที่จะร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองได้ โดยไม่บังคับให้ส่งขมณฑลต่างๆ ต้องรายงานข้อกล่าวหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง มีความเหมาะสมแล้ว

2.2 ผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน

พระสมณลิขิตฯ บัญญัติจำแนกผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเป็น 3 กรณี ส่วนสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาฯ และผู้แทนพระสังฆราชที่ได้รับการแต่งตั้งของแต่ละสังฆมณฑลเป็นผู้รับเรื่องร้องเรียน

ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ขั้นตอนและวิธีการร้องเรียน รวมถึงรายชื่อผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนให้ทั่วถึง ควรกำหนดให้ผู้แทนพระสังฆราช คณะกรรมการ หน่วยงานกลาง หรือหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนที่มีอยู่แล้วในระดับสังฆมณฑล เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน ตลอดจนควรกำหนดคุณสมบัติให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายพระศาสนจักร กฎหมายบ้านเมือง หรือจิตวิทยา รวมถึงฆราวาสที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความน่าเชื่อถือ และความเป็นกลาง เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนด้วย

2.3 การปกป้องคุ้มครองผู้ร้องเรียนและเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด

1) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติกำหนดความผิดของผู้รับเรื่องร้องเรียนที่มีทำที่แห่งอกติ การแก้แค้น หรือการเลือกปฏิบัติ ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ไม่มีบทบัญญัติเรื่องนี้แต่อย่างใด กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจึงมีความเห็นว่า ควรกำหนดความผิดของผู้รับเรื่องร้องเรียนในกรณีนี้ด้วย

2) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติว่า ผู้รับเรื่องร้องเรียนต้องไม่กล่าวถึงชื่อของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดและครอบครัว ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ กำหนดให้พระสังฆราชแห่งสังฆมณฑลหรืออธิการสูงสุดของคณะนักบวชตัดสินใจดำเนินการตามความเหมาะสม สำหรับกรณีที่ผู้ร้องเรียนหรือเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดยืนยันที่จะไม่เปิดเผยตัวตน

ขณะที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นอย่างหลากหลาย ทั้งที่เห็นว่าควรและไม่ควรเปิดเผยตัวตนบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสอบสวน หรือควรกำหนดให้การเปิดเผยตัวตนบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสอบสวน ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคลเหล่านั้นแต่ละบุคคล

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

3. กระบวนการจัดการปัญหาการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

3.1 ผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการปัญหา

พระสมณลิขิตฯ บัญญัติว่า กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมณะคาทอลิก หลังจากได้รับมอบอำนาจจากสมณกระทรวงผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการปัญหาแล้ว ผู้ทำการสอบสวนอาจทำการสอบสวนด้วยตนเองหรือแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสมหนึ่งคนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ ส่วนกฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชน บัญญัติให้สังฆมณฑลต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาต้องมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประสานความช่วยเหลือสำหรับการอภิบาลดูแลเหยื่อในทันที ตลอดจนต้องมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยสมาชิกส่วนใหญ่ที่เป็นฆราวาสและมีได้เป็นบุคลากรของสังฆมณฑล เพื่อให้คำแนะนำแก่พระสังฆราชในการพิจารณาข้อกล่าวหาและพิจารณาความเหมาะสมของผู้ถูกกล่าวหาในการปฏิบัติหน้าที่

สำหรับกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ กำหนดให้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยแต่งตั้งคณะกรรมการกลางขึ้นจำนวน 19 คน เพื่อทำหน้าที่พิสูจน์ความจริง ให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด และให้ความยุติธรรมทั้งแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่าย โดยคณะกรรมการชุดนี้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะขึ้นชุดหนึ่งเป็นรายกรณี เพื่อทำการสอบสวนเบื้องต้นภายหลังได้รับเรื่องร้องเรียน และสรุปผลการสอบสวนเสนอต่อผู้ใหญ่ ผู้ทรงอำนาจของพระศาสนจักรเฉพาะถิ่น

โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดคุณสมบัติที่ชัดเจนของคณะกรรมการกลางดังกล่าว โดยอาจกำหนดให้ประกอบด้วยสมณะคาทอลิก นักบวช ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย พระศาสนจักร กฎหมายบ้านเมือง จิตวิทยา การปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์ เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ ด้านละกี่คน รวมทั้งมีจำนวนพระสงฆ์และฆราวาสประเภทละกี่คน ตลอดจนเสนอให้มีคณะกรรมการตรวจสอบผลการสอบสวนของคณะทำงาน เพื่อพิจารณาทบทวนและเสนอความเห็นต่อพระสังฆราชแห่งสังฆมณฑลที่เกิดเหตุอีกชั้นหนึ่ง

3.2 กระบวนการสอบสวนข้อกล่าวหา

1) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติให้ผู้ทำการสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องจากบุคคล และสถาบันต่างๆ รวมถึงเอกสารที่ได้รับการจัดเก็บไว้ ซึ่งหากจำเป็นต้องรับฟังข้อมูลจากผู้เยาว์หรือบุคคลเปราะบาง ให้ใช้มาตรการที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสถานะของพวกเขาด้วย โดยบางกรณีผู้ถูกสอบสวนอาจได้รับความช่วยเหลือจากที่ปรึกษากฎหมายได้ ส่วนกฎเกณฑ์การ

อภิบาลฯ กำหนดว่า คณะทำงานจะทำการสอบสวนผู้เยาว์ที่เป็นเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดหรือพยาน
ได้ ต้องได้รับอนุญาตจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา รวมทั้ง
ต้องดำเนินการโดยบุคคลที่มีความเป็นมืออาชีพและมีคุณสมบัติจะสอบถามผู้เยาว์ด้วยวิธีการที่
เหมาะสม

ขณะที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดรับรองสิทธิของผู้เยาว์ที่จะ
ร้องขอให้บุคคลที่ตนไว้วางใจ เช่น บิดามารดา ผู้ปกครอง หน่วยงาน นักจิตวิทยา หรือ
นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น เข้าร่วมรับฟังการสอบสวนหรือสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และควร
กำหนดจำนวนของคณะทำงานให้มีสมณะคาทอลิกกับฆราวาสในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้
ยังมีข้อเสนอให้กำหนดคุณสมบัติของคณะทำงานให้มีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านกฎหมายพระศาสนาจักร ผู้เชี่ยวชาญด้านการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง
หรือจิตตาศาสตรบัณฑิตคาทอลิก อย่างน้อยคนหนึ่งเข้าร่วมอยู่ในคณะทำงานดังกล่าวด้วย

2) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติว่า บรรดาพระสังฆราชที่เกี่ยวข้องอาจจัดทำบัญชี
รายชื่อฆราวาสที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อช่วยเหลือการสอบสวนคดีการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และ
บุคคลเปราะบางได้สำหรับแต่ละกรณี ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ไม่มีบทบัญญัติเรื่องนี้แต่อย่าง
ใด

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจึงมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้พระสังฆราชจัดทำบัญชีรายชื่อ
ฆราวาสที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อช่วยเหลือการสอบสวนคดีการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคล
เปราะบางแต่ไม่ผูกมัดให้ต้องคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อดังกล่าวเท่านั้น

3) พระสมณลิขิตฯ บัญญัติระยะเวลาการสอบสวนต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายใน 90 วัน แต่หากมีเหตุผลอันเหมาะสม พระอัครสังฆราชแห่งสังฆมณฑลนครราชสีมาหนังสือ
ร้องขอให้ขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ รวมทั้งส่งรายงานความคืบหน้าทุก 30 วันอีกด้วย ส่วนกฎ
เกณฑ์การอภิบาลฯ ไม่มีบทบัญญัติกำหนดกรอบระยะเวลาการสอบสวนและการรายงานความคืบ
หน้าแต่อย่างใด

โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดกรอบระยะเวลาการสอบสวนใน
แต่ละกรณี และอาจขอขยายกรอบระยะเวลาการสอบสวนต่อไปได้ตามความเหมาะสม

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

4. มาตรการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

4.1 แนวทางการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

1) พระสมณลิขิตฯ มิได้บัญญัติแนวทางการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์ไว้ ส่วนกฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ บัญญัติให้สังฆมณฑลต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาต้องกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับความประพฤติในการปฏิบัติหน้าที่และการวางตัวที่เหมาะสมในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้เยาว์ของสมณะคาทอลิก บุคลากรที่ได้รับค่าจ้าง และอาสาสมัครต่างๆ เช่นเดียวกับกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ที่กำหนดแนวทางการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์ไว้อย่างหลากหลายและรอบด้าน

โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์รายละเอียดของกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ แก่บรรดาสมณะคาทอลิก ผู้สมัครรับศีลบวชเป็นสมณะคาทอลิกคริสตชนคาทอลิกและบุคคลทั่วไป ควรแยกแนวทางการป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์กับบุคคลเปราะบางออกจากกัน ควรกำหนดให้แต่ละสังฆมณฑลจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง รวมทั้งควรเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ทำงานด้านนี้อีกด้วย

2) กฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ บัญญัติให้พระสังฆราชแห่งสังฆมณฑลต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาประเมินภูมิหลังของบรรดาบาทหลวงและสังฆานุกรทุกคนที่ได้รับศีลบวชเข้าสังกัดสังฆมณฑลนั้น หรือเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แม้มิได้สังกัดสังฆมณฑล รวมถึงอาสาสมัครอื่นๆ ที่ได้รับค่าจ้างซึ่งมีหน้าที่ติดต่อสัมพันธ์กับผู้เยาว์ ตลอดจนจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อจัดหลักสูตรการฝึกอบรมบรรดาบาทหลวง สังฆานุกร และสามเณร ตามที่บัญญัติไว้ในพระสมณลิขิตเตือนใจการอบรมบาทหลวงในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ก็ได้กำหนดแนวทางการประเมินผู้สมัครรับศีลบวชเป็นสมณะคาทอลิกไว้เช่นกัน

ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรมีมาตรการบังคับใช้กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบประวัติ และจัดการอบรมแก่ผู้สมัครรับศีลบวชเป็นสมณะคาทอลิกให้มีวุฒิภาวะทางเพศที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการล่วงละเมิดต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางตั้งแต่นั้นมา

4.2 แนวทางการอภิบาลเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด

พระสมณลิขิตฯ และกฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ บัญญัติแนวทางการอภิบาลเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดไว้ในบทบัญญัติส่วนต่างๆ ต่างจากกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ที่ได้กำหนดประเด็นนี้แยกออกมาเป็นหัวข้อเฉพาะ ตลอดจนกำหนดให้เหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดมีสิทธิแทรกแซงการสอบสวนและมีสิทธิคัดค้านกระบวนการดังกล่าวของพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะผู้เสียหาย

ขณะที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรกำหนดแนวทางการอภิบาลบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ บิดา มารดา ครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อนของเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิด แม้แต่คณะกรรมการ คณะทำงาน และผู้ทำการสอบสวน ตลอดจนคริสตชนฆราวาสในวัดคาทอลิกให้ได้รับการดูแลและเยียวยาสภาพจิตใจ รวมทั้งอาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์บำบัดและเยียวยาเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดด้วย

4.3 แนวทางการอภิบาลผู้กระทำความผิด

กฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ บัญญัติให้พระสังฆราชหรืออธิการสูงสุดต้นสังกัดของผู้กระทำความผิดในสหรัฐอเมริกา มีคำสั่งพักภารกิจหรือเกษียณอายุบาทหลวงและสังฆานุกรทุกคนที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์ ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ก็ได้กำหนดแนวทางการอภิบาลผู้กระทำความผิดไว้ให้สอดคล้องแนวทางปฏิบัติของสมณกระทรวงเพื่อพระสังฆธรรม

โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรจัดตั้งศูนย์บำบัดทางจิตวิทยาผู้กระทำความผิด ควรให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิทางกฎหมายพระศาสนจักรและกฎหมายบ้านเมืองแก่ผู้กระทำความผิด ควรสนับสนุนให้สมณะคาทอลิกได้รับการศึกษาต่อเนื่องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและจิตบำบัด เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาทางจิตใจของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นสมณะคาทอลิกด้วยตนเอง

4.4 แนวทางการอภิบาลผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางทั่วไป

กฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ บัญญัติให้สังฆมณฑลต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา ดำเนินโครงการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับผู้เยาว์ ส่วนกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ก็ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่สมณะคาทอลิกหรือผู้ทำงานอภิบาลต้องกระทำและต้องละเว้นด้วย

ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรจัดการอบรมหรือปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุคลากรทุกคนของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการให้เกียรติและการประพฤติตนต่อเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม ไม่ควรให้ผู้เยาว์อยู่เพียงลำพังในสถานที่ต่างๆ ซึ่งครูคำสอนควรดูแลสอดส่องพฤติกรรมของผู้เยาว์ในวัดคาทอลิก รวมทั้งควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางประจำแต่ละสังฆมณฑลอีกด้วย

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ใหญ่ผู้ทรงอำนาจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ควรพิจารณานำข้อเสนอประเด็นต่างๆ สำหรับการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิก ทั้งระดับสากลและท้องถิ่นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ดังที่ปรากฏในการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ไปดำเนินการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เยาว์ บุคคลเปราะบาง บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย โดยรวมอีกด้วย

2. สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังฆมณฑล และคณะนักบวชต่างๆ ควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์รายละเอียดของกฎเกณฑ์การอภิบาลฯ ขึ้นตอนและวิธีการร้องเรียน รวมถึงรายชื่อผู้มีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานต่างๆ แก่สมณะคาทอลิก ผู้สมัครรับศีลบวชเป็น สมณะคาทอลิกคริสตชนคาทอลิก และบุคคลทั่วไป เพื่อให้ได้รับทราบโดยทั่วกันและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้อย่างทันท่วงที

3. สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังฆมณฑล และคณะนักบวชต่างๆ ควรสนับสนุนให้มีกระบวนการช่วยเหลือหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อร่างกายหรือจิตใจของเหยื่อปัจเจกบุคคลและบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและรวดเร็ว โดยคำนึงถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

4. พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายและมาตรฐานดังกล่าวมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมถึงลักษณะความผิดรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. บุคคลที่สนใจอาจศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศต่างๆ เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีประชากรคริสตชนคาทอลิกจำนวนมากและเกิดกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางหลายกรณี อีกทั้งปัจจุบันมีการกำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการ

ปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบางที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน และเข้มงวด เช่น ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส เยอรมนี หรือฟิลิปปินส์ เป็นต้น

2. บุคคลที่สนใจอาจศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มอื่นๆ ที่มีตำแหน่งหรือคุณสมบัตินอกเหนือจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ซึ่งอาจทำให้ได้รับข้อมูลและความเห็นเพิ่มเติมที่กว้างขวางและหลากหลายยิ่งขึ้นได้

3. บุคคลที่สนใจอาจศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับสังฆมณฑลต่างๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง เพื่อจะได้รับข้อมูลที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพระศาสนจักรคาทอลิกในระดับท้องถิ่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อบาทหลวง. (2562). กฎเกณฑ์การอภิบาลของสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพื่อการปฏิบัติในกรณีที่เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง ภายในพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). ม.ป.ท.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระสงฆ์. (2559). แนวทางการอภิบาล กรณีการล่วงละเมิดทางเพศ. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร ภายใต้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2546). ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร บรรพ 5 ทรัพย์สินฝ่ายโลกของพระศาสนจักร บรรพ 6 การลงโทษในพระศาสนจักร. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2562). นโยบายและคู่มือปฏิบัติของโรงเรียนในการปกป้องคุ้มครองนักเรียน. ม.ป.ท.

Astbury, Jill. (2016, 1 September). The psychological impact of clergy-perpetrated child abuse. Psychopaedia. <https://psychopaedia.org/society/psychological-impact-clergy-perpetrated-child-abuse/>

แนวทางการพัฒนานโยบายและมาตรฐานของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย
เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์และบุคคลเปราะบาง

Congregation for the Doctrine of the Faith. (2021, 3 May). **Circular letter to assist episcopal conferences in developing guidelines for dealing with cases of sexual abuses of minors perpetrated by clerics.** https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20110503_abuso-minori_en.html

Francis, Pope. (2019). **Apostolic Letter Issued Motu Proprio “Vos Estis Lux Mundi”.** Dicastery for Communication of the Holy See.

Gallagher, Delia. (2004, 4 March). **Vatican Study on Sex Abuse; "The Passion's" Casting Director.** ZENIT. <http://www.zenit.org/article-9560?l=english>

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร
โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

The Guidelines of Empowering the Professional
Community of Principals for School Networks
focusing on Teaching Practicum by Faculty of
Education Nakhon Sawan Rajabhat University

ดร.หทัยทิพย์ ลิขิตทกสมิต

* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Dr.Hataitip Sikhuntagasamit

* Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

ข้อมูลบทความ

- * รับบทความ 17 กุมภาพันธ์ 2565
- * แก้ไข 22 มีนาคม 2565
- * ตอรับบทความ 25 มีนาคม 2565

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและบทบาทการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 2) เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 84 คน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 1 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้บริหาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

คำสำคัญ: การเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ชุมชนของผู้บริหาร
ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to identify 1) to study and analysis of the current situation, problem, prefix and reinforce the role of the strength of executive community and 2) to find the guidelines for reinforcing the role of the strength of the executive community in the professional practicum school, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University. The sample group consisted of 84 executives of the 84 professional practicum schools in academic year 2019. The research instruments were questionnaires related to the guidelines for reinforcing the role of the strength of executive community. Statistical analysis tools in use included mean, standard deviation, percentage and Pearson product moment correlation with data analysis software used in analysis of all data collected.

Keywords: Empowering the Professional
Community of Principals
School administrators

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเกิดการแข่งขันในทุกด้าน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตคน ทำให้คนในยุคนี้จำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ระบบการศึกษาต้องปรับตัว การศึกษาจึงเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีชีวิตที่ดำรงสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง และเมื่อการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็น อาชีพที่สำคัญสำหรับการศึกษาคือ อาชีพครู ครูยังเป็นผู้ที่รับบทบาทในการสร้างสังคมในด้านต่างๆให้มีความเจริญก้าวหน้า จนได้รับสมญานามว่าเป็น วิศวกรสังคม หากครูให้การศึกษาก่อสังคมอย่างไรสังคมก็จะเป็นเช่นนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 4 ได้ให้ความหมายของการศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย เพราะเป็นช่วงที่นักศึกษาต้องออกไปปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง คือ โรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียน กุเทศ (1981, น.382) สอดคล้องกับมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน มาตรฐานที่ 2 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้ 1) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 2) สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และมาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาและการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

เหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผู้บริหารและโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและบทบาทการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 108 โรงเรียน

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ทั้งสิ้นจำนวน 84 โรงเรียน ด้วยเทคนิควิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค ทาง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบ แนวคิด วัตถุประสงค์ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือในงานวิจัย
2. ออกแบบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 โดยนำปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละงานมาจัดหัวข้อซึ่งประกอบด้วยงาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม และด้านผู้บริหารสถานศึกษา

2. นำปัญหา 3 อันดับแรกของแต่ละด้านงาน มาทำเป็นร่างแนวการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 คือ แบบสอบถาม เรื่องศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list)

ตอนที่ 2 ระดับของปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) มีรายละเอียด ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของ
ผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือคำร้องถึงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อออก
หนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 84 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถามความคิดเห็น
(opinionnaire) 84 ฉบับ

2. ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) ผู้วิจัยจัดส่ง และรับคืน
แบบสอบถามด้วยตนเอง

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. ออกแบบและลงรหัสข้อมูลในแบบสอบถามกับเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์
4. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)
5. วิเคราะห์แบบสอบถามระดับของปัญหาของชั้น ตอนในการปฏิบัติงานวิชาการ ในแต่ละข้อทั้ง 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยระดับของปัญหาในแต่ละข้อด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร มากที่สุด

4 หมายถึง ปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร มาก

3 หมายถึง ปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร ปานกลาง

2 หมายถึง ปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร น้อย

1 หมายถึง ปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์เฉลี่ยด้านรายข้อรายด้าน ตามความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็น ว่า ข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ซึ่งกำหนด ความคิดเห็นไว้ ดังเกณฑ์การพิจารณาของพิสนุ พองศรี (พิสนุ พองศรี, 2549) ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่า สอดคล้อง ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่า สอดคล้อง ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่า ไม่สอดคล้อง ตรงตามวัตถุประสงค์

1.2 การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ ของแต่ละข้อคำถาม โดยจะนำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

1.3 การคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยวิธีของ Cronbach (ธานินทร์ ศิลป์ จารุ, 2555)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (f)

2.2 ค่าร้อยละ(%)

2.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค ทาง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อย คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ชุมชนเข้มแข็ง และ3) การมีส่วนร่วม

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ข้อที่	สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและบทบาทเพื่อสร้างเข้มแข็ง ของชุมชนผู้บริหารและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนของ ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1	ชุมชนเข้มแข็ง	4.43	0.51	มาก
2	การมีส่วนร่วม	4.42	0.49	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.52	0.50	มากที่สุด
รวม		4.46	0.50	มาก

2. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมวลความคิด คำพูด การกระทำให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้ ผู้บริหารโน้มน้าวให้บุคลากรมุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่างๆ และผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) ชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วย การอยู่ร่วมกันในชุมชนของผู้บริหาร การให้ความร่วมมือในการทำงานของชุมชนผู้บริหาร และการติดต่อสื่อสารของชุมชนของผู้บริหาร และ 3) การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ส่งเสริมการประสานงานกันในหน่วยงานอื่นๆ ส่งเสริมการดำเนินงานและกิจกรรมขององค์กรและ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนผู้บริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอแนะนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและบทบาทการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านชุมชนเข้มแข็ง คือ การอยู่ร่วมกันในชุมชนของผู้บริหาร ควรมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน การให้ความร่วมมือในการทำงานของชุมชนผู้บริหารตลอดจนการติดต่อสื่อสารของชุมชนของผู้บริหาร โดยมีการเรียนรู้ จัดการ และแก้ไขปัญหาาร่วมกันในชุมชนจนเกิดการ

เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาหลายๆด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เครือข่าย ที่แสดงออกมาในรูปแบบของความร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่นๆ ในสังคม มีความรักใคร่ปรองดอง สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและร่วมมือกันพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งๆขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2555) ได้กล่าวถึง ความเข้มแข็งของชุมชนว่าเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ทั้งนี้เพราะว่าความเข้มแข็งของชุมชนจะแก้ไขปัญหาทั้งในระดับชุมชนและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไปพร้อมกันอย่างบูรณาการ ความเข้มแข็งของชุมชนนี้เป็นรากฐานที่สำคัญของประชาสังคม (Civil Society) ที่ทุกคนเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการทำงานเพื่อแก้ไข ปัญหาและพัฒนาชุมชนและสังคมร่วมกัน และยังเห็นว่าการพัฒนาชุมชนและสังคมไม่อาจสำเร็จได้ โดยการกระทำเป็นเรื่องๆ แยกกันไป แต่ต้องทำเชื่อมโยงอย่างมีบูรณาการพร้อมกัน โดยมีความเข้มแข็งของชุมชนเป็นตัวตั้งในการพัฒนาจนผู้บริหารและนักพัฒนาได้กล่าวว่าเป็น “ทางเลือก สังคมไทย : คำตอบอยู่ที่หมู่บ้าน/ชุมชน” หรือ “การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องสร้างพลังให้ชุมชนในท้องถิ่น

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม คือ ส่งเสริมการประสานงานกันในหน่วยงานอื่นๆ ส่งเสริมการดำเนินงานและกิจกรรมขององค์กรและ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ผู้บริหาร ชุมชนเป็นรากฐานแรกที่สำคัญและส่งผลต่อความมั่นคงและยั่งยืนของการพัฒนาทุกด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง รวมถึงด้านการศึกษา ประเทศที่มีชุมชนเป็นรากฐานมั่นคงและเข้มแข็งจะมีความพร้อมในการแข่งขัน ต่อสู้ เพื่อความอยู่รอดและการดำรงอยู่ของประเทศได้ ตลอดจนมีความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ สิ่งที่สำคัญที่จะเสริมศักยภาพของคนและชุมชนได้ก็คือ การศึกษาที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรชุมชนอื่นๆ ให้การสนับสนุน ร่วมมือ เพื่อเป็นการสร้างความผูกพันในสังคมท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ กุสตาโว (Gustavo, 1992) ซึ่งกล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นโดยปกติทั่วไปเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นการเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมมีความชัดเจนและลึกกลงไปมากกว่าเพียงการมีส่วนร่วมการรับผิดชอบ เมื่อการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

1.3 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมวลความคิด คำพูด การกระทำให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้ ผู้บริหารโน้มน้าวให้บุคลากร มุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่างๆ และผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อน องค์กรให้สำเร็จตามเป้าหมาย การบริหารจะดำเนินบรรลุจุดประสงค์และประสบความสำเร็จได้ มักจะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ ก้าวทันยุคสมัยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของสแตท (Stadt, 19739) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำควรมีดังนี้ 1) คำนึงถึงมาตรฐานในการทำงาน 2) เป็นที่ พึ่งของคนอื่นหรือพึ่งพาอาศัยได้ 3) มีความกล้า กล้าที่จะคิด กล้าที่จะเสี่ยง 4) มีความรับผิดชอบ 5) มีความสามารถที่จะแบ่งงานให้ผู้อื่นช่วยปฏิบัติ 6) มีวินัยในตนเอง 7) มีมโนภาพ 8) มีมนุษยสัมพันธ์ดี 9) มีความสามารถในการสื่อความคิด 10) แข็งแรงและมีสุขภาพดี 11) มีสติปัญญา 12) มีความสามารถในการจัดรูปแบบงาน 13) มีความสามารถในการตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล

2. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร ด้านชุมชนเข้มแข็ง ควร มีเป้าหมายร่วมกันและยึดโยงเกาะเกี่ยวกันด้วยประโยชน์สาธารณะ ให้อิสระในการร่วมคิด ร่วม ตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ มีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการบริหารกลุ่มที่หลากหลายและเครือข่ายที่ดีส่งเสริมกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ของชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องทุกๆ คน มีส่วนร่วมในการทำงาน ผู้บริหาร สร้างความสามัคคีและความซื่อสัตย์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนรู้เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายและ ติดต่อกันหลายรูปแบบ การติดต่อกันและมีการกำหนด หน้าที่ บทบาทความสัมพันธ์ กันและกันในชุมชนผู้บริหารและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของนงดล เหล่ากอ (2563) พบว่า ชุมชนที่มีความเข้มแข็งมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้คือ 1) สมาชิกของชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนและชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาและ พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง 2) สมาชิกของชุมชนพร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของ ตนและชุมชน 3) มีกระบวนการของชุมชนที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีของชุมชน

ภายใต้การสนับสนุนของผู้นำองค์กรชุมชน ในลักษณะเปิดโอกาสให้กับสมาชิกทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วม โปร่งใส และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ 4) สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชนกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม ร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลการแก้ปัญหา และการพัฒนาของชุมชนผ่านกระบวนการชุมชน 5) สมาชิกชุมชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน 6) มีแผนของชุมชนที่ประกอบด้วยการพัฒนาทุกๆ ด้านของชุมชนที่มุ่งการพึ่งตนเอง เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกชุมชนทุกๆ คนและมุ่งหวังการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน 7) การพึ่งความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นการพึ่งเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุดไม่ใช่การพึ่งพาตลอดไป และ 8) มีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีการพัฒนา อาจเป็นหมู่บ้านชุมชนอื่นๆ ท้องถิ่น ภาครัฐราชการ องค์กรเอกชน นักธุรกิจ นักวิชาการ และอื่นๆ ในลักษณะของการมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน

2.2 แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วม ควรมีการสร้างความร่วมมือและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน ผู้บริหารผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน การจัดการ และมีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชนผู้บริหารและกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีแผนของชุมชนผู้บริหารที่ประกอบด้วยการพัฒนาทุกๆ ด้านของชุมชน มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนา ร่วมความคิด ร่วมทำ มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและทำให้เกิดการพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพูลศักดิ์ หลักรัตน์ (2549) กล่าวว่า สำหรับแนวคิดพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Concept Participation) เกิดจากแนวคิดที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเกิดพร้อมต่อกันกลายเป็นความสนใจ และห่วงใยกังวลร่วมกันของส่วนรวม 2) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสภาพการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน และ 3) การตกลงร่วมมือกันที่จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

2.3 แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหาร ด้านผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคือ ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ก้าวทันยุคสมัยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถสื่อสารให้คนอื่นโดยเฉพาะบุคคลในองค์กรสามารถสื่อสารเข้าใจได้

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงาน ผู้บริหารมีความสามารถในการกระทำของตนเองที่เป็นผู้บังคับบัญชาและเพื่อนที่ดีของเพื่อนร่วมงานมีความเข้าใจในระบบงานทุกอย่าง ผู้บริหารมีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ผู้บริหารมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจ สร้างกระบวนการบริหารที่เป็นรูปธรรมในสังคม และผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตน และชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของอนันท์ งามสะอาด (2563) กล่าวว่าผู้ที่สามารถจัดการกระบวนการของการทำงานและการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุมเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหาร ความสามารถของผู้บริหาร สามารถวัดได้จากประสิทธิผลของงานที่เกิดขึ้น ผู้บริหารต้องเห็นภาพความเชื่อมโยงของหน่วยงานย่อยๆ ภายในองค์กรว่าจะมีผลกระทบกันอย่างไร เพื่อให้การบริหารจัดการมีความราบรื่น มีเป้าหมายที่จะไปสู่จุดที่รวมกันที่เรียกว่าวิสัยทัศน์ และสอดคล้องกับแนวคิดของเพลเลจรีโนและวารันฮาการ (Pellegrino and Vanhagan, 1985) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร คือ ศักยภาพทางความรู้หรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้จนสำเร็จและคุณลักษณะของผู้บริหารคือสิ่งต่างๆ ในตัวผู้บริหารทั้งที่มีมาแต่เกิด และที่เกิดจากการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป แรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ภาพพจน์ที่มองตนเอง บทบาททางสังคมหรือความชำนาญเฉพาะของผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้สำเร็จได้ผลดีเยี่ยม

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ที่จะมาเป็นครูในอนาคต
2. ส่งเสริมการให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และสังคม โดยเน้นทำงานในลักษณะเครือข่ายให้ความร่วมมือกันในทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของผู้บริหารในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย และชัดเจนมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาและติดตามผลการสร้างแนวทางและปัจจัยเอื้อความเข้มแข็งของชุมชนผู้บริหาร

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา นันทบุตร. (2560). กรอบวิธีการศึกษาและถอดบทเรียนปฏิบัติการชุมชน. คิวพีดี จำกัด.
นพดล เหล่าก่อ. (2555, 20 มิถุนายน) ชุมชนเข้มแข็งทางเลือกใหม่ของการพัฒนา.
GotoKnow. <http://www.gotoknow.org/posts/32079>.
- ปรารภ หลงสมบุญ. (2552). คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิราภรณ์ สุรณะสกุล. (2561). รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยวิทยาลัย
ชุมชน [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). Participations place in rural development:
Seeking clarity through specificity. World Developments.
- Wishes, Gustavo. (1992). Community Participation : Preceedings. Habinet.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ
MACRO Model ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Effects of Learning Activity Through Creativity-
Based Learning with MACRO Model of Learning
Achievement in Thai Literature and Analytical
Thinking Ability of Mathayom Suksa 1 Students

ธีระวัฒน์ ทุ่งคำ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.รัชชกฤต เทียมธรรม

* โรงเรียนประถมนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

รศ.ดร.ศุภวราภรณ์ เล็กวิไล

* วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Theerawat Thungkham

* Master of Education Program in Curriculum and Instruction,
College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

Dr.Thattharit Thiamtham

* Phranakhon Rajabhat University, Demonstration Elementary School

Assoc.Prof.Dr.Supawan Lekvilai

* College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 6 มิถุนายน 2565

* แก้ไข 30 มิถุนายน 2565

* ตอรับบทความ 4 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา จำนวน 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้, แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์, แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียว และแบบไม่อิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลัง การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model มีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ:

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Abstract

The objectives of this research were to 1) Compare the Thai Literature's learning achievement of Mathayomsuksa 1 students after learning by using Creativity-Based Learning with MARCO Model with the criteria of 70 percent 2) compare the analytical thinking ability of Mathayomsuksa 1 students before and after learning and 3) Study the Mathayomsuksa 1 students' opinions on the teaching and learning approach. The samples of this research were 50 Mathayomsuksa 1 students of Saint Theresa School which were selected by using cluster sampling. The research instruments were Assessment form of the teaching and learning process, Lesson plans of Creativity-Based Learning with MARCO Model – Topic: Karb Phrachaisuriya, Achievement test, Analytical thinking test, Opinion questionnaire of students towards the teaching and learning. The statistics used to analysed data were percentage, mean, standard deviation (S.D.), one sample t-test and dependent sample t-test.

The results were found that Thai Literature's learning achievement of Mathayomsuksa 1 students after learning by using Creativity-Based Learning with MARCO Model was higher than the criteria of 70 percent with statistically significant at .05 level. The analytical thinking ability of Mathayomsuksa 1 students after learning by using Creativity-Based Learning with MARCO Model higher than before learning with statistically significant at .05 level. And the overall opinion of Mathayomsuksa 1 students toward learning by using Creativity-Based Learning with MARCO Model was at the highest level.

Keywords:

Creativity-Based Learning with MARCO Model

Analytical Thinking ability

Learning Achievement

บทนำ

วรรณคดีเป็นงานเขียนหรือเรื่องราวที่สร้างสรรค์อันล้ำค่าของมนุษย์ เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของชีวิต วัฒนธรรม อารมณ์ความรู้สึก ที่ทำให้เกิดความจรรโลงใจ สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นมาของคนในอดีต สู่ภูมิปัญญาและคุณค่าทางภาษาของคนไทยด้วยการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษาที่เป็นไปตามแต่ละยุคสมัย ดังที่ ฟองจันท์ สุขยิ่ง และคณะ (2555:1) ได้กล่าวว่า วรรณคดีเป็นงานประพันธ์ที่มีคุณค่าและวรรณศิลป์ มีศิลปะทางการประพันธ์อย่างสูงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของมนุษย์ รวมทั้งบันทึกเรื่องราวชีวิตและสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยไว้ วรรณคดีให้ประโยชน์ในการจรรโลงใจ ให้ความรู้ ให้คุณค่าทางอารมณ์และปัญญา เป็นงานประพันธ์ที่ถือเป็นมรดกทางภาษาและภูมิปัญญาที่ได้รับการยกย่องผ่านกาลเวลาเป็นระยะเวลานาน

จากความสำคัญและคุณค่าของวรรณคดี ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม โดยกำหนดให้วรรณคดีและวรรณกรรม เป็น 1 ใน 5 สาระ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้เรียนต้องเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:2) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องฝึกให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญของการส่งเสริมความคิดด้านอื่นๆ ที่สูงขึ้น เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น ดังที่ บลูม (Bloom, 1976:37) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการไตร่ตรองและมีเหตุผลของบุคคลเป็นขั้นตอน การเรียนรู้จากการรู้ การจำ การเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งการคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่จะนำไปสู่การตัดสินใจสอดคล้องกับตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วรรณคดีและ

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ และสรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง กระทรวงศึกษาธิการ (2551:55) และจากความสำคัญที่ต้องพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีเพื่อให้นักเรียนนำข้อคิดจากวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งการคิดวิเคราะห์ที่เป็นพื้นฐานของการคิดขั้นสูงและทักษะที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล, 2562:3-4)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนเซนต์เทเรซาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงคุณภาพผู้เรียนยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้นั้นมีหลายประการ ได้แก่ ผู้สอนยังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ขาดการใช้สื่อและนวัตกรรมที่น่าสนใจ ครูจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการบรรยายมากกว่าการใช้เทคนิคกระตุ้นความสนใจของนักเรียนซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวรรณคดีไทย และไม่เห็นคุณค่าของการเรียนวรรณคดีไทย และนักเรียนส่วนใหญ่ชอบฟังเรื่องราววรรณคดีและวรรณกรรมไทย ที่ครูเล่ามากกว่าการทำความเข้าใจหรือวิเคราะห์เนื้อหา คุณค่าของวรรณคดีในด้านต่างๆ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจวรรณคดีอย่างลึกซึ้ง ไม่เข้าใจแก่นแท้ของวรรณคดีไทย จนไม่สามารถนำคุณค่าในด้านต่างๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมไทยของนักเรียนอยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจ ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) อยู่ในระดับที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา

จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบ กระบวนการ และเทคนิคการจัดการเรียนที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมไทยให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน หรือ Creativity-Based Learning ซึ่ง วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ (2558:31-32) ได้กล่าวว่า เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่เสมอตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในอนาคต 4 ทักษะได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) ทักษะด้านการค้นคว้าหาความรู้ 3) ทักษะด้านการสื่อสารและ 4) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานประกอบด้วย 8 กระบวนการ (Process) และ 9 บรรยากาศ

(Context) มีขั้นตอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นที่ 4 นำเสนอ ขั้นที่ 5 ประเมินผล และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน อาทิ สัพพัญญู สุขพิระวัฒน์กุล (2562:47) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ MACRO Model ในการบูรณาการ โดยการจัดการเรียนรู้ MACRO Model ซึ่ง ดิเรก วรรณเศียร (2558:3-5) ได้กล่าวว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถามเพราะเกิดข้อสงสัย เป็นการเรียนรู้และแก้ปัญหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสรุปความรู้เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้ความรู้ที่ตกผลึกเป็นของผู้เรียนเอง การส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม การนำเสนอ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการนำความรู้ที่ไปใช้และเผยแพร่เป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ MACRO Model อาทิ ธนพร เลิศโพธาวัฒนา (2561:54-55) ได้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO MODEL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าเฉลี่ยของเจตคติโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มีเจตคติที่ดี

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

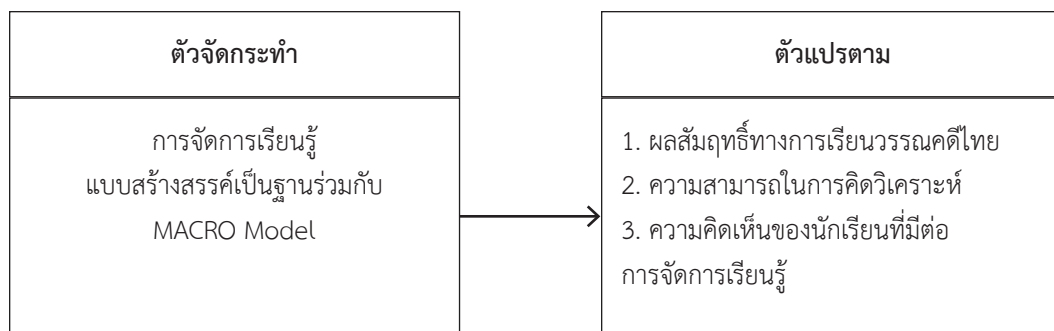
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 300 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* Power 3.1 (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2009) โดยกำหนด the power = .95, alpha = .05, effect size = 0.60 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 39 คน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเซนต์เทเรซา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) (บุญมี พันธุ์ไทย, 2559:107) เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนเซนต์เทเรซาได้จัดแบ่งห้องเรียนคละตามความสามารถซึ่งนักเรียนทุกห้องมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ผ่านเกณฑ์ในระหว่าง 0.67 – 1.00

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา จำนวน 6 แผน ได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ทุกแผน มีค่าเฉลี่ยคุณภาพ เท่ากับ 4.45 ถือว่ามีคุณภาพระดับเหมาะสมมาก

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ผ่านเกณฑ์ในระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความยาก (Pi) ตั้งแต่ 0.70 – 0.92 และอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett) เท่ากับ 0.82

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ปรับใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ ของ สุมาลี คำภาบุตร (2556:105-106) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ ค่าความยากง่าย (p) 0.41 - 0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 - 0.80 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรวิธีการคำนวณของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (Kuder-Richardson:KR-20) เท่ากับ 0.81 และผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรวิธีการคำนวณของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (Kuder-Richardson: KR-20) เท่ากับ 0.85

3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ผ่านเกณฑ์ในระหว่าง 0.67 - 1.00

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

4.2 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

4.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

4.4 นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้ค่าสถิติทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (t-test for one - sample)

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

5.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์และแปลผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนน (70%)	\bar{X}	S.D.	t
หลังเรียน	50	20	14	16.94	2.17	9.58*

*มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนเท่ากับ 16.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.17 เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้ t-test ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ก่อนและหลังเรียน ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model
ก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	50	8.84	2.31	27.98*
หลังเรียน	50	17.02	2.08	

*มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 8.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.31 ค่าเฉลี่ย
หลังเรียนมีค่าเท่ากับ 17.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.08 เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติ
โดยใช้ t-test ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์
เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model
ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์
เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model

ข้อความ	\bar{X}	SD.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหา	4.34	0.71	มาก
2. นักเรียนมีส่วนร่วมและสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน	4.52	0.71	มากที่สุด
3. นักเรียนสามารถทำงานโดยกระบวนการกลุ่มกับเพื่อน	4.52	0.68	มากที่สุด
4. นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถามและค้นหาคำตอบ	4.46	0.73	มาก
5. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์	4.48	0.76	มาก
6. นักเรียนรู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่หลากหลายและเชื่อถือได้	4.50	0.74	มาก
รวม	4.47	0.28	มาก

ข้อคำถาม	\bar{X}	SD.	ระดับความคิดเห็น
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้			
7. นักเรียนมีความสุขในการเรียนจากอิสระในการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.58	0.67	มากที่สุด
8. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู	4.54	0.71	มากที่สุด
9. นักเรียนเรียนด้วยความไม่เครียด	4.56	0.67	มากที่สุด
10. นักเรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติจริง	4.46	0.73	มาก
รวม	4.54	0.32	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
11. นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวรรณคดี	4.48	0.74	มาก
12. นักเรียนรู้จักกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.58	0.57	มากที่สุด
13. นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์	4.54	0.68	มากที่สุด
14. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	4.48	0.76	มาก
15. นักเรียนสามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.50	0.68	มาก
รวม	4.52	0.32	มากที่สุด
ความคิดเห็นโดยภาพรวมทุกด้าน	4.51	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.32) รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.32) และด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.28)

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สรุปผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.20)

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานแสดงให้เห็นว่าการจัดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย โดยขั้นที่ 2.2 ค้นคว้าและคิด เป็นขั้นทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดจากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งผู้สอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดอย่างอิสระ อีกทั้งผู้สอนจะไม่อธิบายคำตอบแต่จะให้คำปรึกษาในการค้นคว้าหรือการใช้คำถามในการกระตุ้นให้นักเรียนได้มาซึ่งแนวทางของคำตอบเพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดมากยิ่งขึ้น รวมถึงการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการค้นคว้าหาคำตอบ และเลือกแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และขั้นที่ 3 สรุปองค์ความรู้เป็นขั้นที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเนื่องจากในขั้นนี้นักเรียนนำข้อมูลที่ค้นคว้ามามีวิเคราะห์หรืออภิปรายเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือแนวคิด ผู้สอนจะปล่อยให้ให้นักเรียน

เป็นผู้สรุปความด้วยตนเองหากนักเรียนมีข้อสงสัยหรือคำถาม ผู้สอนจะให้คำปรึกษาแทนการให้คำตอบถูก ผิด ซึ่งหากจะกล่าวแล้วนั้นก่อนที่จะค้นคว้าและคิด จนถึงสรุปได้นั้นการสร้างความสนใจก็เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญด้วยเช่นกัน หากนักเรียนไม่เกิดความสนใจในการเรียนก็ไม่เกิดกระบวนการต่างๆ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นที่สร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ อยากรเรียนด้วยแนวทางต่างๆ หรือนำปัญหาามาสร้างความสนใจได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ข้ามมณี (2548:137) กล่าวว่า ปัญหาสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดภาวะงุนงงสงสัยและความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อขจัดความสงสัยดังกล่าว นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังเน้นการเรียนรู้โดยกระบวนการ และสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ รวมทั้งการนำเสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเผยแพร่ผลงานของตนเอง ซึ่งจะทำให้ นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและคงทน ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ต่างโธฐ (2563:96) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานวิชาภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปยุโรป นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสอดคล้องกับ ดลชัย อินทรโกสม (2563:69) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าเกณฑ์ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ซึ่งสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างดี โดยขั้นที่ 2.1 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ซึ่งเป็นการใช้ปัญหาเป็นตัวนำในการเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาที่เรียน ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายเนื้อหาที่สำคัญในการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ก่อน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถามในเนื้อหาที่เรียน และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามปัญหาที่ตนเองสงสัย และในขั้นที่ 2.2 ค้นคว้าและคิด เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องเลือกใช้ข้อมูลต่างๆ เพื่อหาคำตอบของปัญหาที่สงสัย ในขั้นนี้ครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้เวลาแก่ผู้เรียน รวมถึงการไม่อธิบายหรือการตัด

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สินใดๆ ทั้งสิ้น ต้องปล่อยให้ นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนจะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหาเท่านั้น และในขั้นนี้นักเรียนจะต้องรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนได้ข้อมูลที่ค้นคว้าในขั้นนี้นักเรียนจะนำข้อมูลมาอภิปราย หรือสาธิตที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และขั้นที่ 3 สรุปองค์ความรู้ เป็นขั้นที่นักเรียนนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นความรู้ หรือข้อค้นพบ โดยใช้วิธีการเขียนด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น แผนผังความคิด รายงาน การแต่งคำประพันธ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2562:3-4) กล่าวว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ต้องส่งเสริมให้นักเรียนพิจารณาข้อมูลทั้งหมดแล้วจำแนกแยกแยะข้อมูลเหล่านั้น จากนั้นจัดกลุ่มข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก สร้างข้อสรุปของข้อมูลอย่างมีเหตุผลหรือมีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนโดยสรุปเป็นหลักการ นำข้อสรุปไปประยุกต์ใช้ และวิเคราะห์ข้อมูลชุดใหม่ แล้วคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับ ธนพร เลิศโพธาวัฒนา (2561:55) การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21:MACRO MODEL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21:MACRO MODEL ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สัพพัญญู สุขพิระวัฒน์กุล (2561:96) ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบรรยากาศการเรียนรู้ที่นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 เพราะการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบตื่นตัว และมีความสุขในการเรียนจากอิสระในการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงครูผู้สอนจะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนและครู และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็น

ศูนย์กลาง ซึ่งครูจะคอยช่วยแนะนำนักเรียนอย่างทั่วถึงเป็นกลุ่มย่อย และเสริมแรงทางบวกให้นักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ (2558:3-4) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนนั้นควรลดการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมีเวลาค้นคว้า พุดคุยและนำเสนอ อีกทั้งผู้สอนควรสร้างบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการค้นคว้า และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินต่างๆ และสนับสนุนให้นักเรียนคิดจากเนื้อหาที่เรียน และรับฟังและให้กำลังใจนักเรียน เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความเครียดในการเรียน เช่นเดียวกับความคิดเห็นของ ดิเรก วรรณเศียร (2558:8-9) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนให้นักเรียนนั้นควรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน มีความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มมาก มีความกระตือรือร้นสนุกสนานและมีความสุขในการเรียนรู้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนและสามารถทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มกับเพื่อน นักเรียนรู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่หลากหลายและเชื่อถือได้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ชั้น นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและฝึกการตั้งคำถามและการค้นหาคำตอบจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ ร่วมถึงในกระบวนการกลุ่มในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้ได้มีชิ้นแนวทางหรือคำตอบของปัญหาที่สงสัย และสรุปเป็นหลักการหรือวิธีการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2555:68-69) ที่กล่าวว่า การตั้งคำถามและตั้งปัญหา นอกจากจะช่วยวางรากฐานการเป็นนักเรียนผู้ตลอดชีวิตให้แก่ นักเรียนแล้ว ยังจะทำให้ชีวิตนักเรียนเป็นชีวิตที่สนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ กระตุ้นจินตนาการ ย้ำยู่ให้ค้นคว้า ค้นหา สร้าง และเรียนรู้ คือ ทำให้โรงเรียนไม่เป็นสถานที่น่าเบื่อหรือสร้างความทุกข์ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วันเพ็ญ กลิ่นอ่อน (2559:380) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ส่งผลต่อการความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหว มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ โดยใช้คำถาม 5W1H การสร้างความรู้

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model นักเรียนได้รู้จักกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนนำทักษะการคิดวิเคราะห์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิดและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชลธิชา นานา (2560:88) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาเพิ่มขึ้น นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมบางครั้งเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ ดังนั้นการจัดกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการปฏิบัติควรเพิ่มเวลาที่
- 1.2 ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ขึ้นตอนวิธีการจัดการเรียนรู้และการประเมินนักเรียนให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ใช้ในการพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น
- 2.2 ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO Model ไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาและรายวิชาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จินตนา ต่างโธฐ. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานวิชา
ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชลธิชา นานา. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2558). เอกสารประกอบการสอน MACRO model : รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. [http://regis.dusit.ac.th/
images/news/1421308421_MACRO](http://regis.dusit.ac.th/images/news/1421308421_MACRO).
- ทิศนา แคมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพร เลิศโพธิ์วัฒนา. (2561). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์:
ทางการเรียน วิชาชีววิทยาเรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
สำหรับศตวรรษที่ 21 : MACRO MODELของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 [วิทยา
นิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ดลชัย อินทรโกสุม. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องกลอนดอกสร้อย
รำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการ
การกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2555). ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ม.4 (พิมพ์ครั้งที่
4). อักษรเจริญทัศน์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์.
ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ MACRO MODEL ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- วริยะ ฤกษ์พาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity - based Learning (CBL). วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 1(2), 23-37.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- สัพพัญญู สุขพิระวัฒน์กุล. (2562). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี คำภาบุตร. (2556). ผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R เสริมด้วยเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Bloom B.S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. McGraw-Hill Book Company.

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิด
การปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

The Effects of A Group Counseling Program
Based on The Cognitive-Behavioral Approach on
The Self-Esteem of Students At The Non-Formal
And Informal Education Center in Yala Province

ศิริลักษณ์ เจริญสุข

* ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา

* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Siriluck Charoensuk

* Master of Arts, Applied Psychology, Graduate School, Srinakharinwirot University

Asst.Prof.Dr.Jitra Dudsdeemaytha

* Graduate School, Srinakharinwirot University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 29 มีนาคม 2567

* แก้ไข 24 พฤษภาคม 2567

* ตอรับบทความ 24 พฤษภาคม 2567

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยช่วง 1.00-2.00 คะแนน) จำนวน 36 คน ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมจำนวน 8 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง นักศึกษาในกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรม มีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลอง นักศึกษาในกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรม มีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าในตนเอง
โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
แนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรม
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

The objective of this research is to study the effects of a group counseling program based on the cognitive-behavioral approach on the self-esteem of students at the non-formal and informal education center in Yala Province, and with a quasi-experimental design. The sample group consisted of students from non-formal and informal education centers with low self-esteem scores (average score 1.00-2.00), a total of 36 individuals. They were divided by using simple randomization via drawing lots to assign into experimental and control groups, with 18 subjects in each group. The research instruments were the self-esteem assessment questionnaire, and a group counseling program based on cognitive-behavior approach, was conducted eight times. The data were analyzed using mean, standard deviation, and a t-test. The major findings were as follows: (1) after the experiment, students in the experimental group who participated in the group counseling program based on the cognitive-behavioral approach had significantly higher self-esteem scores than before joining the program, at a statistically significant level of .01; and (2) after the experiment, these students in the experimental group who participated in the group counseling program based on the cognitive-behavioral approach had higher self-esteem scores compared to the control group, and with a statistical significance of .01.

Keywords: Self-esteem; Group counseling program;
Cognitive-Behavioral approach;
Non-Formal and Informal Education Center

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

บทนำ

จากรายงานภาวะสังคมไตรมาสที่ 1/2563 ที่ ศสช. หรือ 'สภาพัฒน์ฯ' ได้ทำการเผยแพร่พบว่า ในระบบการศึกษาไทยยังมีเด็กและเยาวชนหลุดจากระบบการศึกษาจำนวนมาก โดยในปี 2562 มีอยู่ร้อยละ 12.87 ของเยาวชนไทยในช่วงอายุ 15 ถึง 24 ปีหรือประมาณ 1,200,000 คนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ไม่ได้มีสถานะอยู่ในการจ้างงาน การศึกษาหรือการฝึกอบรม (กองบรรณาธิการ TCIJ, 2563) ซึ่งในจังหวัดชายแดนใต้มีประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาจำนวนรวมทั้งสิ้น 45,289 คน ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถให้ความช่วยเหลือได้แล้ว จำนวน 38,501 คน (ร้อยละ 85) และได้ให้ความช่วยเหลือเด็กพิการได้จำนวน 2,043 คน (ร้อยละ 93.20) เด็กออกกลางคัน 12,982 คน (ร้อยละ 92.91) เด็กปกติที่ไม่ได้เรียน (เด็กตกหล่น) จำนวน 17,348 คน (ร้อยละ 76.20) และเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3) ไม่ได้เรียนต่อ จำนวน 6,128 คน คิดเป็นร้อยละ 96.38 (สำนักข่าวไทยแลนด์พลัส ออนไลน์, 2562) ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นหนึ่งในหลายๆ ปัจจัยที่สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาที่ดีและมีความเฉลียวฉลาด แต่หากผู้เรียนนั้นไม่เห็นคุณค่าในตนเองแล้ว ก็มีโอกาที่จะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน เนื่องจากผู้เรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ก็จะไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่โรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตน ผู้เรียนจะไม่มีแรงจูงใจ หมดความสนใจทางการเรียน หากแต่จะให้ความคิดและการกระทำส่วนใหญ่ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความกลัว และความวิตกกังวล (สมิทธิ เจือจินดาและวรรณภา โพธิ์ผล, 2561) นอกจากนี้การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำไม่เพียงจะกระทบต่อมุมมอง ความคิดที่มีต่อตนเอง ยังบั่นทอนความหมายของสิ่งที่บุคคลยึดติดหรือยึดถือด้วย ถ้ามีอะไรบางอย่างที่ไม่ได้เป็นไปด้วยดี บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะใช้สิ่งนั้นเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินตนเอง ในระดับที่เกินความเป็นจริง เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีความเชื่อพื้นฐานและมุมมองความคิดต่อตนเองในแง่ลบ และคาดการณ์ว่าสิ่งต่างๆ จะต้องออกมาแย่ ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับตนเองในแง่ลบ เป็นแค่มุมมอง ความคิดเห็น ไม่ใช่ความเป็นจริง คนส่วนมากมักจะมึบทรูปของตนเองจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในวัยเด็ก นำไปสู่การพัฒนากฎของการดำเนินชีวิต (Fennell, 2016)

ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการศึกษาพัฒนาโปรแกรมในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษานอกระบบ

ด้วยแนวคิดในการเรียนรู้ ด้วยวิธีใช้เกมเป็นฐานเพื่อเพิ่มมุมมองการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่ออกกลางคืน กลุ่มที่ศึกษา คือ กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีที่ออกกลางคืน จำนวน 12 คน โดยเลือกแบบเจาะจง พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่ออกกลางคืนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงขึ้น 8.92 คะแนน ผลการแสดงผลทางพฤติกรรมและการบันทึกอนุทินการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับดีมาก และผู้ร่วมทดลองสมัครเข้าศึกษาต่อร้อยละ 91.74 (นิรมล สิริภักคันธ์ และคณะ, 2563) เป็นต้น

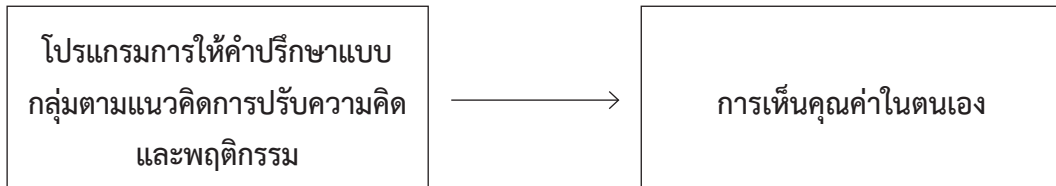
นอกเหนือจากโปรแกรมดังกล่าวแล้ว การให้คำปรึกษาตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมถือเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สามารถใช้สำหรับบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เพราะจะเน้นไปที่ความคิด ความเชื่อทัศนคติ มุมมองความคิด ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานที่สะท้อนการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับสามัญสำนึก การปฏิบัติบนพื้นฐานความเป็นจริงเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยทำให้เกิดพลังในการเป็นผู้บำบัดตนเอง ผ่านการพัฒนาข้อมูลการรับรู้ การวางแผน การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และจะมีการประเมินตนเองภายหลังการใช้วิธีดังกล่าว ซึ่งทักษะใหม่ๆ ที่บุคคลได้ปฏิบัติและพัฒนาให้เกิดขึ้นจะดำเนินต่อไปและผลลัพธ์ที่ออกมา นั้น บุคคลนั้นๆสามารถนำไปเป็นประโยชน์ได้ต่อไปตลอดชีวิต (Fennell, 2016) การวิจัยนี้เป็นการศึกษา ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะได้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีมุมมองต่อตนเองที่สมดุลขึ้น นอกจากนี้ยังให้ประโยชน์ต่อผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนานักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ผ่านการอบรมทักษะพื้นฐานจิตบำบัดความคิดและพฤติกรรมที่จะใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับนักศึกษาที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา โดยการเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม และคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา กลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มมีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม
2. นักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา กลุ่มทดลอง ที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มมีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ซึ่งมีอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 251 คน (กศน. แห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลาที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเฉลี่ยช่วง 1.00 – 2.00 คะแนน หรืออยู่ในระดับต่ำ จำนวน 36 คน ที่มีความสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมจำนวน 8 ครั้ง โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 18 คน โดยมีการคัดเข้า คัดออก ดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria)

1. สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรม

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria)

- กำลังรักษาตัว หรืออยู่ในระหว่างการรักษาตัวกับแพทย์เกี่ยวกับโรคทางสมองและโรคทางจิตเวชในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา
- มีปัญหาหรือความบกพร่องด้านการสื่อสาร ไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจได้
- ไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมครบทั้ง 8 ครั้งได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Rosenberg self-esteem scale) ผู้วิจัยเลือกใช้แบบประเมินฉบับแปลเป็นภาษาไทยและดัดแปลงโดย ทินกร วงศ์ปการันย์ และณัททัย วงศ์ปการันย์ ซึ่งมีองค์ประกอบเดียว โดยให้คะแนนออกมาเป็นภาพรวมของระดับความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเที่ยง ของแบบประเมินโดยวิธี Cronbach's coefficient alpha เท่ากับ 0.84 ผู้วิจัยนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.842 แบบประเมินประกอบด้วยข้อความจำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นข้อความที่มีความหมายทางบวก จำนวน 5 ข้อคือ ข้อ 1, 3, 4, 7, 10 และข้อความที่มีความหมายทางลบ จำนวน 5 ข้อคือ ข้อ 2, 5, 6, 8, 9 โดยลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 4 ระดับ ประกอบด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ตินกร วงศ์ปการันย์ และณัททัย วงศ์ปการันย์, 2554)

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรม ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มาจากหนังสือพัฒนาตนเอง (Self-help) เรื่องการเอาชนะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Overcoming Low Self-Esteem) ของเฟนเนล (Fennell, 2016) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษามีมุมมองต่อตนเองที่สมดุลง่ายมากขึ้น ประกอบด้วย

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

ด้วยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มทดลองจำนวน 8 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ใช้เวลาในการดำเนินการกลุ่ม ครั้งละ 60-90 นาที ติดต่อกันเป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดโปรแกรม ดังนี้ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 1 สร้างสัมพันธภาพ ตั้งเป้าหมาย และให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมและการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีและเกิดความไว้วางใจระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและกระบวนการของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองรูปแบบและวิธีการต่างๆ ในการให้คำปรึกษากลุ่ม และเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับในการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างพลังอำนาจทางจิตวิทยา การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 2 ให้ความรู้เกี่ยวกับความเชื่อมโยงของความคิด อารมณ์ พฤติกรรมและการตอบสนองทางร่างกาย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดการตระหนักรู้ถึงอารมณ์ ความคิด และรูปแบบพฤติกรรมที่ตนเองใช้ในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่างๆ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 3 ตรวจสอบการคาดการณ์ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล (Checking Out Anxious Predictions) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดการตระหนักรู้ถึงทัศนคติเชิงลบที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆ และเพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก ผ่านการมองหามุมมองทางเลือกต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิก การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 4 ตั้งคำถามกับความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Enhancing Self-Critical Thoughts) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดการตระหนักรู้ถึงทัศนคติเชิงลบที่มีต่อตนเองและเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก และมุมมองต่อตนเองที่สมดุลขึ้นการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 5 เสริมสร้างการยอมรับในตนเอง (Enhancing Self-Acceptance) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง สามารถยอมรับตนเองในแบบที่เป็น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 6 เปลี่ยนกฎใหม่ในการดำเนินชีวิต (Changing the Rule) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกเกิดมุมมองที่สมดุลในการดำเนินชีวิต และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 7 สร้างความเชื่อใหม่เกี่ยวกับตนเอง (Creating a New Bottom Line) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดมุมมองที่สมดุลในการดำเนินชีวิต และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 8 การวางแผนอนาคต (Planning For The Future) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเตรียมตัวในการนำสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ของชีวิตโดยไม่มีผู้นำกลุ่มและเพื่อนสมาชิก

โดยมีผลคะแนนการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC) ตามสูตร IOC อยู่ที่ 0.7 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบสองกลุ่ม วกก่อนการทดลองและหลังสิ้นสุดการทดลอง (The pretest-posttest control group design) โดยได้รับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G-076/2565 และก่อนการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล ทางผู้วิจัยมีการประสานงานกับทางข้าราชการครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลการจัดโปรแกรมนี้ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเช่นลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent form) ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ตามมาตรฐานจริยธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ ก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test)

2.2 เปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (independent t-test)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาจำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงจำนวน และหาค่าร้อยละเป็นรายชื่อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 1

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา (N=36)

		กลุ่มทดลอง (N=18)		กลุ่มควบคุม (N=18)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	10	55.6	8	44.4
	หญิง	8	44.4	10	55.6
	รวม	18	100.0	18	100.0
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	3	16.7	0	0
	มัธยมต้น	5	27.8	10	55.6
	มัธยมปลาย	10	55.6	8	44.4
	รวม	18	100.0	18	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในกลุ่มทดลองเป็นเพศชาย ส่วนในกลุ่มควบคุมเป็นเพศหญิง มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 กลุ่มตัวในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย ส่วนในกลุ่มควบคุมศึกษาอยู่ในระดับมัธยมต้น มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6

2. การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะเวลาก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมให้คำปรึกษา

ผลการเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะเวลาก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่า T-Test ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะเวลาก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมให้คำปรึกษา (N=36)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (N=36)						
การเห็นคุณค่าในตนเอง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม		หลังเข้าร่วมโปรแกรม		t	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
กลุ่มทดลอง	1.91	0.22	2.83	0.20	-13.39	<0.00*
กลุ่มควบคุม	1.92	0.09	1.98	0.10	-2.09	<.044

P<0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเอง ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 1.91$) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมมีคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$) และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองระยะก่อนและหลังการทดลอง มีค่า $t = -13.39$ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะหลังการเข้าร่วมโปรแกรมให้คำปรึกษา

ผลการเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ระยะหลังการเข้าร่วมโปรแกรมให้คำปรึกษา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่า T-Test ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะหลังการเข้า (N-36)

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

การเห็นคุณค่าในตนเอง	กลุ่มทดลอง (N=18)		กลุ่มควบคุม (N=18)		t	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
รวม	2.83	0.20	1.98	0.10	16.18	<0.000

P<0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลาของกลุ่มทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่อยู่ระดับต่ำ ($\bar{x} = 1.98$) เมื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่า $t = 16.18$ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลากลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มมีค่าคะแนน การเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสมมติฐานข้อที่ 1 อธิบายได้ว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ แต่หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลอง เนื่องจากแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับสามัญสำนึก การปฏิบัติบนพื้นฐานความเป็นจริงเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยทำให้เกิดพลังในการเป็นผู้บำบัดตนเอง ผ่านการพัฒนาข้อมูลการรับรู้ การวางแผน การลงมือทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวม

ถึงได้ประเมินตนเองภายหลังการใช้วิธีดังกล่าว ซึ่งทักษะใหม่ๆ ที่บุคคลได้ปฏิบัติและพัฒนาให้เกิดขึ้น จะดำเนินต่อไปและผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลนั้นๆ ไปตลอดชีวิต (Fennell, 2016) นอกเหนือจากนี้ วัยรุ่นเกิดการเปลี่ยนจากความคิดที่เป็นรูปธรรมไปเป็นความคิดแบบนามธรรมทำให้พวกเขาสามารถเข้าใจและต่อสู้กับความคิดที่เป็นนามธรรม คิดเกี่ยวกับความเป็นไปได้ คิดล่วงหน้า และ “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” มากขึ้น โดยทั่วไปแล้ว สิ่งนี้จะเปลี่ยนความสามารถในการคิดเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น และโลกรอบตัวพวกเขา กระบวนการแบบค่อยเป็นค่อยไปนี้จะครอบคลุมช่วงวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม สามารถคิดแบบนามธรรมและสร้างสมมติฐานได้ สามารถแยกแยะหลักการพื้นฐานและนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้และสามารถคิดเกี่ยวกับอนาคต โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้และผลลัพธ์เชิงตรรกะของเหตุการณ์ที่เป็นไปได้ต่างๆ สามารถจัดการกลุ่มความคิดเชิงนามธรรมและสร้างระบบสำหรับการจัดระเบียบความคิดเชิงนามธรรมได้ มีความสามารถที่มากขึ้นในการพิจารณามุมมองที่แตกต่างกันในเวลาเดียวกันอาจส่งผลให้มีความเห็นอกเห็นใจและความห่วงใยผู้อื่นมากขึ้น และมีความสนใจใหม่ในประเด็นทางสังคมต่างๆ นอกจากนี้ ยังช่วยให้วัยรุ่นเห็นคุณค่าของความหลากหลายของผู้คน (และมุมมองของพวกเขา) ได้ดีขึ้นและยอมรับว่าอาจมีคำตอบที่ถูกต้องมากมายสำหรับปัญหา (The State Adolescent Health Resource Center, 2013) และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเหมาะสำหรับวัยรุ่นเพราะจะทำให้วัยรุ่นมีโอกาสได้แสดงความรู้สึกขัดแย้งเพื่อสำรวจข้อสงสัยในตนเองและเกิดความตระหนักว่าตนเองมีลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน วัยรุ่นอาจเปิดเผยข้อสงสัยในค่านิยมของตนและปรับเปลี่ยนค่านิยมที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม วัยรุ่นเรียนรู้ที่จะสื่อสารกับเพื่อนร่วมวัย ได้ประโยชน์จากต้นแบบของผู้นำและนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างปลอดภัย รวมทั้งการทดสอบข้อจำกัดของตนเอง เนื่องจากมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์แบบกลุ่ม ผู้ร่วมกลุ่มอาจแสดงความกังวลของตนให้สมาชิกกลุ่มได้รับฟังและช่วยเหลือกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเองรวมทั้งการยอมรับในตนเองด้วย (Corey, 2014)

สมมติฐานข้อที่ 2 นักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา กลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มมีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

จากสมมติฐานข้อที่ 2 อธิบายได้ว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ แต่ในหลังการทดลอง กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ศึกษามีมุมมองต่อตนเองที่สมดุลมากขึ้น สามารถยอมรับตนเองและทุกอย่างในชีวิตของตนเองตามสภาพความเป็นจริง ทั้งข้อดี ข้อเสีย จุดแข็ง จุดอ่อน ประสบการณ์ที่ล้มเหลว ความสำเร็จต่างๆ และสามารถจัดการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างราบรื่นเหมาะสม มาปรับใช้ในการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยปรับมุมมอง วิธีคิดของนักศึกษาได้ ดังเช่น นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมท่านหนึ่ง กล่าวว่า “หนูอยากขอบคุณพี่ฟ้ามากคะตอนนี้หนูคุยกับพ่อแม่แล้วคะ คลายปมในใจหนูหมดแล้วตอนนี้ พ่อกับแม่ไม่ได้คิดอะไรเลย มีแต่หนูคนเดียวที่คิดไปเองว่าพ่อแม่จะเสียใจ พ่อแม่บอกว่าแค่หนูกลับมาตั้งใจเรียนก็ดีใจแล้ว ตอนนี้หนูเลิกโกรธตัวเองแล้วคะ ขอขอบคุณพี่ฟ้ามากๆ นะคะ” ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับเพียงเอกสารบทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อศึกษาด้วยตนเองสัปดาห์ละ 1 บทความ ในระยะเวลา 4 สัปดาห์ ทำให้กลุ่มทดลอง มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของเพอนาร์มา และคณะ (Pernama et al., 2019) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษาโดยการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มโดยใช้เทคนิคด้วยเทคนิคการสอนตนเอง สามารถช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้ และลีและลี (Lee & Lee, 2020) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มต่อภาวะซึมเศร้า (depression) การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) โดยใช้แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self-Esteem Scale) และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relations) ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ระดับปริญญาตรีจำนวน 37 ราย ผลวิจัยพบว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษาตามแนวทางการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพที่ช่วยลดภาวะซึมเศร้าและเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้โปรแกรมการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองกับนักศึกษาที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ผู้ใช้จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและทำให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจ เพื่อให้ นักศึกษารู้สึกปลอดภัยและกล้าที่จะเปิดเผยตนเอง และควรเข้าไปทำความรู้จักกับพื้นที่และบริบท ชุมชนก่อนเข้าทำโปรแกรม

2. ผู้นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อ ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองนี้ไปใช้ ต้องผ่านการอบรมทักษะพื้นฐานจิตบำบัดความคิดและ พฤติกรรมก่อนการนำไปใช้

3. ในการนำโปรแกรมนี้ไปใช้ ผู้ใช้ควรปรับภาษาและการยกตัวอย่างให้เหมาะสมกับกลุ่ม ตัวอย่าง โดยเฉพาะในการให้คำปรึกษากลุ่มครั้งที่ 6 และ 7 ควรปรับเนื้อหาให้มีความเข้าใจง่าย มากขึ้น เนื่องจากรูปแบบการให้คำปรึกษากลุ่มทั้ง 2 ครั้งนี้ยังมีเนื้อหาและการใช้ถ้อยคำและ ตัวอย่างที่เป็นวิชาการเกินไป อาจยากต่อการเข้าใจและเข้าถึง

4. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำให้การกระจายตัวของข้อมูล (S.D.) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมไม่เท่าเทียมกัน ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจเปลี่ยนไปใช้วิธีการจับคู่ (Matching) เพื่อให้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวของข้อมูล (S.D.) ที่เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลการการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลอง ในระยะเวลา 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน เพื่อเป็นการติดตามผลลัพธ์จากการให้โปรแกรมในระยะยาว

2. ควรเพิ่มรูปแบบการให้คำปรึกษาตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมแบบราย บุคคล เพราะนักศึกษาบางคนอาจรู้สึกโดดเดี่ยวกับปัญหาของตน การที่ได้รับความเอาใจใส่จาก ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษาจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ระบายสิ่งที่เป็นปัญหาหรือความกังวลของตนเองได้ อย่างเต็มที่

3. อาจปรับใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและ พฤติกรรมร่วมกับโปรแกรมการให้คำปรึกษาอื่นๆ เช่น โปรแกรมการส่งเสริมการเมตตากรุณาต่อ ตนเอง โปรแกรมให้คำปรึกษาเชิงสมรรถนะแห่งตน เป็นต้น เพื่อช่วยเสริมสร้างและรักษาระดับ การเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการปรับความคิดและพฤติกรรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการ TCJ. (2563). จับตา: 'การเลิกเรียนกลางคัน' ความเสี่ยงของอนาคตเยาวชนไทย. <https://www.tcijthai.com/news/2020/03/watch/10418>
- ทินกร วงศ์ปการันย์ และ ณหทัย วงศ์ปการันย์. (2554). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความภาคภูมิใจในตนเองของโรเซนเบิร์ก: การศึกษาในนักศึกษาไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 56(1), 59-71.
- นิรมล สิริภักคันธ์. (2563). การจัดการศึกษานอกระบบด้วยแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานเพื่อ เสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่ออกกลางคัน. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 20(2), 174-186.
- สมิทธิ์ เจือจินดาและวรรณภา โพธิ์ผล. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าของตนเอง สำหรับผู้สูงอายุในชุมชนเขตธนบุรีกรุงเทพมหานคร. Dhonburi Rajabhat University Intellectual Repository. <https://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/1505>
- สำนักข่าวไทยแลนด์พลัส ออนไลน์. (2562). กศน. ชายแดนใต้ ชับเคลื่อนแก้ปัญหาประชากรวัยเรียนที่อยู่ นอกระบบการศึกษา ให้กลับมาเรียนได้ 85%. <https://www.thailandplus.tv/archives/38274>
- Corey, G. (2014). *Theory and Practice of Group Counseling (9th ed)*. MA: Cengage Learning.
- Fennell, M. J. V. (2016). *Overcoming low self-esteem (2nd ed)*. Robinson.
- Lee, Soojung & Lee, Eunjoo. (2020). **Effects of Cognitive Behavioral Group Program for Mental health Promotion of University Students.** International Journal of Environmental Research and Pubic Health, 17(10), 3500.
- Pernama, A., Wibowo, M. E., & Mulawarman. (2019). **Efficacy of Counseling Cognitive Behavior Groups to Enhance Students Self-Esteem Social Media User.** Jurnal of Bimbingan Konseling, 8(1), 37-43.

The State Adolescent Health Resource Center. (2013). **Understanding Adolescence Seeing Through A Developmental Lens**. [http://www.amchp.org/programsandtopics/AdolescentHealth/projects/Documents/SAHRC%20AYA Development%20LateAdolescentYoungAdulthood.pdf](http://www.amchp.org/programsandtopics/AdolescentHealth/projects/Documents/SAHRC%20AYA%20Development%20LateAdolescentYoungAdulthood.pdf)

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาด
ทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

Reality Interpretation and Emotional Intelligence
Expectations of School Administrators Under
Ayutthaya Primary Educational Service Area
office 2

อนุสรณ์ วัชรเวท

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.ระติกรณ์ นียมะจันทร์

วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Anusorn Watcharawait

* Master of Education Program in Educational Administration,
College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

Dr.Ratikorn Niyamajan

* College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

ข้อมูลบทความ

- * รับผิดชอบต่อความ 6 มิถุนายน 2565
- * แจ้งแก้ไข 9 สิงหาคม 2565
- * ตอบรับผิดชอบต่อความ 18 สิงหาคม 2565

บทคัดย่อ

การค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและ 3) เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จำนวน 1,260 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณด้วยสูตรของ Taro Yamane ได้จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.832 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการประเมินความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านดี ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.33$) ด้านเก่ง ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.37$) และด้านสุข ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.34$) ตามลำดับ 2) ความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเก่ง ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 0.34$) ด้านดี ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 0.34$) และด้านสุข ($\bar{X} = 3.11$, $SD = 0.35$) ตามลำดับ และ 3) เมื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงด้านความฉลาดทางอารมณ์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง (PNI Modified = 0.052) รองลงมา คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (PNI Modified = 0.031) และลำดับสุดท้าย คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข (PNI Modified = 0.010)

คำสำคัญ: สภาพที่เป็นจริง; ความคาดหวัง;
ความฉลาดทางอารมณ์; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of the Independent Research were: 1) to study the reality of emotional intelligence of school administrators; 2) to study the expectations of emotional intelligence of school administrators; and 3) To compare the reality and emotional intelligence of school administrators. Emotional Intelligence Expectations of School Administrators Under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2, the population used in this study were 1,260 teachers. The sample group was calculated using Taro Yamane's formula, totaling 304 people. The questionnaire had a confidence value of 0.832. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation and need assessment.

The results showed that 1) The reality of the school administrators as a whole It was at a moderate level in all aspects. Ranking average from highest to lowest were good ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.33$), skillful ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.37$) and happiness ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.34$), respectively) 2) Expectations of school administrators as a whole It was at a moderate level in all aspects. Ranking averages from highest to lowest were smart ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 0.34$), good ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 0.34$) and happiness ($\bar{X} = 3.11$, $SD = 0.35$) respectively) and 3) when comparing The reality of emotional intelligence to administrators of educational institutions under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 found that there was a need for self-development

in emotional intelligence of proficiency (PNI Modified = 0.052), followed by The next was the positive emotional intelligence (PNI Modified = 0.031), and the last was the emotional intelligence of happiness (PNI Modified = 0.010).

Keywords: Reality
Expectation
Emotional Intelligence
School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม เพื่อให้คนไทยทุกคนรู้เท่าทันและเข้าถึงการศึกษามีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเท่าเทียม และต่อเนื่องตลอดชีวิต รัฐจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตราไว้ ณ วันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กล่าวว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560:ง) ที่กล่าวว่า ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่าไทยประสบความสำเร็จในหลายด้านและมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป ด้านโอกาสทางการศึกษา รัฐมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียนรวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้นด้านคุณภาพการศึกษาผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยมากและต่ำกว่าหลายประเทศ ในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้งบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก

จากแนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals:SDGs 2030) และหน่วยงานที่สำคัญในการจัดการศึกษาก็คือสถานศึกษานั้นเอง สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการนำนโยบายหลักสูตรแนวปฏิบัติอื่นๆ ไปสู่ปฏิบัติโดยตรง ผลของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ และมีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดในสังคมปัจจุบันหรือทุกองค์การให้ความสำคัญกับผู้บริหารถือว่าผู้บริหารมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาเป็นผู้รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ ภายในหน่วยงานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะในด้านต่างๆ และจะต้องมีทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนปัจจุบันผู้บริหารต้องรับแรงกดดันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จากสถานการณ์ดังกล่าว ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่สามารถควบคุมกำกับพลังงานอำนาจของตน ไปเพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจรวมทั้งขวัญกำลังใจและแรงจูงใจของผู้ร่วมงาน ตลอดจนส่งเสริมความมีประสิทธิภาพให้กับองค์กร โดยเฉพาะในภาวะแวดล้อมที่ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ หน่วยงานทั้งหลายจึงเพิ่มความสำคัญต่อการพัฒนาด้านความฉลาดทางอารมณ์ (อรวรีย์ โคตรเคน, 2560:30)

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จากการศึกษา Goleman (1998) ได้ทำการวิจัยกลุ่มผู้นำและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆ จากบริษัทกว่า 200 แห่งในสหรัฐอเมริกา พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพและต้องมีทักษะในการบริหารงานที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งเป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลมเป็นผู้ประสานงานชุมชนที่ดีเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ที่เชี่ยวชาญ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลแต่ในความเป็นจริงการที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานไม่ใช่ความ

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

สามารถทางสติปัญญาอย่างเดียวยังจำเป็นต้องอาศัยความฉลาดทางอารมณ์เข้ามาประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม สถานศึกษาจึงต้องการผู้บริหารที่มีศักยภาพมีความพร้อมที่จะมารับภาระงานสร้างชาติและมีเครื่องรับรองได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคน มีคุณภาพสามารถที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ ความสำเร็จขององค์การขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการเข้าใจและรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จักเห็นใจและเข้าใจผู้อื่น สามารถบริหารจัดการกับอารมณ์ให้เป็นไปตามทิศทางที่ส่งเสริมให้เกิดความสงบสุข และความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ (รดาการ ฐริพงษ์, 2558:44) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญต่อผู้บริหาร ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง ควบคุมอารมณ์ จัดการอารมณ์ และแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีแรงจูงใจ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สามารถอดทน อดกลั้นต่อสภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัวมองโลกในแง่ดี และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ส่งผลให้การบริหารงานสามารถติดต่อประสานงานและสั่งการได้ ประสพผลสำเร็จ เกิดการทำงานเป็นทีม เป็นผู้บริหารที่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้การยอมรับนับถือ และนำไปสู่การปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ส่งผลให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ บาร์ออน (Bar-On, 2001:1-3) นักจิตวิทยาคลินิกชาวอิสราเอล และนักวิจัยทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ของมหาวิทยาลัยไฮฟา (University of Haifa) ประเทศอิสราเอล กล่าวว่าผู้ที่มีความสามารถ (ability) ในการจัดการกับสภาพแวดล้อมและแรงกดดันซึ่งส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิต และส่งผลโดยตรงต่อสุขภาวะทางจิตเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ (เจนวิทย์ จงใจ, 2558:33) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าใจและคุมอารมณ์ของตนเองได้ ประกอบด้วย ความสามารถในการรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของอารมณ์ที่เกิดขึ้นและใช้ข้อมูลเป็นเครื่องชี้ในการคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ ช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข (อวิษฐา นาโสภ, 2560:20) ยังกล่าวว่าความฉลาดทางอารมณ์สามารถพัฒนาได้กับทุกคน ตามแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (กรมสุขภาพจิต, 2548:2-3) ขององค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือต้องเป็นผู้บริหารที่ดี เก่ง และมีความสุข

จากความสำคัญดังกล่าวการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นบทบาทที่จะสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาไปสู่ผลสำเร็จอยู่ที่ผู้บริหารที่มีความสามารถทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์มาใช้ในหน่วยงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (ข้อมูลสารสนเทศ, 2561:4) ที่มุ่งเน้นความสำคัญ เป็นองค์กรคุณภาพจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบูรณาการจัดการศึกษาและเสริมสร้าง ความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานและการให้บริการที่ดีเพื่อให้ผู้เรียน มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน เป็นผู้นำทางวิชาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงด้านความฉลาดทางอารมณ์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

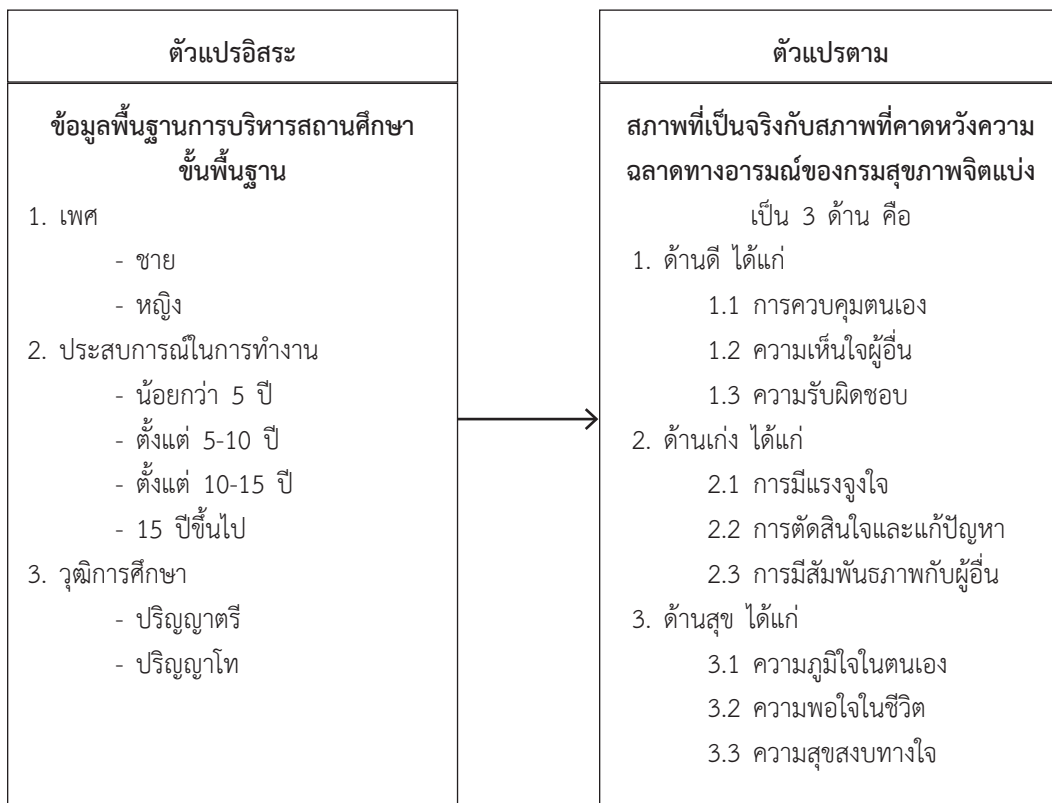
สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

คำถามการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับใด
2. ความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับใด
3. สภาพจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตามแนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (2546:2-3) ประกอบด้วย 1) ด้านดี ได้แก่ การควบคุมตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบ 2) ด้านเก่ง ได้แก่ การมีแรงจูงใจ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา และการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น 3) ด้านสุข ได้แก่ ความภูมิใจในตนเองความพอใจในชีวิต และความสุขสงบทางใจ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนแล้วนำมาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาประมวลผลโดยใช้ชุดโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,260 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 7 อำเภอ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 304 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้อำเภอเป็นชั้นในการแบ่ง คัดเลือกครูด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) โดยมีค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีการศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลสร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ในสถานภาพทางเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิทางการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้วิจัยได้เอาความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (2546:2-3) ประกอบด้วย 1) ด้านดี ได้แก่ การควบคุมตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบ 2) ด้านเก่ง ได้แก่ การมีแรงจูงใจ การตัดสินใจและแก้ปัญหา และการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น 3) ด้านสุข ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง ความพอใจในชีวิต และความสุขสงบทางใจ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารบทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง

2.3 สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรในการวิจัย

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและความครอบคลุมของกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ ความเหมาะสมของภาษาและข้อความ

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษาเพื่อให้สามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence:IOC) ซึ่งพบว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามหลังจากปรับแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ อยู่ที่ 1.00

2.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาแก้ไขขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try out) ที่โรงเรียนประตู่ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาค่าความ

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

เชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.832 หมายความว่า แบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นสูง

2.8 ปรับปรุงแก้ไขตามผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ แล้วพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้ค่าสถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนตามแนวความคิดของ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ 2553:55) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา ทำการวิเคราะห์โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index : PNI Modified ซึ่งเป็นวิธีหาความแตกต่างของสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริงแล้วหารด้วยสภาพที่เป็นจริง ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$PNI \text{ Modified} = ((I-D))/D$$

เมื่อ PNI Modified หมายถึง ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น
 I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง
 D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ผลการวิจัย

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 304 คน เป็นเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 32.57 เพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 67.43 ตามลำดับ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10-15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.54 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 33.55 ตามลำดับ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ปริญญาตรี จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 78.62 ปริญญาโท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.38 ตามลำดับ
- ระดับสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง				ความคาดหวัง			
	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับ	อันดับที่	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านดี	3.09	0.33	ปานกลาง	1	3.19	0.34	ปานกลาง	2
2. ด้านเก่ง	3.08	0.37	ปานกลาง	2	3.24	0.34	ปานกลาง	1
3. ด้านสุข	3.08	0.34	ปานกลาง	3	3.11	0.35	ปานกลาง	3
รวม	3.08	0.35	ปานกลาง		3.18	0.34	ปานกลาง	

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านดี ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.33$) ด้านเก่ง ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.37$) และด้านสุข ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 0.34$) ตามลำดับ

ความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, $SD = 0.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเก่ง ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 0.34$) ด้านดี ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 0.34$) และด้านสุข ($\bar{X} = 3.11$, $SD = 0.35$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2

ความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	PNI	อันดับที่
1. ด้านดี	0.031	2
2. ด้านเก่ง	0.052	1
3. ด้านสุข	0.010	3
รวม	0.093	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง ($PNI_{Modified} = 0.052$) รองลงมา คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ($PNI_{Modified} = 0.031$) และลำดับสุดท้าย คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข ($PNI_{Modified} = 0.010$)

อภิปรายผล

จากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม และจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา พบว่า

1. สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี

1.1 สภาพที่เป็นจริงของความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ เมื่อผู้บริหารเวลาโกรธหรือไม่สบายใจจะสามารถรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น และผู้บริหารมักจะรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆ อย่างเต็มความสามารถ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี จะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

1.2 ความคาดหวังของความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ผู้บริหารมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย ผู้บริหารมักจะรู้สึกว่ามีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆ อย่างเต็มความสามารถ

แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและเพื่อพัฒนาทักษะเกี่ยวกับผู้บริหาร จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญญรัตน์ ทับทิม (2557:29) กล่าวว่า การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง เป็นความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจความรู้สึก อารมณ์ และความต้องการของตนเอง ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นอันเนื่องมาจากความรู้สึกอารมณ์และความต้องการเหล่านั้นของตน มีความสามารถดังกล่าว มีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อสัจย์มีความรับผิดชอบ และสามารถติดต่อประสานงานได้ประสบผลสำเร็จ

2. สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.1 สภาพที่เป็นจริงของความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารมักมองว่าทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ผู้บริหารก็จะมีความหวังว่าจะดีขึ้น และเมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถอธิบายเหตุผล ตามลำดับ

2.2 ความคาดหวังของความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ผู้บริหารมักมองว่าทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ ผู้บริหารมักจะสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ และแม้สถานการณ์จะเลวร้าย ผู้บริหารก็จะมีความหวังว่าจะดีขึ้น ตามลำดับ

แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการทำให้ผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหา ตลอดจนมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ อวสุภานาโสภ (2560: 133) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีความเข้าใจความรู้สึกของตนเอง รู้จักอารมณ์และความคิดที่เกิดจากอารมณ์ของตนเอง จึงทำให้แก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถอันจะนำไปสู่การทำงานอย่างเต็มใจเต็มความสามารถ

3. สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข

3.1 สภาพที่เป็นจริงของความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ผู้บริหารมักจะทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ

3.2 ความคาดหวังของความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ผู้บริหารมักจะรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดีๆ มากกว่าตน ผู้บริหารมักจะไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ และผู้บริหารมักจะสามารถผ่อนคลายตนเองได้แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่

แสดงว่าผู้บริหารสามารถปรับอารมณ์ และความรู้สึกของตัวเองได้ สามารถปฏิบัติงานบริหารงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง ความพอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจซึ่งสอดคล้องกับ Vocabulary Scale ของโครงการนำร่อง พบว่า วัยรุ่นที่มีความสามารถพิเศษที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงจะสามารถ อธิบายถึงวิธีการแก้ปัญหาในสังคม และสามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองได้ดีกว่าวัยรุ่นที่มีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่ำ และยังสอดคล้องกับ Mayer & Cobb (2000) ได้เสนอความคิดเห็นว่านโยบายการศึกษาควรจะทำให้ความสำคัญกับ ความฉลาดทางอารมณ์ อีกทั้งผลการวิจัยที่เข้าได้ศึกษามีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และความสำเร็จของผู้เรียน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง รองลงมาคือความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี และลำดับสุดท้ายคือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข จะเห็นว่าผู้บริหารจำเป็นต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ทั้งด้าน ดี ด้านเก่ง และด้านสุขมีความตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง อันจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ อรวรีย์ โคตรเคน (2560:159) ได้ศึกษา ปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านเก่ง ปัจจัยด้านสุข และปัจจัยด้านดี

โดยภาพรวมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษายังต้องมีความจำเป็นต้องพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อให้สามารถพัฒนาวิชาชีพได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ Goleman (1998) ได้ทำการวิจัยกลุ่มผู้นำและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆ จากบริษัทกว่า 200 แห่ง ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ผลการวิจัยชี้ชัดว่าร้อยละ 67 ของความรู้ความสามารถที่บุคคลใช้เพื่อความสำเร็จในงาน คือ ความฉลาดทางอารมณ์ เช่น ความสามารถในการปฏิบัติงาน ร่วมกับผู้อื่น ความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในองค์กร เป็นต้น ร้อยละ 33 เป็นความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive abilities) และความรู้ความชำนาญในงาน (Technical skills) และยังพบว่ามีตำแหน่งในองค์กรสูงขึ้นเท่าไร ความรู้

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ความชำนาญในงานและความสามารถทางสติปัญญาจะลดความสำคัญลงและความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ Bachman., J., Stein, S., Campbell, K., & Sitarenios, G (2000) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของพนักงานบัญชีที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์จะส่งผลต่อคุณภาพของการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่าองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองได้ รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสามารถในการทำให้ผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหา ตลอดจนมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น สามารถปรับอารมณ์ และความรู้สึกของตัวเองได้ สามารถปฏิบัติงาน บริหารงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ทั้งสภาวะแรงกดดันภายในและภายนอกสถานศึกษา จึงนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการได้รับการพัฒนาและฝึกฝนในทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จากค่าดัชนี โดยเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อให้การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ควรนำผลในการประเมินความต้องการจำเป็นในด้านที่ต้องการพัฒนาเป็นลำดับแรกว่า เพราะสาเหตุใดอย่างไรที่ต้องพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งสายบริหาร สายการสอน และสายสนับสนุน

2. ศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะความฉลาดของอารมณ์ของบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2546). สุขภาพจิตไทย พ.ศ.2545-2546. กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข.

กรมสุขภาพจิต. (2548). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

เจนวิทย์ จงใจ. (2558). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1-4 [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ธัญญารัตน์ ทับทิม. (2557). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

รดาการ ภูริพงษ์. (2558). ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 [การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา: เล่มที่ 134, ตอนที่ 40 ก, 1-90.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2. (2561). ข้อมูลสารสนเทศ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร.

สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

อรวรีย์ โคตรเคน. (2560). ปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรมทหารราบที่ 6 ที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่เขาพระวิหาร [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.

อวิษฐา นาโสภ. (2560). ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Bachman, J., Stein, S., Campbell, K., & Sitarenios, G. (2000). **Emotional intelligence in the collection of debt.** *International Journal of Selection and Assessment*, 8(3), 176.

Bar-On. (2001). **The Baron emotional quotient inventory.** <http://eqi.mhs.com.about.html>.

Goleman, D. (1998). **Working with emotional intelligence.** Bantam.

Mayer & Cobb. (2000). **Education Policy on Emotional Intelligence: Does It Make Sense?.** *Educational Psychology Review*, 12(2), 163-183.

Sustainable Development Goals: SDGs 2030. (2024, 4 February). **2030 Sustainable Development Agenda.** <https://worldtop20.org/global-movement>

คำแนะนำและเงื่อนไขในการเตรียมต้นฉบับวารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม ด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา

การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับเป็นบทความวิชาการ บทความวิจัย ด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษาที่ยังไม่เคยเผยแพร่ในเอกสารใดๆ และเป็นบทความที่มีเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ พิมพ์ต้นฉบับภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษด้วย Microsoft Word for Windows พิมพ์บนกระดาษขนาด A4 หนึ่งเดียวประมาณ 28 บรรทัด ต่อ 1 หน้ากระดาษ ต้นฉบับทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดตัวอักษร 16 และใส่เลขหน้าตั้งแต่ต้นจนจบบทความ

คำแนะนำในการเขียนบทความ

1. **ชื่อเรื่อง/บทความ:** ชื่อเรื่องควรกะทัดรัดไม่ยาวจนเกินไป มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 ตัวหนา บทความวิจัยความยาวไม่เกิน 12 หน้า บทความวิชาการความยาวไม่เกิน 8 หน้า (รวมบรรณานุกรม)
2. **ชื่อ-สกุล:** ชื่อเต็ม-นามสกุลเต็ม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ของผู้แต่งแต่ละคนที่มีส่วนในงานวิจัยนั้น โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 หากเป็นวิทยานิพนธ์ต้องมีชื่อและสังกัดของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16
3. **สถานที่ทำงาน:** ระบุหน่วยงานที่สังกัด ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16
4. **อีเมลล์:** ให้ใส่เฉพาะผู้รับผิดชอบบทความ
5. **บทคัดย่อ:** มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องใช้ภาษาให้รัดกุมเป็นประโยชน์สมบูรณ์และควรจะกล่าววัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ข้อค้นพบและสรุปผลที่ได้จากงานวิจัยนั้นๆ โดยให้เขียนเป็นความเรียงไม่ควรมีคำย่อ
6. **คำสำคัญ:** มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่เกิน 5 คำ
7. **บทนำ:** เป็นส่วนของความสำคัญที่นำไปสู่การวิจัย สรุปความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมวัตถุประสงค์การวิจัย และไม่ควรใส่ตารางหรือรูปภาพ

- 8. วัตถุประสงค์:** เป็นข้อความที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่นักวิจัยต้องการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง และเมื่อสิ้นสุดการวิจัยแล้วจะต้องได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกข้อ
- 9. สมมติฐานการวิจัย:** อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ เป็นการเขียนความคาดหมายผลการวิจัยหรือคาดคะเนคำตอบต่อปัญหาที่วิจัยไว้ล่วงหน้าอย่างมีเหตุผล
- 10. กรอบแนวคิดในการวิจัย:** อาจมีหรือไม่มีก็ได้ โดยให้เขียนกรอบแนวคิดของการวิจัยที่พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม
- 11. วิธีดำเนินการวิจัย:** อธิบายเครื่องมือและวิธีการดำเนินการวิจัยให้กระชับและชัดเจน ให้อธิบายละเอียดสิ่งที่น่าสนใจ จำนวน ลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา คุณภาพของเครื่องมือ อธิบายรูปแบบการศึกษา การสุ่มตัวอย่าง วิธีหรือมาตรที่ใช้ในการวัด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 12. ผลการวิจัย:** บรรยายสรุปผลการวิจัยอย่างกระชับโดยให้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ถ้าการวิจัยเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ต้องนำเสนอด้วยตาราง หรือแผนภูมิ ควรมีคำอธิบายอยู่ด้านล่าง การเรียงลำดับ ภาพ ตาราง หรือแผนภูมิควรเรียงลำดับเนื้อหาของงานวิจัย และต้องมีการแปลความหมายของผลที่ค้นพบหรือวิเคราะห์
- 13. อภิปรายผล:** เขียนสอดคล้องกับลำดับของการเสนอผล และการสรุปผลการวิจัย เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐาน พร้อมทั้งอ้างอิงข้อเท็จจริงทฤษฎีและผลการวิจัยอื่น อธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผลถึงแนวความคิดของผู้วิจัยต่อผลการวิจัยที่ได้
- 14. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ:** ควรสรุปสาระสำคัญที่ไม่คลุมเครือและสรุปผลว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ และอย่างไร และควรแสดงข้อเสนอแนะและความเห็นเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาต่อไปในอนาคต หรือเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต
- 15. เอกสารอ้างอิง:** เป็นการแสดงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ถูกนำมาอ้างอิงขึ้นมาใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นการแสดงว่าไม่ได้นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง การอ้างอิงเอกสารให้เขียนตามมาตรฐานแบบ APA7 (American Psychological Association) แยกการอ้างอิงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (เรียงตามลำดับตัวอักษร)

16. ค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมินบทความ: ผู้ส่งบทความจะต้องชำระเงินค่าส่งตรวจประเมินบทความ จำนวน 3,000 บาท โดยโอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย สาขาสามพราน ชื่อบัญชี “วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม” เลขที่บัญชี 734-0-27562-2 (พร้อมส่งหลักฐานเอกสารการโอนเงินชำระค่าตรวจประเมินบทความมาที่ E-mail: rcrc.saengtham2016@gmail.com) (ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวผู้ส่งบทความเป็นผู้รับผิดชอบ และจะไม่ได้รับคืนในทุกกรณี) กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจประเมินคุณภาพความเหมาะสมของบทความก่อนการตีพิมพ์ ในกรณีที่ผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข ผู้เขียนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ

หมายเหตุ: หากท่านต้องการสอบถามกรุณาติดต่อกับกองบรรณาธิการวารสารวิชาการ
โทร. 02-429-0100-3 โทรสาร 02-429-0819 หรือ
E-mail: rcrc.saengtham2016@gmail.com

หลักการพิจารณาบทความวิจัย/วิชาการ วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

1. บทความทุกบทความที่ส่งมาจะได้รับการอ่าน และตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้นๆ โดยไม่ทราบชื่อของผู้เขียนบทความ
2. การยอมรับเรื่องที่จะตีพิมพ์หรือปฏิเสธการตีพิมพ์บทความเป็นสิทธิของกองบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหาหรือความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ทุกเรื่อง
3. กองบรรณาธิการขอสงวนลิขสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งมาตีพิมพ์และอาจจะส่งเรื่องคืนมายังผู้เขียนให้เพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่ แล้วแต่กรณี
4. ความถูกต้องของการใช้ภาษาและรูปแบบการเขียนเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน กองบรรณาธิการจะดำเนินการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เมื่อบทความมีการใช้ภาษาและรูปแบบการเขียนที่ถูกต้องเท่านั้น
5. ในกรณีที่ผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขก่อนพิมพ์เผยแพร่ ผู้เขียนจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ และส่งบทความที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปยังกองบรรณาธิการวารสารฯ ภายใน 15 วัน (หรือตามที่กองบรรณาธิการกำหนด)

การนำส่งบทความวิจัย/วิชาการ เพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

1. กรอกข้อมูลในแบบฟอร์มนำส่งบทความแบบ SCJ-1 ให้ครบถ้วน
2. กรณีมีผู้เขียนมากกว่า 1 ท่าน ให้ระบุข้อมูลของผู้ร่วมเขียนทุกคนเพิ่มเติมในแบบ SCJ-2 ให้ครบถ้วนทุกรายการและทุกท่าน
3. เตรียมบทความให้อยู่ในรูปแบบที่วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม กำหนดไว้
4. ส่งบทความมายังกองบรรณาธิการวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม สามารถกระทำได้โดยส่งบทความเข้ามาผ่านทางระบบ Thai Journals Online (ThaiJO) ได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/scj>

* ตัวอย่างแบบ SCJ-1 และ SCJ-2 ในหน้าถัดไป

** สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/scj>

แบบ SCJ-1

แบบฟอร์มนำส่งบทความวิจัย/วิชาการ
เพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม
(ส่งแนบพร้อมกับบทความวิจัย/วิชาการ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....
(Mr./Mrs./Ms.).....

คุณวุฒิสูงสุด และสถานศึกษา.....
ตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

ชื่อหน่วยงาน/สถาบันที่ทำงาน.....

ขอส่ง บทความจากงานวิจัย บทความวิชาการ
 บทความปริทัศน์ (review article) บทวิจารณ์หนังสือ (book review)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)

คำสำคัญ (ภาษาไทย)

Keyword (ภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....

E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้

- เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว (ไม่ต้องกรอกแบบ SCJ-2)
- เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ที่ระบุชื่อในบทความ (กรอกแบบ SCJ-2 ด้วย)

บทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความฉบับนี้มายัง
กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

ลงนาม.....
(.....)

แบบ SCJ-2

ข้อมูลผู้ร่วมเขียนบทความ
(ส่งแนบพร้อมกับบทความวิจัย/วิชาการ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ร่วมเขียนบทความคนที่ 1

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

(Mr./Mrs./Ms.).....

คุณวุฒิสูงสุด และสถานศึกษา.....

ตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....

E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้

- เป็นผลงานของข้าพเจ้าในฐานะผู้ร่วมวิจัยและร่วมเขียนบทความจากงานวิจัย (กรณีที่เป็นบทความจากงานวิจัย)
- เป็นผลงานของข้าพเจ้าในฐานะผู้ร่วมเขียนบทความ

ผู้ร่วมเขียนบทความคนที่ 2

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

(Mr./Mrs./Ms.).....

คุณวุฒิสูงสุด และสถานศึกษา.....

ตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....

E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้

- เป็นผลงานของข้าพเจ้าในฐานะผู้ร่วมวิจัยและร่วมเขียนบทความจากงานวิจัย (กรณีที่เป็นบทความจากงานวิจัย)
- เป็นผลงานของข้าพเจ้าในฐานะผู้ร่วมเขียนบทความ

หมายเหตุ: ถ้ามีผู้เขียนบทความมากกว่า 2 ท่าน กรุณากรอกรายละเอียดของผู้เขียนบทความร่วมท่านอื่นๆ ด้วย

รูปแบบบทความวิจัย
เพื่อส่งตีพิมพ์วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม
ด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา

ชื่อบทความวิจัย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 pt. ตัวหนา)

ข้อมูลภาษาไทย

ชื่อเต็ม - นามสกุลเต็ม: ชื่อ/สกุลของผู้แต่งทุกคนที่มีส่วนในงานวิจัยฉบับนี้
สังกัด: ระบุหน่วยงานที่สังกัด (หากเป็นวิทยานิพนธ์ให้ระบุเป็นชื่อหลักสูตร)
อีเมล: ระบุเฉพาะผู้รับผิดชอบบทความ

ข้อมูลภาษาอังกฤษ

Author Name: ชื่อ/สกุลของผู้แต่งทุกคนที่มีส่วนในงานวิจัยฉบับนี้
Affiliation: ระบุหน่วยงานที่สังกัด (หากเป็นวิทยานิพนธ์ให้ระบุเป็นชื่อหลักสูตร)

(ขนาดตัวอักษร TH SarabunPSK 16 pt.)

หมายเหตุ: หากเป็นวิทยานิพนธ์ต้องมีชื่อและสังกัดของอาจารย์ที่ปรึกษา
ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ขนาดตัวอักษร TH SarabunPSK 16 pt.)

บทคัดย่อ (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

คำสำคัญ: คำสำคัญ 1, คำสำคัญ 2, คำสำคัญ 3 (ไม่เกิน 5 คำ) (ขนาด 16 pt. ตัวธรรมดา)

Abstract (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

Keywords: Keywords 1, Keywords 2, Keywords 3 (ขนาด 16 pt. ตัวธรรมดา)

บทนำ (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

วัตถุประสงค์ (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

สมมติฐานการวิจัย (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

กรอบแนวคิดในการวิจัย (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

วิธีดำเนินการวิจัย (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

ผลการวิจัย (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

อภิปรายผลการวิจัย (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

เอกสารอ้างอิง (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

รูปแบบบทความวิชาการ
เพื่อส่งตีพิมพ์วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม
ด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยา และการศึกษา

ชื่อบทความวิชาการ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 pt. ตัวหนา)

ข้อมูลภาษาไทย

ชื่อเต็ม - นามสกุลเต็ม: ชื่อ/สกุลของผู้แต่งทุกคนที่มีส่วนในงานวิชาการฉบับนี้
สังกัด: ระบุหน่วยงานที่สังกัด
อีเมล : ระบุเฉพาะผู้รับผิดชอบบทความ

ข้อมูลภาษาอังกฤษ

Author Name: ชื่อ/สกุลของผู้แต่งทุกคนที่มีส่วนในงานวิชาการฉบับนี้
Affiliation: ระบุหน่วยงานที่สังกัด

(ขนาดตัวอักษร TH SarabunPSK 16 pt.)

บทคัดย่อ (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

คำสำคัญ: คำสำคัญ 1, คำสำคัญ 2, คำสำคัญ 3 (ไม่เกิน 5 คำ) (ขนาด 16 pt. ตัวธรรมดา)

Abstract (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

Keywords: Keywords 1, Keywords 2, Keywords 3 (ขนาด 16 pt. ตัวธรรมดา)

บทนำ (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

เนื้อหา (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

สรุป (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

รายการอ้างอิง (ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

----- (TH SarabunPSK 16 pt. ตัวธรรมดา) -----

รูปแบบการเขียนรายการอ้างอิง (References)

สำหรับวารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม

ใช้การอ้างอิงระบบ APA7 (American Psychological Association) เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนอ้างอิงบรรณานุกรมในผลงานทางวิชาการที่ประสงค์จะลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม โดยมีวิธีการเขียนอ้างอิงบรรณานุกรมจากสารนิเทศประเภทต่างๆ มีดังนี้

การใช้ชื่อย่อ

* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (nn.dd.)

** กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (nn.pp.)

*** กรณีพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

หมายเหตุ: เครื่องหมาย / หมายถึง การเว้นวรรค 1 ระยะ

1. รูปแบบการเขียนอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation)

1.1 การอ้างอิงข้อมูล (แบบมีชื่อผู้เขียน)

ผู้แต่ง 1 คน

ไทย (ชื่อ/สกุล,/ปี)

อังกฤษ (สกุล,/ปี)

ผู้แต่ง 2 คน

ไทย (ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล,/ปี)

อังกฤษ (สกุล/&/สกุล,/ปี)

ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

ไทย (ชื่อ/สกุล/และคณะ,/ปี)

อังกฤษ (สกุล/et/al., ปี)

* กรณีที่มีผู้เขียนตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป ให้ใส่เฉพาะสกุลของผู้แต่งคนแรก แล้วตามด้วย et al. ตั้งแต่ครั้งแรก

1.2 การอ้างอิงข้อมูล (แบบไม่มีชื่อผู้เขียน)

สารสนเทศที่เป็นส่วนหนึ่งของงานอื่น (บทในหนังสือ/บทความในวารสาร/สารานุกรม)

ไทย “ชื่อเรื่อง”/(ปีที่เผยแพร่)

อังกฤษ “ชื่อเรื่อง”/(ปีที่เผยแพร่)

* ถ้าชื่อเรื่องมีความยาวมากเกินไป ให้ใส่เฉพาะคำแรกๆ ของชื่อเรื่องเท่านั้น

สารสนเทศที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานอื่น (หนังสือ/รายงาน/เว็บไซต์)

ไทย ชื่อเรื่อง/(ปีที่เผยแพร่)

อังกฤษ ชื่อเรื่อง/(ปีที่เผยแพร่)

2. รูปแบบการเขียนรายการอ้างอิง (References)

2.1 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

ผู้แต่ง 1 คน

ไทย ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

Eng สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

ผู้แต่ง 2 คน

ไทย ชื่อ/สกุล./และ/ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

อังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./&/สกุล./ชื่อ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./

ผู้แต่ง 3 - 20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

ไทย ชื่อ1/สกุล1./ชื่อ2/สกุล2./ชื่อ3/สกุล3./ชื่อ4/สกุล4./ชื่อ5/สกุล5./ชื่อ6/สกุล6./
และ/ชื่อ7/สกุล7./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

อังกฤษ สกุล1./อักษรย่อชื่อ1./สกุล2./อักษรย่อชื่อ2./สกุล3./อักษรย่อชื่อ3./สกุล4,
/////อักษรย่อชื่อ4./สกุล5./อักษรย่อชื่อ5./สกุล6./อักษรย่อชื่อ6./&/สกุล7,
/////อักษรย่อชื่อ7./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

2.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ที่ไม่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL

Eng สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL

2.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ที่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./https://doi.org/
////////เลข DOI

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./
////////https://doi.org/เลข DOI

* กรณีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเผยแพร่ทั้งแบบรูปเล่มและแบบดิจิทัล
ให้ระบุชื่อสำนักพิมพ์ตามแบบรูปเล่ม

2.4 หนังสือแปล

ไทย สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาไทย]/
////////(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ]/
////////(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.

2.5 หนังสือพิมพ์/หนังสือพิมพ์ออนไลน์

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปี,/วัน/เดือน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปี,/เดือน/วัน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./
////////URL (ถ้ามี)

2.6 เว็บไซต์

ไทย ชื่อ/สกุลผู้เขียน./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อผู้เขียน./(ปี,/เดือน/วันที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./
////////URL

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น

* กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

2.7 บทความหรือบทในหนังสือ (Book chapter)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.),
/////ชื่อหนังสือ/(น./xx-xxx)/สำนักพิมพ์.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทหรือชื่อบทความ./In/ชื่อบรรณาธิการ/
///// (Ed. หรือ Eds.),/ชื่อหนังสือ/(pp./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.

2.8 บทความในวารสาร (แบบรูปเล่ม)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),
/////เลขหน้า.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),
/////เลขหน้า.

2.9 บทความในวารสารออนไลน์ (ที่ไม่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),
/////เลขหน้า./https://www.xxxxxxxx

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),
/////เลขหน้า./https://www.xxxxxxxx

2.10 บทความในวารสารออนไลน์ (ที่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข DOI

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข DOI

* กรณีที่เลข DOI แบบที่ใช้เดิมยาวและซับซ้อน

ผู้เขียนสามารถเลือกใช้ DOI แบบสั้นหรือแบบยาวก็ได้

2.11 รายงานที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น

ไทย ชื่อหน่วยงาน./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์./URL(ถ้ามี)

อังกฤษ ชื่อหน่วยงาน./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์./URL(ถ้ามี)

2.12 รายงานที่จัดทำโดยผู้เขียนรายบุคคลสังกัดหน่วยงานรัฐหรือองค์กรอื่น

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์./URL(ถ้ามี)

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์./URL(ถ้ามี)

2.13 รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี proceeding (ในรูปแบบรูปเล่มหนังสือ)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม./
/////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)./ฐานข้อมูล.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)/
/////ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)./database.

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล

ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/xxxx

2.14 รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี proceeding (ในรูปแบบวารสาร)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อเรื่อง:/ชื่อเรื่องย่อ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/
/////เลขหน้า./URL

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อเรื่อง:/ชื่อเรื่องย่อ./ชื่อวารสาร./
/////เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/เลขหน้า./URL

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล

ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/xxxx

2.15 เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อเอกสาร/[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]./คณะ,/มหาวิทยาลัย.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อเอกสาร/[Unpublished manuscript]./คณะ,
/////มหาวิทยาลัย.

2.16 วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
/////ไม่ได้ตีพิมพ์ หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]/
/////ชื่อมหาวิทยาลัย.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral
/////dissertation หรือ Unpublished master's thesis]./ชื่อมหาวิทยาลัย.

**2.17 วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์
(ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)**

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ
/////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,/ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation หรือ
/////Master's thesis,/ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL

**2.18 วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์
(จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)**

ไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่นๆ)/
/////วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,/
/////ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อฐานข้อมูล.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับ
/////อื่นๆ)/[Doctoral dissertation หรือ Master's thesis, /ชื่อมหาวิทยาลัย]./
/////ชื่อฐานข้อมูล.

2.19 ราชกิจจานุเบกษา

ไทย ชื่อกฎหมาย./(ปี,/วัน/เดือน)./ราชกิจจานุเบกษา./เล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่/เลขตอน./
/////หน้า/เลขหน้า.

3. วิธีการจัดเรียงรายการอ้างอิง

การเรียงตามลำดับอักษร

* ภาษาไทย

ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก - ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้

อะ อัว อัวะ อา อี อี้ อึ อือ อู อูะ เอ เอาะ เอา เอ็น เอีย เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ
โอ โอะ ไอ ไอ

* ภาษาอังกฤษ

ใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำใน Dictionary โดยเรียง A-Z

การเรียงลำดับงานหลายงานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นชื่อคนเดียวกัน

* ถ้าชื่อผู้แต่งทุกคนเหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ปีที่พิมพ์

* ถ้าชื่อผู้แต่งที่แตกต่างกัน ให้จัดเรียงตาม งานที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียวมาก่อน
งานที่มีชื่อผู้แต่งอื่นร่วม

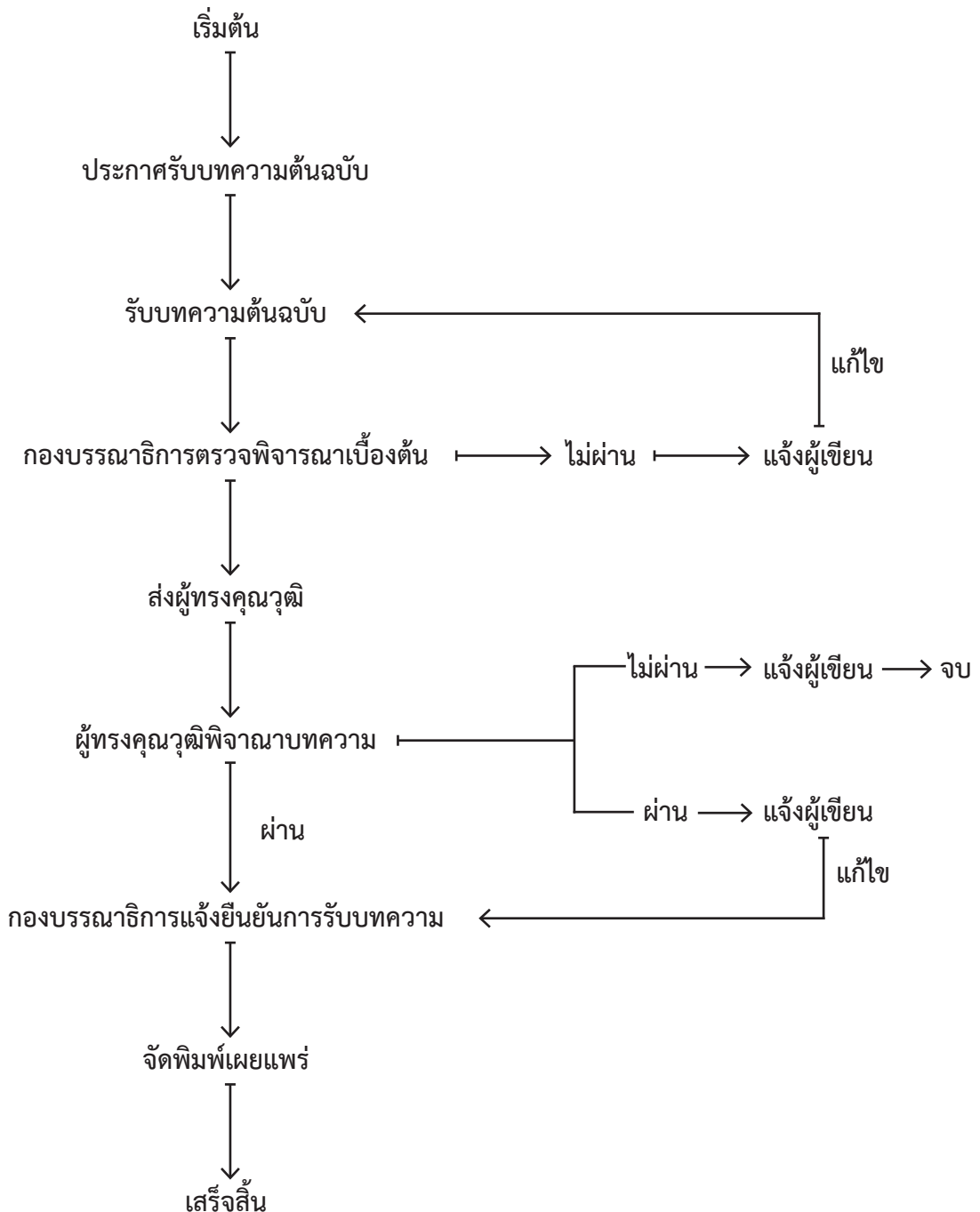
* ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกันและชื่อผู้แต่งคนที่สอง หรือคนที่สามต่างกัน

ให้จัดเรียงตาม ลำดับอักษรตัวแรกของชื่อสกุลของผู้แต่งคนที่สองและคนที่สามตามลำดับ

* ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกมีชื่อสกุลเหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ลำดับอักษรย่อชื่อต้นและชื่อกลาง
ของชื่อผู้แต่งคนแรก

ขั้นตอนการจัดทำวารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม

----- Saengtham College Journal

ใบสมัครสมาชิก
วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม

สมาชิกในนาม.....
ที่อยู่ (สำหรับจัดส่งวารสารวิชาการ) เลขที่..... ถนน.....
แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....

มีความประสงค์สมัครเป็นสมาชิก

- วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม 1 ปี (2 ฉบับ) อัตราค่าสมาชิก 200 บาท
- วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม 2 ปี (4 ฉบับ) อัตราค่าสมาชิก 400 บาท
- วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม 3 ปี (6 ฉบับ) อัตราค่าสมาชิก 500 บาท

ชำระเงินโดยวิธี

- โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย สาขาสามพราน
ชื่อบัญชี “วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม”
เลขที่บัญชี 734-0-27562-2
(พร้อมส่งเอกสารการโอนมาที่ E-mail: rcrc.saengtham2016@gmail.com)

ที่อยู่ที่ต้องการให้ออกใบเสร็จรับเงิน

- ตามที่อยู่จัดส่ง
- ที่อยู่ใหม่ในนาม.....
เลขที่..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

.....(ลงนามผู้สมัคร)

วันที่.....

SAENGTHAM COLLEGE JOURNAL

THE JOURNAL OF PHILOSOPHY, RELIGION, THEOLOGY AND EDUCATION

Print ISSN: 1906-5078 Online ISSN: 2730-2318

Vol.16 No.1 January - June 2024

Academic articles

- 9 * Relationship Between Body and Flesh.
Rev.Kriengsak Prasootsaengchan, Asst.Prof.Dr.Sarinya Aroonkajornsak and
Professor Emeritus Dr.Suwanna Sathananan
- 21 * Paul's Theology of Reconciliation And Churches in Thai Society.
Rev.Manit Maniwong

Research articles

- 40 * The Application of Catholic Church Teaching to Support Administration of the Local Government
a case study: Tha Rae Subdistrict Municipality, Mueang Sakon Nakhon.
Phitsanu Kakaew, Rev.Dr.Surachai Chumsriphan, Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri and
Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan
- 65 * Evaluation of Practicum Graduate Diploma in Teacher Profession Curriculum (New Curriculum, 2561 B.E.) of Nakornrachasima College.
Assoc.Prof.Dr.Krongtip Nakvichet, Dr.PatruThai Lunsomrong, Asst.Prof.Dr.Krisda Watanasak,
Dr.Wiralphat Wongwatkasem, Boonlue Meengen, Dr.Chutima Prompouri and Dr.Wadaporn Poolpholamnoey
- 86 * An Evaluation of the Master of Arts Degree Programe in Moral Theology updated 2019, Faculty of Divinity of Saengtham College.
Rev.Dr.Agustinus Sugiyo Pitoyo, S.J., Rev.Dr.Cherdchai Lertjitlekha, Rev.Dr.Nantapon Suksamran, Rev.Dr.Anthony Le Duc,
Rev.Dr.Surachai Chumsriphan, Rev.Dr.Pichet Saengthien, S.J., Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri,
Rev.Asst.Prof. Somchai Phitthayaphongphon, Rev.Kriengsak Prasootsaengchan and Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan
- 106 * The Development of Students' the Peer-Assisted Learning Management of Vocational Certificate Program in
Factory Mechanics at the Banharn - Jamsai Polytechnic College in Suphanburi Province.
Krisdarakorn Hematulin, Asst.Prof.Dr.Chayarat Boonputtikorn, Asst.Prof.Dr.Athcha Chuenboon and
Asst.Prof.Phuachat Sukruan
- 124 * The Development of Virtue Using Visual Tales for the Early Childhood, Nong Sarai Subdistrict Administration Organization,
Don Chedi District, Suphanburi Province.
Kanyakorn Kaeokhieao, Asst.Prof.Dr.Chayarat Boonputtikorn and Asst.Prof.Dr.Athcha Chuenboon
- 140 * The Development of Positive Psychological Capital on health village volunteer through Empowerment Process by
Community Based Participatory in Tambon Nongwang, Wattanakorn district, Sraekaw Province.
Asst.Prof.Dr.Jitra Dudsdeemaytha and Dr.Worasorn Netthip
- 158 * The study of the relationship between executive behavioral leadership and core competencies of teachers in school expanding
opportunities under the office of Pathum Thani primary educational service area 1.
Nitirat Theanboonleadrat, Dr.Meanmas Pranpa and Asst.Prof.Dr.Sawien Jenkwao
- 178 * The Important and Value of Eucharistic Celebration Toward The Support Faith of The Catholic Youth of
Archdiocese of Thare - Nongseng.
Channarong Panplee, Rev.Dr.Surachai Chumsriphan, Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri and Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan
- 200 * The 21st Century administration Skills of School Administrators according to the teacher's opinion Under the Don Mueang District Office
Bangkok.
Nattiwa Lalu and Dr.Sirirat Thongmeesri
- 225 * Directions for Developing Policies and Standards of the Thai Catholic Church for the Safeguarding of Minors and Vulnerable Persons.
Pornsann Singchai, Rev.Dr.Anthony Le Duc and Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan
- 247 * The Guidelines of Empowering the Professional Community of Principals for School Networks focusing on Teaching Practicum
by Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University.
Dr.Hataitip Sikhuntagasamit
- 262 * The Effects of Learning Activity Through Creativity-Based Learning with MACRO MODEL of Learning Achievement in Thai Literature and
Analytical Thinking Ability of Mathayom Suksa 1 Students.
Theerawat Thungkham, Dr.Thattharhit Thiamtham and Assoc.Prof.Dr.Supawan Lekvilai
- 281 * The Effects of A Group Counseling Program Based on The Cognitive-Behavioral Approach on The Self-Esteem of Students At The Non-Formal
And Informal Education Center in Yala Province.
Siriluck Charoensuk and Asst.Prof.Dr.Jitra Dudsdeemaytha
- 298 * Reality Interpretation and Emotional Intelligence Expectations of School Administrators Under Ayutthaya Primary
Educational Service Area office 2.
Anusorn Watcharawait, Dr.Ratikorn Niyamajan